Biblioteca Jud. Mureș Târg
SALA DE LECTURA

29
ANUL XXX (1362)
16 IULIE 1981
flacara
Săptămînal editat de Frontul Democrației și Unității Socialiste

Vizita de lucru a tovarășului NICOLAE CEAUȘESCU în județul Constanța

În timp ce revista noastră se încheie și se pregătește să ia drumul tipografiei, în județul Constanța se petrece un nou fapt din istoria la zi a țării, unul din acele evenimente care tocmai prin permanența și succesiunea lor ritmică, emanate fiind din voința și grija neostenită de mai bine a conducătorului partidului și statului, asigură și garantează mersul neabătut și eroic al națiunii în înfăptuirea Programului partidului de edificare a societății socialiste multilateral dezvoltate, în realizarea exemplară a sarcinilor izvorîte din hotărîrile Congresului al XII-lea.

Noua vizită de lucru a secretarului general al partidului împlinește, în acest mijloc de iulie, cu semnificații de largă cuprindere, noi și strălucite dovezi ale priceperii, gîndirii tehnice și hărniciei oamenilor muncii din importante unități economice ale județului Constanța, constituind pentru toți oamenii muncii un viu și concret imbold în mobilizarea eforturilor pentru înfăptuirea marilor obiective ale cincinalului.

SILVIA RADU – „Neptun" (marmură) Fotografie de A. MIHAILOPOL

Sîntem hotărîți să punem în stare activă toate resursele mari, materiale și umane, de care dispunem

Interviu cu tovarășul MIU DOBRESCU, prim-secretar al Comitetului județean Dolj al P.C.R., președintele Consiliului popular județean

— Despre județul Dolj, stimate tovarășe prim-secretar, se vorbește, de mai multă vreme, ca despre un teritoriu al dinamismului economic-industrial, în primul rînd, de o anvergură și de o forță cu totul deosebite. Dar ce înseamnă azi, în 1981, Doljul industrial ? Cum se reflectă noua calitate — această platformă națională de muncă și de creație a României acestui ceas — în peisajul industrial al județului, în preocupările economice de prezent și de perspectivă ?

— Toate prefacerile de esență, de vastă și multilaterală penetrație obținute sub conducerea înțeleaptă a partidului și a secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în această grandioasă etapă a istoriei patriei care este epoca ultimilor 16 ani, și-au pus pecetea și asupra înfățișării Doljului. Tabloul de ansamblu al județului nostru, cu industria sa exponentă a unor ramuri de vîrf, edificată în cea mai mare parte în ultimele trei cincinale, cu agricultura sa radical înnoită, cu viața sa cultural-științifică prestigioasă, cu orașele și comunele sale înfloritoare, în care oltenii, oamenii harnici și inimoși ai acestui pitoresc colț de țară, desfășoară o intensă activitate economico-socială, reprezintă un însuflețitor exemplu al caracterului profund realist și al forței dinamizatoare a politicii consecvente a partidului nostru de propășire multilaterală, armonios echilibrată, a tuturor zonelor patriei.

Noua înfățișare a „județului celor 1 000 de moșieri", cum i se spunea odinioară, este azi marcată, în primul rînd, de o industrie puternică, diversificată, modernă, aflată în multe domenii în prima linie a dinamicii economiei naționale. Realizăm azi în circa două zile producția industrială a anului 1938 și în mai puțin de două luni pe cea din 1965. În Dolj se realizează acum întreaga producție de transformatoare de forță a țării, 61,6 la sută din producția de locomotive electrice și diesel-electrice pentru linii magistrale, 19,5 la sută din cea de îngrășăminte chimice cu 100 la sută substanță activă, 25,5 la sută din producția de motoare electrice, procente însemnate din producțiile de tractoare și multe alte sortimente ale industriilor constructoare de mașini, ușoară și alimentară. Mai bine de jumătate din producția marfă industrială realizată în județ este nouă sau modernizată. Ca urmare a dezvoltării industriei s-a îmbunătățit continuu structura exportului, majorîndu-se ponderea produselor cu un grad înalt de prelucrare. Așa, de pildă, construcția de mașini și chimia participă cu circa două treimi la exportul de mărfuri al județului.

Un cutezător și complex plan de dezvoltare economico-socială — parte integrantă din mărețul program de edificare a socialismului multilateral dezvoltat elaborat de partid — a dat impulsuri edificării județului, fiind alocate în ultimele trei cincinale fonduri de investiții în valoare de peste 50 miliarde lei. Pe această bază au fost înălțate platforma industrială de est a Craiovei, unde vor lucra în final 50 mii de oameni, platforme ale industriilor moderne la Calafat, Băilești, Filiași, Segarcea, Pleniță. Secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a ctitorit în Dolj citadele industriale care exprimă în chip impresionant forța socialismului, capacitatea creatoare a poporului nostru, precum întreprinderile de utilaj greu, de avioane, de autoturisme, de tractoare și mașini agricole, dezvoltările de la „Electroputere". Caracteristic pentru acest județ este că și în noul cincinal se continuă procesul de dezvoltare economică dinamică, valoarea producției marfă urmînd să se dubleze, cu un ritm mediu anual de 14,7 la sută, iar cea a producției nete să crească cu un ritm mediu de 15,2 la sută ; vor fi realizate investiții însumînd circa 32 miliarde lei și vor fi puse în funcțiune fonduri fixe în valoare de

(Continuare în pag. 12—13)

ILIE PURCARU ■

Centenar „Contemporanul"

Aniversarea unei publicații, care ține preț de un secol un număr de idei sociale și culturale fundamentale în construcția unui stat modern și marchează o întreagă direcție a progresului, nu-i numai sărbătoarea acesteia, ci a presei de orientare progresistă, în ansamblu. Revista „Contemporanul" este, la data nașterii sale, opera unor raționaliști îndreptați trup și suflet spre ideile materialismului dialectic și ale comandamentelor propășirii spirituale. Și, deopotrivă, efectul acestor idei și comandamente.

De fapt, „Contemporanul" trebuia să se tipărească fiindcă sfîrșitul de veac românesc o cerea.

„Apariția, acum 100 de ani, a revistei „Contemporanul" — se spune în Mesajul tovarășului Nicolae Ceaușescu adresat cu prilejul cinstirii centenarului — a marcat un moment de seamă în istoria culturii românești, a presei progresiste, militante din țara noastră. De la primul număr, revista „Contemporanul" și-a pus paginile în slujba idealurilor înaintate ale maselor muncitoare, ale propășirii naționale și sociale a poporului nostru. În condițiile vechii orînduiri, „Contemporanul" a militat activ, de pe pozițiile înaintate ale cunoașterii științifice a vremii, pentru promovarea gîndirii și creației progresiste, a adus o contribuție larg recunoscută la popularizarea și răspîndirea ideilor socialismului științific în România".

Remarcabilă realitate social-culturală, „Contemporanul" și-a apărat profilul în toate vremurile de tumult și schimbare pentru mai bine, platforma de principii publiciste a „Contemporanului" fiind, în conștiința mulțimii sale de cititori, platforma marilor aspirații populare.

„Preluînd și dezvoltînd aceste bogate tradiții — se spune în Mesaj — în condi-

(Continuare în pagina 4)

TUDOR OCTAVIAN ■

O premieră științifică mondială

Păstura de laborator

La cel de-al VI-lea Congres de fiziologie, desfășurat recent la București, un colectiv de cercetători au anunțat în premieră realizarea unor medicamente și biostimulatoare prin folosirea în exclusivitate a produselor apicole și plantelor medicinale. Comunicarea s-a bucurat de un deosebit interes din partea celor prezenți, atenția acestora vizînd în mod special produsele numite **Apivitas 4 Forte** și **Nicotinostop**. Este vorba, așa cum vom arăta îndată, de obținerea pentru întîia oară în lume, prin mijloace de laborator, a preparatului apicol denumit **păstură**, precum și de prezentarea unui produs destinat celor care vor să se lase de fumat.

Revista noastră a anticipat aceste comunicări, anunțînd cu două luni în urmă nașterea **Apilarnilului**, biostimulator realizat în premieră absolută prin triturarea și liofilizarea larvelor de trintori. Amintim această invenție, datorată apicultorului Nicolae Ilieșiu, deoarece produsul face parte din mai multe medicamente și substanțe energovitalizante despre care a fost vorba în comunicarea pomenită mai sus. Folosim de asemenea prilejul pentru a-l informa pe cei care ne-au scris și ne scriu în continuare că Apilarnilul va apărea în curînd în farmacii și în magazine de produse apicole (el este recomandat în astenii, stări de denutriție, osteoporoze, îmbătrînire prematură, pubertate întîrziată, astenii sexuale etc.).

Prin asocierea Apilarnilului cu propolis a fost obținut, sub formă de drageuri, Apilarpropul, energostimulent general și activator biologic pentru tratamentul inflamațiilor acute, subacute, cronice laringo-traheo-bronhice, precum și în glosodinie (senzația dureroasă a limbii și mucoasei bucale). El va fi produs de Institutul de stat al medicamentului și cerce-

(Continuare în pagina 10)

LIVIU TIMBUS ■

ÎN NUMĂRUL DE ASTĂZI, GRUPAJELE :

A fost copilăria, urmează adolescența (pag. 5) ● Viața la camping (pag. 6) ● OMIZILE, O FATALITATE ? (pag. 9) ● **O REALITATE CARE ÎNCEPE LA ORA 6 SEARA, DISCOTECILE** (pag. 20)

Jurnal de campanie — Pămînt rece, seceriș fierbinte (pag. 2) ● **SÎNT UN ȚĂRAN CARE FACE POLITICĂ** (pag. 7) ● **Dosarul insulinei** (pag. 10) ● **O PIESĂ TREBUIE SĂ EXISTE PRIN TEXT ȘI NU PRIN PRETEXT** (pag. 15) ● Pledoarii — **S.O.S. la Oravița** (pag. 16) ● Opinii — Trei etape ale literaturii române contemporane (pag. 17) ● **7 poeme de NICHITA STĂNESCU** (pag. 19) ● Topul restaurantelor (pag. 21)

Fotografie de ION PREDOȘANU

Jurnal de campanie

Pămînt rece, seceriș fierbinte...

Seceriș fierbinte la Calopăr, în Cîmpia Dunării. Sîntem la punctul Braniște, la cîțiva kilometri de Craiova. Pe o tarla a C.A.P. Livezi, patronată de S.M.A. Calopăr, se culeg ultimele spice de grîu. E dimineață, soarele arde în forță, se poate secera pe potriva soarelui. Combine „Gloria", ateliere mobile, cunoscuta atmoferă de front, ingineri agronomi, tehnicieni, activiști, fel de fel de observatori (cîte doi-trei pe cap de combiner...), stații de radio în funcțiune, o lume teribil de ocupată, de aferată, agitîndu-se în jurul celor cinci-șase combine care își văd, calme, de treaba lor. Numai ei, combinerii, par calmi, ei n-au altă soluție, altă șansă, ei trebuie să rămînă calmi. Ce s-ar întîmpla dacă febra celor din jur i-ar contamina și pe ei, dacă ar contamina un dispozitiv de luptă în care esențial, pentru victorie, este calmul, este stăpînirea de sine, este efortul atent drămuit, singurul înăuntrul căruia se află cheia izbînzii.

Dar cît de calmi pot fi totuși ei, cei ai pămîntului, cei pe umerii cărora stă marea povară a pîinii?

Ing. Biță Marinescu, directorul S.M.A.-ului, trăiește, ca toți cei de față, acea mare emoție a culesului (care pe chipul lui nu se vede, dar care totuși există, se simte), de care nu e străin și fiorul neprevăzutului. Neprevăzutul poate fi numai ploaia, în rest totul a fost prevăzut, socotit, cîntărit, pus la punct. Toate combinele merg din plin, toți oamenii sînt la posturi, imaginea luptei e, cum spuneam, militară, „toți își fac datoria", zice directorul, „și pămîntul, uitați-vă, și-a făcut-o pe-a lui, deși anul agricol a fost atît de greu". Reținem această constatare, militară și ea, poate puțin sentențioasă, dar acoperită de aurul lanurilor. Da, anul a fost greu, continuă directorul, a fost o primăvară rece, greu descleștată din brațele iernii, au fost ploi lungi, a fost exces de umiditate, a explodat apoi, brusc, canicula, calendarul astral a cam luat-o aiurea, dar oamenii totuși l-au prins din urmă, l-au silit să intre în celălalt calendar, cel firesc, cel decis de ei. Au arat la timp (la 1 decembrie, toată moșia S.M.A. Calopăr era arată), au semănat în perioada optimă, au asigurat densitatea înaltă a plantelor, au fertilizat, au erbicidat, n-au luat în seamă nici ploile, nici băltirile, nici canicula, s-au bătut 365 de zile (inclusiv nopțile, inclusiv sărbătorile...) ca să crească și ca să apere aceste zeci de mii de tone de grîu ce foșnesc în lanuri compacte, cît vezi cu ochii, în lumina castă, liniștitoare, a cerului fără pic de nor. Ultima măsură a fost începerea recoltării într-o fază precoce, cînd unii se sperie că grîul e încă moale. N-au făcut-o riscînd, ci, dimpotrivă, veghind atent, veghind cu umidometrul, zile și nopți, la capul fiecărei parcele, sărind pe combine de cum aparatul indica legiuitul procent de seădere a apei, nepierzînd deci nici o clipă din sorocul clipelor numărate ale culesului. Oricum, anul acesta, din pricina căldurilor mari, grîul s-a copt mai repede ca în alte dăți, chiar dacă aici, în raza S.M.A. Calopăr, e un pămînt mai rece, brun roșcat de pădure, care opune rezistență nu doar mașinilor (îngreunînd eforturile reparațiilor și reviziilor), ci și izbucnirii plantelor spre lumină, spre întîlnirea lor cu cuptorul verii. Și dacă lucrurile merg cum merg (și e obligatoriu să meargă astfel, adică bine, adică „în grafic"), atunci, peste două-trei zile... Cred, zic, că peste două-trei zile o să faceți un chef cu combinerii, sărbătorind încheierea culesului. Da, zice inginerul Marinescu, o să-i chem la o bere pe toți, și pe Gheorghe Scrieciu, și pe Florea Năstase, și pe Ilie Pătroi, și pe Preda Marin, și pe Camen Traian, o să ne ducem cu berea într-o poiană, avem pe-aici niște poieni frumoase, resturi dintr-o arhaică civilizație a naturii, resturi ale pădurilor de odinioară, devenite pămînt ce le poartă numele.

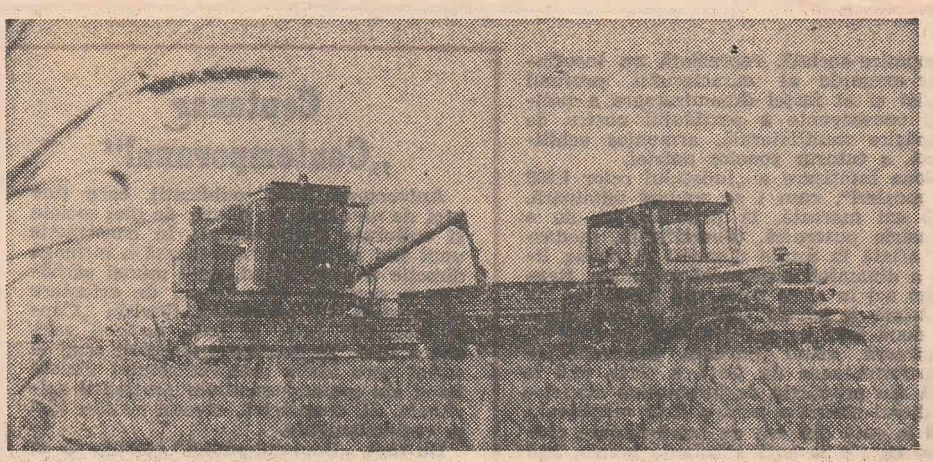

Acest sol rece, acest brun roșcat de pădure, nu-i totuși rece, cel puțin nu acum. Pare el însuși a secreta căldura cu care soarele îl încinge. Cînd calci pe mălțărele de paie din capul lanului, simți cum tălpile îți iau foc. E cald, sînt peste 30 de grade, e înăbușitoare temperatura efortului, e mai comod să lepezi cămașa, să lucrezi în maiou sau fără. Cei mai mulți combineri și-au lepădat cămășile, și-au scos maiourile, și, cînd coboară de pe „Glorii", scot aburi din trupurile încinse, devenite, deodată, grele, îngreunate de soare, de osteneală, de pelicula groasă, strălucitoare a transpirației, suprapusă în straturi dense. Coboară ca să mai dreagă cîte ceva, mai ales cînd se rup curelele (of, curelele astea late, atît de nerezistente la șocurile mașinii!), coboară ca să aștepte, uneori cu minutele, alteori cu ceasurile, camioanele care trebuie să preia povara de grîu a buncărelor combinelor. Coboară, la ceasul prînzului, ca să și mănînce. Mănîncă în pripă, lîngă mașini. Prînzuri frugale, prînzuri de inși osteniți, dar grăbiți, care-și întorc, iată, privirile, pentru niște clipe, ca un omagiu și ca un drept, la bucuria simplă a roadelor pămîntului, ivite din truda lor. Scoase din coșuri, de sub ștergare albe, piinea, brînza, ardeii, roșiile par niște înfloriri explozive ale țărinei. Un cer verde, vegetal (oare n-o să plouă?) pune fundal cosmic bucatelor aromate, generoase ca și pămîntul. Mănîncă în pripă, fiindcă soarele, acum sus, dezgolește în întreaga-i imensitate tarlaua de grîu care-i așteaptă și care, pînă deseară, va trebui secerată.

Iată-i acum pe combine, singuri în marea de spice ce fierb în soare. Cîmpul, acum, e doar al lor. Inșii teribil de aferați care se agitau adineauri în juru-le nu mai sînt (au plecat la masă, la o masă care durează mai mult decît prînzul lor, al celor de pe combine), e liniște, se poate lucra în voie. Pînă deseară, tarlaua de grîu va fi secerată.

ILIE PURCARU ■

Ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, a avut loc marți, în stațiunea Neptun, ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R.

Comitetul Politic Executiv a analizat stadiul desfășurării campaniei de recoltare a păioaselor. Pornind de la faptul că în unele județe această lucrare agricolă esențială este rămasă în urmă, Comitetul Politic Executiv a indicat să se concentreze toate forțele pentru strîngerea fără pierderi a recoltei în toate zonele țării, să se acționeze pentru realizarea în cursul unei săptămîni a însămînțării culturii a doua, să se pregătească din timp măsurile pentru desfășurarea în cele mai bune condiții a arăturilor și însămînțărilor de toamnă, acordîndu-se cea mai mare atenție asigurării densității corespunzătoare a plantelor, pentru crearea premiselor realizării unei recolte bogate în anul viitor.

Comitetul Politic Executiv a examinat stadiul aplicării hotărîrilor C.C. al P.C.R., Consiliului Național al Oamenilor Muncii și indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu privind generalizarea în anul acesta a săptămînii de lucru redusă de 46 de ore, precum și măsurile ce se impun în vederea trecerii din anul 1982, pînă la sfîrșitul cincinalului, la săptămîna de lucru de 44 de ore în toate sectoarele de activitate.

S-a indicat ca, în acest scop, ministerele, centralele, întreprinderile să aplice cu fermitate în toate unitățile economice programele și complexul de măsuri stabilite. Trebuie înțeles că pentru reducerea săptămînii de lucru este necesar să se realizeze aceeași producție într-un timp mai scurt, ceea ce impune creșterea normelor de producție, sporirea suplimentară a productivității muncii. Va trebui discutată în fiecare întreprindere modalitatea concretă de realizare a acestei sarcini esențiale pentru introducerea săptămînii de lucru de 46 de ore.

Comitetul Politic Executiv a indicat Consiliului Central al U.G.S.R., C.C. al U.T.C., Consiliului Național al Femeilor, Consiliului Culturii și Educației Socialiste, Comisiei centrale pentru turismul de masă ca, pe măsura reducerii săptămînii de lucru, să acorde o atenție sporită organizării timpului liber al oamenilor muncii, desfășurării unei intense activități culturale, sportive, turistice, cu un bogat conținut instructiv și educativ.

În continuare, Comitetul Politic Executiv a ascultat o informare, prezentată de tovarășul Ilie Verdeț, prim-ministru al guvernului, în legătură cu activitatea delegației române care a participat la lucrările ședinței a XXXV-a ordinară a Sesiunii Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, ținută la Sofia, în perioada 2—4 iulie 1981.

Comitetul Politic Executiv a apreciat că delegația țării noastre a acționat în spiritul mandatului încredințat.

Comitetul Politic Executiv apreciază ca pozitive rezultatele ședinței și prevederile adoptate de aceasta în legătură cu direcțiile principale ale colaborării economice și tehnico-științifice, și a subliniat necesitatea intensificării colaborării economice multilaterale a României cu fiecare din țările socialiste membre ale C.A.E.R., ca și cu toate celelalte țări socialiste, pe baza avantajului reciproc, în interesul propășirii fiecăreia în parte.

Aprobînd activitatea desfășurată de delegația română la recenta ședință a C.A.E.R., Comitetul Politic Executiv a trasat ca sarcină Consiliului de Miniștri, ministerelor, celorlalte organe centrale să ia toate măsurile pentru realizarea integrală a hotărîrilor convenite în cadrul ședinței a XXXV-a ordinară a Sesiunii Consiliului de Ajutor Economic Reciproc.

Comitetul Politic Executiv a soluționat, de asemenea, probleme curente ale activității de partid și de stat.

Iubirea de frumos

Tonitza în corespondență

O admirabilă ediție a corespondenței pictorului Tonitza publică Editura Meridiane, îngrijită de criticul și istoricul de artă inegalabil Barbu Brezianu și de Irina Fortunescu. Ca și scrisorile lui Luchian, acestea vin să lumineze pe lîngă operă ființa interioară a pictorului și omului Tonitza, de o rară modestie, cea a spiritului care știe cît de împotrivă stă harul celor mîndri. Din cele peste patru sute de scrisori publicate de-o mare frumusețe mi se par cele legate de perioada șederii pictorului la Schitul Darău de la poalele Ceahlăului pe care l-a pictat fără nici un ban, împreună cu cîțiva studenți de ai săi. Cînd schitul a fost gata pictat urmă tîrnosirea lui, eveniment culminant al lucrării care a adunat, pe lîngă moldoveni, închinători „din Maramureș și din Țara Oașilor și din Țara Moților într-un spectacol de un pitoresc fantastic" (scrisoarea de pe 8 sept. 1937).

Lucrarea împlinită cu jertfe urma să fie redată țării ca o minune care bucura sufletul marelui artist generos și copil, cum sînt cei adevărați de pretutindeni.

Ca orice ediție critică, aceasta, a scrisorilor lui Tonitza, este însoțită de introducere, cronologie, note și indice datorate lui Barbu Brezianu și Irinei Fortunescu cărora aș îndrăzni să le mulțumesc cu oarecare întîrziere pentru această carte de căpătîi în ce-l privește pe pictorul Tonitza, devenit în acest fel, mult mai apropiat inimii noastre, a celor ce-l căutăm cu bucurie în nuzee, în fața căruia sîntem pătrunși de lumină spirituală.

IOAN ALEXANDRU ■

Poziția României socialiste într-o serie de probleme majore ale contemporaneității, personalitatea tovarășului Nicolae Ceaușescu, amplu reflectate în diferite țări ale lumii

„Președintele Nicolae Ceaușescu a devenit un simbol al celor mai arzătoare idealuri ale libertății, păcii și progresului națiunii române, ale lumii contemporane"

Poziția României socialiste într-o serie de probleme majore ale contemporaneității, politica de pace, prietenie, cooperare, promovată cu consecvență de partidul și statul nostru, rolul esențial al tovarășului Nicolae Ceaușescu în elaborarea și înfăptuirea acestei politici continuă să fie amplu reflectate în diferite țări ale lumii. În același timp au loc manifestări închinate României, realizărilor poporului nostru în toate sectoarele de activitate.

Răspunzînd interesului viu față de personalitatea strălucită și gîndirea novatoare, revoluționară a președintelui României socialiste și înscriindu-se în vasta suită de acțiuni editoriale întreprinse în numeroase țări ale lumii, în India a apărut un nou volum — „Nicolae Ceaușescu — procese și tendințe fundamentale ale dezvoltării mondiale contemporane" avînd ca supratitlu „Din gîndirea social-politică a președintelui României".

Pe parcursul celor 170 de pagini ale volumului — primul dintr-o serie de cinci care urmează să apară în Editura „Mosaic Publications" din Delhi — sînt incluse texte alese din operele tovarășului Nicolae Ceaușescu, grupate în șapte capitole : caracterul și conținutul epocii contemporane ; procesul trecerii popoarelor la socialism ; mișcarea națională de eliberare, rolul noilor state independente, al țărilor în curs de dezvoltare, al statelor nealiniate în viața internațională contemporană ; adîncirea crizei sistemului capitalist ; revoluția tehnico-științifică — implicații și consecințe ; forțele revoluționare, progresiste, democratice în lumea contemporană ; creșterea rolului națiunii în lumea contemporană. Textele selectate pun în evidență mutațiile majore intervenite în raportul mondial de forțe, determinate de intensificarea procesului revoluționar, de transformare economică, socială a lumii, relevă direcțiile viitoare de dezvoltare a lumii și vieții internaționale, descifrează sensurile marilor mișcări și mutații contemporane. Întemeiată pe analiza obiectivă, științifică a fenomenelor, concepția tovarășului Nicolae Ceaușescu conturează un tablou veridic al epocii contemporane, oferind răspunsuri raționale la marile întrebări și probleme care confruntă omenirea, argumentînd cu o puternică forță necesitatea transformării lumii pe baze noi, revoluționare. Din cuprinsul volumului se degajă încrederea cu privire la capacitatea forțelor revoluționare, progresiste, antiimperialiste, a popoarelor de a opri cursul periculos al evenimentelor, de a-și impune voința în lupta împotriva vechii politici de dominație, exploatare și dictat, a tendințelor de reîmpărțire a lumii în zone de influență, pentru libertate și independență, pentru o dezvoltare de sine stătătoare pe calea progresului în toate domeniile.

În biografia „președintelui României, cu care se deschide volumul, sînt relevate activitatea revoluționară a tovarășului Nicolae Ceaușescu în perioada dintre cele două războaie, apoi după eliberarea patriei, prezența sa intensă în viața țării noastre, activitatea plină de pasiune în slujba progresului și prosperității țării noastre, pentru cauza generală a păcii și colaborării internaționale. În biografie se subliniază că președintele Nicolae Ceaușescu a promovat și promovează cu fermitate, la conducerea partidului și statului, o politică de accelerare a progresului economic și social al României, de sporire într-un ritm înalt și de modernizare a forțelor de producție, de dezvoltare a științei, educației și culturii, de îmbunătățire constantă a relațiilor de producție, a organizării și conducerii societății, de adîncire a democrației socialiste și aplicare neabătută a principiilor eticii și echității socialiste, de ridicare continuă a nivelului material și cultural de viață al întregului popor. În același timp, în textul menționat se arată că președintele Nicolae Ceaușescu a imprimat politicii externe și activității internaționale a României orientarea spre promovarea constantă a principiilor independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne și avantajului reciproc, dezvoltarea prieteniei și colaborării cu toate țările socialiste, cu țările în curs de dezvoltare, extinderea relațiilor cu alte state, indiferent de sistemul lor social, consolidarea solidarității militante cu toate partidele comuniste și muncitorești, cu mișcarea revoluționară progresistă și antiimperialistă din întreaga lume.

În prefața semnată de președintele Departamentului de științe politice al Universității din Ranchi, reputatul om de știință indian prof. dr. Ram Naresh Trivedi, se arată că „opera președintelui Nicolae Ceaușescu este cu adevărat o operă științifică universală, un model de abordare teoretică, cu profunde implicații practice, a marilor și complicatelor probleme ale lumii contemporane". În continuare se arată că marile calități de gînditor clarvăzător, de promotor a ceea ce este nou, au găsit în personalitatea președintelui Nicolae Ceaușescu o fericită îmbinare cu cele ale omului de acțiune, capabil să desfășoare o impresionantă activitate atît pe plan internațional, cît și pentru progresul continuu al patriei sale, al națiunii române. „Promovarea constantă — scrie prefațatorul — în viața internațională a unui nou tip de politică, de relații interstatale, democratice, bazate pe principiile egalității și respectului reciproc, pe dreptul oricărei națiuni de a fi pe deplin stăpînă pe destinul său, fermitatea cu care acționează pentru reglementarea constructivă în spiritul păcii și progresului a problemelor vitale ale omenirii, eforturile și inițiativele sale pentru stingerea focarelor de tensiune și conflict, pentru reglementarea politică prin tratative a tuturor problemelor litigioase, pentru unitatea și solidaritatea tuturor forțelor avansate în lupta împotriva exploatării și a asupririi naționale, pentru libertate, independență, pentru pace, conferă dimensiuni fără echivalent activității sale teoretice și practice. Prin tot ceea ce face spre binele și fericirea poporului român, pentru gloria României, pentru triumful cauzei păcii, președintele Nicolae Ceaușescu a devenit un simbol al celor mai arzătoare idealuri ale libertății, păcii și progresului națiunii române, ale lumii contemporane".

Sub titlul „România și noua ordine economică internațională" ziarul american „THE WALL STREET JOURNAL" consacră țării noastre o pagină specială, în care se referă la concepția partidului și statului român potrivit căreia în prezent există în lume un cerc vicios, în sensul că, pe de o parte, se adîncesc decalajele dintre țările sărace și cele bogate, iar pe de altă parte, extinderea acestor discrepanțe ridică obstacole serioase în calea emancipării statelor în curs de dezvoltare, produce dezordine în economia mondială, ascute contradicțiile dintre state și grupări de state și generează instabilitate internațională. Ca urmare — scrie ziarul amintit — potrivit concepției românești este imperios necesară lichidarea stării de subdezvoltare de pe glob, prin renunțarea definitivă la vechile practici și edificarea unei noi ordini economice internaționale, care să stimuleze dezvoltarea social-economică a țărilor sărace, ca și a celor bogate, să promoveze progresul general al omenirii. În articol se subliniază că elaborarea conceptului românesc privind restructurarea relațiilor economice internaționale este nemijlocit legată de activitatea președintelui Nicolae Ceaușescu.

Alte manifestări, care au avut loc în Maroc, Mexic, Egipt, Marea Britanie, Israel, Cuba, Canada, Austria, Franța au evidențiat, de asemenea, prestigiul de care se bucură în prezent pe plan internațional România socialistă, președintele ei, datorită succeselor de seamă obținute în dezvoltarea țării pe drumul socialismului, al progresului și civilizației, datorită politicii de pace, prietenie, cooperare pe care o promovează cu consecvență partidul și statul nostru.

Constructiv și pașnic

România socialistă și-a cîștigat în lumea întreagă un prestigiu deosebit, un prestigiu care trebuie asociat atît politicii sale externe constructive, cît și marilor realizări ale poporului român obținute sub conducerea partidului. Căci între aceste două laturi ale activității partidului și statului există o unitate dialectică : politica internă și externă se găsesc într-o deplină armonie, exprimă, în esență lor, aceleași aspirații. Construind o nouă societate, o societate mai bună și mai dreaptă, făurind prin munca sa și cu prețul unor eforturi neobosite o economie prosperă, poporul român a făcut dovada virtuților creatoare, a capacității sale de a-și pune în valoare energiile, contribuind în mod concret la creșterea forței și influenței socialismului în lume.

Bilanțul realizărilor pe care l-a prilejuit cel de-al II-lea Congres al consiliilor oamenilor muncii, sarcinile importante ce reies din documentele aprobate recent de plenara C.C. al P.C.R., ca și din planurile de perspectivă adoptate de Marea Adunare Națională reflectă un efort viguros pentru a grăbi ritmurile dezvoltării multilaterale a patriei. Cuvîntările tovarășului Nicolae Ceaușescu la Congresul consiliilor oamenilor muncii, la marile adunări populare din Tg. Jiu și Drobeta-Turnu Severin — ca să ne referim doar la cele mai recente expuneri ale secretarului general al partidului — pun în relief, ca întotdeauna, strînsa legătură dintre preocupările constructive ale poporului nostru și activitatea desfășurată pe plan internațional. „Înfăptuirea cu succes a marilor programe de înflorire economică și socială pe care ni le propunem — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu de la tribuna Congresului consiliilor oamenilor muncii — este strîns legată de asigurarea unui climat de pace, securitate și colaborare în întreaga lume".

Obiectivul principal al politicii externe a României este ca, în strînsă concordanță cu întreaga politică internă, să asigure securitatea poporului român și, în același timp, să contribuie la făurirea unei lumi mai drepte și mai bune, o lume a colaborării și păcii. Avînd deplină încredere în imensele sale resurse creatoare, în justețea politicii partidului, confirmată de viață, poporul nostru acționează cu fermitate pentru promovarea cauzei păcii, independenței, progresului social și înțelegerii internaționale. România socialistă participă activ la viața internațională, își aduce contribuția la soluționarea politică a complexelor probleme ale lumii de azi, la eforturile consacrate destinderii, încrederii și securității mondiale, cu convingerea fermă că numai pe o asemenea cale fiecare popor, indiferent de mărimea lui, își poate asigura propriul viitor de liniște și bunăstare.

Actualul moment internațional este extrem de complicat, fiind marcat prin tendințe contradictorii, prin încercări de a resuscita perimata politică de forță și de dominație, de a submina destinderea. După cum sublinia secretarul general al partidului, încordarea vieții politice internaționale pune tot mai grav în pericol libertatea și independența popoarelor, existența și viitorul omenirii, însăși civilizația mondială. În aceste împrejurări, cînd apare mai necesară ca oricînd unirea, conlucrarea tot mai strînsă a popoarelor, România își face auzit cu putere glasul pronunțîndu-se pentru reluarea și continuarea politicii de destindere, pentru stoparea cursei înarmărilor, pentru oprirea agravării situației internaționale. România consideră că hotărîtoare pentru asigurarea destinderii și păcii este respectarea neabătută, în toate împrejurările, a dreptului suveran al popoarelor de a-și hotărî singure destinele, de a se dezvolta liber, potrivit voinței și aspirațiilor proprii, fără nici un amestec din afară. Numeroasele inițiative, propuneri și sugestii formulate de România — fie în domeniul dezarmării și dezvoltării încrederii reciproce, fie în domeniul promovării unei colaborări fertile, al instaurării unei noi ordini economice internaționale — răspund cerințelor acute ale momentului, răspund nevoii umanității în totalitatea ei, de a fi eliberată de amenințarea războiului. Căci nu există națiune care să nu fie vital interesată în eliminarea pericolului de război.

Acțiunile României poartă amprenta convingerii profunde că întărirea solidarității forțelor progresiste, democratice, antiimperialiste, poate bara calea înarmării și războiului. Viziunea țării noastre este profund optimistă și în același timp realistă : în mîinile popoarelor se află pacea, viitorul civilizației umane, soarta planetei.

Este ideea majoră a Apelului pentru pace al Congresului consiliilor oamenilor muncii, ca și a Apelului adresat de Marea Adunare Națională tuturor parlamentelor statelor semnatare ale Actului final de la Helsinki.

Este expresia înaltului spirit de responsabilitate ce animă poporul nostru conștient că eforturile sale pașnice pentru edificarea unei vieți mai bune implică o acțiune fermă în favoarea destinderii și înțelegerii internaționale că progresul țării noastre, ca și al fiecărei țări din Europa și din lume nu poate fi asociat decît păcii și, ca atare, toate țările fie ele mari, mijlocii sau mici, trebuie să-și aducă contribuția la stabilitatea mondială, la crearea premiselor unei soluționări pozitive, juste ale complicatelor probleme ale contemporaneității.

Este un apel adresat rațiunii, un apel care are autoritatea morală a unui popor ce înălțînd pașnic propria sa existență înnoită, mereu mai bună, contribuie cu exemplară consecvență la afirmarea idealurilor înaintate ale umanității, la apărarea păcii în lume.

Este expresia spiritului constructiv și a unei opțiuni pașnice, marcate prin permanența acțiunii...

AL. PINTEA ■

Marea Neagră și pescarii ei

După exact două decenii pescuim din nou în Marea Neagră. Cercetările intense întreprinse de Institutul de cercetări marine din Constanța, instituție cu o arie largă de preocupări și realizări cunoscute în întreaga lume, fapt ce-i asigură un bun renume și colaborări de prestigiu, încep să dea roade. Primele capturi de pește, importante, au fost făcute cu două nave achiziționate de curînd din Polonia, nave puternice de 300 tdw, botezate pe măsură, Morunul și Delfin, și prevăzute cu un sistem de traulare prin pupă, ca navele de pescuit oceanic.

Intoarcerea la rosturile dintîi, pescuitul, face parte dintr-un program de anvergură privind „marea noastră cea mare" menit să-i valorifice resursele, program din care fac parte, printre altele, prospectarea zăcămintelor de petrol și exploatarea energiei valurilor.

Bogăția piscicolă de azi a Mării Negre, un potențial anual de aproximativ 25 000 tone, cuprinde specii de dimensiuni mici. Șprotul, hamsia, stavridul, bacaliarul fiind cîteva dintre ele. „Este cunoscut faptul, ne explica dr. Virgil Iordănescu, director științific la Institutul de cercetări marine, că în Marea Neagră, dincolo de adîncimea de 150—200 de metri există o puternică degajare de hidrogen sulfurat, care acționează ca o adevărată barieră ce nu lasă nici o șansă vieții. Situația se datorează schimbului superficial de ape dintre marea noastră și Marea Mediterană. Pe de altă parte, din cauză că Marea de Marmara este poluată și pescuitul foarte intens, migrația s-a întrerupt, speciile permanente fiind cele menționate."

Cercetările ultimilor ani s-au dezvoltat astfel în direcția cunoașterii stării stocurilor de pește și a rezervelor exploatabile, a zonelor de răspîndire pe verticală și orizontală în diverse perioade ale anului, a găsirii metodelor și mijloacelor de recoltare, precum și a posibilităților de valorificare superioară a capturilor.

Cele două nave, cărora li se vor adăuga, nu peste multă vreme, încă trei, achiziționate din Uniunea Sovietică, aparțin de puțin timp Întreprinderii piscicole Constanța și sînt utilizate atît în producție cît și în cercetare. Problemele în curs de rezolvare se referă la depozitarea și păstrarea la bordul navei a peștelui capturat, la prelucrarea întregii cantități pe durata transportului, la depozitarea și valorificarea la țărm. Toate acestea sînt gîndite plecîndu-se de la specificul acestor specii de talie mică, foarte sensibile și fragile, care nu pot fi depozitate în straturi mai mari de 25—30 de centimetri și care, la temperaturi mai mari de 4 grade, după trei ore, se alterează. Deci, navele vor fi înzestrate cu sisteme frigorifice adecvate, care să asigure depozitarea și transportul în condiții optime. În plus, specialiștii caută acele tehnologii capabile să ducă la valorificarea integrală a capturilor chiar la bordul navei, în vederea unei eficiențe sporite.

RĂZVAN BARBULESCU ■

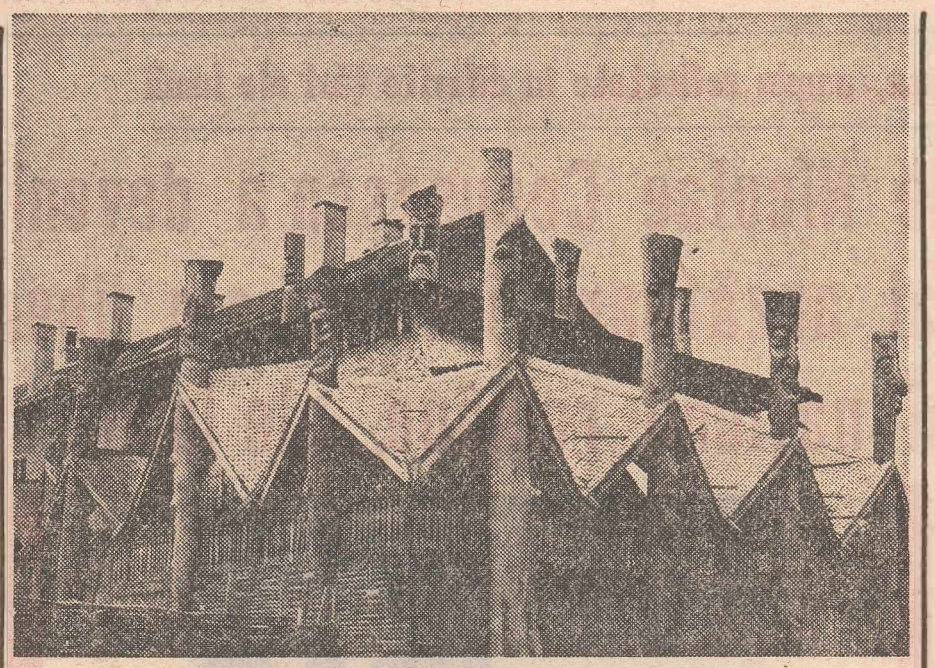

Hora maramureșeană

Revista noastră a scris de cîteva ori de simpaticul meșter cioplitor Anton Krupitzer din Baia Mare, elev al lui Vida Geza. L-am întîlnit în vara aceasta la fel de neobosit și cu mintea doldora de planuri. Printre lucrările sale care se află în fază avansată de realizare se numără și cea executată la o cabană de la barajul Firiza, la vreo zece kilometri de Baia Mare. Cabana stătea de 15 ani nefolosită pînă cînd, în sfîrșit, cineva și-a dat seama că locuitorii orașului nu trebuie să bată cale lungă pentru a întîlni un popas agreabil și că pot veni chiar și pe jos la o plimbare în mijlocul naturii unde să descopere o friptură bună și o bere rece. Cabana se află în curs de reamenajare iar Anton Krupitzer și cu ajutoarele sale s-au apucat să-i alcătuiască și o înfățișare nouă. Priviți cu atenție fotografia alăturată ; ea n-o să vă mai pară atît de curioasă dacă ați străbătut Maramureșul și ați văzut cum la „hrănitoarele" pentru vite stîlpii susținători trec prin acoperiș. Ideea lui Anton Krupitzer a fost ca acești stîlpi — în număr de 20 — să exprime figuri omenești, surprinse în diverse atitudini. Ansamblul acesta poartă numele de „horă maramureșeană" și, înainte de a dori băimărenilor să se bucure cît mai curînd de ospitalitatea cabanei de pe Valea Firizei, mai spunem doar atît : Anton Krupitzer, pentru a da cît mai multă autenticitate chipurilor ivite din lemn, și-a ales ca modele chiar pe lucrătorii care l-au ajutat.

GEORGE ARION ■

Centenar „Contemporanul"

(Urmare din pagina 1)

țiile noi ale victoriei revoluției și construcției socialiste în patria noastră, noua serie a revistei „Contemporanul", apărută în anul 1946, a participat activ la măreața operă înfăptuită de partid, de transformare revoluționară a societății, a vieții social-economice, de făurire a culturii noi, socialiste, de educare și formare a omului nou, înaintat — constructor demn și conștient al propriului destin".

Era firesc, prin urmare, ca prin publicația unde clasa muncitoare și-a aflat în chip major susținerea ideologică la intrarea ei în arena politică și unde tradiția s-a evocat întotdeauna în temeiul aspirațiilor de căpătîi ale muncitorimii, partidul să-și propună a grupa și a orienta cu autoritate, la puterile unei gazete săptămînale, forțele intelectualității progresiste, să promoveze filozofia unei noi culturi și a unui ideal românesc de viață și educație a cugetului în temeiul a tot ce a dat și dă mai valoros poporul. O demonstrație a ce a putut și poate să însemne o revistă cu o coloană vertebrală viguroasă, știind să pună în relație, în toate epocile, trecutul și prezentul cu viitorul, devine mai mult decît sesizantă dacă vom încerca să ne imaginăm absența „Contemporanului " din cultura română. O astfel de absență e de neimaginat, dovadă a necesității dar și a vitalității marilor aspirații sociale și politice din care publicația s-a întrupat.

Conferirea, la aniversare, printr-un decret prezidențial ce numește „contribuția adusă la promovarea concepției materialist-dialectice și a principiilor socialismului științific, la afirmarea valorilor culturii și științei românești și la înfăptuirea politicii culturale a partidului și statului nostru" a Ordinului „23 August", clasa I, înseamnă o înaltă cinstire a unor merite profesionale dar, mai presus de orice, înseamnă îndemnul la un devotament fără preget la crezul revoluționar așa cum îl proclamă și-l clădesc, începînd cu istoricul Congres al IX-lea al Partidului Comunist Român, toate documentele de partid, întreaga gîndire și activitate a secretarului general al partidului.

„Este o îndatorire de onoare a „Contemporanului" — se scrie în mesajul pe care tovarășul Nicolae Ceaușescu îl adresează revistei **— de a milita neabătut pentru afirmarea puternică a noului, a tot ceea ce este progresist, înaintat în practica și gîndirea socială, pentru înlăturarea a tot ceea ce este vechi, depășit și nu mai corespunde noilor condiții în care se dezvoltă societatea noastră".**

Este, în fapt, îndatorirea ce o avem toți cei care scriem și gîndim scriind în presă. Este sarcina care ne justifică în fiecare zi cuvîntul și ne dă toate motivele ca să trăim centenarul „Contemporanului" cu simțămîntul misiunii înfăptuite.

Cel mai bogat om din Combinatul siderurgic Galați

Se spune, și pe bună dreptate, că oamenii care trăiesc mult timp alături unul de altul încep să-și apropie trăsăturile, să semene între ei. Asta-i situația și cu **Mihai Țimpău,** specialist în melanjoare și reparații la cald sau, mai pe scurt, oțelar cum îi place să se recomande cu simplitate. Chipul său a prins patina metalică a oțelului, pe care l-a vegheat și continuă să-l vegheze de peste 32 de ani, dintre care 20 petrecuți aici, la Combinatul siderurgic Galați, pe platforma oțelăriei nr. 1, cea dintîi intrată în funcțiune, eveniment care a coincis cu strămutarea lui și a întregii sale familii de la Hunedoara pe malurile Dunării. De fapt, asta a însemnat o revenire a celui pornit mai de mult de pe plaiurile moldovene, din Băile Strunga, județul Iași, pe alte meleaguri necunoscute atunci aproape nimănui, dar intrate în istoria uriașului efort de reconstrucție a țării și care se numesc **Bumbești Livezeni** și „Porțile de Fier" Hunedoara. **Mihai Țimpău** a fost șeful uneia din vestitele brigăzi de șoc ale anilor '47—'48 și păstrează nostalgia acelor timpuri zicînd : **„și-acum, dacă s-ar face un apel ca atunci, m-aș duce fără șovăire".** De aceea, cartea lui preferată nu face parte din patrimoniul literaturii universale, ci din intimitatea lui cea mai profundă și se numește **„Trecerea prin foc",** întocmai cum a fost întreaga sa viață începută sub semnul luptei cu greutățile și voluptatea învingerii acestora prin muncă fără preget și condiții, prin eroism cotidian. **Mihai Țimpău** are acum 51 de ani, dar nu vorbește despre pensionarea la care are dreptul de peste un an de zile, ca orice oțelar și miner. Vîrsta aceasta l-a găsit tot pe platforma oțelăriei nr. 1, acolo unde supraveghease pornirea în '68, modificase, mai tîrziu, volumul oalelor cu încă cîteva tone, așa dintr-o idee a lui și o necesitate a producției, pe aceeași suprafață unde metalul dur se naște ca un rîu de foc și unde, tot dintr-o idee de-a sa, garniturile de cărămizi refractare, magno-crom cum le zic specialiștii, nu se mai schimbă de patru ori pe an, ci numai o singură dată, fapt care înseamnă, în cifre, o economie importantă, deoarece o astfel de gărnitură costă 8 milioane și se aduce din import. Calculul complet se obține prin înmulțirea reducerii cu 24 de milioane realizată la fiecare cuptor cu 5, pentru că oțelăria nr. 1 atîtea cuptoare are. Cînd se pregătesc „zes"-urile, din care se confecționează tabla pentru autoturisme, **Mihai Țimpău** are grijă să scadă procentul de zgură conținut de fontă, mai înainte de a o prelucra, tot printr-un procedeu uimitor de simplu, căci este vorba „doar" despre înălțarea pragului de la orificiul de scurgere. Autorul acestor idei nu vorbește despre invenții și inovații, el explică numai ce și cum face ca oțelul să fie așa cum trebuie, dar reușitele sale nu au trecut neobservate, **Mihai Țimpău** fiind decorat cu **Ordinul Muncii clasa I și a III-a.** „Ceva încontrări am mai avut eu pe-aici, cu cei de la cercetare, care-mi ziceau : „Ce, nea Țimpău, ai început să te crezi Samantha !" adică să faci minuni, că ei credeau că-i o minune să oprești zgura din fontă să treacă în oțel. Dar o primă tot mi-au dat, că au văzut că se poate".

Comunistul **Mihai Țimpău** vorbește într-un mod, hai să-i zic egal, despre oameni și fapte prețuindu-le parcă la fel, fiindcă, zice tot el, **un om fără fapte nu-i chiar om.** Această filozofie personală i-a atras o apreciere aparte în combinat, unde aproape toți îl cunosc (și nu sînt puțini, ci cîteva zeci de mii !), iar directorul general, inginerul **Dan Dulamă** a dat o dispoziție clară : „Cînd vii la mine, nea Țimpău, nu stai la ușă. Intri indiferent cine este înăuntru. Secretarele au ordin să nu te oprească". Este o dovadă a faptului că oțelarul **Mihai Țimpău** nu-și pierde vremea cu fleacuri. El a cunoscut multă lume. Despre unii amintește uneori : Nicuță Tănase și Mircea Neagu, brigadieri ca și el prin '48, iar despre alții pomenește ca despre ființe care-i aparțin : „Am avut cîțiva miniștri la viața mea, Tovarășii Agachi, Trotuș, Constantinescu, Dalea și alții mi-au fost șefi de schimb la Hunedoara. L-am avut și pe Tripșa, Directorul Dulamă mi-a venit din facultate la lucru. Îi cam plăcea să facă plajă, sus pe platformă, cu alți tinerei, pînă le-am zis : mă copii, oțelul e o chestie serioasă, ia treceți voi la treabă. Și m-au ascultat. Cu oamenii trebuie să înveți cum se umblă. Și-acum, de ce să nu vă zic, îmi aduc aminte că luam bătaie zdravăn de la șefii mei, dar nu le-am reproșat niciodată. Mi-am propus să nu lovesc pe nimeni, dar de-o ureche tot îi mai întind pe cîte unii. În loc să le iau zece la sută din bani, să-i lovesc în pungă, mai bine le lungesc puțin urechile și le las banii și ei nu ultă. Cînd greșeala e mai mare însă nu-i iert".

O singură durere are oțelarul : că fiul său nu i-a împărtășit pasiunea : s-a făcut mecanic auto și nu siderurgist. „E mai ușor la motoare, așa-i, dar și la noi munca fizică s-a redus cu peste 50 la sută", recunoaște cu bunăvoință, ca pentru a-și scuza feciorul, dar fără să-și astîmpere regretul... „Eu, tovarășe, sînt cel mai bogat om din combinat : răspund de utilaje de 200 milioane".

EMANUEL VALERIU ■

Lecția de mărinimie

Cîmpina este o foarte puternică cetadelă muncitorească. Argumente : Orașul cu 35 000 de locuitori asigură în 40 de obiective economice — dintre care 12 întreprinderi mari — 32 000 de locuri de muncă ; producția industrială realizată este de peste cinci miliarde de lei (o singură unitate, anume întreprinderea de reparații motoare și tractoare grele realizează o producție echivalentă cu aceea a orașului Azuga) ; motive pentru care Cîmpina a fost supranumită și „perla economică a Văii Prahovei". Dar Cîmpina este și o foarte puternică cetate a științei și tehnicii românești. Argumente : Ființează acolo trei institute de cercetări — pentru petrol și gaze, pentru utilaj petrolier și pentru stomatologie ; este orașul cu foarte multe persoane cu pregătire universitară și tehnică superioară și cu cele mai multe doctorate în științe, raportate la mia de locuitori. Bineînțeles că toate acestea presupun și o susținută activitate de învățămînt. Populația școlară a Cîmpinei numără circa 12 000 de elevi, printre care și mulți seraliști, adică elevi care urmează cursurile serale ale celor cinci licee ale orașului. Ceea ce înseamnă însă mai înainte de toate că toți acești seraliști sînt socialmente încadrați și că prestează o muncă utilă : mecanici, lăcătuși, electricieni, strungari, petroliști, șoferi, turnători-formatori, sculeri matrițeri, amecîști... Ceea ce mai înseamnă și că sînt oameni care pot și care vor să învețe, chiar dacă asta implică eforturi infinit superioare elevilor de „la zi". Dar și eforturi și renunțări cel puțin egale și pentru profesori. Pentru că niciodată școala n-a putut fi gîndită fără dipolul profesor-elev. Eforturile unora sînt imaginea în oglindă a eforturilor celorlalți.

Caricatura săptămînii

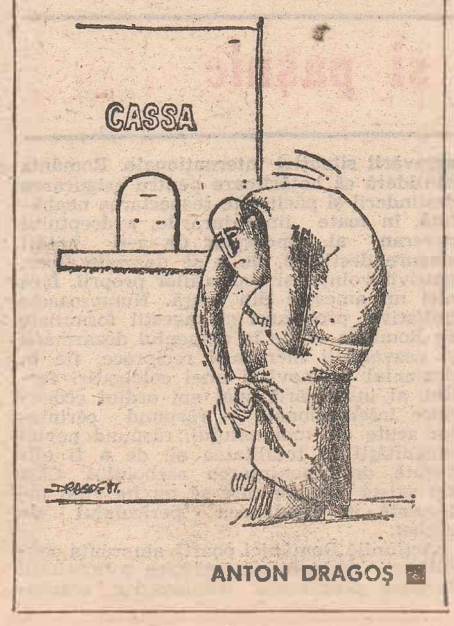

ANTON DRAGOȘ ■

Și nu pe nedrept s-a spus că fiecare profesor își are elevii pe care îi merită. Și că pe elev profesorul nu-l învață numai ceea ce știe, ci, mai ales, ceea ce este. Și tocmai „pentru a veni în sprijinul muncitorilor elevi seraliști Liceul «Nicolae Grigorescu» din Cîmpina va publica bianual (mai-decembrie), numai pentru uz intern, **un caiet de informare științifică** (matematică și fizică)", am citat din editorialul „La început de drum" al caietului nr. 1, din decembrie 1979. Nici o programă și nici o instrucțiune nu obligă nici o școală din țară la un astfel de gest. Ceea ce au făcut profesorii de la Liceul «Nicolae Grigorescu» izvorăște exclusiv din bunăvoia lor, din inima lor mare cu adevărat. De atunci și pînă astăzi respectiva publicație — de o evidentă verticalitate științifică și de atractive veșminte grafice — a apărut cu regularitate.

Observația ? Caietul (de fapt o autentică revistă) este scos de profesori care binemerită și de către muncitori elevi merituoși și studioși. **(Colectivul de redacție :** acad. Nicolae Teodorescu, președintele Societății de științe matematice din R.S.R., președinte de onoare al Societății științifice a elevilor Liceului «Nicolae Grigorescu» Cîmpina ; prof. Vasile Lungu, prof. Policarp Gane, prof. dr. Ion Bălu, prof. Gheorghe Stanciu.) Sînt profesori care îi învață pe muncitorii elevi nu numai ceea ce știu (matematica, în acest caz), ci și ceea ce sînt. Pentru că fiecare număr de Caiet... este o lecție de mărinimie. Ceea ce, zicem, apelînd la acel matematic quod erat demonstrandum, s-a și demonstrat.

MIRCEA BUNEA ■

Examenele de treaptă

A fost copilăria, urmează adolescența

Din imaginile alăturate, semnate de colega noastră, fotoreportera Elena Ghera, rezultă că examenul de treaptă pentru liceu a fost dificil, ca orice examen la care vrei nu numai să te înscrii dar să și reușești. Indiferent însă pe ce liste vor figura numele candidaților, de admiși sau respinși, imaginile acestea au vrut, scufundind un continent de vorbe, să mai dea de înțeles un fapt ce-am fi zis că s-a petrecut în desăvîrșita nebăgare de seamă în care se produc și echinocțiile, dacă n-am bănui că despre el s-a discutat îndelung, probabil, la orele de dirigenție : copilăria a fost, urmează adolescența ! Ceea ce înseamnă că de-acum este sigur că stelele nu se aprind seara și se sting dimineața ca becurile de pe stradă ci că ele strălucesc, deși nevăzute, chiar și-n miezul zilei, sau că se învîrt prin cer unele în jurul altora și-n jurul axei galaxiei mai grozav ca fîrișoarele dulci de vată de zahăr în jurul unui bețișor de lemn. Sau că, revenind la orizontul planetei noastre, siguranța de a înainta cu o mînă în mîna tatălui și cu cealaltă în mîna mamei lasă loc, mai mult decît altădată, puterii de a merge pe propriile picioare printre oameni necunoscuți.

Urmează adolescența, așadar. Copilăria mai rămîne totuși; o vreme, acolo pe unde a stat o vară, ca o pasăre călătoare care nu-și ia zborul chiar în ultima zi călduroasă ci în prima zi de frig. Deși ziua aceea cu adevărat poate să nu vină, încearcă să ne spună lumina ochilor din imaginile alăturate. De-o fi drept ceea ce un înțelept a zis, cu foarte mult timp în urmă, că „uneori este necesar să fii serios, cu toate că asta nu e o fericire", la fel de limpede apare că, imprescriptibilă prin vîrstă, copilăria nici nu se macină ca piatra, nici nu se face pulbere ca lemnul, nici nu ruginește ca fierul. O uită cine vrea s-o uite și o pierde doar cine n-a vrut s-o păstreze. Cu alte cuvinte, cei cărora nu le-a trecut prin gînd că le-ar fi chiar de ajutor, poate, într-o lume despre care un poet, de data aceasta – unul numit Charles Cros, într-un poem intitulat „Scrumbia afumată" – a spus că ar fi a oamenilor „gravi, gravi, gravi", atît de gravi că-ți vine să-ți legi repede o cravată nesifonată, să te închei la haină pînă la ultimul nasture și să porți o măturică în buzunarul de la piept ca să ai cu ce să îndepărtezi de pe ea orice fir de praf, imediat ce l-ai zărit că a aterizat pe revers.

Deocamdată, cum spuneam, copilăria mai rămîne, o vreme, acolo pe unde a stat o vară. Dar capătul verii cine-l poate vedea atîta timp cît mai e vară încă?

DUMITRU CONSTANTINESCU ■

Regăsire înaintea unui drum cu bifurcație

Incertitudini, certitudini și parcă...

Se vine la examen cu mama, cu o floare sau singură

De le-ar vedea acum, părinții de afară n-ar mai tremura

Fotografii de ELENA GHERA ■

Densitate maximă în sala de meditații a căminului liceului de informatică

S-au afișat rezultatele ! Între izbîndă și neizbîndă încap toate sentimentele

Ce nu se vede în fotografie ? Liniștea.

Viața la camping

Somn ușor de numai 12 lei

La campingul de la Slobozia, trag mai ales șoferii. Normal, căci ei e în buza șoselei, la 120 de kilometri de București și la tot atîția, or fi cîțiva în plus, de Constanța. Dar nu-l ocolesc nici altfel de călători, români sau străini, fie prea obosiți ca să mai caute o cameră în oraș, fie tocmai de-aia prea obosiți, întrucît hotelul din capitala Ialomiței e, ne-am edificat, cel mai adesea arhiplin. După ce-l găsesc, treabă nu tocmai ușoară, căci campingul e tupilat în verdele unor salcîmi, luat parcă sub aripa lor ocrotitoare, ei dau de-o femeie de ispravă, Maria Fadei. La cele 25 de căsuțe, care cu două, care cu trei paturi, Maria Fadei ține loc, cum zice, „și de mamă și de tată", rămînindu-i timp, după ce mătură și deretică, să mai facă și pe recepționera. Cu mîini bătătorite, nu de aplauze ci de muncă, ea îți oferă o cheie și îți urează noapte bună.

Facem toate astea și, jucînd rol de musafiri, constatăm că mobilierul căsuțelor e curat și îngrijit. Ba încă mai mult, e intact, în sensul că becurile și oglinzile sînt la locul lor. Prosoapele strălucesc, iar pernele, moi, ademenitoare, te trag la somn. Lenjeria arată ca scoasă din cutie, iar Iulian Oprea, șeful complexului (restaurant, braserie etc.), zice că da, fețele de pernă și cearșafurile se schimbă zilnic, ca și clienții. Altfel spus, puțini sînt cei ce zăbovesc la „Privighetoarea" mai mult de-o noapte. De regulă, după ce se trec în acte și după ce achită 12 lei, prețul unui pat, ei cad ca bușteni, fie din cauza drumului, fie a vinului, băut alături. În zori, invariabil, se scoală cu gînd de ducă și rareori, o dată, de două ori pe sezon, lasă în urmă și cîte-o amintire mai rea. Căci mai sînt unii, ridică Iulian Oprea din umeri, care își lustruiesc pantofii cu pătura, deși peria de haine e, și e, ne-am convins, la îndemînă. Apoi, după ce se spală „la comun", căsuțele n-au apă, mulțumește gazdelor și nu scapă, fie el cît de grăbit, de tentația unei ciorbe de burtă, specialitatea casei cu începere de la 6 dimineața.

Firește, „Privighetoarea" nu-i „Lido" și nici măcar „Union". Cum se zice 12 lei dai, 12 lei iei, dar aici, lîngă Slobozia, totul e lună și curățenia începe de la florile din ferestre, nu doar imprimate pe perdele, ci mai mult decît atît, flori flori, în ziua vizitei noastre, garoafe. De la 16 ani în cooperație, Iulian Oprea a învățat multe și, înainte de toate, o zicală, să faci totul ca omului, cînd pleacă, să-i pară rău. Poate că lucrurile nu stau chiar așa, de aici, însă, de la kilometrul 120, pleci mulțumit și odihnit, grație unor gospodari în fața cărora merită, fie ploaie, fie ger, să-ți scoți pălăria.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Inorm di multi

De cînd ambițioșii comerțului și ai turismului și-au descoperit vocații de lingviști, cuvîntul camping — folosit firesc în toată lumea — la noi pare să fie tratat adesea ca o ticăloasă marfă de import pe care ne-am irosi valuta. De aceea, probabil, în locul universalului camping, multe firme păstrează cu ostentație expresia popas turistic, destul de stîngace în a denumi ce e de denumit. Dar, indiferent ce scrie la intrare, omul e bucuros să găsească ce caută : un loc pentru cortul și mașina lui, amenajările minime pentru a petrece un concediu cît mai aproape de arbori, de iarbă, în aerul chiar liber, nemărginit de nici un perete și neindustrializat de nici un confort. Deci, Popas turistic MEDUZA, din Eforie Nord, marți 7 iulie a.c. Incinta împrejmuită pentru corturi este socotită a fi capabilă să primească vreo 1 300 de persoane. Acum sînt aproape 1 100. Administratorul Adrian Marian Bielz spune că, în acest an, turiștii beneficiază de alei asfaltate, de spațiu mai curat. Unii, zice dînsul, vin aici de ani de zile, și citează din memorie familia Chioreanu din Timișoara și familia Panaitescu, în cazul căreia n-a reținut și orașul de baștină. Cum abia începe o zi noroasă, nu este de mirare că Ilie Sîrba — din București, șofer la I.T.B. — care a venit cu soția, cu două fiice și cu doi nepoți, laudă condițiile MEDUZEI — gazdă, e bucuros de baie și duș, dar adînc întristat că vremea nu-i va lăsa azi să facă plajă. Un alt șofer bucureștean, Constantin Buga îi face surpriza administratorului Bielz să nu-l cunoască și să critice „inorm di multi niajunsuri" : „La baie e mizerie. Personalul de serviciu mai mult te drăcuie decît să facă ce trebuie. Ai de aici nu știu decît să te taxeze pentru orice. Ce să vă spun, e pe luate. Pe urmă vremea e rea. Din zece zile am prins trei ploi grozave." Mergem la spălătorul singurului grup sanitar, unde alți 5 bărbați se plîng că e curent, că nimeni nu vrea să închidă o intrare blocată cu un grătar încuiat, în peretele opus ușii spălătorului. Administratorul este de părerea lor : i se par, acum, și lui absurde zăbrelele cu lacăt. Unul din cei prezenți, probabil, înfuriat de vremea proastă, își varsă focul și pe ce nu trebuie. Spune, de pildă, că sînt prea multe robinete defecte, mai mult de jumătate. Cum nu e greu deloc, verific: din 13 chiuvete, la 2, în adevăr, nu curge apa. Alți turiști se plîng și ei de timpul nefavorabil. Unii, din acest motiv, se întorc acasă, ori o iau spre munte. Administratorul, care n-are încotro s-o ia, mă roagă să scriu că sînt necesare mai multe grupuri sanitare.

Popasul turistic ȘINCAI. Capacitate : circa 6 000 de persoane. Acum : 3 000 de turiști. Administrator — Ion Docu. „Toate-s bune, numa' timpul' nu ne place." (Florea Anton, muncitor constructor la T.C.H. Deva). Paul Aurel Faur, maistru la fabrica de bere din Craiova : „E al treilea an de cînd venim aici. E bine." Iar soția acestuia adaugă : „N-ar strica un apel la toate femeile de aici pentru mai multă curățenie". Bufetul „Șincai" are un bar cu activitate neîntreruptă cît ține programul afișat. Ceea ce nu se-ntîmplă și alături, la chioșcul de legume și pîine. Chiar acum — ca adesea, cum precizează administratorul Ion Docu — vînzătoarea e la depozit după marfă. „Dacă nu se duce ea, i se onorează și mai greu comenzile." Ceea ce nu se întîmplă și cu barul de spirtoase.

DORIN GHERGHINESCU ■

Solitar caut solitar

Plouă gospodărește, de o săptămînă toarnă întruna, ploi mocănești care răzbesc în suflet și te melancolizează, ploi cu stropi grei, cu nostalgia parcă a unui Bărăgan spre toamnă, iarba crește din apă, verdele frunzei e întunecat, cînd cerul se mai luminează puțin, se luminează a ploaie, în Valea Cerbului, un veritabil paradis pentru cetățenii cu religia campingului, e frig și piclă să te ia desperarea. Contrar a ce se crede îndeobște despre singurătate, puțini sînt aceia care umblă, cu tot dinadinsul, după solitudine. Cortul e un lucru minunat, cînd poate să se așeze lîngă un alt cort. Și nu-i atît teama de liniște și gol, cît trebuința unui suflet de prieten la lirismul omului peregrin. Cel ce-și ia cortul și umblă o face pentru că vrea să se primenească spiritual, să fie măcar o vreme același și, totuși, altul. Cîți dintre noi nu vrem să luăm viața de la început ? Am știi, nu-i așa, s-o trăim mai bine, am prețui mai atent amicițiile adevărate, am izbuti să fim mai generoși și mai candizi. O excursie de-a înaltul și de-a latul țării, cu așezarea cortului după o idee, dar mai cu seamă pe unde se nimerește să fie frumos, ca să ai simțămîntul a ceva ce ți se dăruie pe neașteptate este răsplata celui ce mai speră în aventură, în aventurile acelea pe care obișnuim să le numim bucurii simple, deși nu-s tocmai simple și la îndemîna oricui.

Pe Valea Cerbului, în buza apei, amăgiți de o rază pală de soare, familiile Iliescu și Stanciu rumenesc pe niște cărbuni fumegoși cîteva jumătăți de pui cumpărați de la „Supermagazinul Costila". Carnea sfîrîie pe tăciune și dă miros suav de friptură, dintr-un cort mai îndepărtat se simte o boare de cafea abia rîșnită, coaja brazilor dimprejur miroase a proaspăt și a mușchi putrezind la umbră, prin lutul negru al malului mișună sumedenie de insecte și-i răscolesc parfumul. Aici totul este aromă, buchet, esență. Stan Stanciu este maistru la turnătoria mecanică poligrafică și face camping de paisprezece sau cincisprezece ani. Cu soția, Maria, cu Fiatul său 850, bun încă la 400 000 de km. și în stare să ducă pe cele patru roți tot confortul unui concediu, cu un dor de ducă ce l-a purtat pe aproape toate drumurile țării, Stan Stanciu este solitarul tipic. Dar solitarul căutînd solitar, adică prieten, fiindcă la pribegia cu cortul mîncarea are un gust mai bogat cînd o împarți camaraderește fiindcă acum ai răgazul și îmboldul să destăinui lucruri pe care le amîni cu anul și uneori cu viața, fiindcă nu există bucurie mai omenească decît aprobarea ce-o găsești, în inițiativele tale de hagialîc, la un prieten adevărat. Inginerul Jean Iliescu e prieten cu Stan Stanciu de mai bine de două decenii. Camping, familiile Iliescu și Stanciu urzesc laolaltă de vreo șase ani. În Trabantul inginerului Jean Iliescu urcă fiul său, Jean Iliescu, și soția Marilena. Mai urcă în Trabant o serie de scule mari și mărunte, fără de care preumblarea în natură poate deveni o treabă extrem de complicată. Nomadismul acesta civilizat pretinde mult simț al prevederii, grijă pentru aproape, disciplină a simțămintelor și dragul taifasurilor tăcute, cînd se spune totul și se rostesc abia cîteva cuvinte.

De aici, din vecinătatea cabanei Gura Diham, familiile de prieteni pleacă „să facă" Apusenii pe Ohaba, spre Făgăraș și, probabil, prin Abrud. Solitarii din fire se însoțesc întrucît bucuriile au nevoie de martori. Viața în sînul naturii e o bucurie, chiar și ploile acestea sînt o bucurie. Totul e din ce punct de vedere consideri chestiunea. Dovadă că duminică dimineața, pe 12 iulie, a fost soare.

TUDOR OCTAVIAN ■

Acolo unde nu zboară vulturii

Așezat chiar în inima Moldovei, pe apa Tutovei, între Rusenii Răzeși și Dragomirești, popasul din Vladea ar vrea să țină locul hanurilor de odinioară acestor meleaguri, al hanului Girceni, al hanului Laza, al hanului Balta Dejugați, și uneori izbutește, alteori nu izbutește, și nu izbutește îndeobște înaintea unor oameni care mai au de unde să-și aducă aminte ce însemna altădată un han. Însă, pînă una alta, mai aproape de noi este adevărul că mai marele acestui popas, Neculai Vranciu, e un om inimos și nu numai inimos. Dacă rezistă aici de aproape o duzină de ani înseamnă că e și cinstit. Clienții lui de toată ziua fiind oameni din împrejurimi, fie cărăușul Vasile Verga, fie tractoristul Ștefan Murgu, fie pădurarul pădurii comunale Cornești, Mitrea Stoina, fie pensionarii Dumitru Stoina sau Gheorghe Vrînceanu, acesta, ultimul de loc de prin Doagele, un sat de stiliști. Dincolo de gospodăriile lor începe un drum forestier și dacă te tii cu încăpățînare de el, pe lîngă Movilă, te scoate tocmai la Ripa Beciului și, acolo, la o gaură căscată în deal. Și gaura aceasta, după ce că-i ea și așa largă, au mai lărgit-o niște soldați, înainte de ultimul mare război, săpînd-o în căutarea unor comori pe care nu le-au aflat. Și la vreme de seară, spun oamenii locului, mai cu seamă bătrînii, ar ieși vulturi din gaura aceasta, rotindu-se lenes peste dealurile din jur. Vulturi în toată firea !... Și, furat de poveste, la început am uitat să-l întreb dacă are clienți pentru căsuțele lui meșterite și cu gust și temeinic, așa, ca să nu le ia pe sus primul vînt. Și l-am întrebat. Da, avea și clienți, cu toate că, între noi fie vorba, căsuțele lui încă nu au intrat oficial în circuitul turistic. Însă, tot între noi fie vorba, ce mai poate însemna cuvîntul oficial cînd îți bat în ușă doi drumeți osteniți ? Încă nu are registre, dar, uite, Neculai Vranciu le-a notat numele într-un caiet în care, îndeobște, își ține în ordine socotelile. Sînt soț și soție, desigur, că doar le-a cerut actele, dar ceva e în neregulă între ei, după cum se poartă. Aseară, de pildă, s-au certat la cuțite, am crezut c-o zobește și, lucru curios, cînd au încheiat tearta, el plîngea și ea rîdea de se prăpădea. În dimineața de azi el se învîrtea ca un titirez, după ochiuri cu slănină, după pîine, după sare, după cafea purtîndu-le pe toate între restaurant și căsuță tot așa cum le-am duce și noi, neîndeminatic ca un chelner de țară, iar ea îl aștepta ca o prințesă, în capul patului înfățat cu ce am găsit și noi la îndemînă aici, pentru că nu ne-a dat încă nimeni rufărie de pat. Apoi s-au certat iar, mai al dracului decît în seara trecută, ea i-a zis monstrule și el a început iar să plîngă și nu era monstru deloc, dimpotrivă, plîngea și era mai serviabil decît oricare alt bărbat cu femeia lui. Uite, a mai zis Neculai Vranciu, lui îi zice Paul S..., Paul S... Uite că nu-i mai înțeleg numele de familie. Aici i-am notat și numărul de pe buletin... Și am privit și eu peste umărul lui Neculai Vranciu și am înțeles ce nu înțelegea el. Dar am notat în carnet doar atît : Paul S... Atunci să nu-i dăm nici numărul de mașină, a mai zis Neculai Vranciu, dumirit, că asta ar fi ca și cum i-am da numele întreg... Adevărul fiind că așa chibzuisem și eu. Închisesem carnetul și priveam în tăcere Lada verde, parcată dincolo de o grămadă de pietris, din care Neculai Vranciu spera să împlinească un podet între șosea și căsutele astăzi pustii. Și spre prinz, a mai zis Neculai Vranciu, m-au întrebat pe unde ar putea să se plimbe și ei vreo două-trei ceasuri și eu, ce să le spun ?, le-am vorbit despre Rina Beciului, cum ti-am vorbit și dumitale, și despre vulturii care ies către seară din gaura aceea căscată în deal. Într-acolo s-au dus, să vadă vulturii ăia... Dar uite-i că se și întorc... Uite-i, acolo, tocmai trec Tutova... Într-adevăr, Paul S. și soția sa abia trecuseră rîul și se apropiau de popas prin marginea unui lan de grîu arămiu. Încă nu era seară deplină și, de acum înainte, i-am mai spus lui Neculai Vranciu, tu nu mă cunoști și eu nu te cunosc... Și i-am făcut un semn scurt cu ochiul. S-a făcut, a rîs și hangiul, nechezînd ca un mînz. Și m-am răsucit spre cei doi. Nu-și vorbeau. Ea zîmbea spre ceva îndepărtat și străin pentru toți cei din jur. Iar privirile lui nu arătau ca niște priviri prin care s-ar fi rotit vulturi...

MIHAI PELIN ■

Vă rugăm, liniște!

E timpul siestei

O zi petrecută în complexul de agrement 1 Mai de lîngă Oradea e ca o explozie solară. Pînă nu de mult, locul, renumit pentru nuferii săi exotici, miraculos învecinați cu nuferii din delta Nilului, era o bătrînă și minusculă stațiune balneară, aproape părăsită, invadată de o vegetație senzuală, dezordonată, cu două-trei clădiri prăpădite și un cazinou baroc, prăbușit în indiferență, așteptînd acordurile unei fanfare în fireturi de aur simulat ca să cînte veșnicele valsuri de Johann Strauss.

Zona este acum de nerecunoscut. N-a pierdut din farmecul, din parfumul ei exotic, dar a devenit, într-un an și jumătate, un complex de agrement și tratament potrivit după ultimele telegrame ale arhitecturii turistice, deschis tuturor acelora care trec în caravanele vacanțelor prin orașul cu lumină lină și caldă : Oradea. Cîteva campinguri : 1 Mai, Venus, Nufărul, sînt invadate de căsuțe și bungalovuri confortabile, moderne, dichisite și întreținute cu un cult specific pentru salubritate și igienă, sînt invadate de corturi și rulote care, văzute din avion, seamănă cu un aeroport pentru toate culorile din lume. Sînt zile cînd, în acest complex de agrement se mută practic populația unui oraș : peste 20 000 de oameni veniți din toate colțurile țării dar și din Anglia, Franța Suedia, Olanda, Italia sau Spania... Campingul Venus, de pildă, are nu mai puțin de 14 bazine cu apă termală dintre care 13 sînt dispuse radial, cu pahouri care avertizează asupra temperaturii și asupra adîncimii apei.

Spectacolul miilor de oameni care se scaldă, fac plajă, mănîncă la tonete crenvurști, beau bere sau sucuri răcoritoare, decongelează cîteva tone de înghețată, conversează, rîd, dansează, joacă belotă sau table, fotbal sau tenis, decontractați, eliberați de constrîngerile imediat ale unui orar rigid, ale costumului „la patru ace" și ale ordinelor de serviciu, este reconfortant și molipsitor. Unii turiști, aflați în trecere pe șosea, abătîndu-se pentru cîteva minute prin complexul de la 1 Mai, privind carnavalul acesta de trupuri care se bucură de soare și de apă, renunță la itinerariile programate dinainte, „ancorează" la unul sau la altul din campinguri și rămîn săptămîni întregi în aceste superbe sate de vacanță gîndite cu inteligență și rafinament de arhitectul Arnold Szabo și de colectivul său de creație. Viața în campingul 1 Mai, cu spații vaste de parcare, de cazare, cu grupuri sanitare care funcționează ireproșabil, cu terenuri sportive, cu gazon fraged, cu peluze variate de flori, cu gherete metalice (amintind ascensoarele din zgîrie-nori) bine aprovizionate, cu mii de umbrele mari de soare și cu solarii, seamănă cu un paradis de buzunar. De buzunar, pentru că prețurile de cazare sînt la îndemîna tuturor și posibilitățile de aprovizionare cu cele necesare vieții de zi cu zi — apropiate. (Se află chiar acum în fază finală construcția unui complex alimentar splendid gîndit arhitectonic, ca o seră de sticlă și beton). La orele prînzului, femeile, tot femeile, pregătesc lîngă corturi sau în vetre comune, de vacanță rustică, mîncăruri delicioase și frugale, în vreme ce bărbații le dau ocol încercînd să le devină utili în arta culinară, resemnîndu-se pînă la urmă la o partidă de table, la o șuetă, sau pur și simplu cîtînd ziarele. Copiii aleargă cu strigăte de vikingi, se dezlănțuie prin balansoare. Aparatele de radio transmit concerte pentru apetit și bună digestie. După-amiaza însă se lasă o liniște respectuoasă, de siestă, cînd se doarme cu cugetul împăcat, se fumează cu ochii pierduți în spațiu și într-o dulce legănare prin șezlonguri aduse de acasă pe capotele mașinilor sau în rulote. N-am îndrăznit să tulburăm din această reverie decît familiile Dumitrescu Eleonora și Ștefan din Ploiești Gheorghiță Maria și Constantin din Valea Călugărească aflați aici în cel de al cincilea concediu al lor (impresionați de metamorfozele stațiunii), pricteni de o viață, oameni ai muncii pe fluxuri tehnologice grele la Întreprinderea 1 Mai, la Progresul, la Combinatul chimic „de acasă". Ei spun că după un concediu petrecut aici, în condiții de camping, cu corturi, nu mai au probleme cu supărătoarele dureri de încheieturi și cu spondilozele. La masa lor, belșug și, alături, bere la litru îngropată în pămînt ca să se păstreze rece.

După-amiaza spre seară deliciul tuturor e bazinul cu valuri artificiale „regizate" de Dumitru Gavruță, fost mecanic de batoză și țăran dintr-o comună învecinată. Acest bazin cu valuri artificiale fost, la rîndul său, părăsit un timp, ca un vechi orologiu cîntător din Oradea, și recondiționat în ultimul an, cu plăci de gresie, respectîndu-se detaliile arhitectonice inițiale, intră seara sub lumina reflectoarelor și devine treptat loc de înot în nocturnă.

O zi în complexul de agrement de lîngă Oradea e o zi fericită.

ADRIAN DOHOTARU ■

„Sînt un țăran care face politică"

Dumitru Tudose, **Erou al Muncii Socialiste : născut în 1924 în Stoicănești-Olt ; la vîrsta de 20 de ani a fost ales președinte al cooperativei agricole ; de atunci, unitatea a fost distinsă de 6 ori cu Ordinul Muncii clasa I și cu titlul de „Erou al Muncii Socialiste".**

— Îmi amintesc, tovarășe Tudose, de prima noastră întîlnire. Era acum opt ani, cu ocazia unei festivități („Da"), cînd urma să vi se înmîneze „Ordinul Muncii" clasa I, pentru rezultatele cu totul remarcabile obținute de cooperativă („Așa"). Numai că a intervenit un moment neprevăzut. Reprezentanții organelor județene uitaseră, pur și simplu, să aducă distincția („I-auzi !"). Adunarea generală era convocată, oamenii așteptau în sală... Nu te-ai pierdut cu firea („Eu nu"). Revăd cu exactitate fiecare gest al dumitale. Te-ai îndreptat calm, parcă cu pași calculați, de om trecut prin multe și care nu se mai miră de nimic, spre vitrina cu trofee. Ai descuiat-o. („Aha !") Era acolo o adevărată colecție. Ai luat un Ordin al Muncii primit în anii anteriori și ai spus : „Ni-l înmînați pe ăsta".

— Cred că, într-adevăr, nu eram mirat. Mai pățisem și altele. Prin anii de început, cînd dădeam bătălia pentru afirmare, ni se întîmplase să fim declarați cîștigători ai primului loc pe țară și pe regiune, cu producțiile cele mai mari de grîu și lapte, dar pe plan local, în cadrul raionului, eram clasați pe locul doi... !

● Zootehnia **este specializată pe ferme cu : 700 vaci cu lapte și juninci ; 5 000 de oi ; o îngrășătorie cu un rulaj anual de 4 000 de taurine ; un atelier de preparate din carne, cu o producție marfă anuală de 10 milioane lei ; un complex de 130 000 păsări, care aduce un venit anual de aproape 19 milioane lei ;**

● Ciupercăria, **cu o capacitate utilă de 10 000 mp laborator propriu, ultramodern, al doilea ca mărime din Europa, cu o capacitate de 250 tone micelii anual ;**

● Secția de conserve de legume și fructe, **care funcționează cu contract de cooperare cu I.P.I.L.F. Caracal, va realiza, din 1981, o producție marfă anuală de 40 milioane lei ;**

● Sector de construcții **în regie proprie (170 de meseriași). Anul trecut, valoarea investițiilor în C.A.P. a fost planificată la 12 600 000 lei. S-au realizat 38 milioane.**

— Mărturisesc, tovarășe Tudose, că de cîte ori am ocazia să discut cu dumneata descopăr ceva nou, de parcă de fiecare dată stau de vorbă cu un alt om. De fapt, cine ești ?

— Sînt ceea ce am fost de cînd mă știu : un țăran care face politică.

— Ce politică ?

— Politica noastră e să lucrăm pămîntul, să obținem producții.

— Le obțineți. Și încă bune. Anul trecut, de pildă, deși a fost un an greu, ați depășit planul producției nete cu 5 milioane lei.

— De ce nu mă întrebi cum le obținem ? An de an avem necazuri cu capriciile vremii. Dar astea sînt dintotdeauna. Noi, ca țărani, ne-am obișnuit cu ele. Asta e riscul nostru. Îl acceptăm și nu ne văităm. Ce nu înțeleg e altceva, și mă supără : cum, dom'le, să ajungă un județ la o producție medie de 700 de grame de lapte pe vacă, în primăvara aceasta ?

— Chiar, cum ?

— Să-ți spun eu cum : dăm paie la vaci și apoi ne așezăm la coada lor și le ordonăm să dea lapte. Atîta doar că ele nu știu de ordin. După aia vine povestea cu plata îngrijitorilor. Anul trecut, în vară, a apărut un decret care stabilește că, în zootehnie, nivelul retribuției nu poate fi mai mic de 80 la sută din minimul garantat, chiar în condițiile neîndeplinirii planului. Este o măsură bună, căci nu întotdeauna îngrijitorii sînt vinovați de nivelul scăzut al producției. Au venit, după aia, niște instrucțiuni de aplicare a decretului care răstoarnă bunele intenții, acordînd 80 la sută din... valoarea producției obținute. Așa s-a ajuns în unele cazuri la un cîștig de 6—7 lei pe zi. Ceea ce nu este stimulativ.

— Eroul Muncii Socialiste Marin Nedea de la Purani — Teleorman mi-a povestit o întîmplare. A fost numit într-o comisie județeană să meargă într-un C.A.P., unde zootehnia era la pămînt, să analizeze cauzele acelei stări de lucruri. Ce era de analizat, zicea el ? Nu în două săptămîni, cît îi se dăduse termen, ci într-o oră și-a dat seama exact despre ce este vorba : vacile erau costelive și nu dădeau lapte pentru că nu erau hrănite. Răbdau de foame. Concluzia sa a fost de bun-simț, și orice țăran care a crescut animale pe lîngă casă ar fi înțeles despre ce este vorba : animalele trebuiau hrănite și îngrijite ca lumea.

— Normal.

— Sigur că este normal. Multe lucruri în agricultura noastră ar trebui să fie normale și nu sînt.

— Hai să-ți zic și eu una. Noi, în comună, asigurăm toată pîinea prin brutăriile cooperativei. Pentru asta trebuie să prevedem, din timp, necesarul de grîu, în jur de 1 200 de tone. Ei bine, în fiecare an avem discuții la stabilirea planului, ne tîrguim. Cum, 1 200 de tone ? mi se spune. Vă dăm doar 400, maxim 500 de tone. Și restul ? întreb eu. Vă descurcați. Știți cum ar urma să ne descurcăm ? Oamenii în loc să meargă la muncă, ar trebui să alerge la oraș, să-și procure pîine. Treaba e simplă, nu e de neînțeles, că doar n-o să stăm nemîncați.

— Cum sînt încurajați oamenii la Stoicănești ?

— Cel care muncește este încurajat ; ce i-am promis, îi dăm, dacă merită ; nu-i lăsăm pe nechemați să se amestece în treburile noastre. Noi știm ce avem de făcut, nu ne lăsăm influențați de mode. Chiar de tip industrial, așa cum este la noi, zootehnia, de pildă, rămîne o ocupație tradițional țărănească. Iată, sectorul ovin. Am primit din Noua Zeelandă 2 300 de oi. Le-am aclimatizat, fără a avea vreo mortalitate. 70 la sută dintre ele au fătat cîte 2 miei. Șef cioban este Mircea Nistor, un țăran credincios meseriei pe care o știe de mic copil, familia i-a fost prima școală de calificare. Pe Mircea Nistor îl găsești la oi și noaptea. Stă acolo ca un soldat de gardă la drapel. Acolo e casa lui. Dacă îl întrebi de orice oaie, pînă și de cîinii de pază, știe tot. Asta e viața lui, nu poate concepe să trăiască altfel și în alt loc. Sau Stancu Dogaru, care de 20 de ani e mulgător, ca și Costică Paraschiv. Aștia cunosc fiecare fir de păr de pe vacile care sînt în grija lor. Aș zice că prima condiție care îi saltă pe ei în rîndul oamenilor de frunte, al comuniștilor, este dragostea față de meserie, pasiunea cu care lucrează, făcînd din noapte, zi.

— Totuși, cum ajung ei la asemenea performanțe ?

— Arătîndu-le încredere. Adică nu numai arătîndu-le, ci și învestindu-i cu încredere. Uite, la ferma de pomi este brigadier tot un țăran, un comunist, Costică Șerban, om ajuns la etatea de 57 de ani fără să știe ce este aia oboseala ce intră în oase din cauza nemuncii. A făcut din fermă o gospodărie model : se ocupă de pomi, sigur că da, însă face și legumicultură, crește și porci, și păsări, a amenajat și un laz cu pești. Noi, consiliul de conducere, îi sprijinim inițiativele, îl ajutăm să se gospodărească așa cum știe el că este mai bine. Are mînă liberă. Asta zic eu că este o altă condiție a afirmării : să nu-i zăpăcești de cap, să-i lași pe oameni să meargă pe drumul ales, adică pe acel drum unde mersul lor este cel mai drept, adică demn. Că ei știu ce au de făcut, sînt țărani, nu e nevoie să-i impingi de la spate. Iată, în această primăvară noi am fertilizat cu mîna 600 hectare cu grîu. Nu s-a putut altfel. A ieșit în cîmp toată suflarea satului. Sau trebuia să plantăm 80 de hectare cu cartofi timpurii, dar pămîntul era moale și nu puteam intra cu mașina de însămînțat. A venit la mine Nicolae Toloș. Asta se trage dintr-un neam numeros și harnic. A venit și Mircea Pițigoi, amîndoi mecanizatori și membri de partid. Că ei, ziceau, au montat pe rariță un cadru de cultivator cu care să săpăm șanțuri, în care să plantăm cartofii, tot manual. Eu știam ce e cu ei : aștia și șeful secției, Ion Păunaș, dacă zic hai să spargem munții, toți cei 40 de mecanizatori îi urmează. Și de data asta au făcut o treabă bună, jos pălăria.

— Tovarășe Tudose, de ce nu pleacă oamenii din Stoicănești ? Ei se nasc aici, fac școala aici și rămîn să muncească aici. Am aflat că dintre cei 1 284 membri cooperatori activi, care participă aproape zi de zi la muncă, 900 au o calificare atestată. Profesional, ei sînt buni oriunde se poate cîștiga mai bine.

— Întrebați-o pe Elena Pițigoi dacă vrea să plece. Sau pe oricare altul. Elena Pițigoi, hai să vorbim despre ea. O femeie, țărancă. Urmează liceul agricol, este anul patru. Lucrează la laboratorul de miceliu al ciupercăriei. Ce-și poate dori mai frumos ? Sau chiar președintele consiliului unic, Ion Vieru. Tatăl lui a fost primul brigadier al complexului, timp de 27 de ani. Rădăcinile lui Ion Vieru sînt în Stoicănești. Degeaba îl amăgești în altă parte, cu ni-ni-ni și na-na-na, el tot aici trage. Sufletul lui tot aici rămîne. Ce face el, face parte din ființa lui de țăran.

— Și pentru că aici oamenii se pot realiza în profesii atît de diverse ?

— 64 de absolvenți ai liceului agricol local lucrează la noi. Alți 15 tineri sînt cursanți ai liceului agricol din Slatina. Se pregătesc deci pentru profesiile satului. Repet însă : ceea ce îi face pe oameni să nu-și smulgă rădăcinile este încrederea pe care le-o acordăm. Uite, Constantin Zorzoliu, de la ciupercărie, a fost un pionier în meseria asta. Îi place. Și-a construit și acasă ciupercărie, pe care vrea s-o încălzească cu biogaz. E foarte bine ca oamenii să aibă idei și este și mai bine atunci cînd îi ajuți să le pună în practică. Ilie Ghinescu, tehnician constructor, a făcut un proiect de instalație pentru obținerea biogazului, ceva cu totul original. Am și încheiat contractul pentru realizarea unei instalații mari, în regie proprie. Brigadier constructor este tot un fost țăran, George Dogaru... Eu treaba asta am spus-o și la județ : producții mari nu se fac decît cu încredere în oamenii de jos. Unii sînt convinși că dacă n-ar fi ei noi am muri. Și dau ordine răstite, mai rău ca la armată. Adică le dau cu neîncredere că noi le-am putea executa. Prea multe instrucțiuni, prea multe sfaturi : și cînd să arăm, și cînd să dăm cu sapa, și pentru orice nimic, adică puneți mîna și munciți așa și nu altfel, ca și cînd ne-ar învăța cum să facem o treabă cum e lucratul pămîntului, pe care am învățat-o odată cu laptele supt de la mama. Le-am și spus unora de la județ, că noi, la C.A.P., am putea trăi și fără cap, doar cu o tablă în loc, să nu ne plouă în gît — că în rest sîntem dirijați cu bagheta.

— Tovarășe președinte, cît îi plătiți pe oameni pentru tot ce fac ?

— Tovarășe dragă, cînd ajungi să salți peste 70 lei norma convențională, problema nu se mai pune așa. Eu zic că de-acum nu mai e vorba de bani, ci de conștiință. Dumneata ce părere ai ?

PAUL URDEA ■

La Murfatlar, la Orientul nostru

În Crimeea anilor 1958, zeul vinurilor mi l-a scos în față pe tînărul oenolog Fichret Mujdaba, turc din Dobrogea, pripășit pe acolo în documentare și în colecționarea unor mostre de vinuri din însorita peninsulă.

Nu bănuiam atunci, în Crimeea, că stau la un pahar de vorbă cu viitorul savant oenolog dăruit, în plus, și cu harul literar de a vorbi și scrie despre vinuri, așa cum se vede în cartea „Murfatlar — legendă și adevăr" tipărită în 1979 la „Sport-Turism". Dar atunci, iarăși nu bănuiam că ne vom mai vedea la față decît abia peste un sfert de veac, la ceasul cărunteții, de data aceasta în Dobrogea sa natală, la Murfatlar, unde este directorul „Stațiunii experimentale viticole".

Murfatlar sună armonios și liric, parcă anume predestinat să ajungă marcă reputată de vinuri cu înmlădieri orientale. Dealtfel aș vrea să sugerez cititorilor „Flacării" noastre că în România vinurile respectă cu sfințenie etnografia locului de baștină, expunînd psihologia localnicilor care l-au zămislit. Astfel, vinurile moldovenești, sub suzeranitatea Cotnariului, sînt îndeobște blajine și așezate, încete și bune la taclale, ca moldovenii. Cele ardelenești, ale căror contese rămîn Tîrnavele, sînt aspre și dense, cu iz de răscoale și de istorie hărțuită și duc la reacție tîrzie precum mintea ardeleanului la bancuri. Cele oltenești de sub dealurile Segarcei sau Drăgășanilor sînt viclene, istețe și duc la limbuție, făcîndu-te să te legeni în mers cu iuțimea unui purtător de cobilițe supraîncărcate. Cele muntenești, în frunte cu Valea Călugărească, sînt clasicizante, cu mîndria provinciei care a stabilit limba română literară și poartă, emblematic, capitala în miezul grînarului Cîmpiei Române. În fine, cele dobrogene din parohia lui Mujdaba și tutelate de raiaua Murfatlarului sînt pline de dulceață și de lumină lină, orientală, conducînd la un divan cu tărăgănare de verset și cu exclamații prelungi ca de muezin. Credeți ori nu credeți, dar e tocmai așa ! Cum e omul e și vinul !

Despre legenda care ar fi botezat Murfatlarul, scrie Mujdaba, împreună cu cei doi colegi de breaslă, în carte, se spune că niște pirați au prins veste despre o corabie plină de comori ce urma să treacă prin apropierea coastei. Momind-o spre un loc stîncos, corabia s-a sfărîmat dar, spre marea lor deziluzie, nu au găsit în ea nici o comoară — numai o puzderie de coarde de viță-de-vie s-au ridicat deasupra apei. Căpetenia piraților, Radu Soare, a plantat coardele în pămîntul înnorit al Murfatlarului și s-a pomenit că bea „un vin cu o aromă cum nu s-a mai cunoscut, pînă atunci, pe pămînturile Dobrogei". Vița-de-vie a devenit zestre celor trei fete ale piratului și și-a risipit portaltoiurile în toată țara : „o fată a plecat cu un cioban în Transilvania, alta cu un haiduc în Oltenia, iar alta cu un arcaș în Moldova". Aceasta ar fi legenda. Urmează acum adevărul, nelipsit nici el de o aură legendară. Auzisem eu, încă în tinerețe, că la Murfatlar au fost plantate soiuri străine (italiene și franțuzești) care au dat aici rezultate superioare celora din locul de naștere. „În realitate, spune Fichret Mujdaba, doi precursori ai oenologiei române moderne, George Nicoleanu și Vasile Brezeanu, au plantat la Murfatlar 10 hectare cu viță franțuzească din zona Champagne, specializată în vinuri spumante. Dintre vinurile din zona Champagne, în special vița de Pinot gris a fost copia care a depășit originalul, în condițiile pămînturilor însorite ale Dobrogei. Același lucru s-a întîmplat cu Rieslingul italian. Dar ce mai, aproape toate soiurile celebre au dat aici rezultate peste așteptare : Chardonnay, Clairettes, Pinot gris și noir, Foole blanche, halvoisie și altele.

Dar extinderea, sistematizarea, cercetarea științifică, în continuă înnobilare și diversificare a soiurilor, la Murfatlar și apoi constelat la Nazarcea, Medgidia, Cernavodă, Ostrov, Cuza Vodă etc., s-au desfășurat în regimul nostru, prin modernizarea economiei socialiste. Fichret Mujdaba este directorul uneia din stațiunile de cercetare, aș zice de gnoseologie a vinurilor, în vecinătatea pragmatică a I.A.S. Murfatlar pe care el îl unește mereu rezultatelor sale, ca pe o parte din marele întreg. De la cele 10 hectare în 1907 s-a ajuns ca astăzi podgoria să cuprindă 50 kilometri lungime.

De fapt Murfatlarul e un cătun, la abaterea din șoseaua Constanța-Medgidia-Cernavodă, din punctul Basarabi. Drumul urcă și coboară pe mari tumuli, ca pe o continuare telurică a talazurilor mării, de-ți vine să cînți : „valul mării, valul mării / te coboară, te ridică !" Ajunși la punctul Basarabi, am intrat pe o alee princioasă, boltită de mari pomi umbroși, către clădirile impregnate de ispititorul buchet al tuturor... vinurilor. Era tocmai mireasma care mi se potrivește, precum unei femei cochete parfumul favorit.

Prevenit, Mujdaba m-a așteptat și am întîlnit același om calm, așezat și cu umor, la ceasul, cum spuneam, al cărunteții dar în ținută robustă, rezistent la timp ca în povestirea lui N. D. Cocea despre „vinul de viață lungă". Ne-am îmbrățișat, după cale de un sfert de veac, și un aer de nostalgie după tinerețea pierdută ne-a legat numaidecît inimile și ne-a dezlegat limbile. Încă înainte de a degusta. Am scos carnetul și pixul și am strivit, prozaic, balonul nostalgiei, notînd. Politicos și liric, Mujdaba s-a supus chinului gazetăresc. A scris și el, a primit o sumedenie de gazetari însetați, așa că e familiarizat cu emisia de gazetar. Aflu așadar că latifundiile viticole din cele două județe ale Dobrogei intră sub cercetarea științifică a centrului de la Murfatlar. Portaltoiul noilor soiuri productive este urmărit într-un complex construit special, pentru cantitate și calitate. Bine dirijate, în stații pilot. Tot în acest scop, pentru creșterea unor plantații mamă, în care o viță dă 50—100 de ochi, deci de la 3 000 la 4 000 de viță viitoare pe o singură plantă s-a prevăzut trimiterea în podgorii exclusive și intensive a soiurilor îmbunătățite.

Direcțiile principale constau acum în lărgirea soiurilor roșii, mult căutate. Se lucrează pe baza unui plan ferm de cercetare, pe patru programe : 1) struguri de vin, 2) struguri de masă, 3) vinificație 4) protecția plantelor. Colectivele de cercetare sînt și ele profilate pe agrofitotehnică (tăierea, conducerea și îngrijirea plantei), agrochimie, irigații, protecția plantei, vinificație și microbiologie. Iată, bem și nu știm că în umbra zveltă a paharului nostru stă atît amar de muncă, de veghe și încordare. Or, toate aceste cercetări de la centru continuă. Apoi în fermele pilot din C.A.P.-uri și I.A.S.-uri, în asociații C.A.P. — la Ostrov, Niculițel, Oltina, Alimana, Mihai Viteazul.

Mujdaba, ostenit de muncă pe zi-lumină, își cam încheie periplul, cu modestia-i funciară, atrăgîndu-mi atenția asupra muncii de colectiv, de echipă, de cercetare științifică și numindu-i pe inginerul Addef Ionescu, șeful stației de vinificație, pe mulți alții care dau rotunjime și maturitate cercetării. Dar și că utilajul, pînă mai deunăzi din import, este acum masiv fabricat în țară; cel de vinificație la Cluj, piesele pneumatice și zdrobitoarele la... mașina de selectare la Tecuci, alte mașini la Galați — deci practic, în toate zonele țării. Nici autoutilarea nu este cenușăreasă la Murfatlar. Termounificatorul pentru vinurile roșii, camerele sîngătoare de tip Blachère și altele, sînt fabricate, cu gîndire proprie și brațe proprii, aici.

Ei ! După un drum lung prin teoria și practica viticulturii se cere totuși un popas. Iar popasul a avut loc în fastuoasa sală de degustare, mare și compusă după regulile unei săli de gală. Dar și artistice. Mujdaba m-a întrebat, în ecoul stereofonic al sălii, dacă vreau vin sec, demisec sau dulce. Și i-am răspuns sec : vreau vin sec. Și sec s-a adus. Cum însă partea feminină care mi-a fost suită cezarică nu consumă ci se consumă sieși, am luat, cu curaj, pe umerii proprii sarcina de onoare, a degustării. După preceptele lui Mujdaba. Citez : „Odată hotărît să degusți vinul de Murfatlar ești pus la grea încercare, întrucît *nu știi ce să alegi și unde să te oprești* (sublinierile noastre, Al. A.), fiecare loc avînd farmecul lui" (am încheiat citatul). Urmează alte sfaturi : pahar de cristal, temperatură corespunzătoare soiului, mîncăruri adecvate etc. Le-am respectat pe toate, întocmai. Totul era ca un paradis al vinurilor dacă ochiul de Argus al nevestii-mii nu m-ar fi ars în ceafă : Aura, atoatevăzătoarea mea Aura, îmi număra paharele vorbite. Vocea ei, ea de oră de dirigenție, a sunat mustrătoare : „Sandule, băutura prea multă strică la sănătate și la demnitate ! Vezi că dacă beai prea mult, dau ortul popii !" La care i-am răspuns : „Iar după ce am să mor, am să regret profund că am fost un consumator fruntaș!"

În felul acesta, prin constrîngere, nu i-am făcut prea mare pagubă vinicolă prietenului meu drag Fichret Mujdaba la, acolo, cît ar bea o furnică.

AL. ANDRIȚOIU ■

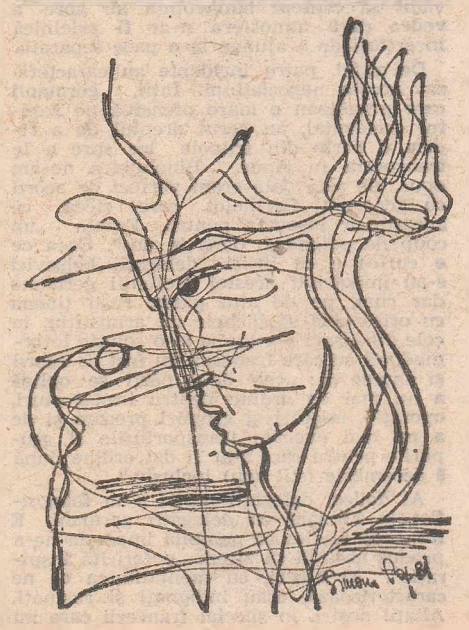

FILE DIN MAREA EPOPEE A UNITĂȚII NAȚIONALE A ROMÂNILOR

În acest episod din Memoriile sale, Ion Gh. Duca continuă să relateze despre unele defecțiuni în colaborarea de guvern cu miniștrii conservatori — slăbiciuni care au trezit în anturajul intempestivului general Berthelot ecouri defavorabile stării noastre de cobeligerantă.

Legat de armistițiul de la Focșani, Duca evocă patru semnificative incidente. Vă propunem, stimați cititori, să le urmărim lecturînd în paralel pasajele corespunzătoare din „amintirile" și „notițele zilnice din război" datorate altor personalități politice și militare ale vremii. Din Amintirile viitorului ministru care peste cîteva săptămîni avea să conducă negocierile păcii de la București : „...Și iată cum la începutul lui decembrie cu știința regelui Ferdinand și a guvernului român, generalul Scerbacev a început negocierile cu inamicul pentru încheierea unui armistițiu. Negocierile au început la 7 decembrie la Focșani și s-au încheiat la 9 decembrie. Marele Cartier român trimisese și el o delegație la Focșani, în frunte cu generalul Lupescu, delegație din care făcea parte și Iancu Mitilineu. Foarte bine primiți și tratați de generalul von Morgen delegații noștrii... Noi am iscălit armistițiul de nevoie ca o consecință a armistițiului rusesc și am avut grija să luăm toate precauțiunile posibile, față de aliații noștrii, să scăpăm cu fața curată. Din nefericire, pentru noi, precauțiuni de felul acesta nu prea erau multe. Brătianu trimisese un lung memoriu lui Clemenceau la sfîrșitul lui noiembrie prin care îi demonstra necesitatea în care ne aflam să jucăm după muzica rușilor. Nu știu dacă l-a convins, cred că nu, după cele ce s-au întîmplat în 1919. Pe de altă parte a doua zi după semnarea armistițiului, regele Ferdinand și-a depus comandamentul armatelor, cu interimatul căruia a fost însărcinat Prezan. Deși numirea generalului Prezan era normală, deși fusese făcută cu caracter de interimat tocmai în vederea anumitor susceptibilități, generalul Averescu s-a făcut foc și cu de la sine putere a trecut comanda Armatei a II-a asupra generalului Văitoianu. Un ofițer nu poate demisiona în timp de război, dar chiar dacă ar fi putut, Averescu nu s-a gîndit un moment să demisioneze. A continuat să ocupe mai departe localul rezervat Comandantului Armatei, a continuat să uzeze de automobilele și de toate comoditățile ce-i stau la îndemînă, cu un cuvînt să facă mai departe pe potentatul, dar neacceptînd să fie sub ordinele lui Prezan, a refuzat să îndeplinească și îndatoririle postului ce ocupa. În orice altă armată ar fi fost împușcat, sau cel puțin arestat. La noi, Marele Cartier, regele și guvernul nu numai că au încasat fără cea mai mică observație, fără cel mai mic murmur acest act de nemaipomenită insubordonare și anarhie — dar după șase săptămîni s-au mai grăbit să facă din generalul răzvrătit și primul ministru al Țării".

Iată și justificarea generalului în cauză, extrasă din ale sale Notițe zilnice din război : „...22 noiembrie. Am fost invitat să dejunez la palat. După ce ne-am sculat de la masă, am rugat pe rege să mă desărcineze de Comandamentul Armatei, deoarece nu pot rămîne sub comanda generalului Prezan. M-a rugat să rămîn la postul meu și să fac asta pentru el. „Faites ça pour moi". I-am spus atunci, că-l rog să-mi dea un concediu. Mi-a răspuns că ar putea să se interpreteze ca o protestare și ar fi în defavorul meu. I-am răspuns că sînt obișnuit cu interpretările calomnioase. În fine, a convenit să-mi dea un concediu tacit, fără a face formalitate. Stilles, schweigendes, Urlaub. În toate jumătăți de măsură..."

STELIAN NEAGOE ■

În schimb, acest limbaj, această denunțare a găsit la generalul Berthelot un teren prielnic. În fundul conștiinței sale el simțea că cerea prea mult patriei sale, dar că dacă însăși românii veneau să-i dea dreptate, să-l invite să aibă o astfel de atitudine, de ce ar fi fost el la urma urmei mai catolic decît Papa? Dacă cineva poate fi învinuit, aceia sînt miniștrii români, în parte numai generalul Berthelot. Așa se explică de ce odată incidentul închis, noi l-am iertat cu toții pe generalul Berthelot. Singurul care ar fi fost în drept să rămîie supărat pe el era d-nul de Saint-Aulaire pe care de fapt îl descrisese lui Clemenceau ca complicele nostru într-o acțiune dăunătoare intereselor Franței. Ce explicație va fi fost între ei, nu știu, destul că și ei au păstrat raporturi de intimă și cordială prietenie.

De altminteri, în genere, în toată această perioadă Take Ionescu și prietenii lui au avut o stranie atitudine. Au redactat chiar un memoriu scris pe care l-au remis oficial lui Saint-Aulaire și lui Berthelot și prin care declarau că România poate și trebuie să continue lupta. Firește, acest memoriu l-au redactat fără să spuie nimic nouă. Am aflat pe urmă numai de existența lui, așa încît nici azi n-aș putea să spun în ce moment precis l-au remis reprezentanților Franței. Ceea ce știu pozitiv e că la întocmirea lui a jucat un rol deosebit Titulescu. Aceasta a fost și cauza pentru care Brătianu a fost ani de zile ostil lui Titulescu, iar Ferechide a fost pînă într-atîta indignat pe el încît nu l-a iertat pînă la moarte. Am bănuit însă de pe atunci că se petrece ceva insolit. Întîi pentru că, de două-trei ori, mergînd dimineața la Brătianu care stătea pe strada Romană, lîngă Saint-Aulaire, am surprins pe Titulescu, pe Take Ionescu și pe Mișu Cantacuzino mergînd pe furiș la Saint-Aulaire și în al doilea rînd pentru că mergînd într-o seară la Titulescu l-a scăpat o frază care m-a pus pe gînduri. Mărturisesc însă că nu credeam că intervențiile lor au mers așa departe și că au avut un caracter atît de concret și, de ce n-aș adăuga-o, atît de întristător.

Deocamdată trebuia însă rezolvat incidentul lui Clemenceau care putea să aibă consecințe grave. Trebuie să spun că Victor Antonescu s-a achitat de această sarcină în chip strălucit. Explicația pe care a avut-o cu Clemenceau și telegrama explicativă a lui Brătianu expediată de altfel înainte chiar de a afla de supărarea primului ministru francez, faimoasa telegramă pe care noi o numeam telegrama „de la France voisine", au lămurit neînțelegerea și au pus capăt deocamdată cel puțin incidentului.

În timpul acesta la Focșani se încheiase armistițiul. Delegația germană, prezidată de generalul von Morgen, fusese foarte curtenitoare cu delegația noastră și căuta vădit să capteze bunăvoința lor spre a vedea dacă atmosfera n-ar fi prielnică încercării de a ajunge la o pace separată.

De altfel, patru incidente au caracterizat aceste negociațiuni. Întîi, germanii care pregăteau o mare ofensivă pe frontul occidental, au cerut dreptul de a ridica o parte din trupele lor spre a le transporta în Apus. Bineînțeles ne-am opus. De astă dată eram perfect de acord cu generalul Berthelot care zicea că aceasta ar însemna pentru Franța „un coup de poignard dans le dos". Ceea ce e curios e că înșiși delegații bolșevici s-au împotrivit acestei pretenții germane dar cum, pe de altă parte, rușii țineau cu orice preț să încheie un armistițiu, în cele din urmă s-a ajuns la o soluție intermediară cu care francezii au fost de acord și anume că: „cele două părți se obligă a nu mai da ordine pentru transporturi, operație, mișcări și grupări precum și de a nu mai executa transporturile și grupările pentru care s-ar fi dat ordine după 5 decembrie (stil nou) inclusiv."

Al doilea, delegații noștri s-au fotografiat la Focșani cu delegații germani. E lesne de înțeles ce penibilă impresie ne-a produs această să zicem „nefericită inspirație". Ai noștri, cu mentalitatea ce ne caracterizează, erau indignați și rușinați. Aliații noștri, în special francezii care nu

1917 — OCTOMBRIE — NOIEMBRIE (II)

glumesc cu asemenea chestiuni, erau cu drept cuvînt revoltați în cel mai înalt grad. A trebuit să ne ocupăm de chestie în Consiliul de Miniștri unde din îndemnul lui Vintilă Brătianu am orînduit o anchetă și de se va dovedi adevărat — pedepsirea aspră a celor vinovați. După obiceiul pămîntului, generalul Iancovescu care în fundul conștiinței sale nu găsea chestia atît de gravă, care poate chiar dacă ar fi fost la Focșani s-ar fi așezat și el în fața obiectivului fotografilor lui von Morgen, a procedat în așa fel încît nu s-a dat nici o urmare întregii afaceri. Această lipsă de demnitate și de ținută m-a mîhnit mai mult decît aș putea-o spune.

Al treilea — germanii au cerut să se purceadă imediat la schimbul ostaticilor. Lucrul ne convenea pe de o parte fiindcă pentru noi era o fericire să scăpăm cu un ceas mai devreme de întreținerea costisitoare și grea a tuturor acestor oameni și pe de altă parte fiindcă presa Puterilor Centrale dusese pe această chestie o campanie atît de înverșunată împotriva noastră, încît ne convenea să le dovedim prin mărturisirile acestor ostatici că fuseseră tratați omenește și că guvernul român, avînd în vedere groaznicele condiții din Moldova, își împlinise cu prisosință datoria. Fapt care de altfel s-a și întîmplat. Și, în sfîrșit, la rîndul nostru auzisem atîtea — de astă dată adevărate — despre suferințele ostaticilor noștri din teritoriul ocupat și de aiurea încît era o adevărată datorie, dacă un prilej ni se oferea, să punem cît mai curînd capăt martirologului lor. Noi am însărcinat alături de cîțiva militari pe colonelul Rihard Petrescu, fratele lui Emil Petrescu, și Jean Mitilineu, care era atașat pe lîngă Prezan, cu tratarea acestei afaceri, pe N. Tabacovici care, pe lîngă că-și făcuse studiile în Germania și că știa prin urmare perfect de bine limba germană, era și conducătorul acestui serviciu al ostaticilor și al prizonierilor de război. Tocmai fiindcă se ducea la Berlin și la Viena o campanie atît de pătimașă prin septembrie, Brătianu mă rugase să mă ocup de această chestie și de două luni lucram la Ministerul de Război cu Tabacovici și cu consiliul de pe lîngă el. Așa fiind, avusesem putința să mă conving personal că se lucrase bine la acel serviciu. Vizitasem cu. Lăscăruș Catargi unele lagăre și închisori, Dobrovețul între altele, vorbisem cu cei deținuți și ajunsesem la concluzia că față de mijloacele de care se dispunea, Tabacovici își îndeplinise întreaga datorie. Am stăruit deci pe lîngă Brătianu să-l delege în chestia schimbului. Energic și sprinten cum era trebuie să spun că a îndeplinit și această misiune, în unele privințe delicată, spre mulțumirea obștească. Din convorbirile care în treacăt le-a avut cu delegații germani, Tabacovici a putut culege unele impresii care pe urmă ne-au fost de folos.

Al patrulea — chiar la prima întîlnire dintre generalul Lupescu și delegații germani, a apărut spre uimirea noastră Virgil Arion și fratele său Costică. Costică Arion a declarat că vine spre a afla vești de la fiul său Dinu Arion care își făcea datoria pe front ca ofițer de rezervă. Cît despre Virgil Arion n-am putut niciodată lămuri pe deplin ce a spus, destul că încerca să ia contact cu militarii noștri spre a le face comunicări cu caracter politic. Tendința lui era să ne aducă la o pace separată cu înlocuirea dinastiei.

De fapt, evident am aflat-o abia mai tîrziu, la București era de cîtva timp în rîndurile germanofililor o mare confuzie. Carp cu intransigența lui voia pacea imediată, înlăturarea întregii dinastii și așezarea pe tronul României a unuia dintre fiii Kaiserului. El era exponentul punctului de vedere german. Ca de obicei el nu acționa personal. Amicii lui însă se agitau mult pentru a asigura izbînda ideilor sale. În cursul verii, giranții de minister Lupu Costache et Comp. puseseră la cale un fel de plebiscit în favoarea constituirii unui guvern Carp. Motivarea suna astfel, „dacă parlamentul țării ar fi avut putință să se întrunească la București, fără îndoială că dl. P.P. Carp ar fi primit de la el printr-o unanimă declarare mandatul de a lucra în depline puteri în numele Patriei. Cum însă expresia acestei voințe lipsește, trebuie ca națiunea însăși să încredințeze direct acest mandat d-lui P. P. Carp". Pe temeiul acestor considerente se trimiseră în toată țara spre subscriere adrese cu următorul cuprins : „subsemnații avînd convingerea că în împrejurările prin care trece țara acțiunea d-lui P. P. Carp e singura în stare să redea României situația pierdută, îi încredințăm sarcina de a apăra drepturile țării în negocierile ce se vor deschide pentru dobîndirea păcii dorite de toți" (adică a unei păci separate). Pe lîngă nedemnitatea unei atari acțiuni, ea era și ridicolă. Dacă Carp trebuia să fie învestit cu dreptul de a trata pacea de către națiune, aceste adeziuni tot nu puteau exprima voința țării fiindcă jumătate din teritoriul Moldovei nu adera la el. Iar dacă în concepția lui Carp și a amicilor săi aprobarea teritoriului ocupat de inamici era suficientă, ce rost mai avea această consultare națională. Precum Carp constituise un guvern al României ocupate fără să mai consulte țara, tot astfel putea să constituie fără s-o consulte și delegația ei la o conferință în vederea încheierii unei păci separate. Din punctul de vedere practic ca și din punctul de vedere al prescripțiunilor dreptului ginților, ambele manifestațiuni erau deopotrivă lipsite de valoare. Cu bunul simț care îl caracterizează, poporul nostru n-a subscris listele trimise, le-a botezat în derîdere „pantahuza" lui Carp și totul s-a sfîrșit, spre cinstea țării, în apatie și ridicol. Acum, în pragul armistițiului de la Focșani, Carp și amicii săi începuseră cu mari speranțe o altă acțiune. Organizaseră în București și în principalele orașe din țară conferințe în favoarea izbînzii tezei lor : pacea separată, izgonirea dinastiei și înfeudarea, deplina înfeudare la viața politică și economică a Germaniei. Oratorul care se agita mai mult era Alexandru Beldiman. Era, ce e drept, pentru el un minunat prilej spre a dovedi ceea ce era în realitate, adică mai mult german decît român. Cauza era atît de potrivnică simțămîntului public, încît cu toate presiunile administrative și amenințările comandaturei — sau poate în parte tocmai de aceea — conferințele au avut aceeași soartă ca și pantahuza. Personal m-a mîhnit mult că la una din aceste conferințe, la cea din Craiova, a luat cuvîntul și George Știrbey, fratele mai mic al lui Barbu Știrbey. Copilărisem cu el și deși era mai tînăr decît mine, deși ne aflam în alte tabere politice, deși concepțiile noastre se deosebeau adînc, eu democrat convins, el conservator aproape reacționar — îi păstrasem o firească afecțiune și mă obișnuisem să-l stimez. Actul acesta în plin război, sub egida armatelor de ocupație, mi-a sfîșiat inima. Fratele său era disperat iar sora sa, d-na Elisa Brătianu, o considera ca o rușine pentru întregul lor neam. Peste cîteva săptămîni o febră tifoidă l-a răpit în floarea virstei. Poate că cel atotputernic s-a milostivit cu el. Osîndit să fie pus alături de Sterii, de Beldimanii și de Virgil Arion, ce ar fi fost viața și viitorul acestui om născut sub atît de fericite auspicii, purtător al unui nume istoric, posesor al unei mari averi, cumpătat, serios, muncitor, cult și nelipsit de oarecare însușiri intelectuale ?

Marghiloman ca exponent al punctului de vedere austriac, deși cu puțin timp înainte acordase un interview agenției germane „Trans Ocean", în care vorbise de necesitatea pentru România de a încheia cît mai curînd o pace separată și spusese chiar „și dacă condițiunile acestei păci ar face necesar ca regele care a declarat războiul să nu poată încheia pacea, nu mă îndoiesc că regele va face gestul inevitabil". Acum sub sugestia lui Czernin nu mai cerea înlăturarea dinastiei. Într-adevăr pe atunci preocuparea Vienei era să se încheie cu România pacea cît mai repede și prin urmare cei de la Ballplatz erau dispuși să înlăture din calea lor tot ce ar fi putut complica situația și întîrzia soluția dorită. Ori era de sine înțeles că a pretinde neapărat înlăturarea dinastiei nici nu simplifica, nici nu grăbea lucrurile.

Stere, după ce fusese violent împotriva regelui și vorbise să se ofere coroana României lui Wilhelm II sau unuia din fiii săi, acum cu grandomania lui visa alipirea țării noastre la o Gross Oesterreich sau la Germania. Un mare bloc politic și economic stavilă permanentă împotriva tendințelor de expansiune ale rușilor înspre orientul Europei. În măreția acestui plan chestia dinastiei fi apărea mică, secundară — o disprețuia — mai ales față de impresiile pe care le culesese la Berlin că Wilhelm II și fiii lui n-ar fi dispuși să primească tronul României și față de ultimele dispoziții ale Austriei în ceea ce privea chestia dinastică de la noi. Pe de altă parte, pe problemele de ordin intern neînțelegerile lui atît cu Carp, cît și cu Marghiloman îl îndepărtau tot mai mult de ei și prin aceasta fatal și de politica lor. Într-adevăr, Stere era un partizan hotărît al reformelor, al exproprierii și al votului obștesc, se considera chiar unul din părinții lor. Știa că le votasem formal la Iași. Era deci pentru el o imposibilitate absolută morală și de principii să renunțe la grabnica lor aplicare. În schimb Carp și Marghiloman, cu lipsa lor organică de simț al realităților, considerau votul de la Iași ca nul și neavenit și își închipuiau mai mult decît oricînd că aceste două mari reforme pot fi înlăturate.

Toată lumea aceasta văzînd cele ce se petrec pe frontul rusesc, socotea că i-a sunat ceasul și prin urmare se întrunea, se certa, conspira, intriga, se contrazicea. Nu voi intra în amănuntele tuturor acestor uneltiri. Mă oprește un legitim simțămînt de durere națională și pe de altă parte n-am fost în măsură să cunosc cele petrecute la București prin mine însumi, așa încît nu pot aduce personal nici o contribuție cu adevărat interesantă pentru lămurirea acestui trist episod al istoriei războiului.

Destul că la cei de la Focșani se resimțea lipsa de unitate, de hotărîre clară a celor din București. Noi care bineînțeles nu știam toate acestea fiindcă era încă rupt orice contact cu teritoriul ocupat, ne miram numai fără a ne-o putea explica atitudinea celor din delegațiile de la Focșani. Confuzia era ce e drept complectă și amețitoare. Pe cînd Virgil Arion, cu spectrala lui siluetă, se furișa în umbră și strecura pe la urechile unora și altora că dacă vrem să scăpăm țara, pe care politica nenorocită a regelui și a lui Brătianu a prăpădit-o, să înlăturăm dinastia, să facem pace și să ne aruncăm fără rezerve în brațele Germaniei fericiți că după trădarea noastră va consimți să ne ierte — generalul von Morgen într-o convorbire cu Mitilineu spusese că Germania are cele mai bune simțăminte față de România, că nu vrea să-i micșoreze teritoriul, că în Dobrogea pretențiile bulgare sînt nejustificate, că vor ști să li se împotrivească. Mai mult, vorbise în termeni elogioși de Mărășești, de vitejia armatei române și după o comparație cu regele Carol, firește în folosul acestuia, adăugase că regele Ferdinand e stimat în Germania. Marea vinovată a conflictului fiind numai regina Maria.

Dar unde confuzia a fost și mai caracteristică a fost în următoarea împrejurare. Virgil Arion însoțit de maiorul Iarosch din statul major al generalului von Morgen și de lt. Kremnitz, fiul doctorului Kremnitz și al faimoasei Mite Kremnitz și crescut dacă nu născut chiar în România, comunicase generalului Samsonovici, pe atunci șeful de stat major al generalului Eremia Grigorescu, că mareșalul von Mackensen ar vrea să aibă o convorbire cu regele Ferdinand.

Omizile, o fatalitate ?

Prima generație de omizi e la pămînt. Se pregătește a doua

Dintr-un anume colț al Capitalei, colț format de vreme îndelungată de strada Drumul cooperativei cu strada Îndrumării, adică din exact locul unde se află Inspectoratul pentru protecția plantelor al municipiului București (tel. 46 53 40), se pornește în fiecare an o înverșunată luptă împotriva dăunătorilor naturii. Cei ce lucrează aici jură cu consecvență moartea omidei păroase și a gîndacului de Colorado între 15 iunie și 15 septembrie și, uneori, rod al unui deplin acord între gînd și faptă, reușesc să obțină rezultate pe măsura rîvnei lor, deviza „un nu hotărît omizilor" avînd astfel o deplină acoperire în realitate.

În această vară, însă, faptele inspectoratului cu pricina nu sînt chiar pe măsura jurămintelor, dovadă fiind numeroasele comenzi neonorate, și o stare de gîfîială, de „nu mai prididim", care a reieșit, în primul rînd, din discuția cu inginera Georgeta Popescu, adjuncta inspectorului șef. „Acționăm în cea mai mare parte împotriva a doi dăunători, omida păroasă și gîndacul de Colorado, ultimul trecînd în ultimii ani de la cartofi și la alte culturi. În ceea ce privește omida, prioritate au unitățile care trimit adrese, deoarece, chemați prin telefon ne-am trezit nu de puține ori în fața unor locuri virane. De asemenea, punem la dispoziția Administrației domeniului public (ADP) din sectoare cîte o mașină cu șofer și un echipaj de doi oameni, precum și produsele pentru stropit. Aceste mașini pleacă în fiecare dimineață cu comenzi ferme, urmînd ca la sectoare să primească și alte sarcini privind tot combaterea dăunătorilor".

Pentru această activitate, care trebuie să se desfășoare în întregul municipiu și în sectorul său agricol, inspectoratul numără în jur de patruzeci de oameni (șoferi, mecanici și cei ce fac parte din echipajele de deparazitare) și are la dispoziție 10 cisterne și 3 tractoare. „Adevărul e că singuri nu putem face față, adaugă inginera Georgeta Popescu. Am ajuns la aceste invazii puternice, deoarece vreme îndelungată nu s-a făcut nici o combatere mecanică. Nu ne-au ajutat nici cetățenii, nici ADP-urile din sectoare, care, pe lîngă mobilizarea gospodarilor, ar mai fi putut, cu mijloace minime, să-și adapteze cîteva din cisternele disponibile".

Că amintita combatere mecanică nu se face deloc, fapt ce explică într-o măsură aplombul omidei păroase, apare limpede. La fel stau lucrurile și în privința sprijinului acordat de ADP. Mai puțin limpede ne-a apărut ce întreprinde, totuși, concret Inspectoratul pentru protecția plantelor, mai ales că în ziua vizitei noastre (6 iulie), patru cisterne se aflau aliniate în curtea unității, la o oră de vîrf, ca să spunem așa, dat fiind că aici se lucrează într-un singur schimb. Ne-am propus deci să urmărim „mișcarea" utilajelor în zilele de 4, 6 și 7 iulie, atît în registru cît și pe teren. Cel puțin în scripte, treaba s-a dovedit plină de surprize.

Sîmbătă, 4 iulie. Din cei 13 șoferi (îi includem aici și pe conducătorii tractoarelor) au lucrat doar 6. Restul : 2 — învoiți, 1 — bolnav, 1 — a predat mașina pentru că de luni intra în concediu, 1 — lipsă ulei.

Luni, 6 iulie. Au lucrat tot 6 șoferi. Restul, absenți motivat sau nemotivat.

În ceea ce privește modul în care echipele inspectoratului și-au făcut datoria marți, 7 iulie, cînd comenzi ferme aveau 9 șoferi, și cum au colaborat cu ADP-urile sectoarelor, relatează Cici Iordache și Dumitru Graur.

★

Marți, 7 iulie, la Direcția agricolă a municipiului București am notat și părerea conducerii forului ce tutelează Inspectoratul pentru protecția plantelor, vizavi de întreaga activitate de combatere a dăunătorilor și, desigur, a unității specializate, de care ne ocupăm.

Marin Dumitrescu, director general : „Inspectoratul pentru protecția plantelor a fost creat pentru agricultură și mai tîrziu și-a extins activitatea pe municipiu. Azi, toată lumea așteaptă inspectoratul. Nimeni nu mai taie o crenguță, nimeni nu mai face o combatere mecanică. În sectoare, ADP-urile ar trebui să fie mult mai active : să folosească oamenii și utilajele inspectoratului, dar să mobilizeze și cetățenii și chiar să adapteze, temporar, o parte din cisternele lor. ADP-ul face exact ca ăla cu ursul : ia (mașină) cine țipă mai tare. 600 de kilometri pătrați, cîți numără suprafața Bucureștiului, nu pot fi acoperiți doar de inspectorat. Avem necazuri cu oamenii, o știm, dar nimeni nu vine să lucreze la stropit".

Tudor Petrișor, director general adjunct: „Eu, la mine, la bloc, am rupt frunzele și crenguțele invadate de omizi, după care am procedat la o ușoară pîrlire cu șomoiogul. N-am chemat inspectoratul. Nu poate ieși fiecare la pomul din fața casei ? Avem noroc cu ploaia asta care a pus generația întîi de omizi la pămînt, fiind practic terminată..."

E adevărat, dar vine generația a doua, iar pînă în septembrie nu se anunță numai ploi. Oricum, faptul că aproape jumătate din numărul de mașini pentru stropit nu foloseau la nimic din cauza invoirilor și a absențelor nemotivate, precum și colaborarea cu sectoarele Capitalei întemeiată sănătos pe principiul „ia cine țipă mai tare" arată clar că nu numai combaterea mecanică este în suferință, dar și cea chimică. Pînă una alta, omida păroasă nu se teme decît de ploi.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

Combaterea întîrzie, asediul continuă !

Bun, atunci să vedem la fața locului. Sîntem însoțiți de Vasile Dobre, contabilul șef al Administrației domeniului public — sector 2. Dînsul zice : „Bănuiesc că-i vom găsi pe cei cu combaterea omizilor în zona Stadionului „23 August", pe străzile Vatra Luminoasă, Maior Coravu, Bd. Muncii și altele din aceeași zonă, fiindcă trebuie să acționeze pentru „Universiadă". Din cîte știu eu, acolo s-au

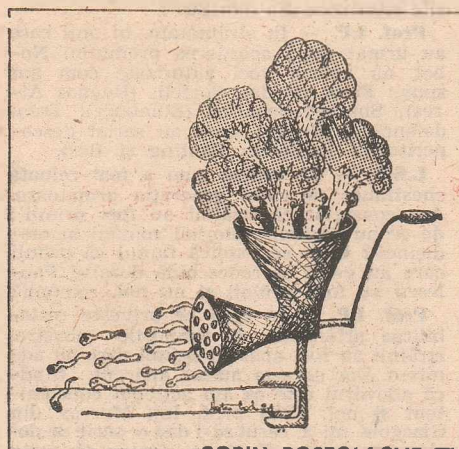

SORIN POSTOLACHE ■

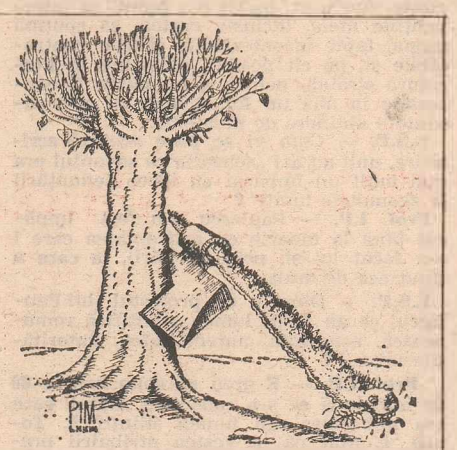

MIHAI PÎNZARU-PIM ■

îndreptat în ultimele zile". Nu găsim însă nici o singură cisternă pe aceste străzi. Stăm de vorbă cu cetățenii, nici ei n-au văzut așa ceva în ultima vreme, deși tare s-ar bucura dacă s-ar stropi, fiindcă, zic ei, din copaci omizile au ajuns să se cațere și pe ferestre. În parcul stadionului vorbim cu muncitoarea Ioana Niță de la A.D.P.-ul sectorului, care susține : „Ieri am văzut o cisternă pe strada Baicului. Căta strada Lunca Florilor și șoferul întreba în stînga și-n dreapta. Prin parc nu i-am văzut, cu toate că pomii-s plini și omizile ne cad nouă în cap". E adevărat. Din ce am aflat la dispecerat, una dintre cisterne ar fi trebuit să treacă luni pe străzile Sachelarie Vissarion, Dumbrava Roșie, Bizet și aleea Lunca Florilor. Le luăm pe rînd, dar nimeni nu ne poate semnala pe primele trei vreo urmă a cisternei amintite și a oamenilor care stropesc pomii. Cineva își aduce aminte că, acum cîteva zile, ar fi trecut doi oameni cu o foarfecă în vîrful unui par cu care au tăiat crengile cel mai atinse de cuiburile de omizi, dar asta e o cu totul altă poveste, cei doi sînt oamenii A.D.P.-ului, care fac și ei ce pot, cu mijloace mai mult decît rudimentare. Vasile Dobre spune ceva despre o cisternă pe care A.D.P.-ul ar fi pregătit-o pentru stropit, punînd și oameni la dispoziție în acest scop, dar pentru asta trebuia și substanță de combatere, iar Inspectoratul de protecție a plantelor a refuzat să o livreze, o anume ingineră Oană susținînd că toate deplasările sînt asigurate prin forțe proprii.

Ajungem în fine și pe strada Lunca Florilor și, de acolo, pe aleea cu același nume, situată undeva în apropierea Întreprinderii „Electronica". Aleea nu are decît vreo două, trei sute de metri, despărțind cîteva blocuri aliniate unul lîngă altul de-o parte și de cealaltă și fiind străjuită de cel mult 20 sau 25 de pomi, e adevărat, unii destul de înalți. Aflăm imediat că o anume tanti Bella, de la blocul 14, ar fi reclamat Inspectoratului, acolo i s-a spus mai întîi că trebuie făcută o comandă scrisă, iar mai apoi cineva a asigurat-o cum că „venim noi și-asa, plătiți ceva și ne înțelegem !". Cetățeanul Dumitru Nițu, locatar al blocului nr. 17, zice : „Pot să vă spun că eram aici cînd au stropit, stăteam colo, pe-o bancă. I-am văzut c-au trecut pe alee și-au stropit din mersul mașinii, așa mai mult de formă, fiindcă presiunea din furtun n-ajungea decît pînă la jumătatea pomului. Apoi s-au dus la un cetățean de pe strada Kilia, care i-a chemat și le-a dat ceva. Erau trei oameni. Unuia îi spunea parcă Vasile, apoi era șoferul și unul cu părul cărunt și pălărie gri, care parcă dirija. I-am întrebat dacă nu dau peste tot, mai atent adică, fiindcă omizile aproape ne-au invadat, dar mi-au răspuns că nu se dă decît la cine plătește". Apare curînd președintele Asociației de locatari de la blocul 15, Vasile Puscașu pe numele său, care întărește cele spuse mai înainte. „Nici în față, la noi, nu s-a stropit, fiindcă n-am fi reclamat. Am întrebat cam cît ar costa să dăm toată strada și ni s-a spus că ar veni vreo 4 000 de lei, așa că ne-am lăsat păgubași !". Asta, deci, a fost situația întîlnită pe aleea Lunca Florilor.

A doua zi stăm de vorbă cu tovarășa Ludmila Buzea, șefa sectorului spații verzi din A.D.P.-2. Dînsa își aduce aminte că între A.D.P. și Inspectoratul de protecție a plantelor au existat relații mai bune, pînă la recent înființarea Sectorului agricol al Capitalei. „Acum, zice, dacă îi solicităm, spun ba că n-au ulei, ba combustibil, ba că sînt solicitați de C.A.P.-uri. Săptămîna asta n-am avut nici un utilaj. S-ar putea să se lucreze noaptea, cu agregate fumigene în parcurile mari, dar nu știu. Ni s-a spus că nu se poate asigura în aceste zile decît Șirandul Tei și sesizările cetățenilor, bineînțeles numai unele dintre ele. Altceva, nu știu ce să vă spun. Nici noi nu știm, dealtfel, ce ar mai fi de adăugat. Situația e cît se poate de limpede, dar și destul de tristă. Cum, adică, oare să nu fim în stare să stăvilim acest adevărat asediu pe care omizile păroase l-au îndreptat asupra orașului ? ! E greu de acceptat așa ceva.

DUMITRU GRAUR ■

P. S. Am aflat, în urma unui telefon la Inspectoratul de protecție a plantelor, că mașina care ar fi stropit cît de cît aleea Lunca Florilor purta numărul 31-B-2416, iar echipajul era format din șoferul Dumitru Giurcă și muncitorii Anton Gheorghe și Dumitru Petrescu. Cu alte cuvinte, în loc să se lămurească, misterul se adîncește : nici urmă de vreun „nea Vasile" și de vreun șef care dirija, avînd în cap pălărie gri. Unde să fie adevărul ?

Un elicopter pentru arborii seculari din Cotroceni !

La prima oră a zilei de marți, 7 iulie, lună a lui cuptor, contrazisă la ora dimineții de o ploaie rece și măruntă ca de toamnă, echipajul de la Inspectoratul pentru protecția plantelor nu se prezentase încă la datorie, conform planificării în sectorul 5 al Capitalei. Ceea ce știm precis, deoarece am fost martori oculari, e că, la ora 7 fix, muncitoarea topometristă Maria Sireteanu de la serviciul tehnic al Administrației domeniului public din respectivul sector, s-a înființat la un telefon și n-a lăsat receptorul din mînă pînă ce nu a vorbit cu Inspectoratul de protecția plantelor și nu a aflat dacă vine, la ce oră, și din cine anume este format echipajul cu care trebuie să meargă pe teren și să continue munca de combatere a omizilor.

Aflăm de la tovarășul director al A.D.P. sector 5, Constantin Pârvu, că „noi n-am stat nepăsători, n-am așteptat inspectoratul ci, mai întîi, am acționat cu echipele noastre de muncitori de la spații verzi. Parcurile, aleile, scuarurile, toate zonele verzi destul de numeroase în sector, dacă sînt o binefacere a orașului, plăminii lui, sînt totodată însăși munca noastră și însăși rațiunea activității noastre. Așa că, prin aprilie—mai, am început cu distrugerea focarelor prin tăierea ramurilor infestate, dar nu s-a putut ajunge și la vîrfurile copacilor foarte înalți. Am solicitat chiar niște scări de la pompieri și tot nu s-a rezolvat în totalitate. Avem arbori seculari ca în Cotroceni, de pildă, de o frumusețe rară, cu vîrste între 150 și 160 de ani, și mai mult, cu coroane care ajung la înălțimi de 50—60 de metri. Chiar și cu pompele de stropit ale echipajelor de la protecția plantelor nu izbutim să efectuăm o dezinsecție perfectă, să distrugem toate focarele, să nu mai existe recidive, să scăpăm vegetația orașului de acest veritabil flagel".

La ora 9.30 (cînd ploaia a și stat și o geană de soare s-a arătat pe cer), așteptatul echipaj, format din autocisterna condusă de șoferul Gurea și muncitorii Ion Șerban și Ion Dură, cu aparatele lor de stropit, s-a prezentat în sector. Se îmbarcă și Maria Sireteanu, pornind pe străzile Cotrocenilor — Eroilor, Costache Negri, Dr. Lister, Pasteur, Reiner, Bagdazar... apoi Parcul Elefterie, Panduri, Tudor Vladimirescu, Uranus.

Inginerul horticol Virginia Popescu, șefa serviciului spații verzi, pasionată a profesiei sale, cu sensibilitatea suferindă atunci cînd se produc traume ori boli în lumea verde, în lumea florilor, controlează cu cerbicie, cu prețul a multor ore de muncă peste programul normal, totul. În această perioadă, deși atît de plină pentru domeniile publice ale Capitalei în preajma deschiderii Universiadei, controlează pînă la ultima stradă și ultimul copac dacă s-au făcut stropirile necesare împotriva viermelui necrutător. De aceea i se pare nedrept ca Inspectoratul de protecția plantelor să reclame lipsa de ajutor din partea A.D.P. „Deși avem doar 12 cisterne, din care 9 sînt cuprinse în acțiunea de combatere a țînțarilor, în colaborare cu Centrul sanitar antiepidemic, iar celelalte trei suplinesc, cu mare efort, și treaba acestora pentru curățenia străzilor, am găsi, firește, modalitatea să afectăm o parte și pentru stropitul vegetației. Dar n-am auzit pînă acum, deși avem același for tutelar și același vicepreședinte care ne coordonează activitatea în cadrul Consiliului popular al municipiului București, să fi ridicat vreodată această problemă. Să ne fi cerut sprijinul, așa cum noi îl rugăm, de multe ori cu mari insistențe, să ne trimită echipajele sale de specialitate. Promitem să-i ajutăm, deși nu e o treabă simplă, pe lîngă substanțele necesare a căror preparare în concentrațiile cuvenite cere pricepere, fiind nevoie și de un instructaj special de protecția muncii. Dar totul e posibil, dacă ar exista o bună colaborare. Importantă este podoaba verde a orașului. Apărînd copacii, peisajul, natura ce ne înconjoară, parte integrantă din ființa noastră, apărăm însăși viața. Și sîntem datori s-o facem, indiferent de profesia pe care o avem. Este și un apel al nostru către cetățeni, să fie alături de noi în această acțiune".

CICI IORDACHE ■

În ciuda meritelor inspectoratului în lupta pentru distrugerea dăunătorilor, apare evident că neputința declarată de a face față situației, în această vară, plutește ca un soi de fatalitate. Și, după cum se vede, ea are un temei solid : pe teren, situația este asemănătoare celei din curtea unității, unde aproape jumătate din parcul activ de cisterne stă aliniat ca la inspecție, iar colaborarea cu administrația domeniului public este mai mult teoretică, dar nu exclusiv din vina acesteia. Dacă la toate acestea mai adăugăm și neefectuarea combaterii mecanice la timpul potrivit, înțelegem că generația a doua are șanse serioase să prospere într-o măsură mult mai mare decît prima. Așa stînd lucrurile, considerăm că e momentul ca, prin eforturi conjugate, forurile respective să intervină cît mai prompt, mobilizînd toate forțele. Disponibilități există.

A pretinde, a primi — la conjugarea... penală

N-ar fi exclus ca indivizii din categoria celor de care ne vom ocupa în rîndurile de mai jos, văzînd pe scenă sau la televizor o comedie moralizatoare despre fățarnici și lacomi, despre nemernici în dublă ipostază — slujbaș corect, la prima vedere, sperțar găunos, în realitate — să rîdă cu gura pînă la urechi, ba chiar să și afirme că au întîlnit și ei asemenea specimene...

Să ni-l imaginăm pe **Ion Barb** din Deva, în calitatea sa de inspector cu atribuțiuni de control pe linia recuperării ambalajelor la Baza de aprovizionare tehnico-materială. Activ, competent, exigent. Cel puțin așa se poate deduce din desele lui deplasări pe teren, din tonul „ridicat" cu care se adresează gestionarilor invocînd, adesea, actele normative ce reglementează regimul recuperării ambalajelor și mai ales consecințele la care se expun cei care nu le respectă, încît ți se face părul măciucă ascultîndu-l !

Dar iată că de la Miliția județului Hunedoara aflăm că același Ion Barb a fost cercetat în stare de arest preventiv, deoarece **a pretins și primit**, de la opt gestionari, sume între 300—500 lei, pentru a nu le aplica sancțiunile prevăzute de lege, față de neglijențele constatate în activitatea de recuperare a ambalajelor.

Care va să zică, dincolo de vorbe mari, de amenințări, ne apare, în toată goliciunea lui morală, individul meschin, cu mîna întinsă spre ciubuc.

Sau iat-o pe tehniciana **Veronica Avram**, de la Filatura de mătase Lugoj, într-o primă ipostază — aceea de om onorabil, căreia colectivul și conducerea întreprinderii i-au acordat încrederea de a îndeplini și atribuțiuni cu caracter juridic, în sensul că avea dreptul de a da aviz favorabil sau negativ în cazurile de transfer, schimbarea locului de muncă ori desfacerea contractului, ca măsură sancționatorie. O atare postură presupune, înainte de toate, corectitudine, pentru că numai un om de o probitate ireproșabilă poate avea asemenea drepturi. Or, Veronica Avram a fost trimisă recent în fața instanței pentru că a pretins și primit, de la opt muncitoare, sume de bani, bijuterii, stofe, săpunuri și alte atenții, pentru a le acorda avize favorabile.

Miliția județului Prahova a cercetat, în stare de arest preventiv, pe **Sonia Chivu**, fost inspector principal la spațiul locativ din Ploiești, și **Floarea Leaoua**, fostă șefă de sector în cadrul aceleiași unități, care au comis, împreună, 30 de infracțiuni de luare de mită, pretinzînd și primind sume între 500—5 000 lei, precum și obiecte de valoare — porțelanuri, cristaluri etc. — pentru repartizări nelegale de locuințe.

Exemplificările de acest gen ar putea să continue, pentru că, ceea ce este demn de remarcat, se constată, de la o vreme, o ripostă tot mai hotărîtă din partea cetățenilor cinstiți împotriva unor astfel de fapte, pe cît de josnice, pe atît de grave.

Să fie, oare, semnalul unui val de intoleranță pentru sperțarii de tot felul ?

MIHAI GROZAVU ■

RECONSIDERAREA TEZAURULUI DE GÎNDIRE PRIORITARĂ ROMÂNEASCĂ

DOSARUL INSULINEI (II)

Continuăm publicarea interviului acordat revistei noastre de prestigiosul om de știință dr. Ionel Pavel, membru corespondent al Academiei R.S.R., prin care se pune în lumină descoperirea insulinei de către Nicolae Paulescu și odiseea recunoașterii acestei priorități românești.

Menționăm că la Editura științifică și enciclopedică este în curs de apariție lucrarea : Nicolae Paulescu, descoperitorul insulinei, avînd ca autori pe dr. Constantin Angelescu și Laura Sigarteu Petrina ; prof. I. Pavel semnează prefața.

L.S.P. — Protestul lui Paulescu ?

Prof. I. P. — Paulescu nu a fost un resemnat. De îndată ce a luat cunoștință de atribuirea premiului Nobel canadienilor, el a protestat întîi la Institutul Nobel, apoi la Academia de medicină din Paris, și în cele din urmă la Societatea de biologie din București. Protestele sale au rămas fără efect. Doi ani mai tîrziu, el a prezentat litigiul său Congresului internațional de fiziologie de la Stockholm. De aici a primit ca răspuns un exemplar al raportului lui „Syoquist", care a stat la baza raportului acordării premiului Nobel în 1923, monument de neinformare sau incompetență.

Era fatal ca intervențiile sale să rămînă fără efect. Pe de o parte regulamentul premiului Nobel care interzice să se revină asupra decernării premiului odată acordat și, pe de altă parte, pentru că lipsea o personalitate de peste hotare care să-l fi putut susține. Singura mare personalitate competentă în diabet care îl cunoscuse, cu care Paulescu elaborase împreună un tratat fundamental de **Fiziologie medicală** în patru volume, prof. Lancereaux, președintele Academiei de medicină din Paris, murise de mult.

Este momentul acum să adăugăm cîteva cuvinte privitoare la introducerea în practică a insulinei, adică a purificării sale și a autorului acesteia.

Odată terminată cercetarea fundamentală, aplicarea în practică nu putea să întîrzie. Calea de administrare intravenoasă nefiind cea mai comodă, Paulescu a încercat la cîine calea subcutanată, dar, în fața iritației locale, produsă de extras, Paulescu, sensibil la respectarea aforismului „primum non nocere", s-a abținut să facă încercări la om.

Paulescu a obținut un brevet de invenție de la statul român în aprilie 1922 și a făcut să apară un memoriu asupra purificării extrasului de pancreas. Dificultățile, ținînd de lipsa de utilaj și de industria farmaceutică în România, au făcut ca încercările lui Paulescu de aplicare practică să fie întrecute de Casa Lilly. Nu trebuie însă uitat că descoperirea hormonului antidiabetic nu a fost o întrecere între industriile chimico-farmaceutice, ci numai între cercetările fundamentale și, din acest punct de vedere, prioritatea lui Paulescu nu poate fi contestată.

L.S.P. — Din ce motive scrisoarea prin care Paulescu cerea Fundației Nobel să i se facă dreptate nu ați reprodus-o în volumul publicat de dumneavoastră la Editura Academiei ? Într-o lucrare anterioară (Ion Pavel, Dan Sdrobici, Radu Pieptea, *Diabetul zaharat*, Editura Academiei, 1974, pag. 23—24), ați reprodus-o, e adevărat, parțial.

Prof. I.P. — Din oportunitate tactică ! Paulescu afirma că între publicarea lucrărilor lui și ale lui Banting și Best trecuseră 18 luni. În realitate, ținînd cont de prima lucrare publicată într-o revistă cu circulație internațională, nu au fost decît 8 luni. Lucrarea publicată în România în 1920, pe lîngă că avea o difuzare limitată, nu viza decît efectul asupra glicemiei și glicozuriei. Deși precede lucrările lui Banting și Best cu un an și jumătate, nu era exhaustivă, adică nu viza și acetonemia, acetonuria și ureea sanguină și urinară, aspecte care au accentuat cu mult calitatea și originalitatea lucrărilor lui Paulescu din 1921. Explicarea acestor aspecte m-ar fi jenat în demersurile mele. În adevăr, eu solicitam o atenție particulară și binevoitoare a direcției actuale a Institutului Nobel și nu voiam să se rătăcească discuția asupra unor fapte mărunte. Am vrut, pe cît s-a putut, ca intervențiile mele, inclusiv cartea, să conțină numai fapte incontestabile și ușor controlabile și, pe cît posibil, existente în literatura străină, pentru a nu putea fi contestate în nici un fel. A fost cu alte cuvinte o abținere de moment.

L.S.P. — Cum vi se pare această scrisoare, unii au azi „senzația că savantul era mai mult un împăcat cu ideea renunțării la zgomotele lumii" ?

Prof. I.P. — Paulescu n-a fost împăcat pînă la moarte cu nedreptatea care i s-a făcut lui și, prin el, Țării, la care a ținut așa de mult.

L.S.P. — Dincolo de protestul lui Paulescu, ce au făcut lumea științifică românească, academia, universitatea, autoritățile vremii ?

Prof. I.P. — E greu să spun azi, la 60 de ani după ce s-a consumat faptul, care era atmosfera din lumea științifică. Totuși, e știut că la vestea atribuirii premiului Nobel lui Banting și MacLeod, lumea științifică și-a manifestat la noi revolta și nemulțumirea. Apoi, cu încetul, ea s-a împărțit în două, o mare parte a continuat să creadă în valoarea și prioritatea lucrărilor lui Paulescu. Dar totul s-a limitat aici. Iar alta a atribuit premierea lui Banting și Best faptului că ei au aplicat insulina în tratamentul diabetului, pe cînd Paulescu își efectuase lucrările pe cîini. Lăsînd la o parte faptul că Institutul Nobel a premiat lucrarea fundamentală, lumea noastră, ca și străinătatea de altfel, nu a știut că purificarea insulinei pentru a putea fi aplicată la om nu a aparținut lui Banting și Best. Această situație arată lipsa de informație ce a domnit atunci și încă lungă vreme după aceea în lumea întreagă. Într-adevăr, nu s-a știut decît mult mai tîrziu că purificarea insulinei nu a aparținut lui Banting și Best cum lăsau ei să se înțeleagă și cum au crezut-o și unii de-ai noștri. De asemenea, nu s-a știut multă vreme nici că ligatura canalului pancreatic care a fost invocată de Banting și Best ca făcînd parte din originalitatea tehnicii lor, nu a fost un progres al acestora asupra lui Paulescu, ci o eroare. Dealtfel Banting și Best au și renunțat curînd la această tehnică. Dar aceasta nu s-a mai difuzat public, ci a rămas necunoscută multora. Generația care a tresărit în 1921 și 1923, a mai făcut o încercare în 1943, prin reviste (Spitalul) pentru a-și manifesta simțămintele de admirație pentru Paulescu. Au fost însă toate fără efect. Nici unul din cei care au scris atunci acolo nu a făcut o analiză sau o anchetă temeinică a faptelor; ei nu descoperiseră în literatură falsificarea concluziilor lui Paulescu, de către canadieni, și nu au cunoscut nici lucrarea lui Collip, care revendica purificarea insulinei în mod exclusiv. Căci o confuzie mare s-a făcut — și aceasta acuză o dată mai mult pe Banting și Best — cînd aceștia au lăsat să se creadă că purificarea, necesară pentru administrarea insulinei la om, le-a aparținut lor.

Comunicarea lui Collip a arătat foarte limpede că extractul purificat de pancreas cu care s-a făcut prima injecție la om i-a aparținut în exclusivitate și afirmațiile lui nu au fost niciodată dezmințite. Aceasta fără a mai reveni asupra faptului că purificarea este o tehnică oarecum banală pentru chimiști și nu are nimic comun cu descoperirea fundamentală care a fost vizată de premiul Nobel.

L.S.P. — Care a fost reacția în cercurile științifice din alte țări ?

Prof. I.P. — În străinătate, în anii care au urmat după acordarea premiului Nobel, au apărut voci autorizate cum am spus : Funk (Paris), Sorfelli (Buenos Aires), Sharpey-Schaffer (Edinburg), Trendelenburg (Berlin), care au seriat descoperitorii : Paulescu, Banting și Best.

L.S.P. — Să vedem cum a fost reluată chestiunea de către generația următoare. Am constatat că străinii au fost primii ; de ce nu românii, istoricii români ai medicinei ? Cum se explică faptul că primii care au venit să redeschidă dosarul Paulescu au fost străinii și nu noi, românii?

Prof. I.P. — În ceea ce privește restabilirea priorității în timpurile noastre, străinii au fost aparent primii care au admis-o. Dar aceasta numai aparent, fiindcă adevărul este că am acționat concomitent și noi. Cînd prof. Ian Murray din Glasgow mi-a cerut să-i dau o serie de documente despre Paulescu pentru că voia să scrie un articol asupra lui ca descoperitor al insulinei, eu personal aveam materialul strîns și acesta nu aștepta decît să fie publicat. Întîrziasem cu bună știință să-l trimit pentru a evita să dau impresia că fac aceasta dintr-un sentiment de naționalism șovin. (Cum s-a și insinuat, recent, în revista **Diabets Care**, nr. 3/1981, vol. 4, pag. 446.) Fusese o modă cu 10—20 de ani înainte, imediat după al doilea război mondial, cînd unii își atribuiau peste tot priorități în toate domeniile. Am preferat atunci să tatonez, în contact direct cu specialiști străini, această chestiune și am băgat de seamă că aceștia, neinformați cum erau, au crezut la început că și eu fac o figură similară. Un articol semnat atunci de mine ar fi compromis poate definitiv problema. Am primit astfel scrisoarea lui Murray cu o mare ușurare. I-am dat toate documentele cerute și am așteptat publicarea articolului său ca să pot interveni în publicistică, referindu-mă la el, și preferînd să rămîn pe planul al doilea. Și așa a fost bine ! Articolele lui Murray pentru restituirea priorității lui Paulescu au fost astfel de un mare ajutor. Ulterior, în corespondența care a urmat pînă la moartea sa, mi-a fost un interlocutor neprețuit pentru tactica ce trebuia să o adoptăm și eu și el în același timp. Mi-a fost de asemenea un foarte bun informator despre ce se credea și se urzea în Apus. Murray a avut chiar de suferit din cauza atitudinii sale pro-Paulescu și implicit contra lui Best, singurul supraviețuitor al colectivului de la Toronto. Ca și la noi, cozi de topor pro-Best existau și acolo.

L.S.P. — Au fost și aici ?

Prof. I.P. — Bun înțeles, o mică parte pro-Best, o mare parte contra mea !

L.S.P. — Vreți să-i numiți ?

Prof. I.P. — Nu, le-am da importanță și nu o merită.

L.S.P. — Eu totuși cred că s-ar cuveni să fim mai „autocritici" — cu noi înșine, cu specialiștii români. Trebuie spuse o dată niște adevăruri, nu de dragul istoriei (deși ar fi un motiv suficient) ci pentru a ne obișnui să fim mai solidari cu valorile proprii, cum e firesc. Vă propun să refaceți — nu, nu acum — traiectoria priorității lui Paulescu în România, între anii 1931 și 1969.

Prof. I.P. — Să mă gîndesc. Poate cineva mai tînăr ca mine o va face. Cred și eu că merită. Nici cei care credeam în prioritatea lui Paulescu — mă includ și pe mine — n-am făcut tot ce trebuia.

L.S.P. — Așadar, savantul englez Ian Murray...

Prof. I.P. — Murray prin Paulescu a devenit un filoromân foarte activ. Prin poziția sa în lumea universitară și ca vicepreședinte al Asociației pentru Diabet din Anglia, prin pasiunea pusă în documentarea problemei și apoi promovarea poziției savantului român mi-a impus o mare admirație și simpatie. Am regretat continuu că nu am putut să obțin pentru el acordarea unei decorații, palid omagiu pentru serviciile pe care le-a adus științei românești, prestigiului României în lume. De fapt, științei universale, prin cinstea și abnegația cu care a luptat pentru impunerea adevărului.

L.S.P. — Corespondența dv. cu prof. Young ?

Prof. I.P. — Corespondența cu Young a fost foarte utilă pentru punerea în evidență pe de o parte a meritelor lui Paulescu și pe de altă parte a „limitelor" impuse Comitetului instituit la Buenos Aires de-al VII-lea Congres al Federației Internaționale a Diabetului (august 1970), pentru a defini rolul lui Paulescu. Istoricul acestui comitet — unde Young a fost președinte — este foarte instructiv și arată ce atenție trebuie să punem cînd apărăm drepturile unui savant român în competiție cu străinii.

Ajuns la Congresul Internațional de Diabet de la Buenos Aires, 1970, în cadrul căruia se întîmpla să am o poziție specială (președinte al simpozionului asupra eredității diabetului și raportor în simpozionul asupra profilaxiei diabetului), am luat contact cu președintele congresului, Rachmil Levine, pe care îl prevenisem că voi înainta o sesizare asupra priorității lui Paulescu în descoperirea insulinei. O sesizare analogă fusese făcută și de prof. Eric Martin din Geneva. R. Levine mi-a spus atunci că va discuta în Consiliul de conducere al I.D.F. și că, probabil, se va numi o comisie care să raporteze asupra priorității lui Paulescu, invocată de mine. „În Comisie veți fi desigur și dv. și dacă vreți mai recomandați una sau două persoane care să facă parte din ea". Așa am făcut, și Consiliul de conducere s-a întrunit și-a numit o comisie din care eu... nu făceam parte. Comisia trebuia să depună raportul pînă la sfîrșitul anului 1970.

Eram așa de sigur că rezultatul va fi favorabil lui Paulescu încît această „uitare" nu m-a contrariat prea mult. Eram convins, pe de altă parte, că nu voi putea participa la ședințele care urmau să se țină în lunile care urmau la Londra, dat fiind că se anunțau numai cu circa o săptămînă înainte.

Abia mai tîrziu am aflat de „limitele" impuse comisiei, și anume ca aceasta „să nu se atingă de poziția lui Banting, Mac Leod și Best". Trebuie să precizez însă că Best era președinte de onoare al Federației Internaționale a Diabetului. Ce a urmat ar fi trebuit să o prevăd din primul moment. Dar corespondența avută ulterior cu președintele comisiei, și care a fost publicată în cartea mea, arată bine ce luptă a trebuit dusă ca să se obțină tot ce se putea obține în limita „limitelor" impuse comisiei.

LAURA SIGARTEU PETRINA ■

Păstura de laborator

(Urmare din pagina 1)

tării farmaceutice în cooperare cu Ferma apicolă Scornicești.

Transformarea prin mijloace de laborator a polenului în păstură, astfel încît aceasta din urmă să aibă exact calitățile ce se obțin prin patentul milenar al coloniilor de albine, este, spuneam, o invenție prioritar românească.

Păstura, amintim, este „piinea albinelor" pe care acestea o realizează din polen. Ea devine o substanță extrem de hrănitoare sub influența substanțelor adăugate de albine, a microorganismelor, a temperaturii și umidității ridicate din stup. Prin aceste elemente de metamorfoză, zaharoza se transformă treptat în monozaharide, zahărul simplu trece în parte în acid lactic, și sporește conținutul în vitamina K. Aceste transformări sînt posibile și în condiții de laborator, susțin inventatorii (Victor Daghie, medic, Nadia Nicolau, chimist, și Nicolae Iliești, apicultor) prin spargerea exinei (învelișul protector al polenului), prin fermentare, incubare și prin alte procedee care reproduc în vitro metodele biologice ale iscusitelor necuvîntătoare. Păstura fabricată de om va fi, evident, de cîteva ori mai ieftină decît cea recoltată din stup. Pe baza ei, același colectiv de inventatori și cu concursul ing. Ștefan Săvulescu, directorul Combinatului apicol, au realizat o familie de biostimulatoare și hepato-protectoare denumită **Apivitas**. Astfel prin asocierea păsturii cu Apilarnil, miere și anumite plante medicinale (în special Chlidonium majus) a luat naștere Apivitas 4 Forte cu efecte notabile în tratamentul afecțiunilor hepatice. Produsul a fost avizat favorabil de Ministerul Sănătății și va intra în farmacii în cursul acestei luni.

Pentru combaterea toxicomaniei, farmacistul dr. Ovidiu Bojor și apicultorul Nicolae Iliești au imaginat și realizat **Nicotinostopul** în compoziția căruia intră 6 plante medicinale, 3 produse apicole, puțin zahăr și puțină lactoză. Este nedăunător organismului, are proprietăți antibacteriene și exercită o acțiune fortifiantă asupra organismului. El se prezintă sub forma unor comprimate care se consumă ca niște bomboane de cîteva ori pe zi.

Evident, ne-au mărturisit inventatorii, pofta de fumat nu va trece în cîteva minute așa cum trece durerea de cap și de măsele după ingurgitarea unei pastile analgezice. Este nevoie și de puțină voință. În timpul tratamentului se poate fuma, dar, spun autorii produsului, după a cincea zi, dorința și plăcerea de a fuma încep să se diminueze. Toate acestea le mărturisesc voluntarii care au apelat la Nicotinostop în timpul testării produsului.

Sperăm că noua armă împotriva tabagismului cronic își va dovedi eficiența. Ea va fi pusă în curînd la dispoziția celor ce vor să lase tutunul.

Din nou despre descoperirea comunicată de inginerul Radu Forgaci

În „Flacăra" din 14 mai 1981, prin mijlocirea unui scurt articol, am adus în atenția cercurilor de specialitate și publicului larg deopotrivă faptul că un inginer din București, Radu Forgaci, examinator principal de invenții la O.S.I.M., a anunțat descoperirea unui fenomen fizic nou și anume: propagarea helicoidală a curenților electrici. **Ulterior, descoperirea a fost confirmată experimental de un cercetător din Iași și de un specialist al Institutului de fizică și inginerie nucleară de la Măgurele. În rîndurile care urmează publicăm un nou rezultat experimental și noi opinii în legătură cu această noutate științifică de ultimă oră.**

Sînt biolog (pensionar) și am lucrat un sfert de veac la elaborarea unei mecanici a vieții, care pornind de la enigmatica respirație cutanată, să explice acele necunoscute ale vieții organice, care fundamentează bolile de degenerescență celulară. În cercetările mele biologice, privind interacțiunea razei de lumină (radiație electromagnetică atenuată) cu organismul viu, am ajuns, volens-nolens, la concluzia că numai în atmosfera anizotropă a planetei noastre raza de lumină se propagă în linie dreaptă, ca o consecință a impurificării mediului aerian în care trăim. În medii izotrope însă (spațiul cosmic, mine părăsite, cavități interpleurale ale organismului viu), raza de lumină, inclusiv curenții electrici, se propagă numai helicoidal, așa cum macroscopic se poate vedea din mișcarea pămîntului, în jurul soarelui, mișcare proprie tuturor planetelor în marșul lor cosmic. Implicațiile descoperirii acestui fenomen fizic sînt de-a dreptul majore. Ele privesc anotimpurile anului, fața nevăzută a planetelor, iarna pe pămînt (cînd acesta este la cea mai mică distanță de soare), cicloanele, curenții aerieni ascendenți-descendenți, necesitatea corectării traseului rachetelor cosmice la ieșirea din atmosfera pămîntului etc.

Carol Anton Apostolescu, biolog, București

După apariția în revista „Flacăra" a relatării consacrate noii teorii fizice elaborate de inginerul Radu Forgaci de la O.S.I.M. București — am observat pe cale experimentală implicațiile acestei teorii în studiul efectului Procopiu. Măsurătorile făcute în laboratorul Combinatului de fibre sintetice din Iași, unde lucrez, confirmă presupunerea noastră că există un efect Procopiu și în conductoare neferomagnetice. Dispozitivul realizat la C.F.S. pentru această verificare experimentală va putea fi utilizat pentru măsurarea proprietăților magnetice ale tuturor metalelor.

Inginer Nicolae Vlad
Iași

FLACĂRA REVINE

I.K.G.-ul pe calea cea bună. Unde sînt comenzile?

Pînă la apariția dispozitivului IKG, tălerea unei bare metalice — operație repetată de zeci de mii de ori la nivelul industriei — se făcea, și încă se mai face acolo unde dispozitivul nu a fost introdus, fie cu ferăstrăul, fie cu discul abraziv, la viteze mari, fie prin forfecare. Toate cele trei metode antrenează pierderi mai mici sau mai mari de material, mergînd pînă la 10 la sută în cazul ferăstrăului. Forfecarea nu presupune, inițial, nici o risipă, numai că fețele obținute prin acest procedeu rămîn neregulate, implicînd obligația strunjirii sau așchierii, adică timp, manoperă, materiale cheltuite.

Încă din 1973, tehnicienii brașoveni **Constantin Iliescu, Șandor Kiss** și **Laszlo Gașpar** de la Universitatea din Brașov au pus la punct un dispozitiv, cel despre care vorbim, capabil să realizeze debitarea în condiții net superioare, ca eficiență și randament, față de metodele așa-zise clasice. Între timp dispozitivul a fost îmbunătățit.

În cîteva cuvinte să încercăm să amintim cititorilor modul de acțiune al dispozitivului gîndit și realizat la Brașov. El prinde, în zona de forfecare, bara în două manșoane speciale, care prin intermediul unei prese și al unor pîrghii, o strîng pînă la limita de curgere a materialului. Se creează astfel o tensiune spațială de compresiune, forfecarea realizîndu-se prin curgerea plană, fără joc între cuțite. Capetele de bară rămîn perfect netede. Noul dispozitiv elimină sculele aschietoare, ridică la cote înalte productivitatea muncii, înlătură importul. Mai mult, **numeroase firme din țări cu veche tradiție industrială au apreciat și solicitat noul dispozitiv.**

În urmă cu mai bine de un an, cercam organelor de resort să hotărască extinderea invenției printr-o intervenție promptă, date fiind avantajele economice deosebite care ar rezulta din generalizarea sa.

Dintr-o convorbire avută cu profesorul Constantin Iliescu, titularul disciplinei de tehnologia ștanțării și matrițării la rece de la Catedra de tehnologia construcțiilor de mașini a Universității din Brașov, inventator de elită, posesor a 15 brevete, să vedem drumul parcurs de dispozitivul IKG spre generalizare.

„Lucrurile stau mult mai bine decît în urmă cu un an. Dispozitivul funcționează la Întreprinderea de unelte și scule Brașov, la Întreprinderea de autocamioane din Brașov, titularul citorva din invențiile noastre, la IMASA Sfîntu Gheorghe, la „1 Mai" Ploiești. Dispozitivele au fost realizate pe baza proiectelor noastre. De asemenea, am asigurat și asistența tehnică necesară. La „1 Mai" Ploiești, împreună cu subinginerul Gheorghe Neagu, șeful debitării centralizate pe întreprindere, am realizat o variantă îmbunătățită. La „Electroputere" Craiova, dispozitivul se experimentează de o jumătate de an. În curînd, la Întreprinderea de vagoane Arad va intra în funcțiune un dispozitiv pentru 300 tone forță, capabil să debiteze platbande de dimensiuni 120×20 milimetri, pentru vagoane.

Pentru anul acesta avem contracte cu 14 întreprinderi. Pentru 1982 am semnat **pînă acum contracte cu alte 5 întreprinderi.**

Sînt asigurate toate condițiile pentru producția de serie, însă IMASA Sfîntu Gheorghe nu are comenzi suficiente pentru trecere de la seria zero la producția de serie! Pe această cale vreau să informez că pe lîngă proiectele pe care le asigurăm pentru modele în diverse întreprinderi, **M.I.C.M. a hotărît ca proiectele pentru dispozitive să fie făcute de ICSIT Titan, filiala Sfîntu Gheorghe, iar dispozitivele să fie livrate la comandă fermă de către IMASA.**

La Sfîntu Gheorghe este realizată seria zero pentru dispozitivele IKG 100 și IKG 63, adaptabile pe prosele de 100 și respectiv 63 tone. Tot aici este în curs de realizare modelul unui dispozitiv de debitare pentru 750 tone, care va putea debita bare cu diametrul de 100 milimetri. **La cererea beneficiarului, dispozitivele se pot livra și cu mecanism pentru alimentarea automată.** Pentru ca dispozitivul să fie cu adevărat generalizat, pentru trecerea la producția de serie, IMASA Sfîntu Gheorghe, **întreprinderea producătoare, trebuie să aibă un număr minim de comenzi. Deocamdată ele lipsesc. Comenzile pot fi înaintate pe adresa: Sfîntu Gheorghe, strada Brașovului 2—5."**

Așadar, după eforturi îndelungate, dispozitivul IKG are asigurate toate condițiile să fie generalizat. Înlocuirea dispozitivelor clasice cu cele noi nu se poate face peste noapte, sîntem de acord, însă, în contextul celor arătate mai sus, acțiunea credem că ar fi trebuit impulsionată la nivelul Direcției tehnice din Ministerul Industriei Construcțiilor de Mașini.

OPREA GEORGESCU ■

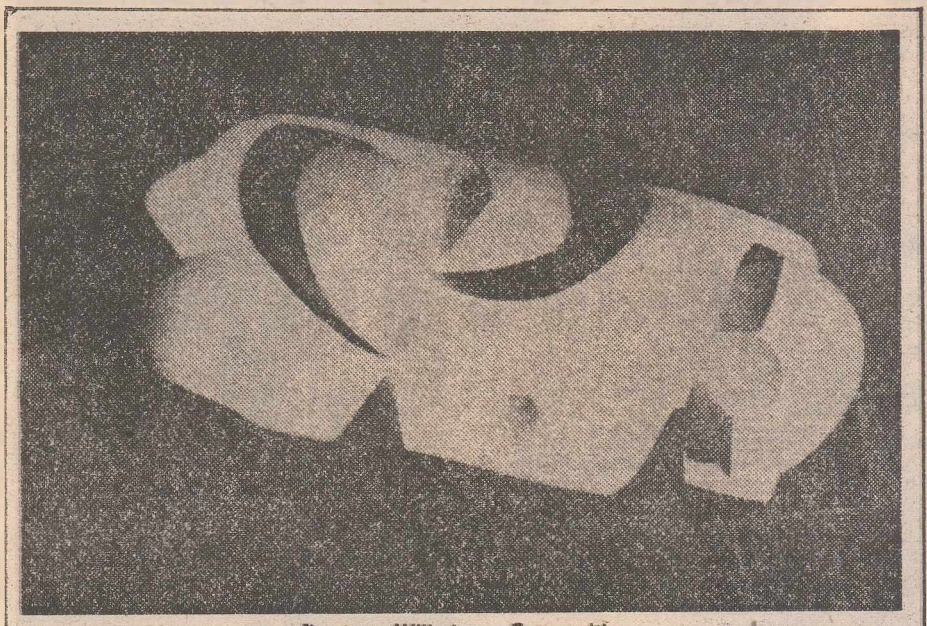

Demeter Wilhelm – Compoziție

Constructori, salvați-vă spitalul!

În urma articolului, „Constructori, salvați-vă spitalul!", apărut în revista noastră numărul 8 (1341) din 19 februarie, după patru luni, la redacție s-a primit un singur răspuns. El aparține Centralei construcții montaj București și este semnat de directorul economic Ilie Vlăsceanu. Răspunsul ni s-a părut interesant, completînd și aducînd noi date la cele notate de noi. Spicuim din scrisoare: **„Spitalul șantierelor de construcții funcționează din anul 1974 în actuala clădire din Bulevardul Energeticienilor numărul 9—11, pusă la dispoziție de către Centrala de construcții montaj București. Anterior acestei date a funcționat cu o capacitate mai mică în altă clădire, tot a centralei noastre. Din cei peste 110 000 de oameni ai muncii în evidența policlinicii și a spitalului de construcții, doar 38 000 lucrează în cadrul centralei noastre, restul muncind în alte unități de construcții din Capitală. În afară de reprezentanții centralei noastre nimeni, dar absolut nimeni, din conducerile celorlalte unități servite de spitalul și policlinica de construcții nu s-a interesat și de bunul mers al acestor instituții și nu a sprijinit activitatea administrativ-gospodărească a acestora. Din aceste motive spitalul are unele greutăți, de ordin material, ca și lipsuri proprii, și de aceea apreciem că articolul apărut în revista „Flacăra" sesizează pe bună dreptate aceste neajunsuri. Pentru a veni în sprijinul spitalului și pentru înlăturarea deficiențelor existente, conducerea centralei noastre a inițiat un program de măsuri pe doi ani. Dar pentru aplicarea lor trebuie să fie antrenate și celelalte unități de construcții din Capitală, precum și Direcția sanitară a municipiului București..."**

La sfîrșitul celei de-a șaisprezecea săptămîni de la apariția articolului ne-am deplasat la singura unitate care a răspuns sesizării noastre. Directorul economic, Ilie Vlăsceanu, ne-a spus că datorită intervenției revistei „Flacăra" s-a reușit: „eliminarea unor prejudecăți, a unei anumite inerții". Mai mult decît atît. Factorii de decizie din cadrul centralei au fost receptivi și au cedat întreaga clădire spitalului de construcții. De asemenea, directorul Întreprinderii de administrare a grupurilor sociale și cantinelor, Emilian Florea, a comunicat că pe lîngă faptul că va asigura, și pe viitor, întreaga gamă a alimentelor pentru întregul spital, respectiva unitate va repara o parte din instalații și terasa.

Dar, ne explică în continuare directorul Ilie Vlăsceanu, Direcția sanitară a municipiului București, cît și conducerea spitalului de construcții s-au speriat și și-au pus întrebarea: Ar fi bine sau n-ar fi bine să fie preluată întreaga clădire?

Medicul Mircea Pretorian, președintele comitetului de sindicat al spitalului de construcții, ne spune că în urma articolului, lucrurile s-au precipitat. Astfel, I.P.C. s-a apucat să lucreze la proiectul viitorului spital, dar, în momentul de față lucrurile stagnează pentru simplul motiv că nu există un act de proprietate. Cu alte cuvinte, Direcția sanitară a Capitalei caută încă soluții.

De fapt, ce anume caută Direcția sanitară? Pe bună dreptate, Direcția sanitară dorește să stea de vorbă cu reprezentanții și factorii de decizie din toate întreprinderile bucureștene de construcții. Să se facă grafice de eșalonare a lucrărilor, să se discute ceea ce are de făcut fiecare întreprindere în parte. Dar, ne explică directorul Direcției sanitare, medicul Gheorghe Iacob, acest lucru nu se petrece. Sîntem puși într-o situație foarte complicată. Nu noi sîntem cei care nu dorim să preluăm întreaga clădire. Chiar și mîine putem semna actele. Dar de la a avea un simplu imobil și pînă la a căpăta statutul de spital este o cale destul de lungă. Ne-am și gîndit ce să facem în noua clădire: un centru de recuperare, un centru de reumatologie și recuperare ortopedică, lucruri esențiale pentru constructori. Cei care sînt principalii beneficiari ai acestor noi transformări — constructorii — nu-și dau interes ca să treacă de la vorbe la fapte.

Am stat de vorbă cu unii dintre președinții de sindicat din cîteva trusturi și întreprinderi bucureștene. Cei mai mulți nici nu știau despre ce e vorba. Deocamdată nu le dăm numele, sperînd că uniunea pe ramură și Consiliul sindicatelor din construcții vor ști să mobilizeze toți factorii de decizie din unitățile de construcții ale Capitalei pentru rezolvarea acestei situații. Indiferent în ce întreprindere lucrează, constructorul are același statut. Și, cum spunea cineva, „trebuie dată toată atenția acestor mineri de suprafață". Dar grija pentru constructori, în acest caz, trebuie s-o aibă chiar constructorii. Cu alte cuvinte: constructori, încă vă mai puteți salva spitalul!

SORIN POSTOLACHE ■

Om și funcție

Familia cetățeanului Niculae Iorga este o familie de oameni muncitori și cu drag de copii. Casa lui e harnică și unită. Singura neîmpăcare mare a anilor săi are loc cînd e vorba de șefie. Ce-l face pe el să nu aibă odihnă e faptul că a fost eliberat din funcție de-o adunare nestatutară. Pentru Niculae Iorga, statutul asociației de locatari, care-i o carte a convietuirii urbane, devine codul implacabil al unei conduite spartane. Cum în sunedenia de paragrafe ale regulamentului de asociație orice om se mai poate și împiedica, cei care nu fac din acest statut carte de căpătîi, nu sînt buni cetățeni. Pînă la ideea de necinste și vinovăție nu-i decît un pas. În memoriile sale, în temeiul realității — foarte discutabile — că adunarea de mazilire a fost nestatutară se numesc la fiecare frază vinovați și necinstiți. Cunoscînd o față a problemei, s-o cunoaștem și pe cealaltă.

Niculae Iorga locuiește la scara zece, etajul al patrulea. La etajul al nouălea, în apartamentul 433 trăiește familia Mariei Mamare. Trăiește, e un fel de a zice. În casa Mariei Mamare e pe cale să se petreacă — dacă nu cumva s-a și petrecut — o nenorocire cu urmări teribile. Închipuiți-vă un apartament fără închizătoare, cu un singur bec în bucătărie, cu o singură somieră murdară în dormitor, cu un coșmar și o oală cu mîncare veche pe sobă. În toată casa nu se mai vede nimic altceva. Ruina e greu de spus în cuvinte. Omul are sentimentul umilitor al sfîrșitului de lume mai ales cînd pășește în sfîrșitul acesta de lume. În apartament viețuiesc, de izbeliște, patru prunci. Patru fețițe, de la șapte luni la cinci-șase ani cea mai mare. Femeia Mamare, este limpede pentru toți cei din bloc, nu-i chiar sănătoasă. Un medic ar ști să conchidă fără dubiu asupra stării minții ei. Numai că pentru asta e nevoie ca medicul policlinicii Titan, în controalele căruia se găsește blocul, să vină la fața locului și să-și facă meseria. Sora medicală de la circă, pe fișele căreia sînt trecuți spre supraveghere copiii, ar putea lesne să povestească micului unde-i subordonată cum arată patru copii înfometați și abandonați într-o casă goală, pe o somieră murdară, fără părinți și un minimum de grijă. Cu condiția ca sora medicală să fi urcat vreodată pînă aici, să fi răspuns măcar uneia din sesizările locatarilor. În fine, comisia de tutelă a Consiliului popular al sectorului 3 ar fi avut — urmare a multelor memorii primite din blocul L 14 — prilejul și obligația să-i strămute pe nefericiți la o Casă a copilului, să-i readucă în stare umană. Cu condiția s-o fi făcut.

Soția lui Niculae Iorga știe cîte ceva despre copii. Spune că i-a ajutat, dar că de soarta lor trebuie să se ocupe statul. La fel gîndește și soțul. Într-un fel, așa gîndesc toți locatarii scării numărul zece.

Îl întreb pe Niculae Iorga, omul împătimit de litera legilor vieții de asociație și de legalitate, în toate cele, ce socotește dînsul că trebuie întreprins pentru salvarea sufletului și a vieții copiilor Mariei Mamare. Copiii, cum se știe, mănîncă de cîteva ori în zi și nu la vremea milosteniei cîte unui vecin. Copii de șapte luni, de doi și trei ani nu mănîncă singuri, precum oamenii mari.

În apartamentul 433, din blocul L 14, Bulevardul 1 decembrie 1918, o fetiță de cîteva luni, cu greutatea unui nou-născut, doarme nopțile goală într-un pat gol, alături de surorile sale murdare, sălbăticite, privind cu spaima animalului costeliv și hăituit la omul care intră pe ușă, înfricoșate de fiecare prezență umană; patru copii, deci, singuri într-o comunitate de mai bine de 1 400 de oameni convinși că trebuie făcut ceva și nefăcînd nimic. Fiindcă oricît de patetic ar suna o plîngere a locatarilor către primărie, hîrtia scrisă și umblată pe la niște funcționari ai comisiei de tutelă nu ține de cald și de foame copiilor.

Ce funcții ar trebui să aibă oamenii comitetului de bloc, ce funcție ar trebui să aibă Niculae Iorga și, în general, ce rang ar trebui să aibă cetățenii satului L 14 ca să urce pruncii într-o mașină și, cu autoritatea ce-o are întotdeauna voința obștii, să-i interneze la o casă a copilului? Poate că funcția de oameni.

TUDOR OCTAVIAN ■

Pînă la urmă, toate se explică. Numai că explicația nu înseamnă și soluție. Cunosc un cetățean, altfel om cumsecade, care s-a trezit într-o bună zi ales șef de scară la blocul unde locuia. Vă puteți imagina ce-i acela un șef de scară într-un bloc! El primise însărcinarea să-i optimizeze, dacă se poate spune așa, pe doi-trei răi platnici la întreținere și cam atît. Numai că omul se afla, pentru prima oară în viață, înălțat într-o funcție; fiindcă șefia unei scări funcție se cheamă. Avea, pentru prima oară în existența sa, simțămîntul că reprezintă o autoritate și că trebuie cumva s-o onoreze. Cetățeanul cel oarecare a început să organizeze zilnic fel de fel de întruniri obștești, la care — firește — locatarii lipseau. Instrumentul prin care omul înțelegea să conducă era ședința. Lipsind, locatarii deveneau, în conștiința lui de șef abia întocmită, niște indisciplinați, niște persoane în contratimp cu legea. Care lege? Păi, cum care?! A considerației ce-o presupunea împărțirea unei scări. Cetățenii, prin urmare, proprietari de apartamente, au început foarte curînd să se numească recalcitranți, necinstiți, vinovați. Lumea, pentru fostul om de treabă, s-a despicat în buni și răi, viața lui și a vecinilor s-a schimbat, din normală în anormală, pîndită de o mie de mici mizerii și tensiuni.

Blocul L 14, din Bulevardul 1 decembrie 1918, este unul din cele mai impunătoare din Capitală. E clădit pe zece etaje și douăsprezece scări și cuprinde 484 apartamente. Socotind numărul locatarilor, vom vedea că blocul e cît un sat mai mare și că administrarea lui, în mîna unor veleitari la putere, poate să fie o problemă. Acest bloc a devenit de la o vreme încoace o problemă, și iată din ce pricini: cu ani în urmă președinte al asociației locatarilor a fost ales Niculae Iorga, proprietar, firește, al unui apartament — la etajul al patrulea, scara zece. Fiindcă treburile contabile se cam încurcaseră, pe de o parte, iar pe de altă parte întrucît președintele de asociație manifesta un fel de semeție a legalității de natură a împărți satul L 14 în cinstiți și necinstiți — ceea ce, de bună seamă, era cel puțin o probă de lipsă de tact — **s-a** organizat o adunare a locatarilor și **s-a** ales alt comitet. Asta în 18 mai 1980. **Adunarea,** petrecută cu prezența cui **s-a** întîmplat, a ales și alt președinte. Sigur, regulamentul obștilor de locatari zice precis **cît** și **cum,** în ce privește alegerile și administrația. Numai că o obște este, totuși, o obște — adică o conjuncție de interese cureate și de simpatii. Cînd trăiesc într-un bloc 484 de familii, e mare trebuință de simpatie, de amabilitate, de conlucrare, de cuvînt cordial. Prima lege e buna înțelegere și prima îndatorire a unui președinte de obște e s-o cultive. Dacă în bloc e rică, președintele blocului nu-i cine trebuie, fie el om cuminte în casa lui. Una e să fii șef de apartament și alta șef de bloc. Mai mult: ce se tolerează adesea în cadrul familiei, nu-i de tolerat într-o casă cu 484 de familii! Ceea ce nu reușește să bage de seamă Niculae Iorga e că autoritatea se cîștigă, nu se instituie cu aplomb milităresc; iar cît privește relațiile sale cu cetățenii, bunăvoința nu-i întreagă dacă nu merge spre toți.

Simțindu-se înlăturat dintr-o funcție ce-i dădea, probabil, o mulțumire de sine peste ce-ar fi să dea, în mod normal, o astfel de mărire, cetățeanul ca toți cetățenii Niculae Iorga se supără pe sat, refuză să predea însemnele puterii — ștampile, dosare, chitanțe, hîrtii de tot soiul — și își pune în lucrare supărarea. Face memorii la consiliul popular, scrie la reviste, insinuează — ori o spune de-a dreptul — că se mașinează contra sa, că în asociație s-a așezat nelegea, că la consiliu se decide cu părtinire, că unul ar fi văr și altul nepot. El socotește că are dreptate — dreptate fiind situația de a sta el președinte de asociație. Sigur, în discuție omul e subtil și duce chestiunea în albia legalității dar judecata lui e astfel: e legal ce face dînsul, nu-i legal ce întreprinde noul comitet. În memorii, împarte lumea în cinstiți și necinstiți. Lupta lui e uneori stranie. Scrie un memoriu în numele a 76 de locatari, le dă numele și adresa și-l semnează el „Niculae Iorga, președintele asociației".

Dolj — priveliști ș

la răscruce de timp

Craiova, notam cîndva, se așază în inima mea, a craioveanului care am fost, ca o virtuală cetate de scaun. De fapt, ea a și fost așa, a fost a doua capitală a Valahiei, a fost scaunul Valahiei Mici, acea „provincie deosebită", cum scria cronicarul, cu „capi ce se cheamă bani", cu „steag și muzică ostășească și pecete deosebită". De fiecare dată cînd revin aici am sentimentul că răsfoiesc o carte. O carte masivă, grea de mierea secolelor, arhicristalizată prin suprapunerile de documente venind dintr-o grandioasă istorie. O răsfoiesc, știind-o de fapt pe de rost. O pot reciti în gînd, cu ochii închiși, murmurînd-o.

O carte cu file de piatră, cu inițiale marcate prin monumente, acele majuscule arhitectonice ce se găsesc pe aici cu zecile, care te încîntă prin maiestuozitatea și prin noblețea lor, invitîndu-te la o lectură de zile mari. Nu poți avea în bibliotecă, observa cineva, nici Florența, nici Delftul, nici Colonia, dar ispita de a trata un oraș (un oraș-ediție princeps de istorie și de spirit cum e Craiova) ca pe o carte e cu atît mai seducătoare cu cît nouă, prin tragedie istorică, ne-au rămas puține orașe-monument, orașe-arhivă, orașe-muzeu ale neamului. Printre acestea, multe-puține cîte sînt, e și Craiova. Și totuși...

Și totuși, monumentele, oricît de frumoase, nu pot compune un oraș, în înțelesul modern al cuvîntului (în înțelesul lui Le Corbusier sau Niemeyer, dacă vreți). Ele pot doar organiza un centru istoric sau artistic, un vast parc urban în care edificiul străvechi să pună, ici-colo, prețioase accente de artă. Dar în rest?

În rest, cu excepția edificiilor-monumente din centrul orașului și a caselor-unicate de artă risipite ici-colo, filele cărții Craiovei n-au fost atît de piatră cît de pămînt. Materialul din care s-a construit, prin veacuri, urbea a fost, în cea mai mare parte, lutul, dar nu lutul prelucrat la Sumer sau în Chaldeea, ci lutul muiat în apă, amestecat cu pleavă, lipit pe nuiele, împletit cîteodată cu piatra, dar nu prea mult. În primăvara lui 1977, la cutremur, sute și sute de clădiri din lut sau din piatră veche, putregăită, devenită friabilă ca și lutul, s-au sfărîmat. Frumusețea „albei Craiove", cum a numit-o un scriitor, s-a dovedit a fi o iluzie, o exagerare de scriitor. O iluzie ce se acreditase, în care credeau și localnicii, dar pe care crunta realitate a catastrofei a spulberat-o. De sub varul căzut, de sub fardul „albei Craiove" s-au ivit dintr-o dată rîdurile întunecate ale unei vetre bătrîne, măcinate inexorabil pe dinăuntru.

În 1978, prin înalt decret prezidențial, s-a aprobat sistematizarea zonei centrale a orașului. O operație pe care o putem numi, fără să șovăim la cuvinte, de anvergură istorică, destăinuind un efort constructiv cum acest oraș, și nu numai el, nu a mai cunoscut niciodată. Un efort ce înseamnă nu numai mii și mii de apartamente, nu numai zeci și zeci de edificii de interes obștesc, ci regîndirea și rezidirea unui întreg oraș, în cuprindere ca și-n adîncime, începînd cu chiar centrul lui, cu acea majusculă arhitectonică a cărții sale, al cărei tipar devine altul. Nu stricîndu-se, ci înnobilîndu-se portretul clasic. Nu schematizîndu-se niște trăsături constituite în timp, ci, ni se spune, așezîndu-se altfel, conform unei viziuni, unei concepții ordonatoare. Adică eradicîndu-se hazardul și impunîndu-se metoda, adică smulgîndu-se din priveliște o întreagă verbină de vechi construcții, ruinate de timp și lipsite de grație, întronîndu-se în locul lor clădiri-monumente de cea mai contemporană ținută arhitectonică. Piața și Calea Unirii, piațeta Minervei, piața Valea Vlăcii, piața Revoluției (care se va edifica în fața palatului Universității), noul cartier Calea Dunării (care va fi o nouă poartă a Băniei), o întreagă centură de modernă arhitectură, de modernă civilizație, ce va îmbrățișa edificiile-monumente ale zonei centrale, înseamnă, la ceasul de față, avanposturile, în plină febră, ale unei bătălii constructive care transformă și va transforma, de fapt, nu numai centrul, ci orașul întreg.

Calea Unirii, de pildă, care pentru Craiova e ceea ce pentru București e Calea Victoriei, adică o stradă-simbol, o stradă-emblemă, o stradă-carte de vizită a orașului, a devenit o arteră-simbol, o arteră-emblemă a noului, o arteră-carte de vizită, recomandînd lecturii prezentului imaginea zilei de mîine a capitalei oltene. Un prim tronson de 200 de apartamente date în folosință înlănțuie blocuri-bijuterii de artă, fiecare din ele un unicat, într-un ansamblu de o gravă și nobilă armonie, care-ți încetinește pașii, ca și cum ai călca nu o stradă, ci culoarul de marmură al unui grandios muzeu în aer liber. Calci, de fapt, chiar pe marmură (da, pavimentul noii Căi a Unirii este de marmură), deșteptînd cum spuneam, ecouri de o gravă și nobilă armonie. Poate că totuși, zic unii localnici, armonia acestei străzi este mult prea gravă, poate că blocurile-unicate arhitectonice, cu jocurile lor de volume scriind în văzduh reliefuri masive, sînt prea greoaie, cel puțin în raport cu dimensiunea, cu îngustimea străzii. Dar poate că arhitecții, își zic aceiași localnici, le-au gîndit astfel de pe o replică la Craiova de pînă mai ieri, la alba, dar atît de fragila vatră pe care cutremurul a zdruncinat-o din temelii. Ceea ce, peste toate opiniile, rămîne deci de necontestat este sentimentul de forță, de siguranță, de împlinire teafără și majoră a vieții omului, nu mai puțin de împlinire întru frumos, pe care noua Cale a Unirii ți-l inculcă de cum o privești. Te simți altul în ea, într-un fel un străin (un străin de ființa cea veche, a ta și a orașului tău de ieri), și totuși te simți în Craiova, creatorii noului ansamblu arhitectonic aducînd, lîngă nou, și tradiția, prin elemente purtînd pecetea inconfundabilă a acestor locuri.

Va trebui deci, vorbind despre Craiova de azi și de mîine, să vorbim, în primul rînd, despre ei, despre creatorii noului, despre edili, despre arhitecți, despre constructori, despre ce fac ei pentru a nu strica, ci a întregi portretul orașului, astfel încît această Craiovă, această capitală a noastră și această iubire a noastră, a craiovenilor, să nu ne fie străină, să rămînă ea însăși. Ce fac ei, cei ce cioplesc în piatră noul oraș, nu e, desigur, un lucru simplu. Nu există artiști mai eterni decît ei, creatorii orașelor, fiindcă materia lor înfruntă îndrăzneț eternitatea, și nu există artiști mai robiți circumstanțelor decît tot ei, fiindcă zidesc la comanda clipei și sub rigorile clipei. Trebuie să amintim aici că modificarea, spectaculoasa modificare arhitectonică și edilitară a peisajului craiovean din ultimele decenii (căci construcția noii Craiove a început cu mult înainte de '77 !), nu însă și a viziunii despre el, e rezultatul unor astfel de comenzi. Craiovei, după război, i-au trebuit, înainte de toate, case. Înainte de a se gîndi la tradiție, la specific, la unitate a dezvoltării, orașul a trebuit să adăpostească sute de mii de oameni (au fost vreo 50 000 în anii interbelici, sînt peste 250 000 acum !), să le creeze un spațiu de viață demn. Oamenii au nevoie de case ca și de pîine, uneori (chiar deseori !) o casă bună poate suplini un aliment mediocru. Dar oamenii, avînd nevoie de case ca și de pîine, mai au nevoie și de propria lor istorie, de întreaga agonisită vie a vieții lor. Lucru ce, în cazul Craiovei, și nu numai al ei, uneori s-a uitat. Niște mai vechi caiete de exerciții, scrise în piatră, ce din păcate nu se mai pot ascunde, nici suprima, adică niște construcții banale, impersonale, urîte, ne îmbină cu locul, cu istoria lui, cu decorul lui, o probează. Și e bine că azi, luîndu-se act de necesitatea păstrării ființei, a personalității orașului, se procedează în consecință, prin măsuri ce se întrevăd radicale. Adică salvîndu-se, ni se spune, tot ce e de salvat din edificiile-monumente ale trecutului, din măiestrele forme ale unei străvechi și originale civilizații, sublimate în fapt de artă, și cheltuindu-se, în același timp, efort și imaginație pentru ca noile plasmuiri în piatră să nu împietezе o tradiție, ci, de se poate, să-i sporească strălucirile.

Orașul Combinatului chimic, al lui „Electroputere", al I.U.G.-ului, al Oltcit-ului, al Întreprinderii de tractoare, al Întreprinderii aeronautice, al noilor cartiere (unele, precum „Craiovița Nouă", depășind ca cifră a populației urbea de dinainte de război), dar și al Teatrului Național, al Universității, al Casei Băniei, al străduțelor parfumate, cu tei bătrîni, dintr-o parfumată Craiovă „debut du siècle", încearcă astfel, la ceasul de față, să-și ordoneze proaspetele și vechile ctitorii într-o alcătuire nouă, de sinteză emancipată de sursă, dar plutind totuși pe orbita ei, ca și un corp ieșit din gravitația terestră.

Drept pentru care în ochii noștri, ai cronicarilor ei, istoria „albei Craiove" se află încă la început.

ILIE PURCARU ■

POEȚI DIN DOLJ

Sămînța bucuriei

Mă-nchin spre lutu-ți, țară, mumă,
cu palmele atingu-ți aripa de humă,
simt grînele cum cresc sub degetele mele,
țîșnindu-și setea către stele.

Se oglindesc luceferi în pleoapa-ți roditoare,
în rîuri și în lacuri și-n amiezi,
sub ochiul tău veghind mănos tresare
belșugul marilor livezi.

Ce limpede-i izvorul din care mă adăp
și-mi torni pe suflet stropi de apă vie
să semăn cu fiii tăi alături
sămînța bucuriei în cîmpie.

Pecete

Mă mîndresc cu puritatea frunții tale pă

Sîntem hotărîți să punem în stare activă toate

și umane de care dispunem

(Urmare din pagina 1)

34 miliarde lei. Toate aceste evoluții vor trebui integrate marelui examen al noii calități și al eficienței, exigență primordială ce direcționează întreaga noastră activitate economico-socială în prezent și în perspectivă. Astfel, realizăm o dezvoltare mai accelerată a ramurilor și subramurilor de vîrf, extinderea producției sectoarelor mici consumatoare de energie și materii prime, limitarea la strictul necesar a produselor energointensive. Sarcini deosebite ne revin în ridicarea nivelului tehnic și al calității, pentru realizarea unor produse care să corespundă cerințelor impuse de necesitățile economiei naționale și de creșterea competitivității la export. În concordanță cu orientările stabilite prin Planul cincinal recent adoptat de Marea Adunare Națională, cu sarcinile și indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, urmărim prin programele județului de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și progres tehnic trei obiective principale : 1. Elaborarea de noi tehnologii în vederea utilizării raționale a energiei. 2. Intensificarea procesului de modernizare a producției prin asimilări de noi produse și reproiectarea celor existente, astfel că, în 1985, circa 63 la sută din valoarea producției obținute în industria prelucrătoare se va realiza pe seama produselor noi și modernizate ce se vor introduce în fabricație. 3. Introducerea și extinderea mecanizării și automatizării în producție, ceea ce va conduce la reducerea consumurilor energetice, a cheltuielilor de producție și la creșterea productivității muncii, prevăzută la un ritm anual de aproape 12 la sută. Avem, de asemenea, în vedere creșterea eficienței fondurilor fixe în industria republicană, în 1985 urmînd să obținem la 1 000 lei fonduri fixe o producție netă de 636,7 lei și un beneficiu de 530 lei. Față de 1980, în noul cincinal trebuie să reducem cheltuielile totale la 1 000 lei producție marfă cu 8 la sută, iar cele materiale cu cel puțin 4,2 la sută. O atenție deosebită vom acorda, în continuare, noului mecanism economico-financiar, consolidării autoconducerii muncitorești și autogestiunii, acționînd mai hotărît pentru a face din fiecare om al muncii un promotor al ingeniozității tehnice și tehnologice, al autentic gospodar, pentru perfecționarea politico-profesională continuă. O expresie grăitoare în acest sens este și faptul că nu numai fiecare unitate teritorial-administrativă are un rol principal în dezvoltarea societății, ci fiecare om este chemat să o facă — realitate exprimată și prin indicatorul de dezvoltare economico-financiară pe cap de locuitor, care, în cazul Doljului, evoluează de la nivelul de 5 735 lei producție industrială pe un locuitor în 1965, la circa 62 mii lei în 1980 și peste 90 mii lei în 1985, din care peste 60 mii lei în industrie.

— Realizările industriale pe care le-ați amintit sînt oare la înălțimea zestrei materiale și tehnice, a posibilităților naturale ale județului ? Ce resurse sînt încă insuficient fructificate, ce pîrghii ar trebui, după opinia dv., acționate cu mai mare vigoare, pentru depășirea actualului impas, pentru sporirea forței industriale a Doljului ?

— Fără îndoială, rezultatele economice ale județului puteau fi mai bune dacă activitatea organelor și organizațiilor de partid, a consiliilor oamenilor muncii noastră a tuturor nu s-ar fi manifestat unele neajunsuri. Ele au persistat, într-o anumită măsură, și ca urmare a neîndeplinirii unor probleme de către unele ministere și centrale industriale, cu deosebire în ce privește fundamentarea planurilor de plan sub aspectul aprovizionării materiale, cu contracte, inclusiv la export, a funcționării defectuoase a cîtorva rărîri cu întreprinderi colaboratoare din țară și altele. Așa se face că indicatori de eficiență sînt influențați negativ de nerealizări însemnate la producția fizică într-un număr restrîns de întreprinderi, dar cu pondere în economia județului. Avem rămîneri în urmă în livrarea la export, a unor produse, iar în șantiere asigurarea la timp a fronturilor de montaj a făcut ca un volum însemnat de utilaje tehnologice să rămînă în stoc

oameni în cîmpul magnetic al noului

ăra ce, zilnic, pe trup
mi-o ierestezi
lopote de cristal în inima mea
leagul iubirii unde mă pierzi.

ii vama își rup, veșnicia își leagă
de hronicul satelor și cetăților
tale —
cajuns este poemul acesta
atît de rotunde hotare.

în amiază ropot de cireș înflorit,
ul mînjilor în primăvară,
eamătă în albii transparente riurile
a diamantin milenară.

din iubire legile vremelnicici,
nătasea lor prăfuită.
bate la porțile cerului,
în Dunăre-și poartă
pleoapa-nverzită.

IOANA DINULESCU ■

Porumbel

Porumbel cu pană albă
În amurgul unui dor
Vîntură albastră salbă
Peste pieptul altui nor,

Poate ploaia scuturată
De văzduhul nevăzut
Mai încintă, mai îmbată
Încă sufletul trecut,

Cale amintirii dusă
Către tine tot mai rar
Regăsindu-se apusă
Între vremuri spic de var.

Numai roua risipită
De aripă-n larg planat
Te învăluie iubită
Cu albastrul luminat

Mai în noapte, mai în zori
Cînd la vadul întîlnirii
Ca o lebădă cobori
Sub amnarele privirii.

Uneltita canonadă

Am tras zăvoarele în jur
Ca o cetate medievală
Asediată pe contur
Și arsă-n inimă cu smoală.

Zăvoare mari de dor și ceață,
Zăbrele din granitic sloi
Păzesc fărîma mea de viață,
Opaițul ei clipind spre voi.

Va fi mai negură, mai iarnă,
Mai veșted chipul lumii ros,
În mine va mai fi să cearnă
Lumina troienind frumos.

Asediindu-mă întruna,
Sub straturile înghețate
Veți regăsi-n adînc cununa
Atîtor raze spulberate.

Cînd uneltita canonadă
În umilită amuțire
Pe mine va-nceta să cadă,
O iarbă caldă și subțire,

Prin dinții schijelor mînjite
De negrul vrajbelor catran,
La toamna voastră de termite
Va pune versul meu alean.

ILARIE HINOVEANU ■

Cronica vieții pentru toți

De la începutul anului și pînă la data cînd scriem aceste rînduri (10 iulie), revista noastră a expediat Comitetului județean Dolj al P.C.R., spre rezolvare, 28 de scrisori adresate nouă de oameni ai muncii din acest județ, 25 au fost, pînă la 10 iulie, rezolvate, 3 sînt în curs de rezolvare ● Ce înseamnă „în curs de rezolvare“ ? Înseamnă, de pildă, că scrisoarea prin care Nicolae Constantin din str. Năsăud nr. 5, om al muncii la I.R.A. — Craiova, solicită un apartament de la fondul de stat, repartizabil prin I.R.A., se află, încă de la 1 aprilie, în mîinile (sau în sertarul) secretarului Comitetului de partid al întreprinderii respective, căruia i s-a trimis, spre cercetare și avizare, rugămintea petentului. L-am căutat pe tov. secretar ca să aflăm ce se întîmplă cu această scrisoare, dar nu l-am găsit. Îl căutăm și pe această cale, amintindu-i că termenul de rezolvare a scrisorilor oamenilor muncii este unul legal, nu unul labil. Pe cel legal, tovarășul în cauză l-a depășit ● Ce înseamnă scrisorile „rezolvate“ ? Înseamnă, firesc, un răspuns al forurilor în drept indicînd măsurile luate pentru, să zicem, repunerea în drepturile legale a celor frustrați de ele (cazul ing. Doru Meinic, de la Întreprinderea aeronautică din Craiova, reintrat, în urma scrisorii sale, în posesia apartamentului ce-i fusese repartizat și pe care o altă persoană îl ocupase în mod abuziv) și înseamnă, la fel de firesc, un răspuns ce anunță neacordarea de drepturi acolo unde legea nu le prevede, deci unde „drepturile“, practic, nu există (cazul tov. Liviu Iepurean, care solicită pentru Cornelia Iepurean, soția sa, încadrarea într-un post... restructurat la 1 septembrie 1978 !) ● Iată și un exemplu de „rezolvare“ ce mulțumește legea (răspuns scris, precis, la obiect și în termen), nu însă și pe autoarea scrisorii. Mioara Chiriță-oiu își exprimă nemulțumirea că Biblioteca județeană Dolj posedă un număr mult prea redus de exemplare din cartea lui Marin Preda „Cel mai iubit dintre pămînteni“, fapt care face ca ea, ca și mulți alți cititori, să n-aibă acces la lectura acestei cărți. În răspunsul dat sesizării, prof. Tudor Nedelcea, directorul bibliotecii, confirmă cele scrise de M. Chiriță-oiu, fără să poată oferi și o soluție. În conversația pe care o purtăm pe această temă, prof. Tudor Nedelcea își exprimă regretul că o seamă de opere literare, pedagogice și științifice (culegeri de probleme pentru licee, cursuri universitare etc.), foarte solicitate de cititori, intră în număr extrem de mic în fondul de carte al bibliotecii. Același lucru în ce privește abonamentele la presă. O bibliotecă precum cea din Craiova, oraș cu peste 250 000 de locuitori, are dreptul la tot atîtea abonamente (6 la ziare, 6 la reviste) ca și cea din Segarcea, localitate cu doar 9 000 de suflete. Directorul bibliotecii craiovene sugerează forurilor competente ● redistribuire, în funcție de necesități, a cărților și revistelor destinate bibliotecilor publice. Ne alăturăm acestei sugestii. *(I. P.)*.

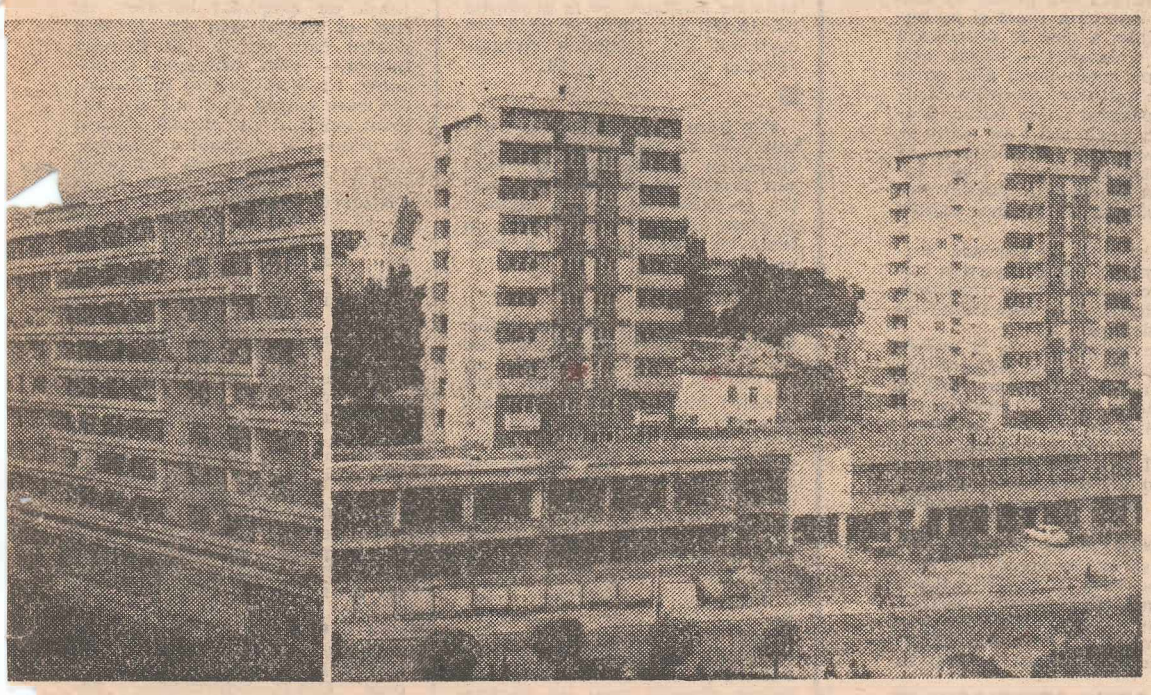

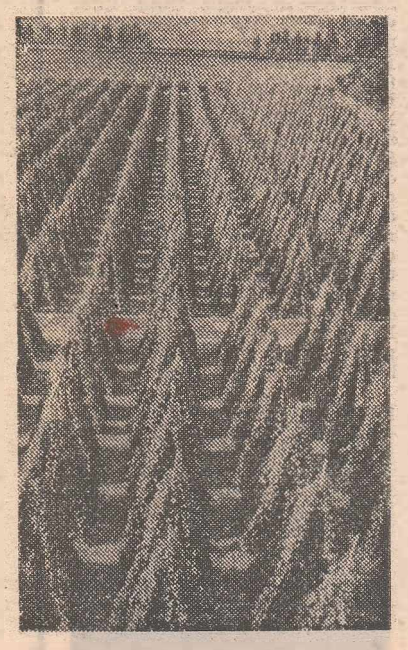

...le mari, materiale

surse însemnate există încă în reducerea cheltuielilor materiale, în sporirea productivității muncii — printr-o mai bună organizare a producției în fiecare întreprindere, mecanizarea lucrărilor și automatizarea proceselor tehnologice, pregătirea temeinică a forței de muncă și folosirea rațională a acesteia, întărirea disciplinei, a răspunderii în muncă. Acestea toate și altele încă sînt probleme care au fost amplu dezbătute în adunările generale recente și în Conferința județeană a oamenilor muncii, asupra cărora forumurile muncitorești și-au spus cuvîntul, exprimînd propuneri judicioase. Orientîndu-ne activitatea în spiritul sarcinilor trasate de tovarășul Nicolae Ceaușescu la Congresul al II-lea al consiliilor oamenilor muncii, sîntem hotărîți să punem în stare activă toate resursele mari, materiale și umane, de care dispunem, pentru a asigura îndeplinirea planului, o înaltă eficiență întregii activități economice și sociale.

— Vorbiți-ne, vă rugăm, și despre viața economică a cîmpiei doljene. Cum stăm cu recolta ? Și prin ce elemente Doljul — grînar al Olteniei și al țării — argumentează noua și profunda revoluție agrară preconizată de partid ?

— Putem aprecia că actuala campanie agricolă de vară, prin organizarea și ritmul ei de desfășurare, constituie o primă confirmare a faptului că lucrătorii ogoarelor doljene, laolaltă cu cei din întreaga țară, au trecut, deja, cu fermitate la înfăptuirea imperativului unei revoluții profunde în agricultură. Avem în general o producție bună la grîu, au fost asigurate rezerve însemnate de furaje pentru animale, se desfășoară cu succes recoltatul legumelor timpurii, al fructelor, iar porumbul, floarea-soarelui, sfecla-de-zahăr etc. se prezintă, de asemenea, relativ bine. Doljul, într-adevăr, deține o pondere însemnată, fiind, ca suprafață arabilă, al doilea județ al țării. Ne revin răspunderi mari în asigurarea fondului de stat, în aprovizionarea populației și la export. Dispunem, deja, ca urmare a eforturilor materiale ale statului, de o zestre însemnată în agricultură, iar în noul cincinal — pentru extinderea și perfecționarea bazei tehnico-materiale a acestui sector economic de bază — au fost alocate investiții în valoare de 5,2 miliarde lei. Suprafața arabilă va crește cu circa 4 000 ha, se vor amenaja noi suprafețe pentru irigat, astfel că, în 1985, județul va dispune de peste 290 mii ha irigate. Va spori zestrea de tractoare, combine autopropulsate pentru cereale și alte mașini și utilaje de înalt randament, cantitatea de îngrășăminte chimice, de substanțe pentru combaterea bolilor și dăunătorilor. Se vor crea noi capacități zootehnice, plantații pomicole intensive, capacități de producție legumicolă în culturi protejate și în cîmp. Printr-o continuă perfecționare a organizării producției și a muncii, prin hărnicia și spiritul întreprinzător propriu oltenilor, avem toate condițiile de a realiza și depăși sarcinile din acest cincinal la producția vegetală, în zootehnie, pentru înflorirea satelor — și sîntem ferm hotărîți să înfăptuim neabătut prevederile de plan în acest domeniu deosebit de important al economiei județului și a țării. Dispunem încă, în agricultura Doljului, de importante rezerve — materiale și tehnice, de hărnicie și de conștiință — care-și așteaptă o valorificare superioară, la nivelul de exigență al noii revoluții agrare preconizate de conducerea partidului nostru.

— Întorcîndu-ne la oraș, este de remarcat — nu spunem o noutate, ca e pregnantă pentru orice vizitator al acestor locuri — că așezările citadine ale județului, Craiova în primul rînd, sînt supuse, la ceasul de față, unor restructurări urbanistice și edilitare de o mare cuprindere și de o mare intensitate. Ce elemente disting acest amplu proces al nouului ?

— Într-adevăr, localitățile județului trăiesc prefaceri structurale, care imprimă pretutindeni o nouă condiție, superioară, de viață și de civilizație. Din 1965 încoace s-au înălțat la Craiova și în județ circa 40 mii apartamente, la care se adaugă peste 34 mii locuințe construite de populație. Zestrea urbanistică a fost reîntinerită prin apariția unor mari cartiere, precum Craiovița Nouă, un „oraș în oraș“, care va avea în final peste 100 mii locuitori, prin readucerea la un nou destin, de civilizație, a orașelor și comunelor județului. Pe baza indicațiilor și criticilor secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, formulate la fața locului după seismul din martie 1977, cît și cu prilejul vizitei de lucru de acum doi ani, s-a trecut la o activitate mai sistematică în construcția edilitar-urbanistică, au fost impulsionate lucrările de remodelare arhitecturală a zonei centrale a Craiovei, fiind date recent în folosință construcțiile aferente primului tronson al străzii Unirii ; se lucrează intens la celelalte etape în centrul Craiovei, în noile ansambluri arhitectonice, cum și în orașele din județ, unde s-au înălțat cartiere moderne. Se acordă o deosebită atenție elementelor care țin de tradiție, care contribuie la păstrarea specificului localităților. Sporește, totodată, zestrea dotărilor pentru comerț, sănătate, cultură, învățămînt, agrement, alte servicii publice. Construim, în continuare, numai în acest prim an al cincinalului, 6 176 apartamente.

— V-am ruga, stimate tovarășe prim-secretar, să ne vorbiți, în încheiere, și despre alte afirmări ale Băniei, ale județului, în viața țării. În planul activității spirituale, de pildă...

— După cum se cunoaște, prin grija conducătorului partidului și țării, Craiova a devenit, în acești ani, centru universitar, destinul spiritual al Băniei căpătînd profunzime și perspectivă. Prin activitatea complexă a Universității — care răspunde tot mai eficient comandamentelor noii noastre economii, cerințelor integrării învățămîntului cu cercetarea și cu producția — ca și prin cea a institutelor de cercetare științifică și inginerie tehnologică, a nucleelor de cercetare din întreprinderi, din unitățile de proiectare, medicale, din alte instituții, din școli, se dezvoltă o viață științifică autentică, se adîncește participarea acesteia, a valorosului potențial de specialiști care lucrează în acest domeniu, la soluționarea problemelor majore ale producției, la promovarea progresului tehnico-științific. Devenind centru universitar-științific, Craiova trăiește, totodată, o viață cultural-artistică vie — întemeiată pe o tradiție foarte densă, pe reale succese ale prezentului și pe o certă perspectivă a unor afirmări viitoare tot mai prestigioase — prin Teatrul Național, Filarmonica, teatrul liric, teatrul de păpuși, muzee, biblioteci, prin activitatea publicistică și editorială, prin numeroasele formații afirmate în Festivalul național „Cîntarea României“.

— Tot ce ne-ați spus pînă acum reflectă, într-adevăr, realismul și larga deschidere către nou a politicii partidului, despre care vorbeați la începutul conversației noastre, definind-o drept forța motrice a înaintării, a progresului României de astăzi pe toate planurile. Dar viitorul ? Cum vor arăta Craiova și Doljul la sfîrșitul actualului cincinal ?

— Vom avea aici, în primul rînd, unul din marile centre industriale ale țării, care va da economiei naționale și exportului mașini și aparataj electric, transformatoare de mare putere pentru echiparea unor industrii de vîrf, locomotive, tractoare și mașini agricole perfecționate, autoturisme elegante, mașini-unelte de mare randament pentru prelucrarea metalelor, textile, confecții, o gamă diversă de produse ale industriei alimentare. De o parte a Băniei, peisajul va fi dominat de uriașa platformă industrială de est, reunind una dintre cele mai puternice familii muncitorești a constructorilor de mașini ; la cealaltă extremitate, în platforma de vest Cernele-Işalnița, vor fi finalizate extinderile cetății chimiei, — cu o vastitate de sortimente, de capacități moderne, Întreprinderea „Electrocentrale“ își va spori puterea prin noile obiective C.E.T. 2 Craiova și C.E.T. Calafat. Pe axul fundamental dintre cele două mari platforme industriale, de est și de vest, orașul se va desfășura cu liniile și armoniile arhitecturale ale unei citadele de 300 mii locuitori, cu zone verzi extinse, cu o echipare edilitară adecvată, cu un centru urbanistic conferindu-i personalitate și eleganță. În același timp, se va închega fizionomia nouă a orașelor renăscute din județ, alte 7 localități vor deveni orașe agroindustriale, comunele își vor anexa noi atribute ale civilizației și confortului.

Așa cum ne-a cerut secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, la cel de-al II-lea Congres al consiliilor oamenilor muncii, vom acționa ferm, unind potențialul uriaș al comuniștilor, al tuturor oamenilor muncii, pentru înfăptuirea programului de dezvoltare a țării și de ridicare a bunăstării poporului, pentru ca în acest cincinal, laolaltă cu țara, să parcurgem o etapă importantă pe calea făuririi societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintării spre comunism. Înfățișarea Craiovei și a județului va fi aceea a țării — tot mai înnoită, prosperă, înfloritoare.

„La data de **21 noiembrie 1975**, am depus o cerere cu nr. S 328514, pentru instalarea unui post telefonic la domiciliul de la adresa mai jos menționată. Deși au trecut mai mult de 5 ani, cererea mea a rămas... cerere. Mi s-a spus că nu sînt condiții tehnice, dar mai mulți vecini au primit instalarea, cu toate că mulți dintre ei nu aveau nici casa făcută la data cînd au depus cererea... Soția mea este bolnavă de inimă, în permanență în pericol." **(Vasile Savu, Intrarea a II-a Săbăreni nr. 19, București, sectorul 6)**

■

Procuratura Generală : Referitor la scrisoarea petiționarilor **Dumitru** și **Eleonora Rădulu**, din București, vă facem cunoscut că cele sesizate au fost examinate și constatîndu-se că sînt întemeiate, s-a declarat recurs extraordinar, care a fost trimis Tribunalului Suprem, pentru judecare.

■

„Mă numesc Barbu Dumitru, domiciliat în București, str. Măicănești nr. 74, sect. 1. M-am născut în comuna Uda, județul Argeș. Am scris, în data de 20.04. 1981 presei, cerînd să mi se facă dreptate, adică să se oprească distrugerea totală a livezii cu pomi fructiferi pe rod, pomi în floare, distrugere începută fără a exista o hotărîre în acest sens. Conform statutului CAP și legilor în vigoare, hotărîrea trebuia să fie propusă și aprobată în adunarea generală. După intervenția mea, s-au răzbunat și mai mult; de la 25 pomi roditori ajungîndu-se la 200 de pomi fructiferi, înfloriți și plini de rod. Deci, nu era mai bine să fi folosit această grădină, cîștigînd zeci de mii de lei pe fructe și furaje decît să fie paraginâ, așa cum și este, că s-a zgîriat pe ici, colo, să zică lumea că s-a muncit. Tot după primirea memoriului au distrus și sursa de apă ce exista din moși-strămoși. Întrucît lemnele sînt foarte scumpe, mai ales cele de valoare, cum au fost în grădina părinților mei : cireși, peri, nuci, duzi, pruni, gutui și alți pomi, cer cu hotărîre să mi se dea trunchiu-

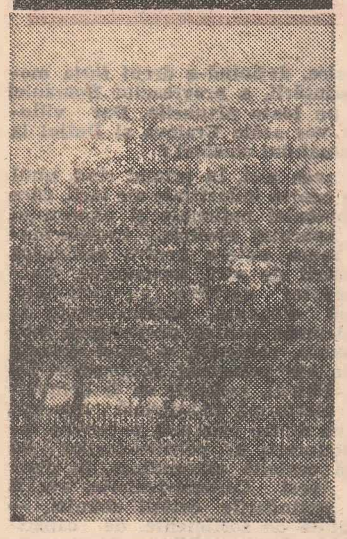

rile rezultate, întrucît nu CAP-ul a muncit și a îngrijit acești pomi, și mai mult, **nu mi s-a adus la cunoștință în scris, la București,** cu toate că adresa mea se cunoștea. Cei care au contribuit la distrugerea lacului și a instalației de apă să fie obligați să le refacă. Să se interzică distrugerea pomilor care au mai scăpat. Menționez că posed o cerere, iscălită de consăteni, care arată ce barbarie s-a făcut cu grădina, și care cer să fie oprită distrugerea". **(N.R. : Consiliul popular al județului Argeș, Direcția pentru agricultură, se referă, în răspunsurile ale căror copii le deținem (deținem și nota iscălită de 12 cooperatori, consăteni ai petentului), doar la faptul că Dumitru Barbu nu mai are dreptul la lot ajutător, nimeni neîndreptățind la cererea acestuia de a se opri defrișarea livezii cu pomi fructiferi.)**

■

Consiliul popular al municipiului Iași : Situația locativă a tov. Ghe. Gavril a fost analizată și s-a aprobat spațiul din str. Elena Doamna nr. 33 B. Urmează să se prezinte la Fondul locativ pentru formele legale.

Scrisoare comentată

O poveste cu un cîntec trist

Există în București, în apropierea podului Grant, o stradă ce se numește Scarlat Vîrnav. La numărul 25, în fundul curții, locuiește un bătrîn. Nu demult a împlinit respectabila vîrstă de 78 de ani. Bătrînul Marin Lung a fost șofer. În urma unui accident, de cîțiva ani nu buni, ci răi, nu poate umbla decît cu ajutorul unor cîrje sau într-un cărucior. Și fiindcă era singur, bătrîn și trist a vîndut, nu demult, aripa din față a imobilului. Apoi, după o perioadă de timp, cei care au cumpărat-o au revîndut-o. Au venit alți oameni, au revîndut și ei și pînă la urmă, din anul 1977, casa a intrat în proprietatea lui Mihai Ioniță. Totul, se pare, la început a fost limpede ca lumina zilei, cei doi înțelegîndu-se.

Dar, în scurt timp, au început discuțiile. Întîi s-au certat pe pivniță. Cei mai noi, și tineri, au vrut s-o folosească în exclusivitate. Au început discuțiile. Apoi certurile. Și de la ceartă pînă la bătaie n-a mai fost decît un pas. De acum încolo totul se petrece ca-n filme de desene animate. Cei doi, Mihai Ioniță și soția sa Varvara, profitînd de infirmitatea lui Marin Lung, l-au bătut pe acesta chiar în cărucior cu propriile sale cîrje. Apoi, au fugit repede la medic și pe niște vînătăi, rezultate din bătăile dintre cei doi soți, li s-au eliberat certificate medicale. Avînd certificatele a urmat, bineînțeles, procesul în care culmea !?, cei doi îl reclamă pe Marin Lung că i-a bătut, așa din cărucior, și cu cîrjele. Mai mult decît atît, cer chiar și despăgubiri materiale și chiar morale. Și, culmea, pînă la urmă toată lumea este amendată. Cu trei sute de lei, așa, ca pentru început. Dar cu această decizie nimeni nu este mulțumit. Urmează recursul. Alte înfățișări și timp pierdut. Între timp ce s-a gîndit Ioniță ?! Să interzică lui Lung să mai intre sau să mai iasă din casă. Cum ? Foarte simplu. Demonstrînd că fișia de curte, lată de doi metri, este proprietatea lui și că bătrînul poate folosi o portiță de cîteva palme. Cu alte cuvinte Lung să nu mai poată folosi cărucior. Nu mai are cum să iasă sau cum să intre în curte. Și fiindcă zgomotul de lemn pe piatră și fîșîitul roților de la cărucior îl scot din sărite pe Ioniță, acesta s-a gîndit să distrugă platforma de ciment din curte. Așa că a spart și pe bucățica aceea de pămînt, de cîteva palme, a pus, se precizează în alte dosare, 18 butași de vie și 15 trandafiri — bască alte culturi. Și fiindcă bătrînul a trecut pe acolo (prin altă parte nu se putea trece), distrugînd „marea cultură", cu roțile căruciorului, au urmat cele ce erau de așteptat : alte bătăi, procese și, bineînțeles, amenzi. Mai mult decît atît : au venit și, nu o dată, expertize horticole conduse de specialiști ca să constate despre ce distrugeri ale florei era vorba. Toată lumea s-a convins și ceea ce susținea Ioniță era posibil numai în cazul cînd în acel petic de pămînt se puneau culturi suprapuse.

În momentul de față, Mihai Ioniță și soția sa Varvara studiază și experimentează și alte sisteme de tortură pentru bătrîn. Udatul cu apă — pare că dă cele mai bune rezultate. Nu lasă vînătăi. Așa că aproape zilnic bătrînul este răsturnat din cărucior și este udat cu furtunul de apă.

Vecinii sînt îngroziți. Programul de scandaluri de la numărul 25 este ca un post de radio cu emisiuni fixe la anumite ore și în anumite zile. Cei de la secția de miliție ne-au spus că Mihai Ioniță aproape săptămînal vine și înregistrează cîte o reclamație. Cei de la serviciu, lucrează ca pompier la Spitalul Municipal, ne-au arătat un dosar plin de reclamații. Reclamă și se ceartă cu toată lumea. Într-o zi, pentru simplul fapt că o colegă de serviciu a rezistat insistențelor și bădăraniilor lui Ioniță a fost reclamată că ar fi defectat o instalație de incendiu.

L-am cunoscut și am stat de vorbă și cu Mihai Ioniță. Un bărbat în floarea vîrstei, înalt și lat în spate, nu ne-a spus decît atît : „Bătrînul în cîrje ne bate. Avem certificate medicale. **El fuge mai repede decît noi** (sublinierea noastră). Are pensie și are de unde să-și plătească amenzile. Cît despre cei de la servici — am să-i reclam peste tot. M-au schimbat de la poartă și m-au făcut pompier. Îi dau pe toți în judecată. O să vedeți".

SORIN POSTOLACHE ■

■

„Vă aducem la cunoștință, stimată redacție, că ICRAL Vitan a executat în str. Rîmnicu Sărat nr. 3, Bloc H 14, sect. 3, în anul 1979, luna octombrie, repararea acoperișului. **Lucrarea executată este de proastă calitate** (plouă mai rău decît înainte), iar ICRAL-ul ne plimbă de doi ani, promițîndu-ne că va remedia defecțiunile. Nu știm unde să ne mai adresăm, că tovarășul director trimite mereu cîte un inginer să constate cele solicitate de noi prin numeroase adrese, dar nici o echipă nu-și face apariția să lucreze. Hîrtii și iar hîrtii, dar fără nici un efect. **(Asociația de locatari Bloc H 14)**

■

Oficiul forței de muncă, județul Iași : Urmare scrisorii prin care tov. **Elena Cozma** din Iași v-a solicitat sprijin pentru încadrarea în muncă, vă comunicăm : La data de 23 martie a.c. a fost repartizată pe un post de confecționeră la Întreprinderea de stofe tricotate și confecții Iași, unde lucrează și în prezent.

■

„Am cumpărat o garnitură de bucătărie model „Loredana", care stă de 2 luni de zile neutilizabilă, din cauza imposibilității de a pune ceva în ea. Odată scoasă din ambalaj am găsit o serie de deficiențe din punct de vedere al integrității și modului de finisare, cu toate că prin prezența ștampilelor C.T.C. am înțeles că C.T.C. a trecut pe acolo. Am scris două sesizări, dar C.I.L. Pipera nu a binevoit să ia în vedere cele semnalate de mine : ușile nu se pot închide, balamalele sînt rupte, sertarele nu stau bine în lăcașul lor, șipcile care încadrează fiecare ușă sînt ciobite, și să nu mai vorbim despre varietatea de nuanțe ale culorii cu care a fost înzestrată garnitura. După părerea noastră, credem că organele în drept ale acestei întreprinderi nu iau în serios soluționarea problemelor, cu toate că se pune accent pe calitatea produselor. Adaug invitația adresată prin telefon... de a ne deplasa noi cu corpurile în cauză la Pipera, pentru rezolvare." **(Horia Doicaru, Bd. Unirii, Bl. 71, ap. 6, Focșani)**

■

Automobil Clubul Român : Analizînd aspectele reținute de reporterii dv. la unele subunități A.C.R. și publicate în revista „Flacăra" nr. 26/1981, am constatat justețea celor sesizate, apreciind totodată spiritul constructiv în care au fost redate observațiile critice. Precizăm următoarele : La punctul de asistență tehnică din str. Sold. Răducanu nr. 3, tov. Constantin Șerbănescu a fost inlocuit de la conducerea acestei subunități ca urmare a atitudinii sale. În legătură cu punctul de la Sinaia — s-a dat dispoziție filialei județene A.C.R. Prahova de a se proceda de îndată la punerea la punct a spațiului destinat atelierului. Sondajele făcute de revista dv. le apreciem ca pe un real sprijin în efortul asociației noastre pentru asigurarea unor servicii prompte și de bună calitate pentru membrii noștri, drept pentru care vă mulțumim.

■

„Locuiesc într-un apartament la etajul IV. Prin luna martie a anului 1980, din cauza ploilor, într-una din camere a început să picure apă pe lîngă firele de curent electric. M-am adresat Trustului de construcții și după aproximativ **șase luni,** au trimis pe cineva să repare. De remarcat faptul că au sosit după ce am scris la ziarul local. Au cîrpit într-un fel și se părea că nu voi mai avea necazuri. Dar anul acesta, din nou prin martie, a început să plouă în apartament mai ceva decît anul trecut... Am solicitat reparații (cererea cu nr. 976 din 26 martie), dar nici pînă la ora actuală nu s-a rezolvat nimic." **(Vasile Avram, str. Constructorului nr. 2, sc. B, ap. 20, Bacău)**

■

Ministerul Muncii : Vă facem cunoscut că prin adresa nr. 5625/1981 a Consiliului popular al județului Neamț ni s-a transmis referatul de cercetare asupra cererii tov. **Chiriițescu I. Emil.** Din referat rezultă că cele relatate s-au confirmat și s-au luat măsuri pentru plata adaosului cuvenit.

■

Consiliul popular al municipiului Ploiești : Urmare a scrisorii adresată revistei de către un grup de cetățeni din str. Izlazului, printre care și **Ghe. Tocan,** vă comunicăm : Prin faptul că unele porțiuni ale trotuarului sînt deteriorate, se vor lua măsuri de repararea acestuia în cursul semestrului II 1981, funcție de terminarea lucrărilor de asfaltare prevăzute la investiții și buget. Pe str. Izlazului, cît și pe celelalte din cartier, acolo unde s-au constatat denivelări sau gropi în carosabil, s-a transportat balast care a fost întins de cetățeni pentru asigurarea unei circulații rutiere și pietonale mulțumitoare, acțiune ce va continua în viitor. Toate aceste lucrări se vor executa cu fonduri de la Legea 20/1971. Vă mai informăm că în anul 1980 s-a cheltuit suma de 49 000 lei de la Legea 20/1971 pentru reparații curente la clădire și instalația de încălzire de la grădinița nr. 15 din str. Făgăraș nr. 1 din cartierul dv., respectiv circumscripția electorală nr. 20.

■

Publicăm fragmente din scrisori care au format obiectul verificărilor noastre sau la care am primit răspunsuri din partea forurilor de resort, scrisori al căror conținut vă va pune în temă cu „situația la zi" a semnatarilor :

■

„Vă mulțumesc din tot sufletul pentru concursul dv., și cînd am citit în revista „Flacăra" nr. 12 din 19 martie 1981 am avut o mare bucurie, că după 7 ani de cînd sînt cu acul în mînă lucrînd pentru Cooperativa „Arta decorativă" din Tg. Neamț sînt și eu încadrată membră cooperatoare, cu data de 31.03.1981. Am o mare rugăminte către onorata redacție : cum rămîne cu vechimea în cartea de muncă, mi se scrie vechimea de cînd lucrez sau din data de 31.03.1981? Drepturile mele și ale copiilor s-au risipit. Copiii sînt : Cireșica, Micșunel, Gheorghe, Dumitrița, Petrică și Ionică Preda. Mi s-au risipit dreptul meu de naștere la al 5-lea și al 6-lea copil, plus concediul meu de odihnă etc. etc. În-seara de 13 februarie s-au arătat la Televiziune toate drepturile și îndatoririle ce le au toți cei ce sînt cu munca la domiciliu, numai mie mi s-au risipit drepturile mele cît și ale copiilor, față de prevederile din Legea cooperației meșteșugărești. Din munca cu acul am crescut 6 copii. Aștept răspuns." **(Antonia Preda, com. Brusturi-Drăgănești, jud. Neamț)**

■

„Istoria mea o cunoașteți. Sînt absolventă a Institutului politehnic Galați, secția fermentative, promoția 1965. Am fost încadrată în 1969 la Fabrica „Frigorifer" Bacău, ca inginer tehnolog, apoi am fost preluată prin organizare ca șef secție legume fructe. 1976 — fără explicații, o reducere a retribuției și trecerea **(fără ca eu să cer)** în funcția de inginer principal la salamuri crude (salam de Sibiu). La insistențele mele se modifică retribuția. Pe data de 20 octombrie 1980 sînt transferată „în interes de serviciu" la Întreprinderea de morărit și panificație Bacău. Nu întrevăd nici o perspectivă în cu totul nouă mea meserie, deoarece nu am esențialul : baza teoretică. De asemeni văd că mă depărtez zi de zi de vechea și reala mea meserie, devenind stagiară în loc de specialistă. Am fost în audiență la forurile în drept și am întrebat dacă în urma articolului-anchetă din revista „Flacăra" se va lua o măsură referitor la situația mea, și mi s-a spus că deocamdată nici una, că poate mai tîrziu, în perspectivă..." **(Petrina Zaluțchi, str. Avram Iancu, Bacău)**

■

Comitetul municipal Iași al P.C.R. : Urmare a verificărilor efectuate împreună cu Direcția sanitară județeană s-a stabilit : începînd cu data de 1.03.1981 s-a hotărît numirea tov. dr. Julieta Bildigău ca medic pediatru în Circumscripția nr. 27 Bucium.

■

Consiliul popular al municipiului București : Prin scrisoarea trimisă revistei „Flacăra", un grup de locatari din șos. Iancului nr. 23—27 sesizează faptul că la adresa sus-menționată există un teren rămas nesistematizat, care, în felul cum se prezintă nu face cinste zonei respective. Vă facem cunoscut că prin măsurile întreprinse de edilii sectorului 2 al municipiului, terenul respectiv (cu o suprafață de aproximativ 100 mp) a fost amenajat ca zonă verde.

Pagină realizată de PIA OLARU ■

Poșta redacției

ADMINISTRATIV

Nurie Daut — com. Cobadin (Constanța) : Nu puteți beneficia concomitent de pensie C.A.P. pentru munca depusă și limită de vîrstă și pensie de soție urmașă de asigurări sociale de stat, ci numai una din acestea pentru care optați ● **Panolia Băictu** — com. Mîlcanca (Botoșani) : Cu 9 ani lucrați în C.A.P., din care numai în 3 ani ați realizat volumul de muncă stabilit de adunarea generală a cooperatorilor, nu îndepliniți condițiile legale de pensionare ● **Silvia Cristescu** — București : La vîrsta de 55 ani femeile și 60 ani bărbații, pensionari pentru pierderea capacității de muncă, sînt trecuți, din oficiu, în categoria pensionarilor pentru munca depusă și limită de vîrstă, această prevedere se aplică pensionarilor de invaliditate gr. I și II, nu și celor de gr. III, cum este cazul dv. Pentru a fi trecută în categoria pensionarilor pentru limită de vîrstă trebuie îndeplinite cumulativ condițiile de vîrstă (55 ani) și 25 ani vechime în muncă ● **Nica Dobre** — com. Jilava (Sectorul agricol Ilfov) : Nu puteți beneficia de pensie C.A.P. pentru că nu îndepliniți condițiile legale, în acest sens ați primit, de la UNCAP, un răspuns detaliat ● **Grup pensionari C.A.P.** — com. Smîrdioasa (Teleorman) : Ați primit numai 80 la sută din pensie, deoarece C.A.P.—Smîrdioasa, nerealizînd veniturile planificate, nu a achitat către Oficiul casei de pensii și asigurări sociale pentru țărănime cota de 8 la sută din veniturile planificate.

MARGA NEDELEA ■

ÎNVĂȚĂMÎNT

Florentina Toma — Hunedoara : Puteți ocupa o catedră de specialitate la o școală din județul Hunedoara, în perioada legală de transferări și numiri, în condițiile legii ● **Victor Ionaș** — Craiova : Aveți dreptul la bursă ● **Rodica Gherghe** — Banca, Vaslui : Inspectoratul școlar al județului Vaslui a solicitat M.E.I. reținerea catedrei de limba română la Școala Banca Gară în vederea titularizării dv. în perioada legală din acest an ● **Sultana Kore** — Bușteni : M.E.I. vă recomandă să urmăriți „Tribuna școlii", în care vor fi publicate posturile didactice vacante, pentru concurs ● **Ion Mărcin** — Constanța : Veți primi un răspuns scris, în momentul în care forurile de resort vor constata adevărul celor relatate ● **Mihalcea Gh. Daniel** — Mogoșești, Iași : Conform celor comunicate de către M.E.I., nu sînt posibilități de trecere a dv. de la Școala Hadîmbu la Școala Mogoșești, aceasta din urmă avînd restrîngere de clase pentru anul școlar 1981/82 ● **Mioara Mărcin** — Jimbolia : Răspunsul publicat este exact ; reveniți, dacă este cazul, cu noi argumente ● **Maria Libeg** — Coroisînmartin Șoimuș, Mureș : În cazul în care Inspectoratul școlar al județului Neamț este de acord cu detașarea dv. în județul Mureș, cererea va fi rediscutată.

HORIA PĂTRAȘCU ■

● **„FLACĂRA" nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.**

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Prim-plan: Cătălina Buzoianu, prim-regizor la Teatrul Mic

„O piesă trebuie să existe prin text şi nu prin pretext"

La sfîrşitul lunii mai, o nouă premieră a Teatrului Mic s-a constituit într-un adevărat eveniment cultural, trezind un mare interes în rîndul oamenilor de teatru, dar avînd, în acelaşi timp, largi ecouri şi în rîndul marelui public. Este vorba despre spectacolul **Niște țărani.** Dialogul nostru cu Cătălina Buzoianu, prim-regizor la Teatrul Mic, se va referi în mod special la acest spectacol, dar este momentul să precizăm şi să recunoaştem că, sub conducerea scriitorului Dinu Săraru, Teatrul Mic s-a impus atenţiei publice cu o serie de spectacole de înaltă ţinută artistică, printr-o neostenită şi fertilă căutare de noi mijloace de exprimare care-l înscriu în zona de elită a teatrului românesc. Reuşitele sale au stîrnit o reală emulaţie, ba chiar şi o adevărată competiţie artistică, în sinul celorlalte teatre din Bucureşti şi din ţară, emulaţie şi competiţie al căror mare beneficiar este, desigur, spectatorul. Dar în legătură cu aceste recunoscute merite ale Teatrului Mic s-au rostit pînă acum numeroase aprecieri, motiv pentru care nu mai insistăm. Revenind la dialogul nostru cu Cătălina Buzoianu, punctul de plecare l-a constituit următoarea observaţie: **„De fapt piesa este astfel prezentată: Scenariul dramatic în şapte anotimpuri de Cătălina Buzoianu, după romanul «Niște țărani» de Dinu Săraru. Aşadar, dumneavoastră vă aparţine scenariul şi regia acestui spectacol de excepţie al Teatrului Mic. Aţi realizat singură scenariul?"**

— Dramatizarea, în sensul organizării scenice a materialului din roman, îmi aparţine dar cuvintele şi spiritul textului rămîn ale scriitorului Dinu Săraru.

— Cît a durat munca la scrierea scenariului?

— Dramatizarea a fost realizată acum doi ani, în trei săptămîni. Spectacolul a fost amînat pentru că Mircea Danieliuc începuse filmările la „Vînătoarea de vulpi" după acelaşi roman. Am convenit împreună cu Danieliuc să aşteptăm premiera filmului, mai ales că doi dintre actorii Teatrului Mic, Mitică Popescu şi Valeria Seciu, urmau să joace rolurile principale în ambele ipostaze: cinematografică şi scenică.

Spectacolul a fost montat într-un timp relativ scurt: o lună de zile. Eram presaţi de timp pentru că se hotărîse ca premiera să aibă loc în cinstea aniversării partidului şi urma să ne încadrăm în Festivalul naţional „Cîntarea României". S-a depus un efort uriaş pentru ca manevrarea unui aparat atît de complex în care elementul uman şi cel scenotehnic se interferează cu precizie, să fie realizate nu numai în condiţii de profesionalitate, ci mai ales convingător, emoţionant.

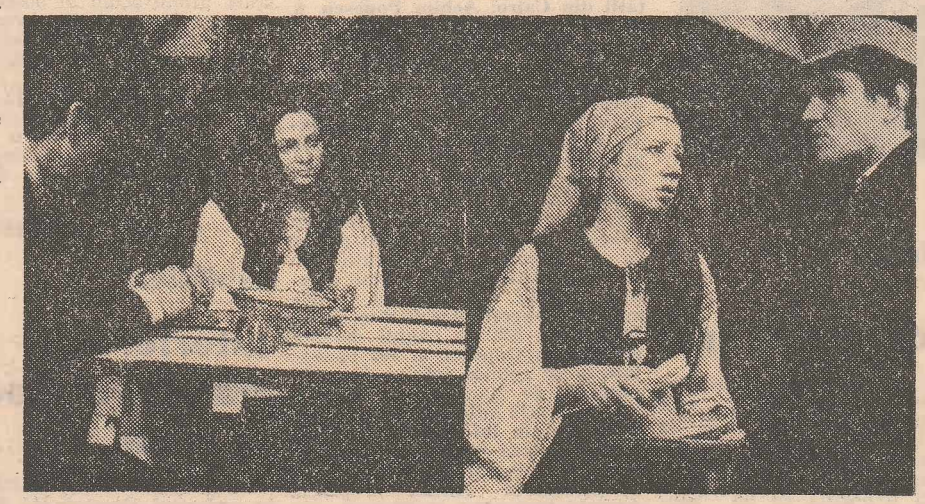

— Cum a primit autorul romanului, scriitorul Dinu Săraru, dramatizarea dumneavoastră?

— Cu neîncredere. A afirmat, chiar în public şi în presă, că numai presiunile mele l-au convins. A socotit dramatizarea excelentă (mi-a pus acest calificativ pe manuscris), dar înainte de începerea repetiţiilor şi după aceea chiar, a devenit circumspect. Ca întotdeauna însă, Dinu Săraru a fost extrem de corect faţă de lectura mea şi, cu fler său teatral binecunoscut, a apreciat imaginile din spectacol, iar cînd n-a fost de acord cu unele dintre ele (umbrela de la moartea lui Pătru, de exemplu), nu mi-a impus scoaterea sau schimbarea lor. A considerat că spectacolul corespunde spiritului romanului. De pildă, n-a avut nimic împotriva prezenţei acelei fetiţe stranii (copie fidelă a Genicăi în tinereţe) printre copiii lui Năiţă (în roman, toţi şase băieţi). A înţeles foarte bine că ea reprezintă duhul locului şi duhul cărţii, spiritul acestui spaţiu, candoarea perenă, privirea scrutătoare a unei alte generaţii asupra evenimentelor. Ea cerne peste oameni şi locuri zăpada iernii, presară fînul uscat al verii peste existenţa chinuită, stearpă a lui Pătru şi a Muierii lui, toarnă din ulcior ploaia toamnelor sau aruncă frunzele sfîrşitului verii peste praznicul lumii care se duce. Este metafora scenică prin care am încercat să comunic strania poezie a romanului. De fapt am extras acest personaj din substanţa poetică a romanului iar actriţa, studenta Ana Ciontea, anul IV IATC, fragilă, agilă şi roşie ca o vulpe, adună lumina săracă într-un nimb al spectacolului.

— Ajungînd la modificările sau interpretările anumitor momente din carte la care aţi apelat în calitatea dublă de autor al scenariului şi de regizor, am dori să aflăm de fapt care sînt acestea?

— Nu cred că e vorba de modificări, ci de imagini scenice care traduc imaginile literare. Am fost deosebit de interesată de imaginea de ansamblu a satului ca un microcosmos existenţial, uman, al spaţiului şi al timpului. Din acest puternic „plan general" am extras arhetipurile eroilor, „prim-planurile". Spre deosebire de filmul lui Mircea Danieliuc, am insistat mai mult pe ideea de cuplu complementar, decît pe cea de destin individual.

Cuplul Năiţă — Genica, puternic, profilic, „sămînţos ca o buruiană" (i-am zis eu) umple scena cu prezenţa lui activă, dinamică, plină de viaţă. Copiii mişună, se agaţă de poalele Genicăi, înconjoară întotdeauna, strategic, ca la război, duşmanul. Năiţă conduce grupul semeţ sau viclean iar Genica, într-un conflict aparent cu el dar neclintit credincioasă, îi răspunde într-un dialog permanent. Grupul acesta monolitic în care vorbele repezite, ţipate, blestemele şi rarele cuvinte bune se amestecă, apare în contrast cu cele două mari singurătăţi unite la întîmplare: Pătrul cel scurt (cel şchiop vroiam să-i spunem noi pentru că Manolache nu e prea scurt) şi Muierea lui năucă şi tristă, lipsiţi de rod, cu toate că via şi coacăzul lor s-au prins şi dau poame. Scenele lor sînt hieratice, stau întotdeauna sub semnul timpului, iar moartea, „trecerea" lui Pătru, cum zice el, trezeşte violent femeia din amorţeala simţurilor. Cred că Mitică Popescu realizează atît în film cît şi în piesă (exploatat într-o altă direcţie) cel mai complex rol al carierei lui. Dinu Manolache a trecut un examen foarte greu, mai ales că are de luptat cu o imagine dificil de şters din mintea spectatorilor, aceea a lui Mircea Diaconu. Puritatea şi tragismul personajului ard făptura firavă a acestui atît de tînăr şi interesant actor. Poate pentru că sînt femeie (şi lucrul acesta mi-a fost reproşat), femeile sînt foarte importante în spectacolul „Niște țărani". Valeria Seciu este o strună care zbîrnîie în orice clipă, încordată şi aprigă, tînără şi maternă, viguroasă şi prăpădită, stoarsă de copiii pe care-i apără cu înverşunarea unei fiare, rea de gură şi afurisită dar bună de nevastă ca o pîine bine dospită. Carmen Galin trece prin scenă ca o nălucă, femeie, Caloian şi Brezoiu, lujer neîmplinit şi fecior elnic sau urlet de animal înjunghiat. Mulţi actori, cred că toţi, îşi dau, exemplar, aportul. Cuplul Craicea-Ciclop, reprezentativ pentru epocă, cumplit şi îngrozitor de trist prin conştiinţa dispreţului public, aduce prin actorii Nicolae Pomoje şi Papil Panduru imaginea procesului psihologic deosebit de complex (ca şi a lui Alixandru Turbatu — Gheorghe Visu) care-i macină pe aceşti executanţi ai tuturor timpurilor, puşi la stîlpul istoriei — Vasile Niţulescu. Elena Pop, Şerban Ionescu şi ceilalţi, dar spaţiul nu-mi îngăduie, acoperă ceea ce majoritatea cronicilor numeau emoţia autenticităţii. Un personaj care mie mi se pare autentic, uman, stînjenit de vorbe convenţionale şi înlăturînd o imagine-clişeu a activistului de partid este Ştefan Iordache în rolul Dumitru Dumitru.

— Nu putem vorbi despre fiecare rol în parte, spaţiul este prea scurt. Dar

(Continuare în pagina 17)

CORNELIA BARBU

Filosofia lui Lucian Blaga într-o nouă interpretare

În faţa acestei situaţii, autorul consideră că: „Adevărul sistemului lui Lucian Blaga, pus în evidenţă, în parte, în cercetările critice româneşti de pînă acum, zace calm, dar ascuns, sub „învelişul" hieroglific şi mitic-metafizic al sistemului său. A-l descoperi înseamnă a-l căuta în opera sa filosofică". Analizînd sistemul lui Lucian Blaga în spiritul, iar nu în litera lui, autorul găseşte în acesta „un realism dialectic şi un raţionalism deschis, care, alcătuind un mare cuvînt românesc în istoria culturii, deschid o fereastră naţională spre cultura omenirii" (p. 46). Cum se ajunge la această descoperire? Prin încercarea de a traduce „termenii poetici (sau acuzaţi de a fi în exclusivitate poetici — n.n.) sau mitic-metafizici în termeni echivalenţi ai logicii, epistemologiei şi metodologiei ştiinţelor contemporane" (p. 47).

Cel puţin două întrebări se ridică în legătură cu modul de a proceda în analiza sistemului lui Lucian Blaga: 1. nu pierde sistemul din specificitate în această traducere în alt sistem de gîndire?. 2. nu privilegiem anumite concepte ale altui sistem? Considerăm că sistemul nu pierde din specificitatea sa prin această traducere. Mai mult: el cîştigă. Iar cîştigul este dat tocmai de capacitatea de a da naştere unor noi sensuri. Deschiderea sistemului nici nu se poate evidenţia decît în acest act al traducerii. Desigur, nu doar într-o singură traducere se realizează caracterul deschis al unui sistem filosofic. Şi tot aici ţinem să facem precizarea că în lumina teoriei dialectice a adevărului, orice adevăr este deschis. Aceasta înseamnă că pentru a-l înţelege trebuie să ieşim din limitele lui.

Cartea este structurată după cum urmează: „Un sinopsis a criticii filosofiei lui Lucian Blaga", trei părţi, — I „Bazele ontologice ale cunoaşterii, culturii şi valorilor", II „Bazele gnoseologice şi logico-metodologice ale culturii şi valorilor", III „Deducţia ontologică a culturii şi valorilor" (partea cea mai întinsă — pp. 189—310) şi **Încheiere**.

Din lipsa spaţiului, reţinem numai concluzia primei părţi: „În metafizică, Lucian Blaga a primit lecţii, dar a şi dat lecţii raţionaliste şi realiste" (124). În lumina unei analize minuţioase, ni se dezvăluie inconsistenţa învinuirii potrivit căreia la Blaga am avea o ontologie idealist obiectivă.

Antinomiei transfigurate ca echivalent al minus-cunoaşterii i se face o analiză remarcabilă de pe poziţiile epistemologiei moderne. Ca şi principiul complementarităţii din fizica modernă, antinomia transfigurată nu se integrează, în schemele logicii formale tradiţionale (logica bivalentă), dar se poate încadra în scheme ale logicilor polivalente. Autorul conchide, întemeiat, că: „Metoda antinomiei transfigurate nu este antilogică, tot astfel cum principiul complementarităţii nu este antilogic. Termenii antilogic, alogic, supralogic, metalogic, folosiţi în Eonul dogmatic şi în Cunoaşterea luciferică pentru caracterizarea metodei, se referă la caracterizarea metodei în contextul logicii clasice" p. 156). Analizînd modurile de raţionalizare şi raţionalizarea iraţionalelor în concepţia lui Lucian Blaga şi în gîndirea teoretico-metodologică contemporană, autorul desprinde concluzia că raţionalismul deschis al lui Blaga „nu postulează nici mitul raţionalităţii lumii, nici mitul iraţionalităţii ei" (p. 186). Şi de pe poziţia acestui raţionalism s-a opus Lucian Blaga: „de la început şi pînă la sfîrşit, intuiţionismului şi pozitivismului radical, senzualismului şi raţionalismului clasic, panlogismului, panmatematismului şi materialismului mecanicist (...). Adevărul acestui raţionalism deschis are caracter existenţial. El exprimă o adaequatio rei et intellectus — o adecvare între lucru şi intelect". Acestui raţionalism deschis îi corespunde un realism dialectic." (p. 186)

„Deducţia ontologică a culturii şi valorilor" (III) face o analiză detaliată a culturii şi valorilor în filosofia lui Blaga. Opunîndu-se atît reducţionismelor, cît şi nefundatelor concepţii ce proclamă integraliste, Blaga priveşte apariţia omului în univers ca pe o înnoire ireductibilă: „Existenţa se îmbogăţeşte cu cea mai profundă variantă a sa. Cultura este semnul vizibil, expresia, figura, trupul acestei variante existenţiale". (Trilogia culturii, p. 471). Subliniind universalitatea omului şi a modului său de a se raporta la sine şi la univers, Blaga subliniază cu adîncă forţă de pătrundere ideea coincidenţei culturii cu geneza omului: „Cultura e condiţionată de începerea în lume a unui nou mod, mai profund şi în aceeaşi măsură mai riscat, de a exista. Acest mod aduce cu sine firește o smulgere din imediat şi o transpunere permanentă în non-imediat, ca orizont veşnic prezent" (Ibidem, p. 473). Acest gînd al lui Blaga îl vom auzi rostit de un alt contemporan al său, în amplul poem „Cîntare Omului", în versurile: „Ţi-ai depărtat pămîntul de buze la picioare.

Slujit de-aci nainte de mîinile uşoare" (Împlinire). Fiinţă universal creatoare, omul îşi depăşeşte creaţia, dar nu şi condiţia de creator. Blaga afirmă răspicat: „Omul singur a devenit fiinţă istorică, ceea ce înseamnă permanent istorică (= după legi noi, ireductibile, specifice care coincid cu propria sa creaţie, cu capacitatea de creaţie — n.n.), adică o fiinţă care veşnic îşi depăşeşte creaţia, dar care niciodată nu-şi depăşeşte condiţia de creator" (Aspecte antropologice, p. 143).

Respingînd viziunea biologistă asupra omului, Blaga scrie: „Omul nu este o funcţie nici pozitivă, nici negativă a animalităţii. Omul este, mai întîi, o fiinţă în care animalitatea are intensităţi şi proporţii depline, nescăzute, dar, în acelaşi timp, omul este o fiinţă care încapsulează această animalitate şi o pune în slujba unei întregi rînduieli, care este cu totul altceva decît rînduiala animalică" (Trilogia valorilor). Concluzia acestei ultime părţi ni se pare în totul îndreptăţită. O citäm: „Se poate spune, în spiritul sistemului lui Lucian Blaga, că nu există o ierarhie a creaţiilor de cultură. Orice ramură a culturii trebuie să renunţe definitiv la pretenţia de regină, majestuoasă şi sigură, a celorlalte creaţii, indiferent dacă faimoasa pretenţie de întîietate este îndreptăţită, în anumite zone culturale şi în anumite timpuri istorice, privilegii temporale izvorîte din funcţii sociale utile sau necesare. Ideea imposibilităţii ierarhizării ramurilor culturii este azi pe deplin lămurită. În gîndirea românească, ea a fost rostită şi ridicată la rang de principiu — principiul paralelismului ramurilor culturii şi valorilor — de către Lucian Blaga" (pp. 315—316)

ION STROIE

Pledoarii

S.O.S. la Oravița

Mai există azi la Oravița (rod al cărei întîmplări ?) edificiul celui mai vechi teatru din România. O construcție care, dacă ar fi să ne orientăm după diversele ghiduri ale muzeelor și colecțiilor din România, era declarată **monument de arhitectură** și care, totodată, ar fi putut, zicem noi, să adăpostească „Expoziția de istorie a teatrului și a orașului Oravița".

Valoarea acestui teatru nu rezidă numai în vechimea sa. Inaugurat la 1 iulie 1817, teatrul de la Oravița reprezintă un moment valoros al mișcării teatrale din România. El a fost inaugurat la acea dată cu prilejul aniversării centenarului eliberării Banatului de sub dominația otomanilor. Depășind spațiul semnificației simbolice, construcția sa este în primul rînd o contribuție sufletească, o operă colectivă a întregii suflări a orașului. S-au alcătuit liste de subscripție, s-au organizat clăci la care au participat țărani din satele vecine, s-au alocat și veniturile unei mine care a primit ulterior numele de „Thalia". Cu căruțele localnicilor s-au transportat materialele de construcție. Treizeci de donatori principali, din Oravița, de la minele și monetăriile din Ciclova, Sasca și Dognecea, au stimulat material această construcție. Mai mult, acesta este un teatru-simbol al colaborării dintre locuitorii români, germani, maghiari, cehi. Țăranii au adus minerale din Munții Carașului din care s-au extras culorile ce au stat la baza picturilor de interior.

Ioan Massoff consemnează în primul volum al privirii istorice asupra „teatrului românesc" ca animatori entuziaști pe : românul macedonean **Ioan Niuni** — arhitect în serviciul direcției minelor și pictor de talent. **Dimitrie Constantini**, profesor la „Școala gramaticală" din Oravița și cehul **Procopiu Lihotka de Zimislow**. Decorațiile s-au făcut după proiectele pictorului vienez **Platzger** și au fost executate de pictorii **Turcu** și **Francisc Knée**. Ioan Niuni pictează interiorul teatrului. **Damaschin Bojinca** traduce piese editate de **Zaharia Carcalechi** pentru a fi jucate pe scena noului teatru în care și-a desfășurat activitatea **„Clubul diletanților"**. Pe aici treceau trupele de actori vienezi și italieni, încălzind sufletul celor care au contribuit la această frumoasă întemeiere, teatru căruia localnicii îi spuneau cu justificată mîndrie „mica bijuterie vieneză".

Printr-un har, pe care numai întîmplarea îl poate avea, trece pe la Oravița, în 1868, trupa actorului **Mihail Pascaly** care îl are în componența sa, ca sufleur, pe **Mihai Eminescu**. Aici s-a jucat pentru prima dată pe o scenă stabilă, **Crai Nou**. Au trecut pe aici, încîntînd prin arta lor, George Enescu, Maria Tănase, Traian Grozăvescu, Iancu Brezeanu, Agatha Birsescu.

La 164 de ani de la înălțarea acestui lăcaș de cultură el se prezintă într-o stare jalnică. Mulți pereți sînt cuprinși de igrasia ce a pătruns pînă în interiorul sălii. Sala, cu cele 250 de locuri, este parțial renovată. Nicolae Donca — recent numit muzeograf — ne spune : „Am găsit aici un fond muzeal foarte bogat. Colecția de carte veche cuprinde în majoritate cărți științifice și studii comparate. Circa 300 de exemplare. Un fond de documentare italian format din publicații, reviste, broșuri, almanahuri, cărți științifice. O colecție de costume populare din zona Carașului. O colecție etnografică formată din obiecte de uz casnic, precum și circa 2 000 de fotografii și vederi vechi cu imagini din Oravița și împrejurimi. Și multe alte lucruri extrem de interesante. Eu cred că așa cum a fost Blajul pentru ardeleni, așa a fost și Oravița pentru bănățeni. De aceea am vrea ca aici să facem un muzeu al culturii".

Ion Adam Borca, primarul Oraviței, un om inimos, apreciază că distanța dintre dorință și realitate pare să fie destul de mare : „Am vrea ca în final construcția de aici să fie un muzeu, dar și un teatru activ. O asemenea bijuterie e păcat să se piardă. Se urmărește la nivel județean organizarea aici a unui festival anual de operetă. Noi intenționăm să organizăm aici și reuniuni de teatru cu piese care să se poată adapta la specificul scenei. Dealtfel, avem o mișcare teatrală locală care ar cîștiga multă experiență în urma acestor întîlniri. Sperăm să readucem ceva din strălucirea Oraviței de altă dată".

Pînă cînd mica bijuterie vieneză își va recăpăta strălucirea de altădată, pînă atunci, de la Oravița, se va auzi un S.O.S. continuu. El sugerează, printre altele, nevoia unui respect față de trecut și o mai mare responsabilitate față de viitor.

MARIAN CONSTANTINESCU

TÎNDALĂ

Plastică

Masca în pictură

Despre Marcel Olinescu — omul și artistul — am mai scris și mă bucur sincer că la cei 85 de ani ai săi provoacă surpriza evenimentelor plastice din ultimul timp, așa cum consideră mulți specialiști expoziția sa de portrete-măști deschisă la galeria „Simeza". Nefiind critic, m-am ferit să comentez această izbîndă a domniei-sale — personalitate recunoscută în pictura și mai ales gravura românească. Dealtfel, Marcel Olinescu s-a exprimat că se supără cînd un critic îl laudă prea mult, în asemenea situații fiindu-i teamă că nici n-a fost înțeles ca artist. Se mai întîmplă uneori să fie comparat cu nume de care nici n-a auzit, dar să-l mai fi și influențat.

Pentru a nu păcătui și noi precum criticii, cu care maestrul Olinescu nu s-a războit niciodată, să transcriem gîndurile sale cu oarecare stringere de inimă pentru impietatea ce o vom face : „Socotesc că omul este foarte rar sincer, foarte rar ceea ce este el de fapt și caută totdeauna o mască să arate ceea ce ar vrea să fie. Am creat măști și nu numai atît — am creat caractere. Nu știu dacă am izbutit să realizez exact ce am gîndit, dar sper că voi comunica privitorilor întreaga mea gîndire. M-a preocupat transpunerea în imagini a unor personaje. N-am vrut să fac pete de culoare sau lucruri mărunte. Vreau să opresc privitorii, să-i fac să gîndească asupra lumii, a societății. Cred că dacă nu-i determin să gîndească la rîndul lor așa cum gîndesc eu, n-am făcut artă. Chiar cînd este vorba de măști, să nu rîdeți, ele îl exprimă pe om, îl înfățișează pe om, se preocupă de om".

Cîteva gînduri despre „măști" și ce se vor ele de la cel mai avizat cunoscător — creatorul lor, Marcel Olinescu — spun, desigur, mai mult decît am fi reușit s-o facem noi. Îi mulțumim pentru

CELEBRITATE (masca Picasso)

acest adevărat carnaval în care mulți se regăsesc fie că este vorba de „Om de cultură", „Critic tepos", „Reporter", „Celebritate" (masca lui Picasso) ca să nu amintim decît aceste portrete caricaturale.

ION PREDOȘANU

Fotografii de VASILE BLENDEA

Efigii

Un cercetător prea repede uitat: egiptologul Achim Popescu

Lector universitar dr., membru al Societății de științe istorice din Republica Socialistă România, Achim Popescu s-a născut la 13 decembrie 1927 în comuna Păușești Măglași, județul Vîlcea. Strălucit student al Facultății de istorie din București (1948—1951), apoi asistent la catedra de istorie universală veche, Achim Popescu avea să fie atras plenar spre egiptologie. Ca bursier al Universității din Cairo, Achim Popescu a studiat mai mulți ani arhivele și bibliotecile din Cairo, precum și din alte centre universitare ale Orientului, o muncă epuizantă, ce avea să-i fie răsplătită prin alegerea lui ca membru al Societății Egiptene de Papirologie. La 22 iunie 1978, în fața unui juriu compus din profesorii de talie mondială, Sani Gabra, Jean Vercoutter și Mounir Megali, Achim Popescu a obținut titlul de doctor în egiptologie al Universității din Cairo, devenind astfel primul egiptolog român. Lucrarea sa se numește **„Les reformes de Bocchoris"** însumează 532 de pagini dactilografiate în franceză și 103 planșe. Iată ce se spunea într-un interviu publicat de ziarul „Le Progres Egyptien" (12 iulie 1978) : **Reformele legale ale lui Bocchoris,** o interesantă teză de doctorat susținută la Universitatea din Cairo de profesorul Achim Popescu. Această teză pune în lumină cea mai interesantă operă juridică a antichității". La întrebarea „Ce v-a făcut să alegeți acest subiect ?", profesorul Achim Popescu răspundea: „Subiectul m-a interesat fiindcă măsurile legislative luate de faraonul Bocchoris au făcut din el monarhul cel mai progresist din toată antichitatea. Reformele lui au constituit o sursă de inspirație pentru marele reformator al Atenei, Solon (594 i.e.n.)". „Sînteți primul cercetător care tratează acest subiect ?" Achim Popescu : „Deocamdată nu există lucrări care să trateze în întregime problema. Cîțiva savanți ca Eugene Revillout și Jacques Pirenne au adus cîteva amănunte prețioase. Dar toate lucrările au rămas dispersate. Era deci necesar de a relua ansamblul concluziilor pentru a înțelege mai bine locul real al reformelor lui Bocchoris în cadrul evoluției generale a dreptului egiptean faraonic".

Alegînd deci un subiect puțin abordat, profesorul Achim Popescu, din București, făcea lumină asupra activității juridice a unui rege egiptean care a domnit între anii 720 și 715 i.e.n. și despre care istoria nu are prea multe date. Întors în țară, profesorul Achim Popescu nu se poate reintegra în munca de catedră deoarece contractul său fusese desfăcut. Ajunge în cele din urmă în colectivul Facultății de istorie, dar studenții lui nu-i mai pot urmări incursiunile erudite în istoria universală decît pînă în anul 1930, cînd după o boală fulgerătoare Achim Popescu se stinge din viață. Au rămas în urma lui lucrări științifice de o mare însemnătate și o teză de doctorat cu titlul „Reformele lui Bocchoris" peste care încet, dar nemilos, se așterne praful. Primul nostru egiptolog își așteaptă urmașii, dar pentru ca ei să existe este necesară tipărirea excepționalei lucrări, aflate acum în posesia profesoarei Eleonora Popescu. Cît o va mai putea păstra ? Deja foștii studenți se interesează de lucrare și poate nu mică va fi surpriza cînd peste cîțiva ani un X sau un Y o va publica, pretextînd că el a și scris-o. Pentru o dreaptă cinstire a valorilor noastre autentice se cuvine un semn de recunoștință și neuitare.

GEORGE CUȘNARENCU

Sublinieri

Interferențe franco-române la Lyon

La întîlnirea Rhônului cu Saône, în sud-estul Franței, stă de peste două milenii cetatea Lyonului, veche așezare a galo-romanilor, capitala provinciei romanizate, Lugdunum, cu un centru cultural antic pe colina Fourvière, acolo unde alături de vechiul teatru roman, cu amfiteatrul bine conservat s-a construit un frumos Muzeu al antichităților romane, folosind galeriile subterane antice, apoi la sfîrșitul secolului trecut o catedrală impozantă, cu toate că la poalele colinei St. Jean era o basilică din epoca zidirii catedralei Notre Dame de la Paris.

Orașul, numit și „capitala bis a Franței", are nu numai un trecut faimos, o tradiție economică, industrială, tehnică de reputație universală, fiind centrul mondial al industriei mătăsurilor, odinioară, dar el s-a impus azi prin faima clinicilor, prin tehnica de vîrf a mașinilor, a electronicii, prin centrul lui comercial Part-Dieu, și prin cel administrativ, cel mai modern, se zice, din Europa, s-a impus și prin bogăția și luxul magazinelor, al străzilor rezervate numai pietonilor.

Universitatea de pe malul Rhônului e tripartită, ca să zic așa, a treia secție din serie cuprinde și facultatea de limbi străine, cu secția italiană-română, sub conducerea prof. J. Goudet, bun cunoscător al limbii noastre, azi rector al Universității Lyon II, purtînd numele eroului antifascist, conducătorul rezistenței, Jean Moulin. Nu departe de sediul Universității, e centrul lyonez al Citroenului, cît o mare universitate, cu blocul imens pe patru străzi. Știința, tehnica, extraordinara expansiune a cercetărilor medicale situează orașul printre metropolele faimoase ale lumii. Lyonul a înglobat, pentru o administrație mai eficace, cele 55 de comune și sate din jur, devenind astfel un centru urban de mare întindere și de mare forță economică, cu 2 milioane de locuitori.

Prezențele românești aici sînt vechi și numeroase, importante pentru promovarea prieteniei franco-române, avînd la baza ei fondul latino-romanic comun. La Lyon apărea în 1616 tratatul juridic **Praxis et theoria criminalis** al lui Prosper Farinacci, din care s-au inspirat autorii legiuirilor : **Carte românească de învățătură** (1646), tipărită de Vasile Lupu la Iași, și **Indreptarea legii** (1652) în Muntenia sub domnia lui Matei Basarab. Ceva mai tîrziu, tot în acest mare oraș, cu peste 400 de tipografii (cum ne informează o veche cronică, din vol. VI al unei serii de volume cuprinzînd documente despre acest oraș), Laurentius Toppeltinus din Mediaș și-a tipărit istoria sa „Origines et occasus Transylvanorum", la 1667; ea conține prețioase date despre daco-romani, despre continuitatea lor, despre portul și obiceiurile lor și a fost citată adesea de Miron Costin și de stolnicul Canta-

MASCĂ

Teatru

După 20 de ani

La începutul acestei luni, Teatrul Tineretului din Piatra Neamț și-a aniversat 20 de ani de la înființare. O vîrstă care, dacă n-ar fi fost încărcată de succese — unele cu adevărat răsunătoare pentru prestigiul teatrului românesc — poate ar fi trecut neobservată. O vîrstă care, dacă n-ar fi impus acea carte de vizită „am debutat la Piatra Neamț" — passe-partout de lansare spre Capitală a foarte multor actori, regizori și scenografi astăzi respectabili — poate nu ar fi spus nimic. O vîrstă care, dacă n-ar fi creat (și menținut !) un spirit de echipă, mereu novator, neîmpăcat cu rutina „de provincie" — poate iarăși ar fi fost considerată imberbă, față de scene cu vîrstă mult mai avansată.

Nu este lipsit de interes să amintim — cu acest prilej de bilanț provizoriu — că aici, la Piatra Neamț, au primit pentru prima oară confirmarea talentului lor regizorii : Cornel Todea (**Domnișoara Nastasia**, 1961), Andrei Șerban (**Arden din Kent**, 1965), Magda Bordeianu (**Cronica personală a lui Laonic**, 1969), Alexa Visarion (**Năpasta**, 1970), Costin Marinescu (**Întunericul**, 1971) Silviu Purcărete (**Romeo și Julieta**, 1974) și... Marin Sorescu (care și-a regizat propria piesă, **Matca**, în 1975) ; dramaturgii : Alecu Popovici, Ecaterina Oproiu, Eduard Covali, Paul Cornel Chitic, Ion D. Sîrbu, Constantin Munteanu; scenografii: Mihai Mădescu, Diana Ioan, Laurențiu Dumitrașc, François Pamfil, precum și actorii, din rîndul cărora e suficient să-i amintim pe : Ileana Stana Ionescu, George Mottoi, Virgil Ogășanu, Leopoldina Bălănuță, Florin Piersic, Mitică Popescu, Al. Drăgan, Constantin Cojocaru, Nina Zăinescu și lista e încă foarte lungă. Teatrul Tineretului a fost prezent pînă acum la festivalurile internaționale de la Nürnberg — 1967, München — 1967, Veneția — 1968, San Marino — 1971, Copenhaga — 1972, Sibenik (Iugoslavia) — 1973, Nancy — 1977.

Actorilor-vedete pe care i-am pomenit mai înainte se cuvine să le adăugăm numele altor foști debutanți care — veniți din întreaga țară — au ținut să fie prezenți la micul jubileu al scenei din Piatra Neamț, la cele două decenii de la crearea sa. Au răspuns „prezent" la catalogul acestei „catedre a teatrului pentru copii și tineret", cum o numea inspirat cineva, actorii : Lucia Mureșan („Sînt foarte emoționată pentru faptul că mă aflu aici, între colegii mei dintotdeauna"), Gelu Nițu („Cum să nu am emoții, cînd aceasta e scena pe care m-am bîlbîit întîia oară cu... diplomă ?"), Lucia Boga, Candid Stoica, Alexandru Lazăr, Constantin Cosa, Constantin Constantin, Răzvan Ionescu, Ioana Ene Atanasiu, Petrică Ciubotaru, Boris Petroff, Dragoș Pislaru, Horațiu Mălăele, Dionisie Vitcu și Rozina Cambos — cu toții fermecători în emoția cu care au contribuit la un memorabil spectacol ad-hoc. În această ambianță, urarea „tinerețe fără bătrînețe !" (amintind de un recent succes al T.T.) a venit cu firescul recunoașterii unei trupe intercalate ambițios printre cele din linia întîi a teatrului nostru. Să-i urăm și noi decenii cît mai multe la activ, de tinerețe și cutezanță, în folosul artei românești!

CRISTIAN LIVESCU

Monotip

Prin semnăturile lui Petre Popa, Ioan Gh. Vrăneantu, Mihail Diaconescu, Dan Ditică, Vasile Savonea, revista **Argeș** își consemnează împlinirea a 15 ani de apariție. Cuvinte pline de emoție, scurte incursiuni în activitatea trecută, dar, mai ales, exprimarea sinceră a convingerii unor și mai rotunde împliniri : **„Argeș** intră în anul al XVI-lea cu dorința expresă de a fi ea însăși". Cam avară redacția cu propria ei istorie (înțelegem modestia și teama de infatuare), însă din articolul lui Mihail Diaconescu transpare cîte ceva din momentele de geneză și evoluție : „Înainte de apariția primului său număr în 1966 toți cei ce doreau să vadă revista realizată și-au strîns rîndurile. Un grup restrîns s-a angajat mai apoi să realizeze paginile de probă. Cîțiva prieteni, colegi și tovarăși de idei au început să adune materiale, să le redacteze, să alcătuiască proiecte de sumar. Din această etapă, profesorii Gabriel Țepelea și Gh. Vrabie de la Facultatea de filologie, admirabilul ziarist Dan Bițică, prietenul Vasile Negescu, viitorul director al Întreprinderii cinematografice regionale, au fost alături de subsemnatul, printre cei mai activi. Alexandru Cerna-Rădulescu, poet de mari resurse în evocarea lirică a tradiției, traducător eminent dar mai ales gazetar cu experiență, s-a alăturat și el eforturilor depuse de grupul inițial. Prin Alexandru Cerna-Rădulescu s-a obținut și acordul lui Tudor Arghezi de a colabora la proiectata revistă cu o nouă serie a **Biletelor de papagal**... După ce misiunea de a conduce revista a fost asumată de poetul Gh. Tomozei, admirabila bibliotecă **Argeș** inițiată și realizată de el a constituit pentru un important număr de autori contemporani de mare presfigiu, dar îndeosebi pentru publicul iubitor de lectură un nou motiv de interes și satisfacție." În **Inițiative Argeș**, Dan Bițică vorbește de „laboratoarele de creație" ce i-au fost hărăzite trecerii prin timp a revistei. Ca fidel cititor al publicației piteștene, am observat întrucîtva succesiunea acestor laboratoare. Ca unul ce-o prețuim, dorim ca **Argeș**-ul să denășească condițiile chiar ale celui mai fertil „laborator" de creație din existența sa de pînă acum.

TRAIAN STOICA

cuzino ; am folosit-o şi noi la cursul de civilizaţie română de la Universitatea lyoneză în anii 1978—1980. La 1800 Molnar-Piuariu a tradus „Istoria universală" a lui Millot, membru al Academiei din Lyon ; sub Cuza s-au adus de aici utilaje pentru ţesătoriile de la Dămăroaia (o maşină cu 160 de roţi, un tehnician şi patru ţesătoare).

Prestigiul acestui mare centru cultural, economic, politic — care a fost sediul principal al rezistenţei franceze în ultimul război — se vede şi din faptul că în ultimii doi ani au apărut circa 12 cărţi despre Lyon ; dar mai important încă pentru noi e faptul că anul trecut, la Universitate, s-a susţinut o teză de doctorat cu temă românească : **Stereotipii în cîntecul epic românesc** de către d-na H. Combes-Lenz, sub conducerea rectorului J. Goudet. Comisia (din care a făcut parte O. Nandriş de la Universitatea Strasbourg şi subsemnatul) a apreciat temeinicia observaţiilor, originalitatea comentariului şi analiza aprofundată a unui bogat material cules, ani la rînd, aici, la noi, pe teren, şi a acordat candidatei menţiunea „foarte bine". Ea confirma pe plan literar-folcloric tezele conducătorului tezei, care în ultimul număr al revistei **Dacoromania** de la Freiburg (R.F.G.), vorbind despre **Romanitatea orientală,** pune în paralelă specificul românei cu cel al francezei, observînd că ele reprezintă două arii laterale ale romanităţii, diferenţiindu-se de limbile romanice centrale ; studiul românei ajută mult cunoaşterea mai bună a francezei, fiindcă limba noastră este un element esenţial al romanităţii, avînd egală importanţă cu celelalte limbi romanice, — ceea ce susţinuse, cu alte argumente, şi reputatul savant suedez Alf Lombard. Tot prof. J. Goudet a tipărit în acest an alte două studii importante asupra unor aspecte structurale ale limbii şi literaturii noastre.

O antologie a **studiilor străine asupra limbii noastre** le va cuprinde alături de alte numeroase contribuţii erudite din ultimele două decenii.

GH. BULGĂR ■

Opinii

Trei etape ale literaturii române contemporane (II)

Starea inevitabilă precară a purismului estetic ne obligă să convocăm toţi factorii ce au dus la plăsmuirea unei opere literare. În primul rînd, spuneam, cei socio-politici. Ingerinţele inoportune, neprielnice creaţiei, au început prin 1948, cu Ion Vitner, N. Moraru, M. Novicov, Tr. Şelmaru ş.a. Ne amintim de **Critica criticii, Pasiunea lui Pavel Corceaghin, Problema moştenirii literare, Poezia tovarăşului A. Toma** (toată această suită în 1949), de **Studii şi eseuri** ş.a. Este interesant de relevat că, prin 1945—1947, cînd în virtutea unei benefice inerţii viaţa literară nu era supusă coerciţiilor exterioare, au apărut scrieri dintre cele mai importante, despre care prea puţini ştiu că au fost publicate în acea vreme : **Una sută una poeme** de T. Arghezi, (1947), **Stanţe burgheze** de Bacovia (1946), **Un om aşteaptă răsăritul** de M. Beniuc (1946), **Butelia de Leyda** de Virgil Teodorescu (1946), **Cetăţile albe** de D. Stelaru (1946), **Omul profilat pe cer** de Ion Caraion (1946), **Libertatea de a trage cu puşca** de Geo Dumitrescu (1946), **Plantaţii** de C. Tonegaru (1946), **Cîntarea munţilor** de Magda Isanos (1946), **La scara 1/1** de Nina Cassian (1947), **Liturghii negre** de Vasile Nicolescu (1946), **Fantazii răsăritene** de M. Sadoveanu (1946), **Roza şi ceilalţi** de Sergiu Dan (1946), **Lumina primăverii** de Ion Călugăru (1947), **Cartea Oltului** (1946), **Oameni şi cărbuni în Valea Jiului** (1946) de Geo Bogza, **Flăcări** de Radu Tudoran (1947), **Turmele** de E. Camilar (1946), **Pinza de păianjen** de Cella Serghi (1946), **Steaua fără nume** de M. Sebastian (1946), **Impresii asupra literaturii spaniole** de G. Călinescu (1946), **Permanenţe franceze** de Bazil Munteanu (1946), **Eschil** de Alice Voinescu (1946), **La litterature roumaine à l'époque des lumières** de D. Popovici (1945), **Introducere în opera lui Tudor Arghezi** de Şerban Cioculescu (1946), **Portrete şi controverse** de P. Pandrea (1946), **Kalokagathon** de Petru Comarnescu (1946), **Eseuri critice** de Pompiliu Constantinescu (1947) ş.a. Aproape nu ne vine să credem. Cărţi din cele mai importante au apărut între 1945 şi 1947, în numai trei ani. Am putea numi aceşti ani imediat postbelici anii de **resuscitare a valorilor** după tenebrele războiului cînd, în zăngănitul de arme, muzele tăceau.

Cum spuneam însă, începînd din prin 1948, timp de peste un deceniu şi jumătate, s-a instalat un **timp al confuziei valorilor** impus nu de mersul firesc al fenomenului literar ci de factori din afară ce nu pot fi omişi în judecarea literaturii de atunci. În primul rînd represiunile, reclu-ziunile cărora le-au căzut victimă poeţi, prozatori, critici : Vladimir Streinu, V. Voiculescu, Radu Cioculescu, Constant Tonegaru, Petre Pandrea, Petru Comarnescu, Sergiu Dan, Dan Botta, Ion Caraion, E. Papu, Dinu Pillat, Şt. Aug. Doinaş, Adrian Marino, Ion Negoiţescu, Leonid Dimov, Al. Paleologu şi alţii. În al doilea rînd înlăturarea de la catedrele universitare ce le ocupau à unor profesori ca : Şerban Cioculescu (în 1947), G. Călinescu (1949). Lucian Blaga, Al. Piru, Al. Ba'aci Adrian Marino, G. C. Nicolescu, Valeriu Ciobanu ş.a. înlocuiţi cu diletanţi improvizaţi sau impostori. Atmosfera era grea în cultură ca şi în viaţa socială. Evenimentele din afară accentuau starea de lucruri, se căutau mereu „deviaţionişti" ideologi şi unde puteau fi găsiţi decît în cultură ? Presa centrală nu conţinea cu atacurile. Apariţia unor cărţi mai detasate, mai obiective ca **Bietul Ioanide** în 1953 irită pe dogmatici. J. Negoiţescu, Ov. S. Crohmălniceanu sînt sever admonestaţi pentru „liberalism". I. D. Bălan e acuzat de spirit apologetic. Tot ceea ce nu intra în vederile responsabililor cu cultura era penalizat drastic. Noţiuni ca naţionalism, cosmopolitism, criticism, defetism conservatorism erau vehiculate cu voluptate, cine se abătea de la „realismul socialist" era scos fără tocmeală din literatură. S-au scris atunci şi cîteva cărţi foarte bune, devenite clasice : **Nicoară Potcoavă, Desculţ, Bietul Ioanide, Moromeţii, Groapa, Primele iubiri.** Dar s-au scris în aceşti ani sute şi sute de cărţi de o mediocritate totală, de un schematism neverosimil, pur şi simplu. Enumerarea lor este inutilă, ele aparţin, cum era de aşteptat în asemenea vremuri, şi unor scriitori ce-şi cîştigaseră o mare autoritate sau altora ce şi-au dobîndit-o ulterior, dovadă că, vorba cronicarului, „nu sînt vremurile sub om, ci bietul om sub cîrma vremii". Modelele urmate erau din afară, tradiţia era ignorată, uneori boicotată, valorificarea trecutului era unilaterală, deformantă, scara de valori adeseori uzurpată, scriitori minori erau daţi drept pildă, în timp ce corifeii erau, în mare măsură, etichetaţi în mod minimalizator. Confuzia valorilor a dus, inevitabil, la **ofensiva mediocrizării.**

Cea de-a treia etapă, de după 1965, echivalează cu dreapta **restabilire a criteriului axiologic** Are loc o veritabilă efervescenţă creatoare, într-un climat de libertate artistică, de promovare şi afirmare a valorilor, de comprehensibilitate, diversitate şi îmbogăţire a stilurilor individuale. Investigaţia socială şi individuală, reabilitarea categoriei, esenţiale, de **conflict** a dus la diversificarea dramatismului, la adîncirea cunoaşterii umane. Generaţiile vechi de scriitori îşi unesc eforturile cu cele mai tinere, în fiecare an apar cărţi rezistente artistic, convingătoare, pasionante. Interesul pentru literatură al publicului, de-a dreptul extraordinar, probează noua cotă artistică, adecvarea fidelă la realitate, respectul pentru adevărul integral, nefardat şi nedeformat. Nivelul general al textelor literare se sincronizează cu succesele spirituale din nouă epocă. Tezaurul spiritual naţional se îmbogăţeşte substanţial prin opere poetice scrise de T. Arghezi, Al. Philippide, M. Beniuc, E. Jebeleanu, A. E. Baconsky, Ion Caraion, Geo Dumitrescu, Marin Sorescu, Nichita Stănescu, Cezar Baltag, Adrian Păunescu, Ion Gheorghe, Ioan Alexandru, Nina Cassian, Şt. Aug. Doinaş, Cezar Ivănescu, Mircea Ivănescu, Grigore Hagiu, Romulus Vulpescu, G. Pituţ, N. Dragoş, Ana Blandiana, Horia Zilieru, Ileana Mălăncioiu, Leonid Dimov, Constanţa Buzea ş.a. Proza excelează prin Zaharia Stancu, G. Călinescu, V. Voiculescu, Marin Preda, apoi D. R. Popescu, Eugen Barbu, Ion Lăncrănjan, Ştefan Bănulescu, Dumitru Popescu, Al. Ivasiuc, Augustin Buzura, Fănuş Neagu, G. Bălăiţă, Nicolae Breban, Radu Tudoran, Paul Georgescu, Dinu Săraru, Radu Petrescu, Mircea Ciobanu ş.a. Apar dramaturgi de mare succes : Marin Sorescu, D. R. Popescu, Paul Everac, Tudor Popescu, Ion Băieşu. Teodor Mazilu, Horia Lovinescu, Leonida Teodorescu, Gheorghe Vlad, Paul Cornel Chitic, M. R. Iacoban ş.a. Critica, istoria literară, eseistica iau o dezvoltare fără precedent, la îmbogăţirea acestor discipline contribuind deopotrivă „veteranii" : Vladimir Streinu, Şerban Cioculescu, Perpessicius. Edgar Papu, Constantin Noica. Al. Dima, urmaţi de generaţia imediată în frunte cu Al. Piru, Adrian Marino. I. Negoiţescu, Al. Paleologu, C. Ciopraga, Zoe Dumitrescu-Buşulenga, Al. Balaci, G. Munteanu, Paul Georgescu, Paul Cornea, N. Tertulian, Vicu Mîndra, Silvian Iosifescu, Ov. S Crohmălniceanu, Romul Munteanu. precum şi de numeroşi alţii în jur de 50 de ani astăzi. ori sub această vîrstă. Ne aflăm desigur în plină desfăşurare a epocii pe care o parcurgem şi evaluarea ei riguroasă n-are perspectiva necesară. Avem însă încredinţarea că trăim un moment din cele mai favorabile din istoria, atît de contorsionată, de capricioasă şi derutantă a literelor româneşti.

POMPILIU MARCEA ■

Muzica tînără

Un cadru organizatoric

Departe de a se fi încheiat discuţiile pe marginea muzicii tinere. Revin din dorinţa de a completa o parte din răspunsurile mele date în revista „Flacăra" cu o lună în urmă. Dar mai întîi să repar greşeala care s-a strecurat în răspunsul meu de atunci. Fără să fi spus eu, se scria că stilul country slujeşte folk-ului nostru ! Dimpotrivă, am susţinut şi susţin în continuare că stilul country NU slujeşte muzicii noastre tinere. Eventual se dovedeşte că el ne este într-o oarecare măsură la îndemînă. În orice caz country-ul există la noi mai mult ca pitoresc şi nicidecum ca stil de reprezentare. Dacă unii cîntăreţi cu nume din muzica tînără, cum ar fi Vali Sterian sau Mircea Bodolan, au aderat atît de mult la acest stil, cred eu că acest fapt se datorează impasului în care ei se găsesc. A fi doar nişte „mimi" ai americanilor îmi se pare o cauză prea mică. Şi fie spus între noi, ceea ce fac ei este la degetul mic al americanilor. Şi-atunci la ce bun ? În legătură cu polemica deschisă de Doru Stănculescu — consider că ea nu îşi avea locul atita timp cît întrebarea mea suna „Ce tinere talente ai observat în ultima vreme ?" Asta în primul rînd. În al doilea rînd, nu talentele ne lipsesc ci, de cele mai multe ori, ne lipseşte deschiderea către ele. Acest tip de conservatorism atunci cînd este aplicat de pe o poziţie cu putere de decizie poate înăbuşi orice entuziasm. Entuziasmul, care este singurul capabil să mişte lumea din loc. Muzica tînără nu cred că s-a oprit la membrii cenaclului „Flacăra" sau la un nucleu al lui. Muzica tînără a cîştigat inima unui larg public de toate vîrstele. Firesc, nici creatorii ei nu lipsesc. Pînă aici toate bune şi frumoase. Numai că ceea ce este exterior fenomenului şi în mod normal pe plan secundar, adică acel cadru organizatoric necesar oricărei producţii umane, este total neglijat. Criza în care a intrat muzica tînără unde includ şi pop-ul şi folk-ul nostru se datorează indiferenţei celor puşi să sprijine şi să promoveze tot ceea ce reprezintă gustul publicului larg.

Muzica tînără este unul din marile cîştiguri ale amplului festival „Cîntarea României", pentru că, dintre toate formele noi de expresie artistică apărute. muzica tînără a avut incontestabil cea mai mare audienţă. În faţa acestei evidenţe, de ce, întreb, muzica tinerilor este tratată ca o cenuşăreasă a muzicii româneşti ? De ce este tolerată poziţia de indiferenţă faţă de muzica tînără a celor care conduc destinele muzicii româneşti ? De ce există privilegii pentru muzica uşoară şi pentru muzica tînără nu ?! Privilegiile trebuie acordate pentru eficienţă şi nu pentru cantitatea de păr alb ! Ca orice om de bună credinţă mă întreb căror mari interese continuă cu atîta furie agonia muzicii (noastre) uşoare ? Oare faptul că nici un om adult, pînă în 45 ani, nu are imprimată pe benzile şi casetele personale muzică de Eli Roman, Mişu Iancu, Temistocle Popa et. co. nu vă spune nimic ? Oare asta nu înseamnă că muzica uşoară este depăşită, obosită şi compromisă ? Că de mai bine de zece ani încoace nu se întîmplă nimic nou ? Se schimbă decorurile, floricelele. rochiile şi parfumurile şi în rest acelaşi cerc închis de compozitori ghiduşi care-şi împrumută la nesfîrşit refrene de altădată şi refrenaşe care plesnesc de bunăstare şi fericire.

Pop-ul şi folk-ul, muzica noastră tînără — există ! Muzica tînără nu vrea însă să existe în umilinţă, nu vrea să fie dată la o parte, după un moft sau altul de către oricine. Să nu se creadă că muzica tînără vrea să dărîme pe cineva ! Ea există nu datorită mie sau colegilor mei, ci datorită acelor foarte mulţi tineri care umplu pînă la refuz săli de sport, uneori stadioane.

De aceea, un cadru organizatoric devine absolut necesar. Pentru redresarea muzicii tinere trebuie luate măsuri energice de către cei în drept. Acest cadru poate fi chiar acel Teatru Naţional al Tineretului, despre care s-a vorbit atît de mult, unde să funcţioneze o secţie de muzică tînără care să coordoneze activitatea creatorilor şi interpreţilor din pop-ul şi folk-ul nostru. Formarea la radio şi TV, în cadrul redacţiilor de tineret, a unor secţii de muzică tînără. Sistemul de cointeresare materială să funcţioneze şi în muzica tînără aşa cum funcţionează în muzica uşoară. Altfel nu este drept. Tinerii îşi au muzica lor. Grija pentru tineri înseamnă şi grija pentru muzica lor, o muzică ce nu poate fi despărţită de viaţa tinerilor.

VICTOR SOCACIU ■

MASCĂ

„O piesă trebuie să existe prin text şi nu prin pretext"

(Urmare din pagina 15)

v-aş ruga să ne mai destăinuiţi cîteva amănunte referitoare la viziunea regizorului faţă de roman, la înţelegerea lui. De ce aţi ales acest roman ? Dramaturgia contemporană nu vă oferă piese de teatru ca să vă intereseze să le puneţi în scenă ?

— Dramaturgia românească este, după părerea mea, într-un moment foarte bun. Regretul meu este că nu poate fi mai mult cunoscută peste hotare. Sînt sigură că avem acum dramaturgi care şi-au cîştigat dreptul de a se numi universali. Mă refer la D.R. Popescu prin ultimele piese („Mormîntul călăreţului avar", „Ca frunza dudului din rai", „Dl. Montague bea apă minerală"), la Marin Sorescu, păstrătorul şi continuatorul unui spaţiu spiritual înfiorat, la Romulus Guga, a cărui evoluţie, în special prin ultima piesă „Amurgul burghez", este spectaculoasă. Probabil că voi pune în scenă în stagiunea viitoare piesa lui Guga şi una dintre piesele lui D.R. Popescu („Frunza dudului").

Romanul lui Dinu Săraru m-a interesat pentru că mi-a plăcut foarte mult. Este o carte curată, limpede, peste care pluteşte negura unui timp şi aburul timpurilor. Este o carte contemporană, căci nu numai colectivizarea, momentul istoric respectiv, sună din goarna spartă a sufletului nostru. Mi se pare că romanul lui Dinu Săraru intră într-o categorie de opere contemporane (între care aş numi şi filmul „Siberiada") din care face parte, de exemplu, romanul „Despărţirea de Matiora" de Valentin Rasputin. „Nişte ţărani" ne aminteşte „nişte rădăcini" pe care le-am tăiat sau le-am pierdut sau puteam fi în pericol de a le pierde. Spaţiul metafizic depăşeşte condiţia strict temporală a evenimentelor. De fapt nici nu sînt mai multe întîmplări, este o singură mare întîmplare, o aşa-zisă situaţie limită, de viaţă şi de moarte. Cine rezistă, trăieşte şi are acces la viitor. Cine nu, se ofileşte „ca frunza-n vînt" nu în marea trecere a anotimpurilor vieţii, ci în clipa acelui anotimp al istoriei. Important e că astăzi ne putem privi, fără frică şi fără milă, în oglinda timpului.

În programul Teatrului Mic piesa „Nişte ţărani" reprezintă un moment al unui act politic, în acelaşi timp datorie cetăţenească. În programul meu personal reprezintă continuarea unui repertoriu şi a unor mijloace ale universului specific românesc. „Drumul încrederii" de Paul Cornel Chitic, „Un complot în vis" de Vasile Alecsandri, „Istoria hieroglifică" după Dimitrie Cantemir, „Tinereţe fără bătrîneţe" de Eduard Covali.

— Să ne oprim la spectacolul realizat de dumneavoastră. Cum vi se pare ?

— Eu nu ştiu imediat dacă un spectacol e bun sau prost, aflu mult mai tîrziu. Ştiu doar că am de comunicat ceva şi spun. După aceea caut mijloacele şi pe suportul cel mai „realist" compun simfonia spectacolului, o orchestrez şi găsesc raportul între sunet şi imaginea vizuală. Lucrez foarte meticulos, adesea cu colaboratori experimentaţi care-mi organizează fiecare compartiment. Sînt un regizor dificil, nemulţumit, exigent şi mizantrop şi de aceea lucrul cu mine nu este întotdeauna agreabil pentru actori.

Cred că avem nevoie de ceva mai mult timp pentru a finisa unele scene care la premieră erau neterminate sau neacoperite ca ritm, credinţă şi rigoare profesională. Pe parcurs am beneficiat de cîteva repetiţii şi cred că aceste defecţiuni s-au remediat.

— Ce ne mai poate spune Cătălina Buzoianu despre menirea regizorului în viaţa teatrală ?

— In momentul actual nu ne mai putem acoperi neputinţa sau superficialitatea cu efecte. Ne rămîn datele de totdeauna ale teatrului : un text, un spaţiu deschis şi actorul. Comunicarea autor — regizor — actor — public trebuie să fie autentică, vie, necesară. Dialogul regizor — actor se cere tot mai strîns, fantezia regizorului şi mijloacele sale axîndu-se în primul rînd pe condiţia şi talentul actorului. Adică, în clipa în care se spune ceva important pe scenă, de care publicul să aibă o nevoie vitală în acel moment, în clipa în care există un actor care să poată comnica acel „ceva" şi un regizor care să aibă rolul de bun conducător al ideii, teatrul îşi are asigurat dreptul la nemurire. Picătura de viaţă primordială există, se difuzează, proliferează. Aşa că noi, regizorii, putem avea încredere în viitorul teatrului.

Un muzeu în labirint

Leonardo sau foamea de cauze (IX)

Punctul de sprijin

1.

Cîndva, am fost în India o lună de zile. Înainte de a pleca, am citit sau am recitit tot ce mi s-a părut necesar, pregătindu-mă să nu risipesc o șansă atît de rară. Cunoșteam, desigur, avertismentul lui Mircea Eliade că nu poți înțelege India decît dacă stai un timp într-o grotă din Himalaia, dar îmi închipuiam că și fără să locuiesc într-o grotă voi putea avea norocul să trec dincolo de jocul exotic al aparențelor care-l încîntă și-l trădează pe călător. Dar pe măsură ce am străbătut apoi India, îmi dădeam seama din ce în ce mai limpede că rămîneam în afara misterului rîvnit, ca în afara unei cetăți. Oricît mă străduiam, nu găseam poarta prin care să pătrund în această cetate. În timp ce se aglomerau amănuntele pitorești cu care veneam în contact, simțeam că mă îndepărtam de ceea ce aș fi vrut să înțeleg, India rămînînd pentru mine și mai impenetrabilă și mai enigmatică decît înainte. Am călătorit atunci pentru ca în schimbul șansei pierdute să învăț mai bine diferența dintre fecăreală și adevăr. M-am întors cu patru caiete pline de însemnări, ceea ce ar face, cred, o carte, dar ajungînd acasă le-am aruncat într-un sertar și niciodată de-atunci nu le-am mai recitit. Ele nu sînt decît relatarea unui eșec. Căci n-am vrut să mă mint și am recunoscut în notele mele tot ce nu pricepeam dintr-un spirit care amestecă metafizica în realitatea cea mai sordidă și ține renunțările atît de departe de disperare, ceea ce eu n-am izbutit niciodată din pricină, probabil, că sufăr prea mult de „păcatul grecesc", împotriva căruia striga minios Gauguin, de a judeca totul prin prisma unei nevoi incurabile de frumusețe și de puncte de sprijin.

Într-un mod similar, poate, nu l-am înțeles niciodată pînă la capăt pe Leonardo care m-a silit să reiau mereu de la început ceea ce gîndisem cu o clipă înainte. Încercînd să mă apropii de misterul lui, a trebuit mereu să mă opresc într-un punct unde nu poți să spui nimic exact. Și unde tot ce afirmi te aruncă într-un labirint. Am ajuns astfel să mă încurc și în părerile despre ambiguitate. Căci ambiguitatea s-a născut din prea mult, într-o clipă cînd cel care a avut nevoie de ea nu putea să spună nimic precis și vroia să spună totul. Dar uneori a eșuat în prea puțin. Cînd n-a mai vrut să declare, de fapt, nimic și a vrut să ascundă asta. Cum să deosebești atunci curajul de abandon ?. La Michelangelo, care reprezintă tocmai tipul de artist în stare să mă înflăcăreze prin orgoliul lui aspru și prin modul lui arțăgos de a riposta, singurătatea nu mi se pare presărată cu nici un fel de capcane. Statuile lui m-au învățat totdeauna, în chipul cel mai direct, că umilința e mai degradantă decît mizeria și poate chiar decît moartea. În schimb, toate drumurile care duc spre Leonardo sînt ca liniștea prelinsă pe un tăiș de cuțit. Singurătatea lui seamănă cu aceea a unui vultur care dintr-o colivie aurită privește stelele, iar tăcerea lui îmi amintește vorbele cuiva din Dostoievski : „Eu sînt singur, iar ei, ei sînt toți". Ea e singură, iar cuvintele sînt toate.

De aceea ne simțim, cred, cu atît mai bogați în fața lui Leonardo cu cît găsim în tăcerea lui tot ce avem nevoie. Și cu atît mai săraci cu cît nimic nu ni se oferă precis și neîndoielnic. El pare implicat în toate și detașat de toate. A fost comparat cu Goethe, dar la Goethe nu ne miră aproape nimic, inclusiv faptul că la optzeci de ani învăța limba persană. În vreme ce la Leonardo ne miră multe și nu ne explicăm aproape nimic pînă la capăt. Mi-l pot închipui, de pildă, pe Flaubert lucrînd toată noaptea pentru a evita un subjonctiv, dar ceva mă oprește să judec în același fel faptul că Leonardo nu trăgea uneori într-o zi întreagă decît o singură linie. Mi-l pot imagina pe Walter Scott scriind singur despre sine articole elogioase, dar nu pot evita impresia că Leonardo surîde ironic de cîte ori ne asigură că el poate rezolva orice. Înțeleg inclusiv olimpianismul lui Tițian. Dar nu sînt sigur de nimic în liniștea lui Leonardo. Ea poate fi liniștea unui om scîrbit sau poate fi liniștea unui înțelept care a știut să despartă ceea ce merită atenție de ceea ce trebuie ignorat ; înțelept despre care ne vine greu să credem că a studiat cîndva modul de a injecta otravă în pomii fructiferi pentru a obține fructe otrăvite ca să răzbune o ofensă.

Nu putem nici iubi, nici urî un lucru înainte de a-l cunoaște, zicea Leonardo, și totuși pe el îl iubim fără să știm prea bine de ce. Poate pentru că, într-adevăr, ironia lui nu e ca altele, care te îngheață, te fac să te retragi și să te aperi, ci e o ironie care te apropie și te lasă să fii tu însuți. Nu simți nici o constrîngere cînd cineva îți zîmbește ca Gioconda. Și nu-ți e rușine nici că suferi, nici că iubești. Sau, poate, îl iubim din alt motiv, care pare la prima vedere meschin, iertîndu-i superioritatea pentru că s-a întors spre noi prin decepții. Eșecurile lui ne-au apropiat, poate, de el chiar mai mult decît izbînzile lui. Ceea ce l-a limitat ne-a făcut să-l simțim mai uman decît ceea ce i-a dat aripi. Dacă și-ar fi realizat toate proiectele, astrul geniului său ar fi strălucit și mai puternic, dar, poate, mai rece. Așa cum îl știm însă, el nu e niciodată arogant și triumfător. E totdeauna îngîndurat și puțin trist. Ca și cum ar vrea să ne spună : „Am îndrăznit, poate, mai mult decît voi, dar ca și voi știu ce ne limitează". Am recunoscut astfel în el nu numai geniul. Am recunoscut și ce dă uneori măreție înfrîngerilor. Nimeni nu ne-a spus mai limpede decît echivocul Leonardo că un om nu trebuie judecat totdeauna după victoriile lui, ci după setea lui și că păsind pe cenușa lui Icar vînătorii de ciori trebuie să tacă rușinați.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Deziderate

Am prieteni mulți și-i socotesc în consecință pe toți lectorii mei care, săptămînă de săptămînă, mă urmăresc cu statornicie, dar în cazul de față mă refer, în mod special, la aceia dintre ei — tineri cu grafia fermă și entuziasme virginale sau bătrîni așezînd cuvintele pe hîrtie cu literele unei mîini tremurînde — care își asumă gingașa îndatorire, în emoționante epistole, să-mi comunice satisfacția lor și îndemnul încurajator de a continua în străduințele mele să reactualizez figuri și întîmplări de altădată peste care s-au așternut lutul uitărilor și grosul și vînătul mușchi al timpului dus. Și le mărturisesc tuturora calda mea recunoștință.

Dar... Dar îi aud și pe aceia, cîțiva, — derizorii ca număr — care după ce îmi parcurg textele mîriie. Și ecourile lor, vrînd, nevrînd, ajung pînă la mine. Dealtfel, îi presimt și îi și simt ; iar pînă la urmă, parcă mi-ar face indirect amabile sugestii și mi-ar da cordiale sfaturi.

Imputarea lor : mă dedic excesiv trecutului.

Poate. Oricum, le mulțumesc pentru grija ce mi-o poartă și că nu le sînt indiferent, ca, spre pildă, o baie călduță care nu face nici bine, nici rău și am sentimentul că toate purced dintr-un gînd curat de amiciție. Atîta doar : că omit în obiecțiunile lor tablele unor legi de aramă.

Trecutul face parte din existența mea și îl duc cu mine prezent — așa cum a fost — în zumzetele și foșnetele lui, în articulațiile și desfășurările pe care le-a avut, cu împrejurări de viață care nu pot fi șterse sau răstălmăcite, cu oameni și locuri — ce nu suportă escamotarea — care finalmente nu sînt decît istorie și istoria trebuie scrisă cu o unică și elementară condiție : să fii paznic credincios al adevărului și să faci din el ritualitate. Să nu-l ascunzi. Niciodată. Și, mai cu seamă, să nu-l falsifici. Niciodată. Să lăsăm altora voluptatea de a fabula în istorie și noi s-o scriem pe a noastră așa cum s-a derulat, modestă și aprigă, nedreaptă de cele mai multe ori și smerită.

În ce mă privește aparțin unei generații care a crescut în cultul istoriei, iar neamul acesta — dincolo de toate invaziile și de toate asupririle, de toate viscolirile și cumpenele destinului care ne-au încercat de-a lungul secolelor — are o conștiință a istoriei, aș zice, în biologia sa, care nu s-a sleit și nu s-a alterat, transmisă din buni și străbuni, pe care o găsim nepieritoare în cîntecele de leagăn poporane, în doinele și baladele anonime de pe toate pămînturile noastre, ca să ne dea o geografie a spiritualității și a etnicității lui și mai apoi în toată literatura cultă de dinaintea lui Eminescu, la Eminescu și de după Eminescu, pe care așa de superb l-a definit Nicolae Iorga : **expresia integrală a sufletului românesc.**

Cred că e clar pentru orice om de bună-credință și că sîntem bine înțeleși.

Noi n-am împiedicat pe nimeni să-și scrie letopisețul și n-am ridicat armiile decît ca să ne apărăm vetrele și datinile, steagul și dreptul. Noi n-am trucat istoria ca să facă frumos, util și justificativ, citeodată, pentru delirante revendicări — fiindcă n-am crezut într-o istorie de circumstanță, ci numai în circumstanțele istoriei, pe care le aflăm consemnate cu onestitate de simțire și de cuget de la cronicari pînă la Xenopol, Pârvan și Iorga — și am fost străini de preocupările de a rîvni la bunurile altora și de orice idee de hegemonie. Și ne-am plîns aici, în locurile astea, și lacrimile sporadicelor bucurii și pe acelea ale obidelor, ale aleanului și ale nădejdii.

Sperînd din nou că sîntem pe deplin și cu limpiditate pricepuți, mă adresez cu aceste puține vorbe prietenilor dragi — care vor să-mi reproșeze că insist prea mult asupra trecutului — rugîndu-i să primească în replică și nevinovatul meu deziderat : **Lăsați-ne să ne scriem istoria.** Așa cum o știm. Așa cum a fost. Așa cum am viețuit-o.

L. KALUSTIAN

Precizare. În articolul precedent închinat lui Axinte Frunză, printr-o eroare de paginație, semnătura mea în loc să fie la sfîrșit, cum era normal, apare deasupra post-scriptum-ului care nu este al meu, ci al scrisorii lui Axinte Frunză. Rog lectorii la care ar mai putea subzista vreo nelămurire să citească întregul text în continuare și să așeze mental, la isprăvirea lui, iscălitura.

Desene pe asfalt

Poetul Toma Caragiu

Incomparabilul om de teatru care a fost Toma Caragiu (ar fi împlinit în acest august al anului 1981 venerabila vîrstă de 61 de ani !) ne-a lăsat și o producție poetică pe care rîvna pioasă a lui Ion Cocora a adunat-o între coperțile unui volum tipărit de editura clujeană Dacia. E lesne de presupus că marele actor nu se socotea *și poet* și că n-ar fi încercat să-și facă publice acele ciudate confesii versificate abrupt pe care le compunea în puținele clipe de liniște. Cîțiva prieteni apropiați îi știau „boala de origine divină" și cu serioase eforturi izbuteau să-l facă pe autor să și le citească, timid.

Dar era Caragiu și un poet ?

Mi-e greu să răspund. (De aproape un sfert de veac încerc să-mi spun mie că aș fi poet și am ore, zile, luni cînd sînt greu de convins...)

Dacă poetul e un sensibil receptacul de sensuri mirabile pe care izbutește să le fixeze și mai apoi să le restituie cu imprevizibile, noi alcătuiri, atunci e sigur că masca poetului stătea bine lipită pe chipul plin de spiritualitate și energie al actorului. Nepreocupat de tehnica poetică în sine (cu primele ei „lecții" — dar numai cu primele — lesne de învățat chiar după un neghiob manual de prozodie), Caragiu nota la capăt de zi ori de noapte „gîndiri și imagini" cărora nu se osteanea să le pună titluri și pentru care nu se folosea de... semnele de punctuație (mai precis de unele semne, fiindcă începuturile de fraze interioare le nota, boierește, cu majuscule) : „Cîntecul de moarte / îl vei auzi încet / numai tu doamne / Mi-e fluierul bătrîn și bolnav / Îl am de la Termopyle / Acolo am fost învins prima oară". Versurile vădesc conștiința de sine a unui personaj exprimîndu-se deliberat *poetic* și slujindu-se de ritmica orgolioasă a unei arhaice semantici. Chiar dacă la asemenea reușite s-a ajuns prin „accident", impresia finală e a întîlnirii cu un vizionar lucid, neîncifrat și totuși sugerînd transcenderea metafizică.

Tema esențială a compunerilor lui Caragiu (tema, adică obsesia) e dezacordul între „măști". Cea exterioară viu colorată stenic, strălucitoare și virilă, sugerînd bucurie iradiantă și plenitudine. Cea lăuntrică purta însemnele coșmarului. Despodobit de aura arenei ca războinicul medieval de tunica lui de tablă, poetul trăia marasmul unor năluciri infernale. Obsesii existențiale, frica de trecerea inexorabilă a clipei, teama de neîmplinire și, mai ales, modesta autoevaluare a unor înfăptuiri uimitoare pentru noi, cei ce-l aplaudăm. Nu jubilația ci suferința artei a marcat mărturisirile de taină ale lui Caragiu : „Manifest al neîncrederii definitive / ascuns în unghiuri nesfîrșit de logice / eronate și patologice / sînt meridianele spre adevărul nefiresc / Mă cațăr din adîncuri să împlinesc / porunca ce nu s-a dat / Oare jarul ține loc de foc / și apa poate stinge flacăra din ceruri / cînd iadul e stăpînul nostru".

Așadar, a fost Toma Caragiu poet ?

Nu era. Paradoxal, începe să fie...

Dovada ? Iată una, un tulburător haiku ce evocă și ni-l evocă : „Morții lipsesc / de la un timp / dintre noi".

Într-un interviu acordat luni 7 februarie 1977 actorul se confesa : «Am avut, pot să spun că am avut, o mare bucurie cînd, într-o revistă străină, Allan Schneider, care este un cronicar de teatru foarte exigent (...) și-a intitulat cronica „Caragiale — Caragiu"».

Mă bucur că-l... bucura alăturarea acestor două nume ilustre. Văzîndu-l țîșnind miraculos „peste" textul din „D'ale Carnavalului" mi-am intitulat un articol (cu zece ani înainte de Allan Schneider) *I. L. Caragiu*. Să nu-l fi citit Toma Caragiu ?!

Nu voi ști niciodată.

Artistul (actorul, poetul, omul) lipsește de la un timp dintre noi...

GHEORGHE TOMOZEI

Din jurnalul de călătorie

al dr. Grindei

Arezzo (I)

Orașul răspîndit pe o colină cu pante dulci, orașul care conține o parte din inima și spiritul lumii. Dar puțini caută și au nevoie de această parte a lumii. S-ar părea că nici ei, oamenii din Arezzo, nu-și dau seama că în orașul lor există ceva care îl face să difere de toate orășele lumii. În această duminică de decembrie blînd și luminos, străzile de piatră înguste și severe parcă sînt părăsite de oameni. Cine ar putea sălășlui între pereții aceștia vechi, groși și întunecați, cu uși și cu ferestre zăvorîte ? Oamenii care au construit orașul de piatră au pierit de mult, cu toată încrederea și marea lor dorință de a se face nemuritori și a dăinui peste secole ca piatra. Au putrezit și le-au luat locul alții și alții. Dar în duminica asta parcă toți au dispărut. Eu, călătorul însingurat, despărțit sau poate părăsit de toți ai mei, găsesc cu greu ținta căutării mele : biserica veche cu pereții zugrăviți de El, însemnat cu un nume de trimbiță, de legendă, Piero della Francesca. Ce a lăsat din truda mîinilor lui se găsește înscris în curbe de argint, în văluri diafane, în aripi de îngeri, toate însemnate ca o lume gigantică cu semnele ei halucinante pe pereții bisericii Sf. Francisc.

Puținii oameni pe care i-am găsit se pare că știu mai bine despre el, Sf. Francisc din Assisi, făcătorul de minuni care s-a răzvrătit contra bogăției și a chemat toată suflarea să fie fericită în simplitatea săraciei și în umilință. Era însă într-un fel mai orgolios și mai trufaș în starea lui de „poverero", decît toți trufașii bogați, căci în disprețul său se ridica deasupra tuturor strîngătorilor de comori. Dar oamenii noi din Arezzo pe unde or fi acum în această după-masă, nu spun nimic nici despre „poverero" Francisc cel Mare și nici despre celălalt, Piero al Francescăi. De-abia pot să-mi arate drumul spre bazilica sfîntului, unde ajung după multe ocolișuri prin orașul cu străzile înguste. Intrat înăuntru, pe zidurile albe brutal văruite în alb murdar, deodată văd înspre altar pajiștile de culoare aprinse în iluminări de lumina care cade de la soarele după-amiezii. Sînt față în față cu minunea legendei despre fapte cu oameni și cai împietriți în fumusețea absolută a gestului lor. Piero della Francesca, fie fericit, i-a împins și i-a renăscut pe oameni ca să trăiască în extaz, într-un singur fel de viață, cu un singur țel. Sînt eroi și martiri sau poate păgîni care-și caută puritatea în dăruirea unei noi credințe ca statuara regină din Saba. Oare cîte femei a putut concepe omul în aspirația și arta lui și cîte a întîlnit care să aibă ceva cît de puțin din măreția și frumusețea reginei din Saba ? Ea este concepută și creată de însăși gestica și de fapta ei transfigurată în legendă.

Așadar, astfel că ea însăși devine o legendă. Și tot așa cel care a biruit întru semnul crucii transfigurat în mișcarea spre victorie sub miracolul semnului său. Tot ce există, oameni, bărbați și femei, cai și chiar copaci, linia dreaptă a lăncilor și sulițelor lungi, totul este cuprins în mirajul și extazul acțiunii, căci toți sînt fermecați de ritualul actului pe care îl trăiesc ca o împlinire totală a destinului lor omenesc. Mai sînt oameni oare, sau năzuința creatorului lor Piero della Francesca i-a transpus în împlinire spre o supraspecie ? Piero della Francesca ne-a înscris bine în curbe și culoare o legendă și un mit despre cît de sublimă în frumusețea ei transcendentă poate să fie fapta omului. Este o legendă și un mit însă altul decît al lui Fra Angelico în care nu se mai recunosc faptele omului. Sînt topite și anihilate în extazul unei iluminări dincolo de faptă. La Piero della Francesca iluminarea vine prin actul și năzuința umană și actul luminează toată viața omului și toată străduința lui care se ridică la semnificație divină și la o putere dincolo de posibilitățile omului. Dar umanul îl recunoști în totul și în această desăvîrșire de dincolo de omul comun.

Dar unde sînt oamenii orașului în care există lumea absolută a lui Piero della Francesca ? Sînt morți sau sînt numai adormiți ? Dacă-i trezești s-ar putea să nu recunoască lumina și mitul faptei înscrise pentru om de Piero della Francesca.

ȘTEFAN BERCEANU

NICHITA STĂNESCU

Poem

Dacă piciorul unei zeițe alergînd prin
crengile de tei
miroase — a flori de tei,
a cine, Doamne, poate să miroasă
florile de oțetar.

Rupere de nouri

Rupere de nouri, spargere de vase
Singerare translucidă
ouă casnice și fioroase
și lumina, o omidă.

Stă poetu-n trupul său ca într-o gară
așteptînd coroana ce-l va duce
rege-n limba milenară
în ducatul verbului, un duce.

Mai se uită
Mai se miră
Mai precaută-n dreapta lui
arcuitul șold de liră
smuls din toiul cîntului.

Stă poetul ca-ntr-o gară
Singerînd dintr-un ventricol,
moara timpului, solară,
o învîrte mai ridicol

Stă poetu-n sine însuși
cum un spînzurat de-o creangă
ochiul mare plin de plînsu-și
de din spate îl aleargă
îl sărează și-l aleargă.

După Labiș și Esenin

Pe vremea cînd Serghei Esenin
credea de sine că el a trăit prea mult
iar însuși Labiș Nicolae
sculpa cu trupul în tramvale,
ce mai rămase vers pe lumea asta
dormea în burta unui lup
Ce mai rămase lup pe lumea asta
dormea în burta unui armăsar.
Ce mai rămase armăsar în lumea asta
dormea în burta unui elefant.
Ce mai rămase elefant în lumea asta
dormea în Moby Dick
Ce mai rămase Moby Dick în lumea asta
plutea în sud în Pacific.
Drum bun harponari !

Ce vreme bună

Ce vreme bună ar fi acum ca să mor
lăsînd verdeață crengilor
șteangul doar soldaților,
valurile, mărilor.

A mai rămas un țărm de ochi
un vînăt înecării
la malurile mării
făr' de frumos am fost un făt.

Vezi iarna

Vezi iarna fumul de la hornuri cum
se-nnoadă
cu zborurile vulturului singuratic
și — doar o pană de zăpadă
îl taie-n două și-l netezește
peste cîmpuri ?

Tot astfel viața mea e un fum ce se
înnoadă
și doar o pană de la vulturi
mă taie-n două și mă netezește
iubito, peste cîmpuri.

Pastel

Plutea o floare de tei
în lăuntrul unei gîndiri abstracte
deșertul se umpluse cu lei
și de plante.

Un tînăr metal transparent
subțire ca lama tăioasă
tăia orizonturi curbate și lent
despărțea privirea de ochi,
cuvîntul, de idee,
raza, de stea,
pe cînd plutea o floare de tei
în lăuntrul unei gîndiri abstracte.

Iar plouă

Iar plouă peste vasele din porturi
pe vechile șalupe de coastă, ruginite
aici într-un stabiliment cu zbaturi
am camera a mea pentru dormite
și cu genunchii stau la gură
cu zdrențuroasa pătură întinsă peste cap
iar — prin hublou eu văd de o măsură
o mare udă, cerul ud,
cum amîndouă-neap.

Poetul e un om cu zbaturi
plutind pe fluviul de verbe-aerian,
elice n-are, nici catarguri
iar douăsprezece luni îi este frig din an.

Pe fluviul de verbe suspendat
poetul e un om cu zbaturi
Cînd zbate-n fringhie un împărat...
cînd taie — gîtul al Mariei de Stuart...
Mai dînd la prinți și prințișoare sfaturi.

În rest, eam plouă peste porturi
peste șalupe vechi, de coastă
într-un stabiliment cu zbaturi am nevastă
o pătură ce-o țin coroană peste cap.

Păsările

moartea vine ca o privighetoare
îmi spunea o țărancă bătrînă
moartea vine ca un porumbel
îmi spunea un cosaș obosit
și de atunci în sufletul meu
o mie de păsări s-au cuibărit.

PETRE IVANCU

Amînare continuă

Văzduhul e o trapă deschisă,
intenționat lăsată așa,
să ne poarte pașii din zori
spre ocolul
ce duce în portul luminat.

Dar cum se întîmplă, adeseori,
să întîrziem la vamă priveghind,
amînăm decolarea
de mult anunțată.

NICOLAE HAVRILIU

Fluturi de gheață

Prea trecătoare bucurie,
Asemănătoare glasului
Ce-l strigăm în iubire.
Lasă zborul de-o clipă,

Căzută din frunză,
În ochiul de iarbă,
Șoapta auzului
Vindecă lacrima,

Bruma plecării
Ne arde tălpile
Cu fluturi de gheață
Opriți în cădere.

DUMITRU UDREA

Hanul dragostei

La Hanul dragostei revino
să bem elixirul dorit,
drumețul din mine te-așteaptă, divino,
cu sufletul greu, obosit.

Acolo din nou asculta-vom
un cîntec de vrajă și dor,
acolo pierduți noi de toate uita-vom,
destinul de rîu trecător.

La Hanul iubirii mi-e vina
topită-n livezile-n floare,
aleargă prin vii, pe sub pomi Chiralina
cu pletele arse de soare...

NICOLAE PETRE VRÂNCEANU

Cofrajul metalic

El așteaptă cu respirația tăiată, ca de lamă.
Un fulger pate în penumbra copacului.
Cohorte de furnici sapă năpraznic
În retina lucioasă și adîncă —
de la un capăt la altul, o spaimă —

Vorbe ciudate se aud în preajma
crăpatelor raze.
Dar nu ideea, ci altceva îl încearcă :
umilința cea mare
În fața mărunților zei, strivitorii...

Ca de lamă-i respirația tăiată în penumbră.
Încendiat în cofrajul metalic,
Fără orgolii, în singurătatea aurie a nopții
Privește invazia în puternicia finală.
E oare, chipul pe care l-a deslușit
fără speranță
În liniștea aspră ?
Nu, nu-i decît mișcătoarea poruncă,
ea însăși,
Sub tirania duioasă a sunetului pur !

VIOREL SĂMPETREAN

Prin ploaia de păsări

Și singur vei trece prin lume,
Cîntec înlăuntrul
Celui ce urcă la ceruri
Prin ploaia de păsări

Cu gestul tău de om
Care bați la porțile templului...

Trebuie să citim în carte
Despre cazanele sufletești

Dincolo-i cerul și cîntă !
O, prietene, să așteptăm
Învăluirea-n tăcere...

IOAN VINTILĂ FINȚIȘ

Gînduri

Sigur, pe cîte unul ar cam trebui
să mă răzbun,
aș putea să mă răzbun pe cîte unul care
între două fumuri trase cu sete din țigară
mă împărțea de parcă aș fi fost o țară
a nimănui.
Cîte unuia ar trebui să-i amintesc
întîmplări ciudate,
să-l scot măcar în cîte o seară din minți,
să-i povestesc despre vînzarea de frate,
despre dinți și despre părinți,
despre cîte un vînt ce pare cam șui.
Poate ar trebui să mă mai și răzbun...
dar cum poți preschimba poezia în tun ?

RADU SELEJAN

Casa bunicului

Casa bunicului,
Două secole, n-a dispărut !
Pe corlată
Mai strigă o oală de lut.

În tindă
Agățat un fluier de-alun
Se roagă
Lîngă o creangă de prun.

Umbra lui
Stă acum cocîrjată
Scormonind
Încă-n jarul din vatră.

NICOLAE SINEȘTI

Cadre

Lui François Villon

Unde sînt săbiile, unde e soarele
să mai bată o dată,
măcar o singură dată în ele?
Unde sînt prințescle de la Chateauroux,
Château-Thierry,
Fontainebleau,
să coboare în fugă treptele
prinții așteaptă afară!

Unde sînt cîntăreții de la Curte,
clovnii, regii,
turnirurile,
eșarfele din vîrfurile lăncilor
gata să moară,
să piară ?
Unde sînt spînzurătorile
în care atîrnau nu de puține ori
femei tinere și frumoase,
unde e mulțimea înrăită — să privească,
unde sînt copiii — să le plîngă ?

Pe unde umblă fumul alb-gălbui,
inoxidabil —
al atîtor umbre ?

FLORIN CANDROVEANU

Părinți

Le-a intrat lumina în vestmînt
De-atîta stat sub cer și soare
Pe frunte clopote de vînt
Le zvîntă-ncet cîmpiile de sare.

Mult mai păstrează sufletu-n odăi
Mirosul de-arătură și otavă
Și noaptea cînd privesc pe boltă, ei
Văd boabele de grîu urcate-n slavă.

Și soarele pe trupuri mari de deal
Închipuie deasupra lor o Roată
Fîntîni de inimi curg atunci
Cu dragoste-n cuvinte strecurată.

GHEORGHE DÂNCILĂ

Sînt puntea

Aceste mîini ce încă mi se lasă
Ca două pleoape blînd să te cuprindă
Aceste clipe care să-ți întindă
Peste oceane poduri de mătasă.

Aceste mari fîntîni ce vor să-ți vîndă
Adîncul prins miraculos în plasă
Ca pe-o iubire ce-a rămas acasă
Și-n spatele ferestrei stă la pîndă

Eu pentru tine din această oră
Le-am modelat nebun și fără sațiu
Le-am fost lumină aripă și spațiu
Le-am fost și gura care mă devoră

Căci suspendată-n ochii tăi drept maluri
Sînt puntea pe sub care valuri valuri...

GRIGORE GRIGORE

Limbii noastre

Din profunzimea piscului de glorii,
Își sună bronzul limba românească.
Sub cerul dac i-a fost ca să se nască,
Și să vibreze trainic prin istorii!...

Din tată-n fiu, noi o veghem să crească,
Și să ne poarte-n pașnice victorii;
Să se întreacă-n frumuseți cu zorii,
Și-n orice fir de iarbă să doinească!...

La glasul ei, să-ngenunchem cu toții,
Și s-o-nălțăm în cugete și-n carte;
Să nu ne uite-n vreme străinepoții,

Ce vor purta-o-n sînge mai departe.
Căci scris i-a fost de mîna dalbă-a sorții,
Ca să rămîie-o Limbă fără moarte!...

ION BURCĂ

Curier literar

Cătălin Landmann. Chiar și dintr-o singură poezie se vede limpede că aveți ceva de spus. Mai greu e să spuneți, dar asta se poate învăța. **Alina Sesanu.** Nu e rău, la cei 14 ani, să fiți atît de nonconformistă. Cu o oarecare străduință, inclusiv un demers mai profund în cultura poeziei, s-ar putea să reușiți. **Cornel Grigorescu.** O singură strofă din **Agonie** ne-a convins că pentru dumneavoastră scrierea poeziei mai are încă multe secrete : **„Mă duc acum / Căci gîndul mi-e pustiu / Întunecos îmi este al meu drum / Și-ncerc din nou să scriu".** **Anca Moarcăș, Dinu Luca, Sever Ardi S., Ana-Maria Deleanu, Doina Rizac și Ana Virtei.** Doar simple notații poetice din care lipsește emoția reală, cea care să vă fi obligat să scrieți, să vă mărturisiți, nu doar să compuneți. **Ion Hnat.** Cîte zeci și chiar sute de poezii se vor scrie de-acum încolo, așa cum s-au mai și scris, dealtfel, pornindu-se de la ceea ce vrea să spună, de exemplu, un astfel de vers : **„Iată, stelele toate strălucesc..."** Dar pentru a continua un astfel de vers care este el însuși un fel de poezie, ar fi de îndeplinit, credem noi, cel puțin trei condiții : să aveți ceva de spus, să știți cum să rostiți acel ceva (cum se scrie, adică, o poezie) și, nu în ultimul rînd, să aveți talent. Primele două condiții, deocamdată, nu le îndepliniți. În ceea ce privește talentul, sau harul, acest ceva de neexplicat, s-ar părea că semne bune sînt. **Stejărel Ionescu.** Din cele zece **Elegii pentru ziua de mîine,** doar cea purtînd numărul 3 ne îndeamnă să spunem că stăpîniți întrucîtva complicatul joc al metaforelor : **„A venit iarna în tinerețea mea / și s-a umplut paharul de ninsoare / în noaptea albă a apus o stea / și va cădea pe trupul meu o rază de soare".** Dar cu o floare nu se face încă primăvară.

Deocamdată nu pentru următorii : Aida Păun, Adi Victor Elescu, Mihai Gavrilescu, Suzana Rotariu, Gabriela Lucan, Ion Alunișan, Eugen Marius, Andrei Petrescu, Elena Apetrei, Marin D. Mușat, Emilian Nestor, Daniela Strugariu, Tudor Grigore, Sandu D. Paul, Anca Roxana Toma, Vornic Simion-Octavian, Constantin Popovici, Florentina Neamțu. **MANUSCRISELE NU SE INAPOIAZA.**

VICTOR NIȚĂ

O realitate care începe la 6 seara

DISCOTECILE

Distracție la subsol

Doar două discoteci ținînd de I.A.P.L., aflăm, în tot orașul, ambele în centru, nu departe una de cealaltă și avînd, la prima vedere, o caracteristică comună: totul se petrece la subsolul Capitalei, sub asfalt, sub pașii noștri.

Sîmbătă dulpă-amiază. Căldură mare. Mulți tineri stau pironiți la intrare la discoteca „Cafeneaua Veche". Zăpușeala care lese din discoteca, luîndu-se la întrecere cu temperatura de afară, ridică parcă un zid de care te lovești cînd dai să intri. În ciuda anunțului care te avertizează că „la Café-disco-Melodi intrarea este de 15 lei, numai perechi" sînt primiți și tineri desperecheați. Chiar de la intrare, sub scară, acolo unde în alt sezon funcționează o garderobă, în prezent este un depozit de mobilier distrus și de ambalaje. Încăperea discotecii arată excelent din punct de vedere al arhitecturii. Bolțile și coloanele sînt de un pitoresc aparte. Doar atît, fiindcă în rest totul este sărăcăcios și pare încropit. Pe zidurile bolților cîteva stele, confecționate din hîrtie și carton de diferite culori, prinse cu bolduri, au darul să împodobească încăperea. În rest? Orgă de lumini, un video-casetofon și muzică. Se fumează. Se dansează. Băieții între ei, fetele între ele. Mulți la vîrsta matricolei școlare pitită cu grijă. E căldură mare, aer încins și închis. Cei care dansează se șterg de transpirație cu mînecile bluzelor. Văzut din exterior, spectacolul pare o tortură. Este un mare chin și un mare efort să încerci a dansa în aceste condiții. Dar, vorba zicalei, tinerețea-l tinerețe. La bar, în rafturi, cîteva cutii de citronadă și compoturi. Două frigidere. După cum se vinde, apa și citronada nici nu au timp să se răcească. De înghețată, nici vorbă. Dar de mîncat se mănîncă, fiind adusă de afară, împachetată în hîrtie. Hîrtiile și țigările sînt aruncate pe jos. Barmana Elena Șoimaru, amabilă și exigentă, face mari eforturi de a mulțumi pe toată lumea, dar totul pare în zadar. Nu poate face față la toate punctele de „lucru" ale tinerilor plus să atragă atenția fiecăruia în parte cum să se poarte. Ca dovadă, că la terminarea programului, sala arată ca într-un film de desene animate, cînd Tom și Jerry au avut chef să se distreze.

Maria Toma este responsabila întregii unități. A cofetăriei unde, pretinde dînsa, se bea cea mai bună cafea din București, a discotecii. Aflăm că înainte, adică pînă în toamna anului trecut, în subsol a funcționat o braserie. Dar fiindcă, tot din cauza aerisirii, nu se puteau face preparate, fiind aduse de la Hanul lui Manuc, s-a renunțat la ideea braseriei și s-a făcut, fiindcă tot erau puține, o discotecă. Nu prea a fost dorită, dar pînă la urmă discotecă s-a hotărît a fi. De ce n-a fost dorită? Pe undeva, tot din cauza aerisirii. Și, ne spune tot Maria Toma, tinerii nu prea știu să se comporte frumos și elegant cînd este vorba de dans. Parcă-i încălzește muzica, caută o explicație responsabila unității. Dar, lăsînd gluma la o parte, este vorba despre altceva. Despre educație.

SORIN POSTOLACHE ■

Cu nuntă la discotecă?

Pe ușa îngustă și retrasă dinspre bulevard a complexului hotelier „Muntenia" din Pitești se anunță „Discoteca" mult rîvnită (altădată) de tinerii orașului, cu program zilnic, în afară de luni, de la orele 18 la 24. Intrăm și... ne întîmpină lăutari. Se cîntă „argeșene", se joacă infocat sîrbe, hore, bătute. Salonul, învăluit într-o lumină roșietică, tandră și difuză, ce alunecă molatec pe catifelele banchetelor și deasupra culorilor savante ale vitraliilor decorative, este asaltat de chiuituri stridente și strigături. Mirele și mireasa împart zîmbete mașinale și rigide și răspund la urări. Decor contradictoriu, peisaj ce derutează pe cel care dă crezare firmei de la intrare. Deci nuntă, nu discotecă! Ne cerem scuze și deranjăm singura pereche aflată „pe cont propriu", în afara nunții, într-un separeu, cu pahare de citronadă în față. E Felix Ezechil, sculptor de mobilă la C.P.L., cu soția. La cei 23 de ani ai lor le place, firește, să asculte muzică „disco" și să danseze. N-au avut noroc, sîmbătă, nu s-au putut bucura de acest privilegiu. De fapt, ca de obicei, sîmbăta și duminica, „salonul discotecii se închiriază pentru nunți, deși „Muntenia" are încă două localuri de restaurant". Mai bine ar desființa-o de tot, spun ei mai departe. „Pînă acum vreo 6 luni era aici disc-jockey, un barman, care punea în circulație muzică în general bună, dar scopul era altul: să atragă cît mai mulți consumatori de băuturi alcoolice. Nu reușea și nici nu se prea străduia să-i stăpînească, să pună capăt scandalurilor provocate de obișnuiții casei care se îmbătau pînă la... busculadă. Acum nu mai există nici disc-jockey, vin din cînd în cînd elevi și studenți cu benzi de magnetofon proprii. Oricum, la ora actuală discoteca pare fără stăpîn și fără o „stare civilă". Încercăm să confruntăm aceste păreri cu cele ale șefului de unitate, Gheorghe Ene, dar acesta nu e de găsit. Deși sînt orele 20.00, cînd ar trebui — conform programului său de muncă afișat — să se afle la „slujbă!". Barmanul Năstase Neacșu (altul decît fostul disc-jockey) ne răspunde politicos că „altceva nu pot să vă spun decît să vă adresați tovarășului director Ion Coman al O.J.T. Argeș care dă aprobări pentru organizarea de nunți aici, în discotecă".

Ceea ce vom și face, primind următorul răspuns: „Nu vin tinerii în lunile de vară la discotecă, vă garantez eu. Ne-ar trebui una în aer liber, dar e mai complicat de organizat, n-avem spațiul necesar".

Mai departe, la Casa studenților piteșteni, de pe str. Panselelor, e aglomerație mare. Deși sînt în plină sesiune de examene, sau tocmai de aceea, nevoia de destindere i-a adus aici pe foarte mulți studenți ca să asculte muzică și să danseze. Privim sala de sus, de la înălțimea micii cabine (un balcon improvizat) unde se află stația de amplificare, magnetofonul, discoteca propriu-zisă, microfonul și cei doi disc-jockey: Florin Nicușor Petrescu, student anul al II-lea al Facultății de automobile rutiere, și Viorel Păcesilă, din anul al IV-lea al aceleiași facultăți. Scenografia e rafinată și completă. Din mijlocul tavanului se lasă ori se ridică, printr-un ingenios sistem mecanic rezolvat de studenți, un candelabru de televizoare, așa încît orice emisiune poate fi vizionată din orice colț și chiar în ritmul dansului. Cu spontaneitate, cu vervă, cu inspirație și informație de ultimă oră, spun lucruri interesante, captivante, inedite despre muzica, soliștii, compozitorii pe care i-au selecționat pentru seara aceasta. Cînd nu e rîndul său, Florin Petrescu ne povestește că îl pasionează muzica „disco" pornind de la un alt hobby: electronica. Greutatea cea mai mare e să procure piese noi, înregistrări noi și asta cu atît mai mult cu cît colegii săi sînt extrem de pretențioși, nu suportă mai mult de o lună aceleași melodii, și nu orice fel de melodii, ci foarte bune și nimeni nu-i ajută.

CICI IORDACHE ■

La Tulcea, pe strada Isaccea

La Tulcea, sîmbăta, tinerii au de ales între două discoteci aflate, doar printr-o pură coincidență, pe aceeași stradă, Isaccea. Cele două se numesc „Pelican" și „Casa Tineretului". Oaspete, într-una din sîmbetele specific tulcene (cu perechi de îndrăgostiți aglomerînd malul Dunării, cu sirene de vapoare ce trec parcă pe mijlocul străzii), la discoteca „Pelican", căutăm să refacem atmosfera, spațiul și, cît se poate, împrejurările de acolo.

La 19,30, într-o sală cochetă, amenajată de fostul director, se dă drumul la stația de amplificare, rezonabil, adică fără stridențe și muzica începe să curgă în același sens cu Dunărea. Asta nu pare să impresioneze pe nimeni; deocamdată, îndrăgostiții din Tulcea preferă, probabil, aleile umbroase. După o jumătate de oră, pe ringul de dans s-au strîns cam 15 băietani, care dansează (e un fel de a spune) între ei. Muzica este ritmată, de „ultimă oră", acaparatoare, ca o plantă carnivoră. Barmanul își face de lucru cu preparatul cafelelor și al limonadelor. La „Pelican" nu se fumează și nu se servesc băuturi alocolice, ceea ce creează o ambianță plăcută, răcoritoare și civilizată. Ochiul lui este însă ațintit spre băieții de pe ring și buzele lui strînse par să spună, precum un critic muzical, că nu e nimic ieșit din comun pînă aici. O clipă unul dintre ei se împiedică în timpul unui „bump" cu partenerul său și se trezește sub un scaun, sub torentul de rîs al celorlalți. Nu-i nimic, muzica merge înainte. Și-au făcut apariția 5 fete. Este 20.30. Sînt îmbrăcate după ultimele telegrame de modă (nu au mai mult de 16 ani), dar nu manifestă prea mare entuziasm pentru grupul de băieți care dansează și care, dealtfel, nici nu le bagă în seamă. Fetele încep să danseze în cerc, cu figuri și aere de balerine consacrate. Între ele. Șeful discotecii, nepunînd la inimă acest separatism, are de rezolvat două lucruri importante: să rupă biletele la intrare și să schimbe din cînd în cînd banda magnetică pe care sînt înregistrate, de la București, ultimele „hits"-uri ale anului. Se face ora 9 seara și îmi dau seama că m-am înșelat. Tinerii din Tulcea nu sînt iremediabil separați de muzică, pe genuri. La această oră, cei 15 băieți sînt deja pe la casele lor. Locul lor a fost luat de alții. De data asta, fiecare cu fata lui, că altfel e supărare. Este totuși o seară calmă, întreruptă doar de pauza dintre melodii și de intrarea sau ieșirea de pe ring pentru a fuma o țigară sau pentru a lua o gură de aer răcoros. Pentru că acum „Pelicanul" a devenit neîncăpător. Căldură mare, atmosferă apăsătoare. Doi milițieni sînt în control „de rutină". Un tub fluorescent atîrnat în tavan aruncă deasupra celor înghesuiți pe ring o lumină violetă, transformînd cămășile albe ale dansatorilor în jerbe de fosfor. Nevoia de mișcare, dorința de a dansa, de a fi alături, de a fi „altfel" decît la școală sau sub ochii părinților este mai mare decît zăpușeala, decît spațiul redus al ringului. Știind toate acestea, „șeful" discotecii nici nu-și mai ia în serios rolul de disc-jockey, resemnîndu-se cu un umil rol de figurant, administrativ, bineînțeles.

GEORGE CUȘNARENCU ■

„Dacă pleacă ceva mai buni, e bine!"

Dincolo de poarta Casei Tineretului din Timișoara, pare că se rostogolesc stelele nopții, într-un ritm înnebunitor, precum cel al muzicii care răzbate în stradă. Trecem pragul impunătoarei clădiri (tinerii timișoreni au, într-adevăr, o „casă" a lor, cum puține întîlnești în țară), îndreptîndu-ne spre cei aproape 500 de băieți și fete adunați în discoteca serii de duminică. „Hâlo!" — se aude o voce în spatele nostru — „Hâlo! Pe aici nu treceți? Ori vă place să dansați pe gratis?" E omul ordinii, așezat într-un colț al holului de la intrare. Pare o statuie care scoate fum. Nu se ridică de pe scaun nici cînd ajungem în fața dumnealui. Ne arată cu degetul „casieria".

În sfîrșit, intrăm. Sîntem prinși ca într-un vîrtej. Boney M., binecunoscuta formație, cu a sa Felicidad, stîrnește încă entuziasmul. Se dansează într-o dezlănțuită libertate de mișcări. Nu poți recunoaște perechile. Dealtfel, grupuri de băieți, fără nici o fată printre ei, se dezlănțuie în mișcări demne de a fi înregistrate pe o peliculă. (La tangouri, puține la număr, găsești pe ring doar perechile. Scurte momente de reinstaurare a ordinii tradiționale în materie de dans, cînd băieții invită fetele). Pe un ecran, în spatele discotecii, apare formația. Dintr-un colț, se aplaudă. Gestul are să se repete toată seara, disc-jockey-ul Ovidiu Basta, student anul III la Electronică, oferind celor prezenți, surpriză după surpriză, intervenind cu competență și umor în timpul fiecărei melodii. Totul curge firesc — muzică, dans, bună dispoziție. Un tînăr dansează ca în transă, de unul singur. Îi aflăm numele: Vasile Țicală. Avusese o zi grea. Ca lăcătuș, trăsese tare. Cu o seară înainte nu-i dăduse pace o idee privind sculptura la care lucra. Se sculase și lucrase toată noaptea. Dansul din această seară e o descătușare, o bucurie pe care o trăiește fără rezerve. Nagy Ildiko, elevă la o școală profesională, își are grupul ei, alături de care vine săptămînal la Casa Tineretului. Discoteca de aici i se pare cea mai bună, fiind pusă la curent cu ultimele noutăți în materie de muzică pop.

Cu o seară înainte fuseseră mai multe fete. Acum sînt mai mulți băieți. Motiv pentru care aceștia, obosiți de atîta dans fără fete, încep să se retragă sub globurile multicolore. E cald și bufetul e închis în această seară. Celor de la bufet le lipsește citronada, cafeaua, înghețata cu care erau obișnuiți. De ce e închis bufetul? Nu se știe prea bine. Se aude că se petrece acolo o sindrofie — bufetiera serbează ziua de naștere a fetiței care împlinește 10 ani.

Prezentatorul de discotecă, Ovidiu Basta, simte din zbor starea de lîncezeală. Apelează din nou la tolba cu melodiile de succes care-i ademenesc în ring pe delăsători: Yesica, Banana Boat, Johnny loves Jenny (But Jenny loves Joe), Master Blaster ș.a. În afara formației locale „Pro Musica" — cu ultima piesă de succes „Poarta de foc" — despre care aflăm, prin intermediul disc-jockey-ului, că a urcat pe locul 2 la topuri, nici o altă piesă românească!

Ne apropiem de sfîrșitul serii. Pe o melodie lentă, ce-și încheie acordurile, învăluind doar cîteva perechi, Ovidiu Basta oferă o ultimă supriză: Pentru Virgil Zăman, un mare iubitor și colaborator al Casei Tineretului, o melodie dedicată zilei de naștere. Aplauze puternice în grupul de prieteni ai lui Virgil, aplauze care cuceresc întreaga sală. La orele 23 cei aproape 500 de băieți și fete părăsesc cuminți discoteca. „Dacă pleacă ceva mai buni decît au venit, dacă pleacă de aici cu o înțelegere în plus a muzicii, eu sînt fericit!". Ovidiu Basta, căruia îi aparține acest crez stă acolo, la pupitrul discotecii, nepridîdind să răspundă urărilor de „noapte bună" și „baftă la examene". Toți știu că tînărul care le-a oferit o seară atît de frumoasă se află, el însuși, în plină sesiune.

GEORGETA ȘTEFANESCU ■

„Norocul" mai e și cum și-l face omul, nu?

Discoteca „Potcoava de aur" e, la Eforie Nord, prima care se deschide din cele 3 (plus „Acapulco" și „Steaua de mare") și ultima care se închide, ea funcționînd între 1 mai și 25 septembrie. Are, firește, formă de potcoavă și un șef, Gheorghe Scîndu, om de meserie și de ispravă. De fapt, ca să-l citățm, „un fel de șef", căci discoteca, deși cu gestiune separată, ține de „Europa", lîngă care se și află. Bate de ora 22 și localul, curat, îngrijit, e mai degrabă gol, din cele 120 de locuri ale sale, care la parter, care la balcon, doar vreo 15—20 fiind ocupate. Pe Gheorghe Scîndu asta nu-l miră, cu toate că, fiind răcoare, firma de neon roșu a „Potcoavei" ar fi trebuit să îmbie la 10 lei (atît costă intrarea) și la dans. Ba mai mult. El zice că „situația e cum e și 1981 pare un an mai slab, poate cel mai slab din 1975, de cînd lucrez aici". Cîntă, nu tocmai în surdină, formația „Ottawan", „ce scule au ăștia", se miră careva, Pislărița o mai dă și pe românește cu „Dansatoarea", discjockeyul Marian Dumitrescu se străduiește să facă atmosferă, curg, la 4,40 lei bucata, sticlele de pepsi, dar Scîndu e sceptic. Avem de toate, zice, chiar și sandvișuri, dar nu prea ne calcă clienții. Am încercat, în 1979, un fel de five o'clock, capacitînd ghizii grupurilor de turiști, n-a mers. Primele perechi se încumetă la dans, se cîntă un alt succes sigur, „La bionda", ospătarul mai aduce o tavă cu băuturi, jocul continuă și șeful crede că nu-i nimeni de vină, poate doar profilul stațiunii, adică faptul că oameni vin la Eforie Nord în 3 scopuri, plajă, tratament și liniște. Așa stînd lucrurile, baza o constituie, la „Potcoava", localnicii. Aceștia sînt, cei mai mulți, civilizați și știu țigările chiar în scrumiere, doar spre s itul sezonului își mai dau în petic, ceea ce, firește, nu-i cazul acum. Acum, cadrul e remarcabil, ca și muzica. Dealtfel, chit că Marian Dumitrescu, plătit ca tehnician, nu-i tocmai mulțumit. E retribuit în funcție de încasări și, acestea lăsînd de dorit, n-a luat, pe mai, decît 1 300 de lei, achitați de I.A.P.I.T., instituție care are, la intrarea „Potcoavei", o fată pe post de casier. Ea strînge, de obicei, 110—120 de lei pe zi, restul celor care intră fiind, cum îi recomandă, „inspectori".

Lăsăm Eforie Nord și, luînd-o spre Mangalia, ne oprim la Saturn. Lîngă hotelul „Cleopatra" descoperim, nu fără să fi bîjbîit și să fi întrebat din om în om, discoteca „La noroc", la care disc-jockey e, aflăm asta de pe o pînză ce fluturș pe un gard, însuși Marian Vasile. Pe pînză, poate și datorită ochelarilor, el aduce cu Ray Charles, în realitate aduce cu el însuși, fiind un tînăr ca mulți alții. Muzica lui țipă ca din gură de șarpe și asta se întîmplă, bănuim, pentru a atrage clienți. Sistemul e același, I.A.P.I.T. la intrare, I.H.R. în local, ceea ce vrea să însemne că flăcăul care ne întîmpină, mai mult decît amabil, ține de prima întreprindere. Îl cheamă Virgil Vlad și face treaba asta din cauza unui ghinion. A căzut la facultate și, avînd 22 de ani, s-a gîndit să cîștige o pîine cinstită. Pînă aici, desigur, nimic de zis, viața unui om nu-i totdeauna un șir de izbînzi, numai că în discotecă se găsesc, numărate, 38 de persoane, iar Vlad n-a vîndut nici un bilet?! Întrebat ce și cum, dă din colț în colț și pare, ca să fim corecți, un băiat la locul lui, avînd cei 7 ani de-acasă. Fiecare, zice, se ferește să fie primul și atunci, ca să nu-i sperii, îi las să intre, cîte 10, cîte 15, după care umblu pe la mese și-i taxez?! În lipsa responsabilului, șeful de sală Ion Mincă pare de acord cu acest nu tocmai legal procedeu, ca și cu faptul că arătînd cum arată, îmbrăcat în pulover și fără ecuson, poate fi lesne confundat cu un consumator. Altfel, se plînge, și el, de clienți. Susține că nu vin decît 30—40 pe seară, marea majoritate după ora 23, discoteca fiind deschisă pînă la 1 noaptea. Numai că matematica lui nu se potrivește, e limpede, cu realitatea de la 22,30 și credem că nu greșim afirmînd că, aici, se intră pe bază de prietenie și de ochi frumoși, ca să nu zicem altfel. În rest, localul se prezintă în regulă și e, între pereții lui, la fel de noapte ca afară.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

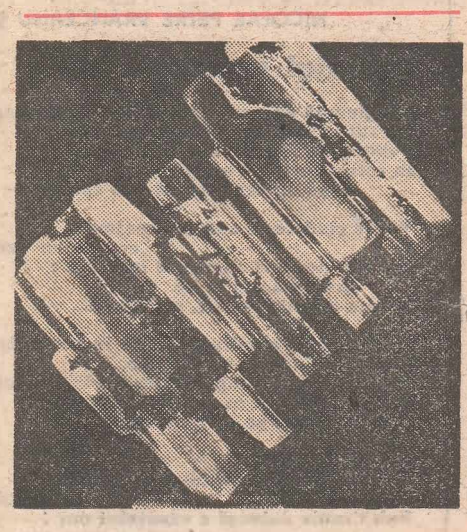

Demeter Wilhelm – Vibrații

Cronica şoselei

„O lovitură de berbec"

Degeaba a încercat soţia în acea zi să-l determine să înceteze cu băutura, Daniel ţinea cu tot dinadinsul să se facă turtă. „Mă, Daniele, mă, băiatule — îl implora nevasta cu lacrimi în ochi — tu nu înţelegi că eşti bolnav, uite, citeşte aici ce scrie medicul „sindrom nevrotic". Şi tu bei încontinuu de azi dimineaţă. În plus, eşti şi la volan. Nu înţeleg, parcă vrei neapărat să te nenoroceşti !"

Într-adevăr, soţia tînărului şofer amator avea toate motivele să fie îngrijorată. Aflat în concediu medical pentru o maladie nervoasă destul de serioasă, cu organismul slăbit, Daniel începuse de dimineaţă cu băutura. Pe la ora 7,00 dăduse pe gît 100 de coniac, apoi puţin mai tîrziu 3 sticle de bere. Spre prînz, înainte de a servi masa, pilotul a reînceput cu 200 g de coniac, iar în timpul prînzului, a supt singur nu mai puţin de un litru şi jumătate de vin. Propunerea care i-o făcuse apoi nevasta de a se odihni puţin după masă, Daniel o respinse cu nervozitate. „Pentru boala mea se recomandă plimbare, aer curat. Nu mi-au dat concediu să dorm toată ziua".

„Şi unde vrei să pleci, în halul în care te afli ?" „Vrei să insinuezi că sînt beat ?", a replicat Daniel. „Eu n-am spus asta, dar... ai băut atîta !" „Mergem să facem o plimbare la Rm. Sărat, mîncăm ceva la un restaurant şi apoi spre seară ne întoarcem acasă".

Zis şi făcut. Maşina s-a pus în mişcare de la Ghergheasa spre Rm. Sărat, la volan instalîndu-se Daniel M. În Dacia 1300 au luat de asemenea loc soţia pilotului cu un ... îngrijorat şi un coleg al acestuia. Plimbarea a durat destul de mult. Au fost la restaurant, unde cina s-a cam lungit, pentru că lui Daniel îi venise o grozavă poftă de vorbă şi mai ales de băutură. Spunea povestiri vesele vorbind în şoaptă şi apoi ridica brusc tonul, contrazicîndu-se mereu ba cu nevasta, ba cu colegul. Apoi începea să vorbească de boala sa devenind trist, după care îşi aşeza capul pe masă şi izbucnea în plîns. Excitaţia provocată de băutură pe fondul bolii îşi spunea tot mai pronunţat cuvîntul. După încă două pahare de vin tare, Daniel a depăşit graniţa care îl desparte pe beţivul vesel, paşnic de beţivul violent. Se încrunta, vorbea răstit, cu voce tare, ţipa, iar gesturile îi erau tot mai repezite. Clienţii localului întorceau capul rînd pe rînd spre masa cu pricina.

Se făcuse ora 23.00. „Hai să plecăm spre casă", hotărî brusc Daniel. Cei trei, în frunte cu tînărul pilot al cărui mers nesigur era evident, s-au îndreptat spre locul de parcare. Chiar de la plecare, a devenit clar că Daniel îşi va vărsa furia pe maşină. Demara cu putere, lua curbele pe două roţi, făcîndu-le să scrîşnească, apoi din nou apăsa cu toată puterea pe frînă. La intrarea de pe D.N. 2 pe drumul spre Ziduri-Ghergheasa, lui D.M. i se pare că un alt autovehicul care circula pe artera prioritară nu i-a acordat întîietate. În realitate, el virînd la stînga, tăiase calea turismului din Bucureşti. Pilotul acestuia îi face un semn care poate fi interpretat ca un îndemn la mai multă atenţie şi nicidecum ca o insultă. Lui Daniel îi sare mustarul. Întoarce iute maşina şi porneşte în urmărirea bucureşteanului care rulează cu viteză ponderată spre Rm. Sărat. Pasagerii lui D.M. încep să se neliniştească tot mai mult atunci cînd pilotul, neîncetînd cu înjurăturile, măreşte tot mai mult viteza. Distanţa dintre cele două autoturisme se micşorează tot mai mult. 800. 600. 400 de metri. „Daniele, te implor, opreşte, e o nebunie ce faci", strigă nevasta cu faţa îngrozită. „Daniel, nu fă prostii. Ne pui şi pe noi în pericol". intervine colegul. „Dacă mai spuneţi ceva vă arunc din maşină". Cei doi amuţesc, aplecîndu-şi capetele ca pentru a fi mai bine pregătiţi pentru coliziune. Dacia 1300 se apropie ameninţător de partea din spate a autoturismului urmărit. Urmează o puternică lovitură de berbec şi maşina de Bucureşti este proiectată în afara şoselei, într-un pom, după care autoturismul se răstoarnă în şanţul drumului adînc de 3 metri.

Îşi pierd viaţa o pasageră în vîrstă de 27 de ani, mamă a unui copil de 6 ani, rănit grav şi el, precum şi alte 4 persoane. Şoferul Daciei de Bucureşti, traumatizat, cu hainele ferfeniţă, ieşe cu greutate printre sfărîmăturile maşinii. Nu-i vine să creadă ce s-a întîmplat, repetînd mereu : „Cum, ne-a lovit intenţionat ?" Da, pare de necrezut. Un tînăr de 25 de ani care n-a ştiut niciodată ce sînt lipsurile, greutăţile, răsfăţat de părinţi (maşină, bani, tot ce-i poftea sufletul), cu porniri huliganice accentuate de cantităţile mari de alcool ingerate, ajunge să comită o crimă la drumul mare. Acum, rudele apropiate, se străduiesc să-l scoată basma curată, declarîndu-l nebun.

VICTOR BEDA

Topul restaurantelor

Inaugurăm azi, stimaţi cititori, o nouă rubrică, pe care o dorim cît mai aproape de gustul dv. Ne-am propus să întocmim un „clasament" al restaurantelor, pe baza unui regulament ce prevede :

— **criterii luate în consideraţie :** comportamentul colectivului de lucrători în activitatea de deservire ; starea de igienă a localului ; calitatea şi diversitatea mîncărurilor ; rezultatele economice (procentul de realizare a planului, ponderea producţiei culinare în volumul vînzărilor, eficienţă economică) ; timpul (perioada scursă de la începutul anului şi pînă în prezent).

— **cine participă la notare :** nota opiniei publice rezultată din însemnările clienţilor în Jurnalul cumpărătorului ; nota echipelor de control obştesc rezultată de concluziile controalelor ; nota specialiştilor (medici igienişti şi inspectori ai Inspectoratului comercial de stat) rezultată din concluziile consemnate în Registrul unic de control ; nota inspectorului care participă la anchetă ; nota şefului (şefilor) de unitate ; nota redactorului care participă la anchetă. Din cele şase note rezultă media de clasament (a topului).

1. restaurantul **„Capşa"** (fondat în 1852), şefi de unitate Ştefan Lăzărescu şi Dima Agop ; bucătar-şef Ion Samoilă ; telefon 13 44 82 ; categorie specială cu 12% remiză ; face face parte din C.H.R. „Flora".

— **constatări :** la control a rezultat o comportare bună a colectivului, starea de igienă bună, diversitate în structura sortimentală, unitatea şi-a depăşit planul pe şase luni şi este rentabilă.

— nota opiniei publice 10 ; nota controlului obştesc 10 ; nota specialiştilor 10 ; nota inspectorului 10 ; nota şefilor de unitate (se abţin, considerînd că „e loc pentru mai bine") ; nota redactorului 10. **Media 10.**

2. restaurantul **„Rapsodia"**, şef unitate Viorel Dumitru, bucătar-şef Doru Tudoran ; telefon 15 54 13 ; categorie specială cu 10% remiză ; face parte din I.A.P.L. „Segarcea".

— **constatări :** comportarea colectivului bună, starea de igienă foarte bună, diversitatea în structura sortimentală bună ; planul pe şase luni a fost depăşit substanţial, unitatea e rentabilă.

— nota opiniei publice 10 ; nota controlului obştesc 10 ; nota specialiştilor 10 ; nota inspectorului 10 ; nota şefului de unitate 10 ; nota redactorului 10. **Media 10.**

3. restaurantul **„Budapesta"**, şef de unitate Gheorghe Ciubotaru, bucătar-şef Marica Florea ; telefon 41 21 54 ; categorie specială cu 10% remiză ; face parte din I.A.P.L. „Aluniş".

— **constatări :** nu fiecare ospătar poartă uniforma regulamentară ; există diversitate în structura sortimentală, starea de igienă este bună ; colectivul şi-a realizat planul pe şase luni, inclusiv la producţia culinară ; coeficient de rentabilitate 4,74, peste media pe întreprindere.

— nota opiniei publice 8 ; nota controlului obştesc 8 ; nota specialiştilor 9 ; nota inspectorului 9 ; nota şefului de unitate 9; nota redactorului 9. **Media 8,66.**

4. restaurantul **„Hanul lui Manuc"**, şefi de unitate Mircea Angheluţă şi Mihai Stanciu, bucătar-şef Maria Pascu ; telefon 13 14 15 ; categorie specială cu 10% remiză ; face parte din I.A.P.L. „Segarcea".

— **constatări :** în urma efectuării unui test la o masă cu doi consumatori (care consumaseră trei beri şi două tochituri), s-a constatat că ospătarul Liviu Bogdan îi înşelase cu suma de 17 lei, incluzîndu-le în plus pe nota de plată două ciorbe şi cinci chifle. Întrebat despre frauda comisă, ospătarul Liviu Bogdan a susţinut că ar fi adus ciorbele şi chiflele, a susţinut această absurditate pînă cînd şi-a dat seama de ridicol. Mai pe urmă a zis că nu ştie dacă le-a adus ori nu, ca la urmă de tot să mărturisească greşeala. Are 25 de ani ! În rest, „Hanul lui Manuc" rămîne un restaurant cu renume, căutat de consumatori, curat, cu mîncăruri care pot fi îmbunătăţite şi diversificate, cu planul pe şase luni depăşit pe total şi chiar la producţia culinară.

Lăsînd la o parte incidentul relatat, asupra căruia vom reveni, în final au rezultat următoarele note : nota opiniei publice 7 ; nota controlului obştesc 8 ; nota specialiştilor 8 ; nota inspectorului 6 ; nota şefilor de unitate 7 + ; nota redactorului 6. **Media 7+.**

5. restaurantul **„Dunărea"**, şef unitate Emanoil Sfetescu, bucătar-şef Maria Isac ; telefon 16 27 26, categorie specială cu remiză de 10% ; face parte din I.A.P.I. „Amzei".

— **constatări :** în unele camere din compartimentul bucătărie pereţii sînt găuriţi, scările care duc la subsol sînt nemăturate, în bucătărie e nemăturat : planul pe şase luni nu este realizat, dar începînd din luna aprilie, cînd la conducerea unităţii a venit Emanoil Sfetescu, planul a fost depăşit lună de lună şi există hotărîrea fermă a colectivului de a recupera restanţele.

— **măsuri :** s-a dispus efectuarea curăţeniei încă din timpul controlului, s-a recomandat igienizarea interioarelor din compartimentul bucătărie, atragerea consumatorilor printr-o mai bună comportare a colectivului, prin sporirea calităţii şi diversificării produselor culinare.

— nota opiniei publice 7 ; nota controlului obştesc 7 ; nota specialiştilor 7 ; nota inspectorului 7 ; nota şefului de unitate 8; nota redactorului 7. **Media 7,16.**

6. restaurantul **„Cişmigiu"**, şef unitate Gheorghe Mihai, bucătar-şef Agnesa Barza ; telefon 15 61 70 ; categorie de încadrare specială cu remiză de 10% ; face parte din I.A.P.L. „Central".

— **constatări :** naproanele de pe mese sînt arse de ţigară, frapierele sînt necurăţate de capsule şi mucuri de ţigări, la punctul stradal trotuarul e plin de hîrtii şi resturi menajere ; la data controlului nu erau întocmite listele de meniu.

— **măsuri :** s-au amendat factorii responsabili şi s-a recomandat remedierea urgentă a tuturor lipsurilor constatate ; nota opiniei publice 8 ; nota controlului obştesc 8 ; nota specialiştilor 8 ; nota inspectorului de stat 6 ; nota şefului de unitate 8 ; nota redactorului 6. **Media 7,33.**

7. restaurantul **„Aluniş"**, (Berceni), şef unitate Petre Dimciu ; bucătar-şef Gheorghe Paraschiv ; telefon 33 73 59 ; categorie de încadrare specială cu 10% remiză ; face parte din I.A.P.L. „Aluniş".

— **constatări :** la orele 11.30, în ziua controlului, nu erau întocmite evidenţele operative : stocul fizic la barul de zi şi planul meniu la bucătărie. În stoc şi în fabricaţie se aflau 289 porţii de mîncăruri neevidenţiate, din care 160 porţii de sarmale nu erau evidenţiate în acte de trei zile ! Nu există diversificare în lista preparatelor, lipsesc dulciurile de bucătărie, preparatele din legume şi peşte. Mocheta din barul de zi era înundată. Ospătarii nu purtau ankere, nici ecusoane. Planul unităţii pe şase luni nu e realizat la preparate culinare.

— nota opiniei publice 6 ; nota controlului obştesc 7 ; nota specialiştilor 6 ; nota inspectorului de stat 6 ; nota şefului de unitate 7 ; nota redactorului 6. **Media 6,33.**

— **măsuri :** Au fost amendaţi factorii responsabili pentru neglijenţele constatate, dar mai ales pentru neîntocmirea evidenţelor, fapt care, uşor de înţeles, înlesneşte celor interesaţi sustragerile din avutul unităţii, vînzînd marfă (mîncăruri sau băuturi) necuprinse în acte).

8. restaurantul **„Gambrinus"**, şef unitate Marcel Bertelon ; bucătar-şef Veronica Dragomir ; telefon 15 52 64; categorie de încadrare I cu remiză de 10% ; face parte din I.A.P.L. „Central".

— **constatări :** nici un ospătar nu lucra cu ankerul (prosop alb, mic, pe care ospătarul este obligat să-l poarte pe braţ) ; unul dintre ospătari, cu farfuriile pe braţ, avea degetul în salata pe care o oferea clientului ; la bucătărie există preocupare pentru diversificarea producţiei culinare ; planul pe 6 luni este realizat.

— nota opiniei publice 7 ; nota controlului obştesc 7 ; nota specialiştilor 7 ; nota inspectorului participant la anchetă 7 ; nota şefului de unitate 8 ; nota redactorului 6. **Media 7.**

9. restaurantul **„Havana"**, şefi de unitate Silviu Hurezeanu şi Mircea Abramovici ; bucătar-şef Ioana Şerban ; telefon 13 98 23, categorie specială cu remiză 10%, face parte din I.A.P.L. „Segarcea".

— **constatări :** ospătarii purtau uniformă corespunzătoare, în saloane şi în bucătărie era curăţenie, la fel şi la grupurile sanitare ; structură diversă în producţia preparatelor culinare : planul pe şase luni este realizat în proporţie de 103%, realizat 100% la producţia culinară.

— nota opiniei publice 8 ; nota controlului obştesc 8 ; nota specialiştilor 7 ; nota inspectorului 8 ; nota şefului de unitate 9; nota redactorului 8. **Media 8.**

10. restaurantul **„Lido"**, şefi unitate Marin Iorga şi Ştefan Şerban, bucătari-şefi Ion Tutilă şi Mircea Petcu ; telefon 14 49 30 ; categorie specială cu 12% remiză ; face parte din C.H.R., „Flora", I.T.H.R. Bucureşti.

— **constatări :** pregătirea unităţii, pe terase şi în restaurant, este bună, lucrătorii au uniforme curate : la bucătărie preparatele culinare sînt diverse, conservate şi expuse frumos, se pune mare accent pe preparatele din legume sau pe bază de legume, peşte, paste făinoase, păsări. Bucătarii de la „Lido" au lansat chemare către celelalte restaurante din Capitală de a prepara 10 kilograme de legume la un kilogram de carne. Ei sînt primii care realizează această propunere ; planul pe şase luni a fost realizat în procent de 103,6 la sută, planul producţiei culinare, în procent de 105,6 la sută, iar procentul de rentabilitate pe anul 1980 a fost de 9,7 faţă de 8,7 planificat.

— nota opiniei publice 10 ; nota controlului obştesc 10 ; nota specialiştilor 9 ; nota inspectorului 10 ; nota şefilor de unitate 9, cu remarca „ştim că mai avem ceva de făcut pînă la nota 10" ; nota redactorului 10. **Media 9,66.**

Şi acum clasamentul : **restaurantul „Capşa" — 10 ; „Rapsodia" — 10 ; „Lido" — 9,66 ; „Budapesta" — 8,66 ; „Havana" — 8 ; „Cişmigiu" — 7,33 ; „Dunărea" — 7,16 ; „Hanul lui Manuc" — 7 + ; „Gambrinus" — 7 ; „Aluniş" — 6,33.**

N. GRIGORE MĂRĂŞANU ■

Scurt, foarte scurt

E sigur că, după ce s-a despărţit de Petrolul în termeni cordial, Traian Ionescu a preluat conducerea tehnică a Stelei. Se mai zice că reputatul club militar şi-a asigurat şi serviciile lui Şoiman (S.C. Bacău), în schimbul căruia l-a cedat pe Zahiu. ● Orac şi Vlad (F.C.M. Galaţi) la Dinamo ? Vom afla, în cîteva zile, răspuns la această întrebare, dar se pare că el va fi afirmativ. Oricum, date fiind obligaţiile pe care le are faţă de naţională, Valentin Stănescu va fi detaşat la federaţie. Sarcinile lui vor fi preluate, la club, de Dumitru Nicolae, cunoscut în fotbal sub numele de Nicuşor. El va lucra împreună cu Dinu. ● În urma plecării lui Gheorghe Staicu, probabil la F.C. Bihor, „U" Cluj-Napoca a apelat la un cuplu nou de antrenori, Angelo Niculescu (fost S.C. Bacău) ca principal, Constantin Ardeleanu (fost F. C. Olt) ca secund. Întîlnit întîmplător, Ardeleanu ne-a declarat : „cred că voi avea multe de învăţat de la Angelo Niculescu". Vom mai vedea. ● Pe locurile rămase libere, Florin Halagian la F.C. Olt şi Nicolae Vătafu, secund în sezonul trecut la Bacău. ● De cîteva zilei Marcel Pigulea, se găseşte la Timişoara. El va pregăti, e o ştire dată ca sigură, pe „Poli". Conducerea tehnică a fostei sale formaţii, Chimia Rîmnicu Vîlcea, a fost încredinţată lui Petre Gavrilă, pînă săptămîna trecută la Alexandria. El va fi ajutat de Cheran, antrenor şi jucător. ● Deşi a promovat pe C. S. Tîrgovişte în A, Ştefan Coidum a fost demis ? ! Ciudat (şi neelegant) e că el a aflat vestea nu de la club, cum ar fi fost normal, ci de la jucători ? ! Nea Fane, i-a telefonat careva, nu mai eşti la noi, a venit Leonte Ianovschi şi va lucra cu Dobrin !? ● Spre a-şi manifesta, probabil, recunoştinţa pentru cîte fraze i-am stilizat şi chiar rescris, pe manuscrise pe care le păstrăm la dispoziţia celora ce doresc să se convingă de „gramatica" maestrului, Constantin Teaşcă ne bălăceşte într-o revistă studenţească. Că Teaşcă minte, nu ne miră, ne-am obişnuit. Ne miră însă că o publicaţie scoasă de studenţi, altfel bine scrisă şi interesantă, pare obsedată de ce unii au şi alţii nu mai au rubrici în „Flacăra" ? ! Să precizăm că redacţia nu i-a interzis lui Teaşcă să fie critic, cum pretinde. I-a interzis însă, asta da, să fie mahalagiu şi să scuipe în stînga şi în dreapta pe munca altora, ca să iasă el mereu bine, ca un fel de Pardaillan al fotbalului românesc. Într-adevăr, redacţia l-a rugat să nu mai ţină jucători de valoare pe tuşă (cazul lui Florea şi al altora) numai pentru că nu-i place cum aceştia îl salută, ci să-i lase să joace la alte echipe. Teaşcă însă a luat-o cum i-a căzut bine şi a mistificat faptele în mod grosolan. Discutînd, noi nu ne-am referit la oameni cu putere, în general, ci la oameni cu puterea de a răspunde pentru faptele lor, ceea ce e, veţi fi de acord, cu totul altceva. Se mai întreabă Teaşcă, hamletian ca totdeauna, de ce i s-a luat rubrica ? ! S-a întrebat el oare de ce i s-a dat ? ! Împroşcînd cu noroi, el uită un lucru elementar. Anume că acele persoane care i-au acordat spaţiu tipografic au şi dreptul de a i-l retrage. Şi-atunci ? Considerăm că rostul lui e să antreneze echipe. Pentru asta e plătit, nu ca să se ocupe de o publicistică uneori interesantă, de cele mai multe ori însă agramată şi injurioasă, lipsită de conţinut. Să-i reamintim proverbul cu „pe cine nu laşi să moară, nu te lasă să trăieşti"? ● Se verifică zvonul cu venirea lui Alexandru Constantinescu, fost la Bistriţa, la conducerea tehnică a formaţiei F.C. Argeş. Alte noutăţi : Ion Nunweiller la Bistriţa şi ex-dinamoviştii Ştefan şi Uţu la Gloria Buzău ● Nimic nou, din păcate, la Rapid, adică tocmai acolo unde ar fi trebuit să se întîmple ceva. Ce vor zice suporterii, tot mai dezamăgiţi de la an la an ?

OVIDIU IOANIŢOAIA ■

Hipism

Ziua derby-ului

Hipodromul din Ploieşti a devenit neîncăpător duminică, 12 iulie, cînd s-a desfăşurat mult aşteptata alergare clasică de trap, pe distanţa de 2 800 m. După o evoluţie-spectacol a tuturor participanţilor, s-a produs o busculadă între Riguros (Oană I) şi Perjar (Gheorghe V), după care cei 2 cai au fost opriţi la grajduri. A fost scos în felul acesta din cursă marele favorit Perjar. Lacrimile din tribune au fost şterse de evoluţia neaşteptată a lui Rodin, solicitat de Nicolae N. pînă la obţinerea celei mai bune performanţe din cariera sa, motiv pentru care Sibila lui Mircea Ştefănescu n-a reuşit să-l depăşească, clasîndu-se pe locul 2. Au urmat Catren (Gheorghe N.) şi Tufana (Tănase G.). Iată cum derby-ul a fost adjudecat de un cal nescontat, ca de altfel cele mai multe din premiile reuniunii.

Premiul amatorilor a revenit lui Organist, condus de actorul George Buznea. Întrucît iapa Renumita, favorita cursei, a fost inteligent retrasă în urma unei busculade, George Buznea a profitat realizînd cu acest cal cea mai bună performanţă din acest sezon, la o zecime de secundă de recordul carierei. A fost urmat de dr. Ovezea Nicolae.

Din cele 8 curse, numai 2 au fost cîştigate de mai vechii driveri. S-au afirmat tinerii conducători Nicolae N. (învingător în derby, un real talent) şi Crăciun Ion, care a cîştigat cele 3 curse în care a condus. Prin eliminarea lui Perjar, reprezentant al hergheliei Ruşeţu, Rodion a adus laurii hergheliei Dor-Mărunt.

ELENA ŞTEFĂNESCU ■

Multe și divers colorate sînt semnele de circulație întîlnite în lungul arterelor ce brăzdează întinderile Satului Global. Cel mai des întîlnit, de unii ținut sus la vedere, afișat luminos, să se zărească de la mare distanță, de alții plasat în plan secund, doar-doar, în viteza cu care trecem, va rămîne în afara privirii : **Sens unic.** Și pentru ca orice dubiu să fie risipit, cei dintîi au pregătit notițele, unde, oricine are chef, poate găsi argumente.

„Associated Press" trimite — prin emisiunile sale telex din New York — spre țările Asiei, 90 000 cuvinte pe zi. Din celălalt capăt al drumului, din Asia, expediază către New York 19 000 de cuvinte, cu pretenția ca ele să ajungă apoi, pe canale comunicaționale diverse, în lumea întreagă. „United Press International" lansează la sediul său din New York, spre locuitorii aceluiași continent, în medie, zilnic, 100 000 de cuvinte, ceea ce primește din zona respectivă, atingînd cu greutate 40 000—45 000 cuvinte. „France Presse" emite din Paris în direcția țărilor asiatice 30 000 cuvinte. Colectează, de acolo, pentru abonații săi din Asia și de pe toată planeta — 8 000 de cuvinte. Un exemplu oferit de Venezuela : în 1977, într-o zi anume, s-au primit 1 360 informații de proveniență externă, peste 20 la sută fiind expediate de agențiile de presă nord-americane. La fiecare o sută de știri recepționate de țara menționată, din S.U.A. ajung să fie trimise în afară, prin A.P. și U.P.I., doar șapte informații.

Sigur că pot fi invocate în această direcție motive diverse. Contextul istoric. Contextul cultural. Contextul lingvistic. Nu aici se plasează

Eu comunic,

tu comunici,

el comunică

Sens unic

neclaritățile. Rămîne neclar, și nici măcar el pe de-a-ntregul, mobilul rezistenței unora la deschiderea spre alte orizonturi, la schimbarea situației, modificarea de unghi și direcție, corectarea mecanicii informației, lăsată ca și alte componente ale vieții în lumea de azi la remorca legilor intrate în vigoare cu mult înainte ca Newton să fi zărit, căzînd de pe ram, mărul cu pricina. Evenimente deosebite, realizări de anvergură rămîn necunoscute pentru că au avut și au neșansa de a se consuma sub soarele unor locuri ce nu sînt „la vedere" nu „viețuiesc" sub ochii opiniei publice mondiale. E drept, se discută. Dezbaterile au loc în fața tablei din perete pe care stă scris negru pe alb cum că mapamondul primește la ora actuală 80 la sută din informațiile despre sine prin telexurile instalate la New York, Londra și Paris. Noțiunea de dezechilibru este la modă, pentru a da un nume diferenței uriașe ce rezultă din așezarea pe talgerele aceleiași terezii a cantității de informații ce curg dinspre țările puternic industrializate către celelalte și invers. Evaluările, făcute nu o dată, arată că marile agenții de presă consacră totalității lumii a treia cel mult 10—30 la sută din volumul informațiilor ce le difuzează. Dacă aceasta este dimensiunea rezervorului, ne putem ușor imagina cît ajunge, în mod real, la dispoziția cititorului.

Dar rămîne să ne întrebăm în situația dată, cînd vom fi în măsură să avem imaginea adusă la zi a lumii de dincolo de noi și să nu mai fie nevoie ca orice știre privind evenimentele întîmplate peste gard la doi metri distanță să fie mai întîi expediate în lungul oceanului planetar pentru a putea astfel să intre pe fereastra noastră.

NEAGU UDROIU ■

Însemnări din Paris

„Franța tolerează talentul, dar nu iartă succesul" — scria de curînd **Le Figaro** sub semnătura lui Jean de Cars. Nu sîntem în măsură să contestăm sau să atestăm o afirmație atît de specific franceză, dar cazul la care se referea era în aceste zile în plină actualitate, într-o zonă de interes cu adevărat larg, chiar dacă nu acut. De la școlari la profesori și de la fermieri la portărese, milioane de radioascultători și telespectatori sînt pentru sau contra umorului lui Collaro, îl aclamă sau îl contestă, dar mai ales se amuză copios. Specialiștii au calculat „științific" viteza și densitatea hazului său. Recunoscut ca punctul de vîrf al divertismentului din ultimii ani (la radio, în fiecare dimineață, între 9—11, și pe ecranul mic o dată pe lună, la Antenne 2) percutează ca o mitralieră a rîsului cu un gag la fiecare 12—15 secunde fără să-și aleagă țintele. Viață cotidiană, politică, religie, artă, orice eveniment și orice fenomen devine burlesc în versiunea sa, își arată latura rizibilă. El însuși un fenomen dintre cele care periodic „împart Franța în două", Collaro, considerat de unii singura întruchipare modernă a rîsului, iar de alții ca răutăcios și de prost gust, s-a retras brusc și de bunăvoie de pe ecran, în momentul cînd toate sondajele de opinie îl situau la cotele maxime ale popularității. Sînt sigur că acest tînăr debordant de vitalitate și fantezie nu se va putea abține prea mult timp de la spectacol, dar eclipsa sa voluntară a făcut să fie regretat și de cei care îi considerau discutabil gustul. Lumea de pe toate meridianele vrea să rîdă, iar cei care știu să-și facă din aceasta o adevărată profesie sînt, din păcate, peste tot, prea puțini.

O secetă de comedii a fost și în maratonul cinematografic al Festivalului de la Cannes din acest an. N-am participat direct la marea competiție cinematografică, ci i-am urmărit ecourile de la oarecare distanță, de pe culoarele universității pariziene, care m-au reținut în această ultimă, pentru mine, sesiune. Oricît de încordată ar fi tensiunea examenelor, nici studenții, nici doctoranzii și nici profesorii nu se privau de urmărirea pasionată a evoluțiilor pre și post electorale sau de disputele asupra selecțiilor de la Cannes. O ieșire pe Champs Elysées, în mulțimea — ea însăși spectacol — de toate culorile și în toate limbile pămîntului, era flancată strălucitor, de pe uriașele fațade ale cinematografelor, de evocarea recentului festival. Aproape fiecare titlu își chema spectatorii nu numai cu mențiunea premiilor care, ca totdeauna, erau puține, ci cu calitatea de a fi fost prezent într-una din selecțiile competițiilor internaționale ale filmului. Am revăzut astfel **Kagemusha** lui Kuroshawa, film premiat anul trecut la Cannes și încă menținut pe un mare ecran, cu coadă la intrare. Am văzut și singura comedie intrată în selecție, ca reprezentantă a cinematografiei spaniole, **Verișoară, te iubesc.** Realizare a unui tînăr de 25 de ani, filmul urmărește într-o gamă lirică și amuzantă avatarurile a doi îndrăgostiți. Salutată cu simpatie de spectatori ca și de critică, o asemenea producție mi-a întărit și mai mult convingerea că nu doar în „nervul" pseudopolitist trebuie să căutăm ca cineaști adeziunea publicului, ci și în zona atît de deschisă a omenescului și umorului cotidian.

Au existat unele momente în istoria mai nouă a artelor, inclusiv la Paris, cînd „avangarda" artistică mergea, cu voia sau fără voia ei, pe un drum al indiferenței față de marele public. E o modă care a dispărut de 10—15 ani, care se clasează în amintire și nimeni nu mai încearcă să-i facă reanimarea. Artiștii moderni, cei care au reușit să se situeze în prim-planul actualității, ca și cei care aparțin celei mai tinere generații, își fac un ideal din maxima comunicare. „Țelul artiștilor de avangardă este de a deschide porți. Noi am încercat să deschidem porți în următoarele domenii : arte plastice, muzică, acustică, participarea publicului, mediu ambiant" — iată o deviză caracteristică, înscrisă pe frontispiciul uneia dintre cele mai interesante manifestări artistice contemporane : **Expozițiile Baschet.** Reunind neașteptat și semnificativ resursele formei plastice și ale sunetului, operele lui Bernard și François Baschet, rod al unor cercetări de peste 20 de ani, sînt un fel de sculpturi-instrumente muzicale, de interior sau de spațiu public, realizate în metal inox, în structuri unicate, de dimensiuni variabile, cu un efect complex și de neuitat. Este pentru prima oară, după multă vreme, cînd în lume apar instrumente muzicale cu adevărat noi și într-o gamă infinită de posibilități. Secolul nostru nu adusese în acest domeniu decît electronica adaptată la clasica orgă sau chitarele electrice. **Experiența Baschet** dă naștere cu fiecare formă sculpturală unui cimp de sunete noi, create fără nici o intervenție electrică sau electronică. Sînt sculpturi-sunet, la care se poate cînta prin atingere, ca la harfă sau ca la pian, declanșînd vibrația tijelor de cristal și a foliilor metalice ; sînt, altele, arbori metalici strălucitori ale căror cîntece cresc aleatoriu din bătaia vîntului sau a jeturilor de apă. Morile de vînt sonore Baschet sau fîntînile-sculpturi muzicale se află azi în spațiile publice ale multor orașe din Franța, S.U.A., R.F.G., Japonia, Mexic. Principiul acestor opere, care marchează apariția unei noi familii de instrumente, contopind arta plastică și cea a sunetelor, creează sunetul în însuși metalul sculpturii îmbogățindu-l în armonice, filtrîndu-l și iradiindu-l în aer prin formele respective.

În aceeași zonă de fuziune a artei cu viața se situează și alte căutări din sculptură. Un reconfortant sentiment, o nouă încredere în posibilitățile creației destinate să ajute ființa umană, inspiră și sculptura-arhitectură pe care o propune Valentine Schlegel. Concepute și realizate efectiv de artistă, nu ca utopii ci ca forme perfect integrabile existenței cotidiene, sculpturile-cameră, interioarele albe, armonioase — pereți, șemineuri, mobilier — cu reliefuri inspirate din mișcările discrete și învăluitoare ale plantelor sau dunelor de nisip, abolesc rigiditatea, stereotipia și discontinuitatea apartamentelor contemporane, ne introduc într-un spațiu senin și aerat, transformă utilul în spiritual și contemplarea ocazională în cadru de viață cotidiană.

N-aș încheia aceste însemnări fără menționarea dublei satisfacții de concetățean și coleg atunci cînd, deschizînd prestigiosul **Le Monde**, am citit cronica elogioasă asupra unei cărți traduse din literatura română de azi (sub titlul **Tempête sur Byzance** de Vintilă Corbul) și apoi, căutînd-o prin cîteva librării, am întîlnit mereu plăcuta dezolare a răspunsului : „O, regretăm ! S-a epuizat. Așteptăm o suplimentare".

ADRIAN PETRINGENARU ■

Ochii și urechile lumii

Fire de iarbă

Poate că nu e prea tîrziu și nici cu totul deplasat, avînd în vedere cîte s-au întîmplat în ultimele zile pe planeta asta, să-ți spun totuși că dl. Jack Yardley iese la pensie. De nu știu cîți ani el e îngrijitorul ierbii de pe terenul central al Wimbledonului. Poate că nu știi ce înseamnă iarba de pe „Centralul" Wimbledonului ; poate că nu e deplasat să știi și asta, printre atîtea cîte rețiii, sub bombardamentul ăsta informațional și înfloritor. Află că oameni foarte serioși zic că dacă iarba de pe Wimbledon s-ar duce naibii — cum atîtea se duc... — Anglia, cît e ea de Anglie, ar pieri. Ca să nu-i consideri exagerați, mai află că soiul acesta — și nu altul — al ierbii de pe „Centralul" de la Wimbledon se cultivă într-o seră din incinta bătrînului club, că în seara finalei, conform tradiției, se trage o cuvertură peste teren și timp de 11 luni nimeni nu mai joacă aici, nimeni nu obține vreo aprobare de joc, nici cei mai iluștri membri ai clubului, pînă la anul, cînd, cu două săptămîni înainte de începerea turneului, patru doamne îl vor încerca, într-un „dublu" confidențial. Dl. Jack Yardley, mai trebuie să știi, îngrijește iarba ca pe o bogată fecioară bătrînă — dacă îmi permiți o comparație, nici ea deplasată. 15 zile cît ține turneul, el nu doarme, zic alți exagerați. În fiecare dimineață, însoțit de 30 de ajutoare, old Jack controlează terenul și, culcîndu-se pe burtă, pipăie fiecare smoc de iarbă, fiecare petic, extrem de angoasat de cîte ori descoperă o deteriorare, „o rană", o durere. Cu tenisul ăsta modern, în care se servește „bombă", de se „îngroapă" mingea în pămînt, grădinarul are de ce să sufere, iar cînd mai vede și colerici ca Mc Enroe și Gerulaitis, permițîndu-și, la furie, să lovească terenul cu racheta, atunci simte că-i vine și lui să urle. „Tenisul frumos se joacă pe o iarbă fie și călcată în picioare, chiar fanată — niciodată găurită", apreciază dumnealui, fără să-i pese dacă Borg sau Connors înțeleg prin tenis frumos ce înțelege el. Lui îi pasă doar că gazonul Wimbledonului se duce dracului cu jocul ăsta și sera nu mai are atîta iarbă specială pentru cîte petice îi sînt necesare... Cu o grijă care doar continentalilor cartezieni poate părea „o muncă de furnici" (cum scrie un ziarist parizian) — s-a izbutit aclimatizarea, în mare secret, a unei „ierbi de restaurație" produsă prin creșterea unui soi găsit sub un măr în Valea Sussexului, pe un „pămînt de Surrey". Jack Yardley nu se va mai culca însă multă vreme pe burtă ca să însămînțeze această „iarbă de restaurație". I se apropie pensionarea. Mă apucă și pe mine așa, o exagerațiune, și mă gîndesc că ce sîntem noi, toți ăștia, risipiții de pe planetă, decît cîteva fire de iarbă, în mari bălțoace, oceane de sînge... ?

RADU COSAȘU ■

Mondo umano ?

Dincolo de soare

Nu fac decît să reiau niște date mai vechi și prin care Banca Mondială aprecia că populația lumii noastre va atinge circa 6 miliarde suflete la sfîrșitul acestui secol, în comparație cu cei cu puțin peste 4 miliarde, cîți eram la ora estimărilor respective. Să continuăm : de acum în două secole lumea ar putea număra 10 miliarde locuitori ; ar fi posibil în anul 2150, ca India să depășească China, prima numărînd, poate, 1 593 de milioane suflete ; Nigeria ar putea fi a treia în lume, în anul 2155, cu 478 milioane; în America Latină, Brazilia va avea peste un secol 353 milioane locuitori iar Mexicul 254 milioane ; în anul 2100, Algeria va atinge 100 de milioane. Într-un asemenea context mă gîndeam aproape firesc la lumea în care vor trăi acele sute și sute de milioane de oameni, la problemele cu care se vor confrunta și, implicit, la modul în care le vor aborda și soluțiile ce le vor propune. Aproape în același timp cu datele de mai sus, finalul foarte interesantului serial TV „Evoluția vieții pe pămînt" amintea, între atîtea și atîtea lucruri, că noi, oamenii, am trimis mesaje sonore către ființe de pe alte planete, că am realizat și transmis fotografii către alte inteligențe din alte lumi. Atunci mi-am amintit că, în vara anului 1977, s-a realizat o înregistrare pe care apoi NASA a multiplicat-o și a plasat-o pe cele două sonde spațiale „Voyager" lansate ulterior spre stele. „În calitate de secretar general al Organizației Națiunilor Unite, o organizație de 147 de state (cît număra atunci — n.n.) care reprezintă aproape toate ființele omenești de pe Pămînt, vă salut în numele popoarelor planetei noastre", spunea Kurt Waldheim. Sondele „Voyager" au mai transmis muzică, sunete naturale diverse, texte în diferite limbi. De pildă, reprezentantul Algeriei a spus că, privit dinspre înălțimile altor planete, continentul pe care se află țara sa are forma unui (mare) semn de întrebare ; cel al Australiei a recurs la (limba) esperanto pentru a-și prezenta poziția geografică a țării sale ; reprezentantul Franței a recitat impecabil un vers din Charles Baudelaire: „Dincolo de soare, dincolo de spații, pînă la marginile sferelor înstelate". Între timp însă „Voyager" au ajuns hăt departe iar nouă ne-au parvenit fotografii realizate meticulos ale locurilor în apropierea cărora navigau. Unele din acele imagini au prezentat o însemnătate deosebită, specialiștii susțin că au revoluționat cîteva date despre unele planete. Dar nimic despre recepționarea mesajelor noastre atît de scrupulos compuse. Poate ele încă se mai află în diferite faze de interceptare, ascultare, descifrate. Poate sînt privite prea circumspect în constelațiile respective, sau răspunsul redactat n-a întrunit unanimitatea, ori a și fost transmis dar noi nu l-am primit sau nu ne-am dat seama de el. Sper că s-au gîndit că totuși merităm un răspuns mai ales că în mesajul nostru a fost inclus un vers ce demonstrează cum gîndurile noastre merg și „dincolo de soare". Însă primii care ar trebui să realizăm acest lucru sîntem noi, cei de pe Pămînt care, dacă totul decurge normal, tot aici pe Pămînt vom fi cam 6 miliarde la sfîrșitul secolului și, poate, mai înțelepți ! Mai ales că serialul invocat se întreba, pe drept, dacă omul reprezintă cel din urmă triumf al evoluției.

DUMITRU CONSTANTIN ■

Lumea se amuză

(După „SVET V OBRAZECH" – Cehoslovacia)

LIRICĂ PORTUGHEZĂ CONTEMPORANĂ

Sophia de Mello Breyner Andersen

Mica piață

Viața mea a luat forma unei mici piețe
In acea toamnă în care moartea
se întocmea pe-ndelete.
Mie îmi plăcea piața asta pentru că tu
iubeai
Umanitatea umilă și nostalgică a locurilor
mărunte
Unde vînzătorii scot și desfac panglici
și stofe ;
Eu încercam să devin tu pentru că tu
aveai să mori
Și întreaga viață înceta aici să devină
a mea.
Încercam să surid așa cum surideai tu
vînzătorului de ziare,
vînzătorului de tutun,
și femeii fără picioare care vindea violete,
Îi ceream să se roage pentru tine,
Aprindeam luminări pe toate altarele
bisericilor
care se află în jurul acestei piețe,
apoi am întredeschis ochii și am văzut
chemarea implacabilă
așternută pe chipul tău,
chemam străzile, oamenii, locurile,
care au fost martorii chipului tău
pentru ca ei să te cheme, pentru ca el
să destrame
giulgiul pe care moartea l-a nisipit
peste tine.

Egito Gonçalves

Corespondență

Căldură adevărat infernală ; și meningele
plesnește.
Rîuri liniștite cu apă și umbră plopi care
murmură în înalt sub iluzia vîntului,
un chip se desprinde de ramuri, fără
alarmă, într-o liniște ce poate fi
pacea, oboseala, dezgustul, masca unui foc
stins, bucuria de a intra
într-un ritm ce nu perturbă sîngele,
uitarea
insensibilă ori...
Între patru pereți mașina de scris aiurește
gîndurile
inutile, zdrențe ale vreunei imagini, teama
unei umbre învăluitoare
ca zăpada crepusculară. Scriu pe apele
secătuite ce
renasc fără branâ
despre robinete bălmăjitoare, despre curți
înlănțuite, despre
zgomotul vocilor traversînd veranda
ca gustul sîngelui.
De ce scriu asemenea lucruri ? Un anume
lucru odată
acumulat trebuie să se piardă pe pămînt,
o tensiune ca
excesul de virilitate, comunicarea cu un alt
trup, o gură
a iubirii chiar dacă memoria...
Cineva a înfruntat deja unghiul unei arte
poetice ?
Și întîmplarea va fi, apoi ideea inițială
se pierdu atît de
brusc în micul deșert ce sălășluiește
în mine și
falsificînd cheile ?

Alberto de Lacerda

142

Această culoare e pacifică,
este tercarea frumuseții absolute
în formă de oraș. Forma ubicuă
a paginei albe care i se impune,

a dansului furios încordat ;
cine e Apollo ? Apollo Dionisiacul ?
Pagina-oraș, transformată
în scriitură inevitabilă și maniacă.

Miracolul îmi impune altă liniște,
liniștea pe care dragostea o cheamă aiurea
cînd trupurile se abandonează
și-și aparțin,
dincolo de semne, pure sau impure.
Unde sînt simbolurile pe care le eviți ?
Numai iubirea-i sălbatică. Și scriitura.

José Fanha

Nu există cale legală

Nu există cale legală
alegeri sau parlament,
ca să schimbăm societatea,
ca să aduc libertatea,
pentru a schimba șuierul vîntului
nu există cale legală
alegeri sau parlament,
au merg bunele maniere,
vă rog,
dați-mi voie, nici cuvintele ușoare,
nu merge deci cu bunele maniere
nici cu garoafe în mîini,
munca exploratorului încetează
odată cu terminarea expediției,
pentru a schimba șuierul vîntului,
pentru a sfîrși cu șomajul,
cu foamea
și suferința,
pentru a sfîrși cu capitalul
nu este cale legală,
alegeri sau parlament.

In românește de
CATALINA MOGA ■

„Nu-i vom uita, n-avem dreptul să-i uităm"

Spunînd un hotărît și cutremurător NU neonazismului, rasismului, antisemitismului, 7 000 de supraviețuitori au omagiat 6 000 000 de martiri

De mulți ani, de peste 30 de ani scriu despre întîmplări incredibile pe care încerc, mă simt dator să le fac credibile, convins fiind că aceasta este condiția sine qua non ca ele să nu se repete. Ezitarea cititorului de azi, mai ales a celui tînăr, în legătură cu autenticitatea relatărilor despre ce s-a întîmplat atunci... acolo o înțeleg deoarece proporțiile halucinante, cruzimea, cinismul exterminărilor din lagărele de concentrare sînt realmente inimaginabile pentru cei ce n-au fost martori oculari.

Și iată-mă acum la polul opus. Mă simt dator să relatez despre o reuniune care a avut loc în prezent, cu cîteva săptămîni în urmă. Dar emoția pe care a generat-o, unică în felul ei, copleșitoare prin dimensiunile și profunzimile sale, mi se pare la fel de greu de imaginat pentru cei ce n-au fost martori oculari. Este vorba de reuniunea mondială a supraviețuitorilor evrei ai holocaustului, reuniune ce a avut loc între 14—18 iunie la Ierusalim.

Despre ce au gîndit, au spus și au simțit cei 7 000 de supraviețuitori din întreaga lume, întruniți să comemoreze dispariția celor 6 000 000 care nu s-au mai întors din lagărele de exterminare și să spună un ferm și cutremurător NU neonazismului, antisemitismului și oricărei prigoniri a OM-ului s-ar putea scrie tomuri întregi.

În spațiul limitat pe care-l poate oferi o revistă, mă voi rezuma să consemnez, cu mîna tremurîndă încă de emoție, cîteva secvențe.

...Aici, oamenii se plimbă cu cîte o placardă în mînă. Unii și-au fixat-o pe piept, alții pe spate. Pe unele sînt scrise numele lagărelor cu ai căror supraviețuitori purtătorii lor ar vrea să se întîlnească. Mulți au scris pe placardă numele fratelui, al logodnicei, al copilului pe care de 36 de ani n-au încetat să-l caute. După fiecare nume aceleași zguduitoare întrebări : „Cine l-a cunoscut ?"..., „Cine l-a văzut în viață ?"..., „Cine a auzit de el ?"...

În mijlocul holului, lîngă o măsuță, așezați pe scaune, doi bătrîni. Nu au putere să se plimbe. Aglomerația din hol este prea mare. În fața lor, un carton alb pe care e scris cu litere negre, tremurate BORUCZKI JAKUB LAKIEROW — ghetoul din VARȘOVIA. Bătrînul are 77 de ani, stă nemișcat, numai ochii-i tresar continuu, dornici să descifreze cu o clipă mai repede pe cel ce se va desprinde din forfota holului și se va opri în fața lui. Zvicnește din tot trupul cînd mă apropii de el. Se resemnează repede cînd îi spun că sînt ziarist. Aflu că bătrînica de lîngă el este cea de-a doua soție. Că numele de pe carton este al familiei primei lui soții. Pe ai lui a încetat să-i mai caute. Știe precis că toți au pierit. Dar prima lui soție, care a mers direct în camera de gazare cu copilul lor de 8 ani, avea mulți frați și surori, iar el nu se poate împăca nici acuma cu gîndul că dintr-o familie atît de numeroasă nu există nici un supraviețuitor.

În sala alăturată, pentru a facilita regăsirile, de-a lungul pereților sînt fixate locuri de întîlnire pentru foștii **Häftling**-i după țara din care au fost deportați : Germania, Polonia, Ungaria, Grecia, Italia, Belgia, Franța... în total 26 de țări.

În mijlocul sălii — terminalele unui calculator. Oamenii vin și dictează nume — al unei rude, al unui prieten — iar pe ecran apare hotelul, camera unde este cazat sau satul, orașul din Israel în care trăiește. De cele mai multe ori însă, răspunsul este negativ, adică nu-i aici, ceea ce înseamnă, de fapt, că nu există.

Sistemul informatic funcționează impecabil și totuși sînt puțini cei care-l consultă. Cei mai mulți din **Häftling**-i, care de 36 de ani continuă să-i caute pe cei dragi, nu vor un răspuns negativ, nu vor să li se destrame unica iluzie care le înseninează amintirile.

Mă adresez Rifkăi Farkas — fostă deportată din Ungaria, venită la întîlnire din S.U.A. —, care-și caută fratele, întrebînd din om în om cine a auzit de el :

— De ce nu mergeți la calculator ?

— Ar însemna ca fratele meu să moară a treia oară. Pentru mine, el a murit prima dată, imediat după sosirea la Birkenau. Nu împlinise încă 14 ani și am fost sigură că a luat drumul camerei de gazare. Apoi, într-o zi l-am zărit într-un detașament. Coloanele în care ne aflam erau departe una de alta și se tîrau în direcții opuse. Am avut timp să ne strigăm numele și să ne spunem : „Ne revedem acasă !" Eu m-am întors. El nu. Atunci pentru mine a murit a doua oară. Apoi, am întîlnit supraviețuitori care mi-au spus că l-au văzut cu cîteva zile înainte de eliberare. Am început din nou să sper. Și de 36 de ani tot sper. Dacă pe ecranul calculatorului mi-ar apărea un răspuns negativ, ar însemna ca fratele meu să moară a treia oară. Și nu mai suport.

...Seara, în jurul orei 20, în uriașa și impozanta sală a sporturilor din Tel-Aviv — un spectacol în cinstea supraviețuitorilor.

După două dansuri populare luminile se sting brusc. Se propune un moment de reculegere pentru cei ce nu s-au întors. Pentru o clipă, cît o străfulgerare, o liniște deplină, o tăcere de mormînt, apoi suspinele numai pot fi reținute, lacrimile, nevăzute, curg în voie; plînsetele, izolate în primele secunde, cuprind repede întreaga sală. 7 000 de supraviețuitori își plîng șase milioane de morți. **Îi plîng pe cei gazați la Birkenau — Auschwitz și Mauthausen, pe cei exterminați la Dachau și Buchenwald, la Treblinka și Bergen-Belsen, pe cei uciși în ghetourile și lagărele de concentrare din sudul Ucrainei, pe toți cei ce-au pierit în holocaust.**

Îmi plîng și eu părinții și frații, rudele și prietenii, camarazii de suferință din Blocul de copii nr. 21, lagărul „E" — Birkenau, din Kaufering și Landsberg.

...Altă seară. Așezați pe scaune în incinta Iad Vashem [1]) ului, cei 7 000 de supraviețuitori privim cutremurați secvențele de film proiectate deasupra unui uriaș zid pe care s-au instalat 3 ecrane. Cel din mijloc are forma flăcării crematoriului. Limbile de foc sînt atît de late încît imaginile filmice pot fi ușor urmărite. Secvențele alese din jurnalele de actualități ale vremii, intercalate cu fotografii găsite în albumele SS-iștilor și imaginile luate în lagărele de concentrare în momentul eliberării lor sînt copleșitoare. Nu-mi dau seama ce-i mai zguduitor, revederea batalioanelor brune mărșăluind, schingiuirea deținuților, trenurile cu deportați, nesfîrșitele coloane de **Häftling**-i tîrîndu-se, împinse din spate, spre camerele de gazare sau gîndul că azi, cînd rănile de atunci încă n-au încetat să sîngereze, pe străzile orașelor din unele țări occidentale mărșăluiesc din nou tineri îmbrăcați în cămăși negre și brune, cu semnul runic pe mînă, purtînd cizme de piele și învîrtind bastoane de cauciuc în mînă. Desigur, membrii organizațiilor neonaziste sînt puțini la număr. Dar nu putem, n-avem dreptul să nu ne gîndim că sutele de mii de SS-iști cu „cap-de-mort" care au pîrjolit Europa, au aprins și au întețit flăcările crematoriilor pînă au transformat în cenușă 6 000 000 de vieți au fost, la început, cîteva bande de bătăuși ce învîrteau niște bîte în mînă, spărgeau întrunirile muncitorești și terorizau oameni pașnici din berăriile München-ului.

...Începe, poate, cel mai emoționant moment al reuniunii consacrat omagierii celor 1 500 000 de copii care n-au avut cînd să facă, nici măcar cu gîndul, cel mai mic rău nimănui, dar au fost uciși pentru că s-au născut evrei. Ei sînt cei care au intrat primii în camerele de gazare. Ei sînt cei care au cunoscut din plin și foamea, și setea, și frigul, și chinul, dar n-au apucat să guste din fericire.

Nu mai pot sta pe scaun. Mă ridic în picioare și, împietrit, privesc spre podiumul gol din fața celor 7 000 de supraviețuitori pe care urcă în tăcere, purtînd cîte o coroană de flori, 26 de perechi de copii. În timp ce se așază pe podium coroană lîngă coroană, se aude, repetîndu-se, același text în rusă și franceză, germană și poloneză, în toate limbile țărilor din care au avut loc deportări. Tresar și mă cutremur cînd aud textul în limba maghiară : „Copiii Israelului omagiază pe cei 1 500 000 de copii uciși la...". Din fața mea dispare holul și nu mai văd decît pe frații mei gemeni Corneł și Cornelia de 14 ani și pe fratele mai mic Valentin de 8 ani cum se pierd, împreună cu mama, în uriașa coloană de mame și copii ce înaintează implacabil spre camerele de gazare din Birkenau.

...La fiecare manifestare din program — discuții cu cei din a doua generație, dezbateri privind recrudescența antisemitismului și neonazismului, vizitarea unor muzee, spectacole culturale — supraviețuitorii sosesc cu 1—2 ore mai devreme. Nu pot sta singuri în camerele din hotel. Vor să fie cît mai mult împreună, vrînd parcă să convingă mereu și mereu că holocaustul nu i-a putut nimici pe toți, că viața a triumfat asupra morții. Așa cum a spus un supraviețuitor din Franța : „Noi n-am venit aici numai să ne privim în ochi și să plîngem, ci să facem ca răsunînd să răsune bucuria de a trăi".

Timpul dinaintea începerii programului este cel mai prielnic pentru a lua interviuri. Nu trebuie să-mi caut interlocutorii. Fiecare din cei 7 000 a străbătut un cumplit calvar. Dramatismul vieții oricăruia din cei prezenți întrece fantezia oricărui scriitor. Acum, pe scaunul din dreapta mea, stă Klein Klara din New York. O rog să-mi spună numărul de **Häftling** pe care l-a purtat.

— Îl uit mereu și n-am nici ochelarii la mine, dar dacă vă interesează puteți să-l citiți, îmi spune și-mi întinde brațul stîng tatuat. Citesc : A-19887. Una din cifre, a treia, nu este prea clară și o rog să confirme dacă am citit bine. Uitați-vă și la brațul surorii mele, Ilonka. Numărul ei este cu unu mai mare ori mai mic decît al meu. Ilonka are 70 de ani. Îi ridic brațul și notez : A-19889.

— Dar e o diferență de două numere ! ?

— Da, aveți dreptate. Am uitat să vă spun. Noi am fost cinci fete și trei băieți, o parte eram căsătoriți, cu copii. Din 25 cîți am sosit la Birkenau, după prima selecționare am rămas în viață trei. Noi două și o nepoată de 15 ani — Rozsika. Ca să o putem apăra și ajuta o țineam mereu între noi. Și la apel și la selecționări. Cînd ne-au tatuat numerele tot în același rînd am fost. Așa că ea a purtat, cît a mai trăit, că mult n-a rezistat, numărul A-19888.

— Spuneți-mi, din cumplitul calvar pe care l-ați străbătut, care moment v-a mareat cel mai puternic.

— Mi-e greu să discern și să ierarhizez evenimentele. Un lucru însă vă pot spune. De atunci, de-a lungul a 36 de ani, pe mine în fiecare noapte mă tot deportează și mă selecționează pentru crematoriu. Noapte de noapte văd mereu și mereu cadavre, unul lîngă altul și unul peste altul, așezate în stive uriașe și încep să țip și țip întruna, de 36 de ani, pînă cînd sînt zgîlțîită și trezită din somn.

...Încheierea reuniunii are loc la Zidul Plîngerii, în uriașa lui incintă. În fața tribunei, mii de lumînări ard pe platforme dreptunghiulare. O platformă de flăcări pentru fiecare milion de vieți stinse în noaptea fascistă.

Pe podium, urcă în fața microfonului, doi cîte doi, tată și fiu, reprezentînd supraviețuitorii și respectiv cea de-a doua generație, prima de după holocaust.

Reprezentanții generației holocaustului au jurat că nu vor lăsa să piară amintirea milioanelor de oameni nevinovați, uciși numai pentru vina că s-au născut evrei, nu vor înceta să spună, să arate lumii întregi crimele înfiorătoare pe care le-a săvîrșit fascismul. Ei au transmis ca un testament spiritual celei de-a doua generații și generațiilor următoare îndemnul să păstreze veșnic vie memoria celor care, arși în crematorii, n-au avut parte nici măcar de un mormînt.

Au jurat șase reprezentanți în șase limbi și după fiecare jurămînt s-a aprins cîte o facă uriașă.

Dar cele șase uriașe facle luminau nu numai amintirea a șase milioane de oameni nevinovați căzuți pradă fascismului. Ele ne luminau și pe noi, pe supraviețuitori, făcînd să strălucească un mare adevăr, un incontestabil și încurajator adevăr și anume că **hitlerii și himmlerii au fost spulberați, regimurile naziste, horthyste și antonesciene au fost dărîmate și înlăturate, crematoriile și camerele de gazare aruncate în aer, dar foștii Häftling-i trăiesc, incredibili de puțini, dureros de puțini, dar trăiesc și chiar dacă după 36 de ani, din șase milioane abia 7 000 ne-am întîlnit este totuși o dovadă că viața este mai puternică decît moartea.**

Cele șase facle uriașe arzînd simbolizau totodată porunca adresată nouă, supraviețuitorilor de către cei 6 000 000 de a trăi și milita astfel încît jertfa lor să nu devină zadarnică, ca cumplitul trecut să nu se mai repete niciodată.

Am privit cu conștiința împăcată flăcările celor șase facle știind că sînt acolo venind dintr-o țară socialistă în care lupta împotriva urii de rasă, împotriva antisemitismului și neonazismului are caracter de lege, dintr-o țară al cărei președinte și al cărei popor, într-o deplină unitate, fără nici o deosebire de naționalitate, luptă neobosit, cu o energie clocotitoare, pentru o viață mai bună și mai dreaptă pe întreaga planetă, pentru o lume a demnității și omeniei.

OLIVER LUSTIG ■

[1]) Prestigios institut consacrat păstrării memoriei celor ce-au luptat și pierit în holocaust.

ROMANIA

FISU HUASCR

Totul e gata, Universiada poate începe

Ajunse în preajma startului, Jocurile Mondiale Universitare vor dura, se știe, între 19 și 30 iulie. Dacă datele limită sînt rezervate festivităților de deschidere și, respectiv, închidere, ambele urmînd a se desfășura pe Stadionul „23 August", refăcut și modernizat, restul zilelor, intervalul 20—29 iulie, vor fi „pline" și la întreceri vor lua parte, în cadrul a 10 discipline, aproape 5 mii de sportivi și sportive din peste 90 de țări ale lumii. Așa stînd lucrurile, e limpede că Universiada 1981 se va înscrie drept cea mai importantă manifestare sportivă a anului, ea așezîndu-se, prin tradiție și amploare, în imediata apropiere a Jocurilor Olimpice.

Onorați de desemnarea Bucureștiului ca gazdă a acestei ediții ce poartă numărul 11, gospodarii Capitalei noastre au depus eforturi organizatorice notabile și, în prezent, totul este gata, pus la punct pînă la ultimul amănunt. Multe delegații străine au și sosit pe malurile Dîmboviței, altele urmează să vină, peste tot, în Satul Universiadei, pe bazele sportive, pe străzile Capitalei chiar, putînd fi detectată acea atmosferă festivă și totuși încordată ce precede startul unei mari întreceri.

Vom încerca în cele ce urmează, stimați cititori, să vă punem la îndemînă un fel de îndreptar al Universiadei 1981, trecînd în revistă cele 10 discipline, rînduite alfabetic.

atletism

Loc de desfășurare : Stadionul „23 August" (Bulevardul Muncii 34) ; pistă de material sintetic, cronometraj electric.

Zile de concurs : 21 (reuniuni de la orele 10 și 18), 22 (10 și 18.30), 23 (10 și 16), 24 (9.30 și 18), 25 (17.30), 26 (18) ;

Probe : 23 la masculin, 16 la feminin, din care maratonul și 20 km marș, respectiv, 400 m.g., ștafeta 4×400 m și heptatlonul figurează pentru întîia oară în programul competiției ;

Românii la celelalte ediții : reprezentanții noștri au dobîndit pînă acum 13 medalii de aur în cadrul întrecerilor atletice, primele datînd din 1959, Iolanda Balaș (1,80 m) și Cornel Porumb (2,01 m), la înălțime. Pe lista recordurilor mondiale universitare, două aparțin româncelor Natalia Mărășescu (8:54,09 pe 3 000 m în 1975) și Eva Zörgö Raduly (67,20 m la suliță în 1979) ;

La această ediție, concurența va fi, fără îndoială, foarte mare, campioni olimpici și recordmani mondiali urmînd a lua startul la București : între candidații la medalii de aur, Vali Ionescu, Anișoara Cușmir (ambele la lungime), Florența Crăciunescu (la disc) ș.a.

baschet

Întrecerile preliminare se vor disputa în 4 săli : Rapid (Șoseaua Giulești 18), Progresul (Dr. Staicovici 42), Institutul Politehnic (strada Econom Cezărescu 1) și Construcția-Vitan (Bulevardul Energeticienilor 9) ; turneele finale pentru locurile 1—6 vor fi găzduite de Palatul sporturilor și culturii (Parcul tineretului).

Se va juca zilnic, din 20 în 29 iulie, în cîte două reuniuni, de la orele 10 și 16 ; excepție fac datele de 25 (cînd e programată numai reuniunea de la orele 16) și 29 (cînd se dispută, de la orele 14, finala) ;

Pînă acum, formațiile noastre n-au strălucit. Ele s-au clasat, în general, slab (băieții pe locul 14 în 1970, fetele pe 7 în 1977), cele mai bune performanțe, locul 4 la feminin, datînd din 1961 și 1965 ;

Baschetul fiind un sport specific studențesc, e de așteptat ca la București să se desfășoare un veritabil campionat mondial. Printre protagoniști, S.U.A., Iugoslavia, U.R.S.S., Brazilia (la băieți), U.R.S.S., S.U.A. (la fete), formații creditate cu multe titluri de campioni ai lumii, europeni, universitari etc. Reprezentativele noastre speră într-o comportare cît mai onorabilă.

gimnastică

Concursurile (pe echipe, individual compus și pe aparate) au fost încredințate, ca organizare, Palatului sporturilor și culturii, în care s-au montat, nu demult, aparate „Shelde" ; tabelă electronică de afișaj ; 6 probe la masculin (sol, cal cu mînere, inele, sărituri, paralele și bară fixă), 4 la feminin (sărituri, paralele inegale, bîrnă și sol) ; în rest, concursul va ține cont de regulamentele federației internaționale ;

Întrucît gimnastica va constitui unul din punctele de atracție ale Universiadei, dată fiind valoarea înaltă a competitorilor, în frunte cu multipla campioană mondială și olimpică Nadia Comăneci, iată programul complet al întrecerilor : 20 iulie (de la orele 16), concursul general masculin pentru desemnarea învingătoarei pe echipe și a cîștigătorului la individual compus ; 21 (16), aceeași reuniune pentru fete ; 22(17), finalele pe aparate la băieți (primii 8 din fiecare probă, dar nu mai mulți de 2 pentru fiecare națiune) ; 23 (18), finalele pe aparate la fete (aceleași condiții) ;

Palmaresul gimnasticii românești la J.M.U. e impresionant, numărul medaliilor fiind greu de socotit ! Prima medalie, de bronz, a fost realizată de Sonia Iovan (Sofia, 1961) ; între campionii mondiali universitari, Dan Grecu la inele (Moscova, 1973), Alina Goreac la individual compus și paralele (Sofia, 1977), Teodora Ungureanu la individual compus, paralele și bîrnă (Mexico, 1979), Ion Checicheș la inele (Mexico, 1979) ; deși întrecerile de la București se anunță foarte puternice, 13 țări s-au înscris în concursul feminin și 22 în cel masculin, putem aprecia că reprezentanții noștri nu vor lipsi de pe podiumul de premiere. Facem această afirmație cu gîndul, mai ales, la inegalabila Nadia Comăneci și la coechipierele ei, cărora le urăm, și pe această cale, succes și cît mai multe note de 10. Firește, nu va fi ușor. Echipa feminină sovietică, de pildă, va conta (după toate probabilitățile) pe un trio mai mult decît redutabil, Șaposnikova, Filatova, Zaharova ! Dar fetele noastre, sîntem siguri, vor izbîndi din nou, reconfirmînd înalta clasă a școlii românești de gimnastică.

înot

Concursul se va ține în Bazinul descoperit „23 August" (strada Maior Coravu 3), piscina are 50 de metri și 8 culoare ; cronometraj electric, asigurat cu aparate „Omega" ; după timpii cu care sînt creditați, competitorii vor fi repartizați în serii ; cei mai buni 8 timpi, indiferent de locul în serie, vor pătrunde în finale ;

În program, înotul figurează între 22 și 29 iulie (inclusiv), cu reuniuni zilnice, de la orele 10 și 18 ; sînt prevăzute 15 probe masculine și 14 feminine, fiecare delegație avînd dreptul să înscrie cîte 3 concurenți în fiecare probă și cîte o ștafetă ;

În palmaresul de pînă acum al înotătorilor noștri prezenți la Universiadă figurează 3 medalii de aur, 1 de argint și 3 de bronz ; debutul i se datorează Sandei Iordan care, în 1961, la Sofia, a cîștigat proba de 200 m bras ; la Mexico, în 1979, Carmen Bunaciu a dominat clar cursele de 100 și 200 metri spate, adjudecîndu-și medaliile de aur ; dealtfel, cu timpii obținuți în 1979, 63,35 pe 100 m și 2:16,20 pe 200 m, multipla noastră campioană e și recordmană a J.M.U.

lupte

Luptele, greco-romane și libere, fiecare ca o disciplină distinctă, apar la București pentru a treia oară în istoria Universiadei, după Moscova (1973) și Sofia (1977) ;

Întrecerile se vor disputa la Patinoarul „23 August" (Bulevardul Muncii 30) ; 3 saltele special amenajate, aparatură electronică de punctaj ;

Programul : 20, 21, 22, 23 iulie la greco-romane, reuniuni zilnice de la orele 10 și 17,30 ; 25, 26, 27, 28 la libere, tot cîte două reuniuni, de la aceleași ore, cu excepția zilei de 25 (numai de la 10) ; ziua de 24 e liberă ;

La Moscova și la Sofia, reprezentanții noștri s-au aflat printre animatorii concursurilor, cucerind medalii prețioase. În 1973, 1 de aur (Gheorghe Berceanu), 3 de argint, 2 de bronz ; în 1977, 2 de argint și tot atîtea de bronz.

S-au înscris, pînă la ora redactării acestui text, sportivi din 20 de țări la greco-romane și din 24 la libere ; oricare din luptătorii noștri studenți, Alexandru, Gingă, Păun, Rusu, Draica ș.a. (la greco-romane), Neagu, Pușcașu, Ianko ș.a. (la libere), poate urca pe podiumul de premiere, această disciplină fiind socotită, cum se zice, „partea leului" pentru gazdele Universiadei 1981.

polo

Se va juca la Dinamo (Șoseaua Ștefan cel Mare 7), în zilele de 20, 21, 22, 24, 25, 26, 27 și 28 iulie, de la orele 9 și 16 ; turneul va beneficia de mingi „Mikasa" și de cronometraj „Omega" ; prin tragere la sorți, cele 14 participante vor fi repartizate în 4 grupe ; locurile 1 și 2 vor alcătui grupele semifinale, în care contează și rezultatele din preliminarii ; în turneul final, locurile 1 și 2 din grupele semifinale, nu vor conta rezultatele anterioare ;

La 3 din cele 9 turnee de polo, cîte a avut Universiada pînă acum, echipa României s-a situat între primele 4 clasate. După ce, la Budapesta, în 1965, poloiștii noștri studenți au pierdut o finală memorabilă, ei au izbutit, în 1977, să intre în posesia titlului de campioană mondială universitară. Din păcate, la ediția următoare, poloiștii noștri s-au mulțumit, sub așteptări, cu locul 4 ;

Cu excepția Italiei, vor fi prezente la București toate marile forțe ale sportului respectiv, echipele U.R.S.S., S.U.A. (campioana en titre), Iugoslaviei, Ungariei, Cubei și, firește, României, de la care așteptăm, s-o spunem deschis, cîștigarea turneului.

sărituri

Săriturile în apă vor avea loc la Ștrandul Tineretului (Aleea Ștrandului 1), după următorul program : 20 (de la orele 10 și 17), 21 (17), 22 (10 și 17), 23 (17), 25 (10 și 17), 26 (17), 27 (10 și 17), 28 (17) ; bazinul e dotat cu trambuline de 1 și 3 m, precum și cu platforme de 5, 7,5 și 10 m ; cea de 3 m, confecționată din maxiduroflex, e produsă de firma americană „Arcadia" ;

În 1961, la Sofia, săritorii români s-au comportat remarcabil, Emilia Lupu cucerind medalia de bronz la platformă, iar Gheorghe Banu clasîndu-se al treilea la platformă și trambulină ; în rest, poziții modeste, uneori foarte slabe ; de remarcat că, de-a lungul timpului, printre învingătorii Universiadei s-au înscris celebrități ale disciplinei, Bush, Dibiasi, Kosenkov, Kalinina, Xiao Xia ș.a.

scrimă

Întrecerile scrimerilor urmează a se desfășura tot în Complexul „23 August", a cărui sală de atletism a fost special și minuțios amenajată ; s-au instalat 12 piste, finalelor rezervîndu-li-se un podium anume, montat în mijlocul sălii.

Alături de baschet, scrima are programul cel mai lung, armele ei acoperind toate cele 10 zile ! Vor fi, zilnic, două reuniuni, de regulă de la orele 9 și 15, începînd cu floretă băieți (în 20 iulie) și terminînd cu spadă echipe (în 29).

Deși în 1961 și 1973 echipa feminină de floretă a României a dobîndit medaliile de aur, se poate aprecia că, din punct de vedere al scrimei, cea mai reușită participare a fost cea de la Sofia, din 1977. Atunci, echipele de spadă și sabie au ieșit campioane mondiale universitare, figură repetată, la individual, de sabrerul Cornel Marin. La ultima ediție, la Mexico, sabrerul Marin Mustață și echipa de spadă s-au clasat pe locul 3, iar floretistul Petru Kuki s-a calificat în finala individuală. Toate aceste poziții onorante se cer, firește, întărite la București.

tenis

Arena „Progresul" (Dr. Staicovici 42) va fi gazda partidelor de tenis ; se va juca pe 10 terenuri de zgură, refăcute și dotate cu accesorii noi ;

Programul : zilnic, de la 21 la 29 iulie (inclusiv), cu începere de la orele 9 și 14, mai puțin ziua de 27 cînd e prevăzută numai reuniunea de după-amiază ; s-au înscris pînă acum 320 de participanți din 33 de țări ; conform regulamentului, în probele individuale pot fi înscriși cîte 2 concurenți de fiecare țară și tot atîția de rezervă ; la dublu, un cuplu pe tablou plus unul de rezervă ; se va juca în sistemul 2 seturi din 3, cu excepția finalelor de simplu și dublu bărbați.

12 medalii pînă la această ediție pentru tenismanii noștri, între care 6 de aur, cea mai prețioasă fiind cea a lui Ion Țiriac, la simplu, în 1965, ca și, firește, cea a Virginiei Ruzici, aur la simplu femei, la Mexico ; lotul român : Virginia Ruzici, Lucia Romanov, Florența Mihai și Maria Romanov, respectiv Florin Segărceanu, Andrei Dîrzu, Laurențiu Bucur și Adrian Marcu. În mod normal, dată fiind clasa ei, Ruzici ar trebui să-și păstreze titlul ; așteptăm de la cellalți, de la Segărceanu îndeobște, o comportare cît mai frumoasă.

volei

Competiția e programată, faze preliminare și finale, în 4 săli, Floreasca (strada Aviator Beller 1), Dinamo (Șoseaua Ștefan cel Mare 7—9), Olimpia (Șoseaua Iancului 128) și Agronomia (Șoseaua Mărăști 59), cu observația că partidele finale se vor disputa la Floreasca ; s-au anunțat 48 de reprezentative, cifră care depășește substanțial recordul de participare de la Sofia, din 1977;

Cu excepția zilei de 25 iulie, dedicată refacerii, se va juca volei zilnic, între 20 și 29, de la orele 9 și, respectiv, 15 ;

Voleibaliștii români au luat parte de 5 ori la J.M.U., reușind comportări demne de stimă. Au obținut 4 medalii, 1 de aur (Sofia, 1961), 2 de argint și 1 de bronz, aurul la masculin ; fetele, în schimb, n-au strălucit la ultimele ediții, în 1977 (în 1979 au forfaitat) clasîndu-se pe locul 7.

Aceasta ar fi, stimați cititori, restrînsă la maximum, Universiada 1981. La ora la care încheiem acest dosar, majoritatea drapelelor flutură peste Satul studențesc de la Grozăvești-Regie, iar febra de start e în creștere. Jocurile Mondiale Universitare pot începe și există toate garanțiile că ele vor însemna o izbîndă a spiritului de prietenie și fair-play. În următoarele ei numere, „Flacăra" va reflecta pe larg desfășurarea celei mai importante întreceri sportive a anului.

OVIDIU IOANIȚOAIA ■

Flacăra. Redacția : București, Piața Scînteii 1, căsuța poștală 3 312, cod 71 341. Telefoane : 17 60 10, 17 60 20. Interioare : Secția Viața politică (Mihai Pelin, Ion D. Goia, Ilie Purcaru, N. Grigore Mărășanu) – 26 00, 25 66 ; Secția Economie, Știință, Sport (Lionel Nițescu, Liviu Timbus, Ovidiu Ioanițoaia) – 14 57, 25 59 ; Secția Cultură-Învățămînt (George Arion) – 25 60; Secția Scrisori, Probleme social cetățenești (Adrian Dohotaru, Tudor Octavian, Mihai Stănescu, Marga Nedelea) – 21 30, 25 58 ; Administrație – 21 24 ; Fotoreportaj – 25 42 ; Secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu) – 21 23, 25 69, 20 72 ; Secretar responsabil de redacție – Nicolae CRISTACHE – 18 48 75, 17 60 10 interior 25 50 ; Redactor șef adjunct – Nicolae ARSENIE – 18 48 05, 17 60 10 interior 21 28 ; Redactor șef – 17 60 10 interior 20 02 ; Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scînteii". Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM – Departamentul Export Import Presă, P.O. BOX 136–137, telex : 11126, București, strada 13 Decembrie

Redactor-șef: ADRIAN PĂUNESCU

PREȚUL REVISTEI: 2 LEI

41535